

Sprawozdanie z działalności PREZYDENTA MIASTA LUBLIN w 2017 roku

Lublin, czerwiec 2018 r.

**SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI
PREZYDENTA MIASTA LUBLIN W 2017 ROKU**

**Urząd Miasta Lublin
Lublin, czerwiec 2018 r.**

1. SPIS TREŚCI

WSTĘP.....	9
1. ROZWÓJ MIASTA, INWESTYCJE MIEJSKIE.....	14
1.1.Strategia rozwoju miasta.....	14
1.2.Działania z zakresu obsługi inwestorów i promocji gospodarczej oraz wspierające lokalny rozwój gospodarczy i przedsiębiorczość.....	16
1.3.Inwestycje miejskie realizowane przez Wydział Inwestycji i Remontów	30
1.4.Planowanie przestrzenne.....	42
2.DROGOWNICTWO I TRANSPORT ZBIOROWY.....	48
2.1.Działalność Zarządu Dróg i Mostów w Lublinie w 2017 r.....	48
2.2.Funkcjonowanie transportu zbiorowego.....	83
2.3.Rozwój ruchu pieszego i rowerowego.....	85
3.POZYSKIWANIE ŚRODKÓW FINANSOWYCH.....	90
3.1.Działania w zakresie projektów inwestycyjnych.....	90
3.2.Działania w zakresie projektów nieinwestycyjnych.....	97
3.3.Środki z budżetu państwa.....	102
3.4.Inne pozyskiwane środki.....	107
3.5.Zintegrowane Inwestycje Terytorialne.....	108
4.GOSPODAROWANIE MIENIEM, GEODEZJA.....	113
4.1.Gospodarowanie nieruchomościami gminy i Skarbu Państwa.....	113
4.2.Nadzór właścicielski – działalność spółek z udziałem Miasta Lublin..	117
4.3.Prowadzenie ewidencji gruntów i budynków.....	121
5.GOSPODARKA MIESZKANIOWA I KOMUNALNA.....	124
5.1.Gospodarka mieszkaniowym zasobem Gminy.....	124
5.2.Zadanie realizowane przez Wydział Gospodarki Komunalnej.....	126

6.OCHRONA ŚRODOWISKA I ZIELEŃ MIEJSKA.....	135
6.1.Gospodarka odpadami.....	135
6.2.Program Ograniczania Niskiej Emisji (PONE).....	140
6.3.Ochrona Zwierząt.....	141
6.4.Utrzymanie oraz pielęgnacja terenów zieleni miejskiej.....	143
6.5.Zarządzanie energią.....	148
7.RYNEK PRACY.....	152
7.1.Ogólna sytuacja na lokalnym rynku pracy.....	152
7.2.Główne kierunki działalności Miejskiego Urzędu Pracy.....	153
8.SZKOLNICTWO I OŚWIATA.....	156
8.1.Modernizacje i remonty obiektów oświatowych.....	156
8.2.Wychowanie przedszkolne.....	161
8.3.Zmiany w sieci szkół i placówek.....	162
8.4.Konkursy na stanowiska dyrektorów szkół i placówek.....	164
8.5.Wspieranie procesu edukacyjnego uczniów.....	167
8.6.Projekty oświatowe.....	169
9.OCHRONA ZDROWIA I POMOC SPOŁECZNA.....	173
9.1.Działania profilaktyczne.....	173
9.2.Zadania z zakresu spraw społecznych.....	175
9.3.Działania na rzecz wspierania rodziny i w zakresie systemu pieczy zastępczej.....	177
9.4.Działania podejmowane na rzecz osób niepełnosprawnych i osób starszych.....	186
9.5.Działalność Miejskiego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności.....	189
9.6.Działalność Lubelskiego Centrum Aktywności Obywatelskiej.....	190
10.BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE.....	192
10.1.Działania w zakresie bezpieczeństwa i porządku publicznego, zarządzania kryzysowego, spraw obronnych i obrony cywilnej.....	192
10.2.Centrum Monitoringu Wizyjnego.....	198
10.3.Działalność Straży Miejskiej Miasta Lublin w 2017 r.....	200
11.KULTURA, SPORT I TURYSTYKA.....	210
11.1.Działalność miejskich instytucji kultury.....	210
11.2.Inne działania w zakresie kultury.....	225
11.3.Działalność w zakresie sportu i turystyki.....	236

12.WSPÓŁPRACA MIĘDZYNARODOWA.....	248
12.1.Nowe miasta partnerskie, zaprzyjaźnione, jubileusze partnerstwa..	248
12.2.Wizyty przyjazdowe partnerów zagranicznych w Lublinie.....	249
12.3.Pozostałe wydarzenia międzynarodowe.....	250
13.PARTYCYPACJA SPOŁECZNA, DZIAŁANIA PROMOCYJNE.....	252
13.1.Działania na rzecz aktywności obywatelskiej mieszkańców.....	252
13.2.Promocja miasta.....	258
13.3.Komunikacja społeczna i obsługa informacyjna.....	260
14.JEDNOSTKI POMOCNICZE SAMORZĄDU.....	262
14.1.Funkcjonowanie rad i zarządów dzielnic.....	262
15.USŁUGI ADMINISTRACYJNE.....	264
15.1.Działalność Biura Obsługi Mieszkańców.....	264
15.2.Działalność Wydziału Spraw Administracyjnych.....	265
15.3.Działalność Wydziału Komunikacji.....	268
15.4.Działalność Urzędu Stanu Cywilnego.....	269
15.5.Działalność Miejskiego Rzecznika Konsumentów.....	270
16.ORGANIZACJA PRACY URZĘDU.....	272
16.1.Działalność legislacyjna.....	272
16.2.Zmiany organizacyjne.....	272
16.3.Zmiany na stanowiskach kierowniczych w Urzędzie i jednostkach miasta.....	275
16.4.Audyt i kontrola.....	277
16.5.Działalność Wydziału Informatyki i Telekomunikacji.....	279
16.6.Udzielanie zamówień publicznych.....	281
16.7.Działalność Biura Obsługi Kancelaryjnej.....	283
17.ZAKOŃCZENIE.....	290

WSTĘP

Szanowni Państwo,

Realizując obowiązek wynikający z art. 18 ust. 2 pkt 2 ustawy o samorządzie gminnym, przedkładam Państwu sprawozdanie z działalności Prezydenta Miasta Lublin za 2017 r. Obejmuje ono informacje o zadaniach i projektach realizowanych w ubiegłym roku, m. in. w zakresie gminnych i powiatowych zadań publicznych, zadań administracji rządowej nałożonych ustawami oraz zadań wynikających z porozumień zawartych z jednostkami administracji publicznej.

W 2017 r. dochody budżetu miasta zrealizowane zostały w 95,89%, co stanowi kwotę 2 046 121 524,89 zł, z tego: dochody bieżące – 1 836 458 389,67 zł (99,80 %), dochody majątkowe – 209 663 135,22 zł (71,39 %). W zrealizowanej kwocie dochodów ogółem, dochody gminy stanowią 1 495 501 670,32 zł, zaś dochody powiatu stanowią 550 619 854,57 zł.

W ramach środków europejskich w 2017 r. wpłynęły dochody w wys. 165 385 640,05 zł, z tego na projekty z zakresu:

- transportu – 119 484 975,72 zł,
- oświaty – 8 030 947,57 zł,
- kultury i ochrony dziedzictwa narodowego – 35 316 996,89 zł,
- administracji (współpraca z innymi samorządami i promocja) – 1 693 473,04 zł,
- gospodarki komunalnej i ochrony środowiska – 35 490,60 zł,
- zadań z zakresu polityki społecznej – 708 929,79 zł,
- działalności usługowej – 114 826,44 zł.

Planowane wydatki wykonane zostały w wys. 2 110 395 035,56 zł, co stanowi 96,33 % planu, w tym wydatki na zadania własne realizowane bez udziału środków europejskich w kwocie 1 552 165 984,63 zł (97,13 %). Wydatki majątkowe ogółem wyniosły 344 386 279,70 zł (90,91 %), natomiast wydatki związane z remontami wyniosły 16 788 313,75 zł (94,86 %).

W 2017 r. przychody budżetu miasta wyniosły 168 568 057,10 zł, tj. 108,28 % planu. Natomiast wykonanie rozchodów wyniosło 98 702 519,52 zł (99,92 %).

W 2017 r. Miasto Lublin wydało na zadania z zakresu:

- pomocy i polityki społecznej oraz rodziny – 459 214 513,08 zł (21,76 %),
- oświaty i edukacji – 679 856 037,98 zł (32,22 %),
- transportu i łączności – 435 128 099,10 zł (20,62 %).

Dzięki wysokim nakładom inwestycyjnym znacząco zmienił się wygląd miasta. Zakończyła się przebudowa pl. Litewskiego – Lublinianie zyskali m.in. nową atrakcję w postaci multimedialnej fontanny, której pokazy cieszyły się bardzo dużym zainteresowaniem. Z placu zniknął „baobab”, a zastąpiła go drzewko młodej topoli czarnej. Przebudowa placu kosztowała blisko 49 mln zł, z czego dofinansowanie unijne wyniosło 34 mln zł.

Kierowcy zaczęli korzystać z nowego mostu na Bystrzycy, który powstał w ciągu ul. Muzycznej. Otrzymała się także uroczystość nadania jego imienia 700-lecia Lublina. Budowa kosztowała niepełna 42 mln zł.

Zakończyła się przebudowa najbardziej wyczekiwanej przez kierowców – dwupoziomowego skrzyżowania Solidarności-Sikorskiego-Ducha. Rozpoczęła się realizacja kluczowej dla miasta inwestycji drogowej, która połączy istniejącą ul. Bohaterów Monte Cassino z węzłem Sławin. Całkowita wartość projektu to 110,6 mln zł, dofinansowanie wynosi 81,1 mln zł, co stanowi 85 % kosztów kwalifikowanych.

Rozpoczęła się budowa żłobka u zbiegu ulic Koncertowej i Zelwerowicza. Żłobek projektowany dla 210 dzieci, po zmianie przepisów będzie mógł pomieścić dwukrotnie większą liczbę.

Ruszyła budowa miejskiego parku przy ul. Zawilcowej. Park powstaje na terenie dawnej oczyszczalni ścieków i zamkniętego ponad 40 lat temu składowisku odpadów. Rewitalizacja 14 ha terenu to element rewitalizacji doliny Bystrzycy. Całkowita wartość projektu wyniesie 10 mln zł, z czego wysokość dofinansowania to kwota blisko 8 mln zł.

Zakończyła się przebudowa stadionu lekkoatletycznego przy al. Piłsudskiego. Największym sprawdzianem nowego stadionu będą Mistrzostwa Polski Seniorów z udziałem wybitnych lekko-

atletów, które odbędą się w lipcu tego roku. Nowy stadion lekkoatletyczny to kolejny, po Arenie Lublin i Aqua Lublin, nowoczesny obiekt sportowy w naszym mieście. Spełnia on wymogi międzynarodowych organizacji, co daje możliwość rozgrywania imprez najwyższej rangi oraz promocji Lublina i lubelskich sportowców. Stadion to doskonała baza treningowa dla wychowanków lubelskich klubów sportowych i mieszkańców. Projekt „Przebudowa i rozbudowa stadionu lekkoatletycznego wraz z zapleczem przy al. Józefa Piłsudskiego 22 w Lublinie” był współfinansowany z Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej. Ministerstwo Sportu i Turystyki przeznaczyło na realizację tej inwestycji 13 mln zł. Całkowity koszt prac budowlanych to 38 mln zł.

Miasto nieustannie pracuje nad podnoszeniem jakości terenów inwestycyjnych. W 2017 r. Podstrefa Lublin będąca częścią Specjalnej Strefy Ekonomicznej świętowała swoje 10-lecie istnienia. W tym czasie pojawiło się kilkadziesiąt firm, które zainwestowały tu łącznie 1,4 mld zł i dały zatrudnienie prawie dla 4 tysięcy osób. Na liście największych firm, które zainwestowały w SSE w minionym roku są Fabryka Cukierków „Pszczółka”, Modern-Expo i Lubella. Dwie pierwsze zakończyły już budowę nowych zakładów, które mają podołać zwiększonemu zapotrzebowaniu na ich wyroby. Kolejne inwestycje zapowiada Lubella. Realizacja projektu na poziomie 108 mln zł jest przewidziana do 2021 r. W kolejnych latach firmy chcą zainwestować w podstrefie ekonomicznej łącznie 1,1 mld zł i utworzyć ok. 1,6 tys. nowych miejsc pracy.

Dynamicznie rozwijał się również Port Lotniczy Lublin, który świętował swoje 5-lecie istnienia. Rok 2017 zakończył się dla lotniska rekordowymi wynikami. PLL obsłużył w ubiegłym roku nieco ponad 430 tys. pasażerów, czyli niemal 14 % więcej niż rok wcześniej. Warto zaznaczyć, że wg początkowych założeń wynik ten miał 400 tys., tym bardziej więc cieszy ostateczny rezultat. Przeprowadzono też blisko 5 tys. operacji lotniczych, z czego tylko w grudniu było ich 363. To o 66,5 % więcej niż w tym samym okresie 2016 r. Grudzień był także rekordowym miesiącem w całej historii funkcjonowania portu również pod względem obsłużonych pasażerów. Z oferty lotniska skorzystało niemal 36 tys. osób.

Prowadzona przez samorząd Miasta Lublin polityka społeczna w sposób szczególny uwzględnia różne kierunki działań prorodzinnych. W szczególny sposób troska władz miasta dotyczy tworzenia warunków do właściwego funkcjonowania i wszechstronnego rozwoju rodzin. Na realizację polityki społecznej w 2017 r. z budżetu miasta trafiło blisko 460 mln zł. W ramach tych środków kontynuowane były programy wsparcia dla rodzin oraz seniorów. Do końca 2017 r. programem Karty Dużej Rodziny objętych zostało 3 075 lubelskich rodzin, przyznano tym samym 16 244 Karty członkom dużych rodzin.

Miniony rok upłynął pod znakiem obchodów 700-lecia Lublina. W 700. Urodzinach Miasta Lublin, które odbyły się w dniach 10-15 sierpnia, wzięło udział ponad 200 000 mieszkańców i turystów. W Światowym Zjeździe Lublinian uczestniczyło około 300 osób. Do Lublina przyjechało około 100 osób z 32 delegacji z miast partnerskich i zaprzyjaźnionych. Widowisko teatralne „Sen o mieście”, podczas pięciu spektakli, w sumie obejrzało około 15 000 widzów. Rozdano ponad 50 000 kopii aktów lokacji wydrukowanych w szlachetnej, bibliofilskiej formie. Prawie 680 osób w przeciągu trzech dni obejrzało pokazy filmów o Lublinie w Teatrze Starym „Lublin na ekranie”. Niemal 2 700 osób przez sześć dni zobaczyło wystawę „Portret miasta. Lublin w malarstwie, rysunku i grafice 1618-1939” w Muzeum Lubelskim. Około 500 osób w ciągu zaledwie 4 godzin odwiedziło Zamek Lubelski, żeby obejrzeć oryginał Aktu Lokacji z 1317 r. W koncercie „Zakochani w Lublinie” wzięła udział rekordowa liczba ponad 30 000 osób. Lublinianie otrzymali 700 sadzonek herbowej winorośli, a tysiące osób spróbowało urodzinowego 7-metrowego tortu, 15 sierpnia w wydarzeniach uczestniczyło ponad 100 000 osób.

W ciągu dwunastu miesięcy ubiegłego roku w lubelskim sporcie odnotowaliśmy wiele sukcesów. Niewątpliwie największym wydarzeniem w Lublinie były piłkarskie Mistrzostwa Europy do lat 21. Trzy mecze tego turnieju, w tym mecz otwarcia, odbyły się na Arenie Lublin i cieszyły się największą frekwencją podczas całej imprezy, która gościła w sześciu polskich miastach. Warto odnotować także awans do pierwszej ligi żużlowców Speed Car Motor Lublin.

Realizacja ambitnego planu rozwoju miasta nie byłaby możliwa bez zaangażowania Radnych Lublina, przedstawicieli Rad Dzielnic, organizacji pozarządowych oraz pracowników Urzędu Miasta. W sposób szczególny chciałbym podziękować także mieszkańcom Lublina, którzy aktywnie włączali się w proces decydowania o przyszłości miasta i okazując mi zaufanie powierzyli mi misję kierowania ich miastem w kolejnych czterech latach.

Przedłożone sprawozdanie zawiera relacje z pracy wydziałów Urzędu Miasta i jednostek podległych samorządowi.

Krzysztof Żuk

Prezydent Miasta Lublin

1. ROZWÓJ MIASTA, INWESTYCJE MIEJSKIE

1.1. Strategia rozwoju miasta

W 2017 r. działania w kontekście rozwoju Lublina zorientowane były przede wszystkim na analizowaniu, koordynowaniu i monitorowaniu procesów wdrażania Strategii Lublin 2020 oraz przygotowaniach do rozpoczęcia prac nad dokumentem strategicznym w perspektywie 2030 r.

Kontynuowano prace nad kolejnym raportem monitoringowym z realizacji Strategii Lublin 2020. Coroczna ocena stopnia wykonania Strategii bazuje na danych statystycznych (ilościowych), jakościowych, bieżącej charakterystyce działalności UML oraz opisie zjawisk i zmian zachodzących w obszarach jej oddziaływania. Opublikowany został raport dotyczący 2014 r.

Przeprowadzono 2 badania społeczne, w wyniku których powstały raporty pt. „Opinie mieszkańców Lublina o swoim mieście” oraz „Raport z badań jakości życia oraz świadczonych usług publicznych mieszkańców miasta Lublin”. W przeprowadzonych m.in. w BOM badaniach w sumie udział wzięło ponad 1 100 respondentów, których ocena dotycząca procesów zachodzących w Lublinie jest jednym z kluczowych kryteriów w opracowywaniu miejskich dokumentów strategicznych.

Przeprowadzono także badania dotyczące losów absolwentów liceów i techników prowadzonych przez miasto Lublin, w wyniku których powstał raport dotyczący skali migracji młodzieży. Badania takie przeprowadzono w Lublinie po raz pierwszy.

Zorganizowano kolejne posiedzenie Rady Gospodarczej przy Prezydencie Miasta Lublin, na którym zaprezentowano i przedyskutowano sprawy związane z funkcjonowaniem i wspieraniem lubelskiego ekosystemu startupowego.

W ramach przygotowań do procesu opracowywania Strategii Lublin 2030 miasto przystąpiło do projektu Foresight Lublin 2050,

w który zaangażowani zostali mieszkańcy Lublina ze wszystkich grup wiekowych – od przedszkolaków po seniorów. W efekcie 11 miesięcznych działań powstał raport, którego celem jest identyfikacja trendów i oczekiwań społeczeństwa, rozpoznanie szans i zagrożeń związanych z rozwojem społeczno-gospodarczym, technologicznym i środowiskowym. Intencją informacji w nim zawartych jest przygotowanie odpowiednich działań, które pozwolą na złagodzenie zjawisk niekorzystnych, a wzmocnienie tych, w których dostrzegalny jest potencjał rozwojowy.

Przystąpiono do opracowania dokumentów koncepcyjnych dotyczących Open Data, Lubelskich Wyżyn oraz Lubelskiego Laboratorium Innowacji. Zagadnienia te są elementem kluczowym w obranym przez Lublin kierunku rozwoju przemysłów kreatywnych, sieciowaniu przedsiębiorstw i podnoszeniu kompetencji UML i Lublina.

W ramach wdrażania w Lublinie idei Smart City prace kontynuował zespół zadaniowy do spraw inteligentnych rozwiązań zintegrowanych w Lublinie (Smart City), który podczas posiedzeń dyskutował o przyszłych kierunkach rozwoju oraz zapoznawał się z licznymi ofertami dostawców rozwiązań smart dla miast. W ramach oceny wdrażania idei Smart City oraz określenia potencjału w tej dziedzinie przystąpiono do projektu Roadshow, w wyniku którego powstał raport, a zawarte w nim wnioski z przeprowadzonej z mieszkańcami i urzędnikami gry symulacyjnej oraz rekomendacje wynikające z dotychczasowych wdrożeń i doświadczeń innych miast z kraju i zagranicy, będą stanowić punkt wyjścia do dalszych prac, między innymi nad Strategią Lublin 2030.

W 2017 r. swój jubileusz obchodziła Podstrefa Lublin SSE Euro-Park Mielec. Z tej okazji wydano publikację zawierającą wszystkie informacje dotyczące jej powstania i efektywnego rozwoju na przestrzeni ostatnich 10 lat.

W ramach wielopłaszczyznowej współpracy z przedsiębiorcami, uczelniami wyższymi oraz ośrodkami badawczymi powstała Strategia Lubelskiego Klastra Biotechnologicznego, którą organy organizacji przyjęły do realizacji.

Rok jubileuszu Lublina był również okazją do zorganizowania wspólnie z Wydziałem Ekonomicznym Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie konferencji Lublin w gospodarce Polski

i Europy – przeszłość, terażniejszość, przyszłość, która gościła wielu szacownych gości z Polski i zagranicy, podczas której dyskutowano o możliwych kierunkach rozwoju Lublina w kontekście uwarunkowań mogących zaistnieć w przeszłości.

1.2. Działania z zakresu obsługi inwestorów i promocji gospodarczej oraz wspierające lokalny rozwój gospodarczy i przedsiębiorczość

1.2.1. Specjalna Strefa Ekonomiczna Euro-Park Mielec Podstrefa Lublin

W 2017 r. Podstrefa Lublin zajmowała obszar 128,3885 ha. Ostatnie powiększenie miało miejsce w lipcu 2015 r., kiedy to do terenów podstrefy przyłączono teren firmy Lubella S.A. o pow. 12,3885 ha.

Według stanu na dzień 31.12.2017 r. na terenie Podstrefy Lublin działalność prowadziło 65 inwestorów, z czego 51 prowadziło już działalność operacyjną. Łączna liczba aktywnych zezwoleń wynosiła 37, z czego 6 wydano w 2017 r. Łączna liczba miejsc pracy w przedsiębiorstwach prowadzących działalność na terenie Podstrefy wynosiła 4 088, w tym 2 940 to miejsca nowo utworzone.

Tabela: Podsumowanie działalności SSE Euro-Park Mielec Podstrefy Lublin (stan na 31.12.2017 r.)

	31.12.2017 r.
Liczba inwestorów na terenie SSE	65
Liczba działających przedsiębiorstw na koniec roku	51
Liczba obowiązujących zezwoleń	37
Liczba wydanych zezwoleń w 2017 r.	6
Deklarowane inwestycje wg zezwolenia (skumulowane, w zł)	1 130 519 330
Inwestycje zrealizowane (skumulowane, w zł)	1 541 582 815

Deklarowane nowe miejsca pracy (skumulowane)	1609
Nowe (utworzone) miejsca pracy (skumulowane)	2 940
Utrzymane miejsca pracy (skumulowane)	1 148
Łącznie miejsca pracy na terenie SSE (skumulowane)	4 088

Źródło: Wydział Strategii i Obsługi Inwestorów, Urząd Miasta Lublin.

Tabela: Przedsiębiorstwa, które uzyskały zezwolenie na działalność na terenie SSE Euro-Park Mielec Podstrefy Lublin w 2017 r.

L.p.	Nazwa przedsiębiorstwa	Rodzaj prowadzonej działalności
1.	BioMaxima	Produkcja produktów biotechnologicznych
2.	Protekor	Produkcja obuwia ochronnego i specjalistycznego
3.	Aliplast Extrusion	Produkcja profili aluminiowych
4.	MW Lublin	Produkcja felg stalowych
5.	PZZ Lubella	Produkcja makaronów i produktów śniadaniowych
6.	Ledrin	Produkcja ekskluzywnych wyrobów ze skór

Źródło: Wydział Strategii i Obsługi Inwestorów, Urząd Miasta Lublin.

1.2.2. Pozyskiwanie nowych inwestorów z branż priorytetowych i towarzyszących

Ekspertyza wykonana przez Deloitte, a także doświadczenie Wydziału Strategii i Obsługi Inwestorów wykazały, że istnieją branże gospodarcze, na których Lublin powinien się skupiać przy pozyskiwaniu inwestorów. Są to:

- informatyka i telekomunikacja,
- przemysł spożywczy,
- BPO (Business Process Offshoring) i SCC (Shared Services Center),
- motoryzacja,

- logistyka i transport,
- biotechnologia,
- energetyka odnawialna,
- ochrona zdrowia i farmacja.

Łącznie w 2017 r. na terenie miasta Lublin zainwestowało bądź rozpoczęło realizację nowego projektu inwestycyjnego 27 firm, z czego 13 z branży produkcyjnej, 10 z branży nowoczesnych usług dla biznesu, 3 z branży transport, logistyka, dystrybucja oraz 1 z pozostałych branż.

Wartość inwestycji zrealizowanych w 2017 r. przez nowych inwestorów z branży produkcyjnej wyniosła 30 094 717 zł.

Tabela: Wykaz nowych inwestorów lub firm rozpoczynających nowy projekt w Lublinie w podziale na branże.

Miesiąc/rok wejścia firmy do Lublina/ rozpoczęcia nowego projektu w Lublinie	Na-zwa firmy	Branża	Kraj pochodzenia	Przynależność do SSE
BRANŻA PRODUKCYJNA				
2017	kwiecień	*BioMaxima	biotechnologia	Polska
	kwiecień	DD Pack	przemysł chemiczny	Polska
	maj	*Protektor S.A.	przemysł lekki	Polska

Miesiąc/rok wejścia firmy do Lublina/ rozpoczęcia nowego projektu w Lublinie	Na- zwa firmy	Branża	Kraj pocho- dzenia	Przynależność do SSE
maj	Fibrain		przemysł chemiczny	Polska
maj	PT Makaruk		przemysł chemiczny	Polska
czerwiec	*Aliplast Extrusion		przemysł metalowy	Polska
czerwiec	*MW Lublin		przemysł motoryzacyjny	Włochy
lipiec	*Lubella		przemysł spożywczy	Polska
sierpień	Galabeton		przemysł budow- lany	Polska
wrzesień	Polski Drób		przemysł spożywczy	Polska

Miesiąc/rok wejścia firmy do Lublina/ rozpoczęcia nowego projektu w Lublinie		Nazwa firmy	Branża	Kraj pochodzenia	Przynależność do SSE
	wrzesień	Aromatino		przemysł spożywczy	Polska
	listopad	*Ledrin Sp. z o.o.		przemysł lekki	Polska
	grudzień	SOL-Millennium		biotechnologia	Malezja
BPO/SSC, IT/ICT, B+R					
2017	czerwiec	CTNT Polska Sp. z o.o.		B+R	Austria
	sierpień	UBER		BPO/SSC	USA
	sierpień	Samsung		BPO/SSC	Korea

Miesiąc/rok wejścia firmy do Lublina/ rozpoczęcia nowego projektu w Lublinie		Na- zwa firmy	Branża	Kraj pocho- dzenia	Przynależność do SSE
	wrzesień	Centralny Ośrodek Informatyki	informatyka/ telekomunikacja	Polska	
	wrzesień	MakoLab	informatyka/ telekomunikacja	Polska	
	październik	Vistra	BPO/SSC	Hongkong	
	październik	Cushman&Wakefield	BPO/SSC	USA	
	październik	MAGNASUM	B+R	USA	
	listopad	ONWELO	informatyka/ telekomunikacja	Polska	
	listopad	Orizon Group	informatyka/tele- komunikacja	Polska	

Miesiąc/rok wejścia firmy do Lublina/ rozpoczęcia nowego projektu w Lublinie	Na-zwa firmy	Branża	Kraj pochodzenia	Przynależność do SSE
TRANSPORT, LOGISTYKA, DYSTRYBUCJA				
2017	maj	Miracle	logistyka i transport	Polska
	czerwiec	Farutex	logistyka i transport	Polska
	listopad	LubFarm	dystrybucja	Polska
POZOSTAŁE BRANŻE				
2017	lipiec	Max Bud	deweloper	Polska

* Gwiazdką oznaczono nowy projekt inwestycyjny firm już istniejących w Lublinie.

Źródło: Wydział Strategii i Obsługi Inwestorów, Urząd Miasta Lublin.

1.2.3. Aktywizacja terenów przemysłowych po dawnej Fabryce Samochodów Ciężarowych

Inwestycja dotycząca aktywizacji terenów przemysłowych po dawnej Fabryce Samochodów Ciężarowych jest zadaniem planowanym do realizacji przy uzyskaniu dofinansowania w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego 2014-2020.

W trzecim kwartale 2017 r. nieużytkowane tereny typu greenfield pomiędzy ul. Tokarską a Tyszowiecką – dotychczas należące do firmy ECRIS oraz TergoPower – zostały zakupione przez lokalną spółkę z branży deweloperskiej – TBV. Firma ta planuje w 2018 r. rozpocząć budowę obiektu produkcyjno-magazynowego o łącznej kubaturze ok. 40 000 m². Tym samym ostatni tak duży niezabudowany teren inwestycyjny na dawnej FSC zostanie zagospodarowany w ciągu najbliższych kilku miesięcy.

Obecnie na terenie byłej FSC zatrudnionych jest ponad 3 000 osób w więcej niż 90 firmach.

1.2.4. Obsługa zapytań inwestorskich przez Referat ds. obsługi inwestorów w Wydziale Strategii i Obsługi Inwestorów

W Lublinie obsługę inwestorów zapewnia Wydział Strategii i Obsługi Inwestorów Urzędu Miasta Lublin, który jest jednostką zorientowaną na relacje biznesowe. Zadaniem Wydziału jest wsparcie inwestorów oraz ich procesu inwestycyjnego. Do każdego projektu przypisywany jest odpowiedni project manager, który jest odpowiedzialny między innymi za:

- organizowanie wizyt studyjnych w mieście,
- nawiązywanie kontaktów z jednostkami naukowymi i badawczymi,
- wyszukiwanie terenów inwestycyjnych odpowiadających kryteriom,
- wsparcie inwestora przy uzyskiwaniu niezbędnych zezwoleń i pozwoleń.

W 2017 r. pracownicy Referatu ds. obsługi inwestorów Wydziału SOI obsłużyli łącznie 96 zapytań inwestycyjnych z takich branż, jak: branża maszynowa, motoryzacyjna, poligraficzna, chemiczna, metalowa, BPO/SSC/IT, biotechnologia, farmacja, logistyka, B+R, hotelowa.

W 2017 r. zespół ds. obsługi inwestorów zorganizował 8 spotkań branżowych dla przedsiębiorców prowadzących działalność w branżach priorytetowych dla rozwoju społeczno-gospodarczego Lublina. Spotkania miały na celu integrację środowiska lubelskich przedsiębiorców, a także identyfikację i pomoc w rozwiązywaniu bieżących problemów, pojawiających się w danej branży.

1.2.5. Marketing Gospodarczy

W 2017 r. Referat ds. marketingu gospodarczego, odpowiedzialny za komunikację oraz organizację i produkcję wydarzeń własnych i partnerskich realizował następujące działania w podziale na obszary tematyczne.

Komunikacja z mediami – w ramach współpracy informacyjnej z lokalnymi i ogólnopolskimi mediami prasowymi i elektronicznymi wygenerowanych zostało około kilkadziesiąt notatek, informacji prasowych i komentarzy dotyczących kwestii gospodarczych. Komunikaty prasowe są tworzone i dystrybuowane każdorazowo, gdy w obszarze informacyjnym pojawiają się pozytywne dane na temat rozwoju rynku, nowych inwestycji, działań podejmowanych przez UM oraz lokalne firmy, sukcesów i nagród. Efektem tych aktywności było niemal 1 500 publikacji medialnych dotyczących tematyki gospodarczej w Lublinie. Stałe wsparcie informacyjne towarzyszyło także projektom i wydarzeniom realizowanym w ramach Wydziału Strategii i Obsługi Inwestorów – działalności Podstrefy Lublin, LWIT, Study in Lublin, Lubelskim Kupcom, Miasto.to, Forum Lub-Invest.

Konferencje prasowe – referat wspierał komunikacyjnie istotne projekty i inicjatywy partnerskie miasta organizując we współpracy z Biurem Prasowym Kancelarii Prezydenta konferencje prasowe. W 2017 r. zostały przeprowadzone konferencje prasowe dotyczące następujących tematów: BSS Forum (styczeń), Zmiana strategii zatrudnienia firmy Convergys (luty), Inauguracja CheckIT (czerwiec), Lubelskie startupy (kwiecień), otwarcie nowego biura firmy Billenium (kwiecień), ogólnopolskie spotkanie sekretarzy (czerwiec), Lub-Invest (czerwiec), 10-lecie Specjalnej Strefy Ekonomicznej (wrzesień).

Wydarzenia – jednym z kluczowych działań Referatu jest organizacja własnych wydarzeń o charakterze gospodarczym, współ-

organizacja wydarzeń inicjowanych przez partnerów lub wsparcie komunikacyjne istotnych przedsięwzięć, w które Urząd Miasta nie angażuje się finansowo lub organizacyjnie. W 2017 r. Referat był zaangażowany organizacyjnie w następujące wydarzenia:

- organizacja we współpracy z fundacją ProProgressio gali Outsourcing Stars (styczeń),
- współorganizacja wydarzenia E-Universities (kwiecień/maj),
- organizacja we współpracy z pismem samorządu terytorialnego Wspólnota Ogólnopolskiego Spotkania Sekretarzy (czerwiec),
- organizacja we współpracy z Polsko-Ukraińską Izbą Gospodarczą kolejnej edycji konferencji Lub-Invest – sztandarowego wydarzenia poświęconego gospodarczym relacjom ze Wschodem (czerwiec),
- współorganizacja wydarzenia Lublin Business Network – wręczenia nagród lubelskim startupom (wrzesień),
- organizacja konferencji poświęconej 10-leciu SSE (wrzesień),
- organizacja Gali Gospodarczej wieńczącej 10-lecie Nagrody Gospodarczej Prezydenta Miasta Lublin (październik),
- organizacja wydarzenia poświęconego lubelskiej kreatywności – Miasto.to (październik),
- wsparcie gali Kryształowa Cegła (grudzień).

Działania reklamowe i publikacje w mediach – w 2017 r. podejmowano szereg działań związanych z promocją potencjału gospodarczego Lublina z wykorzystaniem narzędzi reklamowych oraz materiałów eksperckich. Obejmowały one standardowe przekazy wizerunkowe oraz bardziej rozbudowane i mniej perswazyjne formy komunikacji w postaci advertoriali, artykułów, wywiadów oraz dodatków tematycznych w mediach lokalnych i ogólnopolskich.

Komunikacja w internecie – w październiku 2016 r. uruchomiona została globalna platforma komunikacji inwestorskiej – anglojęzyczny serwis Invest-in-Lublin.com. Portal, zintegrowany z serwisem społecznościowym LinkedIn przejął ciężar komunikacji z interesariuszami z międzynarodowego rynku biznesowego, generując znaczący wzrost zainteresowania ofertą inwestycyjną i potencjałem gospodarczym miasta. Prawie 107 publikacji w serwisie oraz 185 w LinkedIn wygenerowało 21 104 odsłon strony

z 97 krajów świata. Profil miasta na portalu LinkedIn zanotował w ciągu roku niemal 300 000 wyświetleń oraz pozyskał 470 obserwujących (wzrost o 300 %), z których 60 % stanowi wyższa kadra menadżerska, a 44 % pochodzi z zagranicy.

Promocja Lublina jako destynacji akademickiej – w ramach działań związanych z promocją potencjałów gospodarczych, Referat przeprowadził dogłębną analizę możliwości wykorzystania w promocji akademickiego charakteru miasta. W jej ramach powstała kompleksowa strategia komunikacji Lublina jako destynacji akademickiej. Opracowanie obejmuje szczegółowy opis grup docelowych, ich systemu wartości i zachowań, definiuje język komunikacji oraz sposoby dotarcia z przekazem. Zawiera także scenariusze i styl graficzny gotowych do zastosowania materiałów promocyjnych. Autorem strategii jest wybrana w drodze postępowania ofertowego agencja reklamowa Feno.

Zarządzanie marką gospodarczą i obsługa graficzna – w 2017 r. Referat zabezpieczał wszystkie potrzeby Wydziału w zakresie projektowania graficznego realizowanego w ramach ekosystemu marki gospodarczej. Sama marka przeszła w 2017 r. kolejną rekonstrukcję polegającą na uproszczeniu symboliki i architektury marki. Zmiany te zostały uzupełnione o nowy key-visual odświeżający graficzny sposób prezentacji treści. W 2017 r. powstało kilkadziesiąt prezentacji komunikujących kluczowe dla miasta tematy gospodarcze, inwestycyjne i rozwojowe. Do każdego wystąpienia lub prelekcji w które angażują się pracownicy Wydziału Strategii i Obsługi Inwestorów tworzona jest zindywidualizowana graficzna prezentacja w dostosowanym do audytorium języku graficznym.

1.2.6. Wspieranie startupów

Urząd Miasta aktywnie wspiera lubelski ekosystem przedsiębiorczości, koncentrując się przede wszystkim na stymulowaniu aktywności nowo tworzonych startupów. Ułatwienie dostępu do wiedzy i doradztwa czy premiowanie najbardziej kreatywnych i zdeterminowanych to tylko nieliczne z działań podejmowanych przez miasto. Jednym z najbardziej efektywnych narzędzi są te oparte na mechanizmie konkursowym i w związku z tym Lublin stał się jedynym w Polsce partnerem międzynarodowego konkur-

su Creative Business Cup – konkursu dla przedsiębiorców branży kreatywnej. Jego organizatorem jest duńskie Centrum Kultury i Ekonomii Doświadczeń (Center for Cultural and Experience Economy). Kluczowym zadaniem konkursu jest wspieranie innowacyjności i promocja branży twórczej. Dla najlepszego startupu wyłonionego podczas Lublin Startup Festival Urząd Miasta ufundował wyjazd do Kopenhagi na finał konkursu, gdzie młody przedsiębiorca reprezentował Polskę. Finał Creative Business Cup odbył się w dni. 15-16.11.2017 r. i został poprzedzony dwudniowymi warsztatami BootCamp, które miały na celu przygotowanie startupów do prezentacji pitchingowych. Szczęśliwym zwycięzcą został startup Aerotower oferujący innowacyjny system uprawy roślin bez użycia gleby, w którym korzenie umieszczone są w powietrzu i poddawane działaniu wody z odżywką. Obecnie to jeden z najwydajniejszych na świecie sposobów uprawy roślin dostarczający maksymalną ilość składników pokarmowych do korzeni.

Kolejnym projektem realizowanym w 2017 r. był program warsztatów biznesowych skierowany do studentów kierunków kreatywnych zorganizowany we współpracy ze Startup Academy, który miał na celu wsparcie rozwoju kreatywnej przedsiębiorczości na terenie Lublina – Creative Lab. W warsztatach wzięło udział 22 uczestników, których pomysły na biznes okazały się najlepsze spośród wszystkich nadesłanych zgłoszeń (łącznie zgłosiło się 61 osób). Program 4 warsztatów miał za zadanie pomóc studentom kierunków kreatywnych przekuć ich twórcze pomysły w dobrze funkcjonujące biznesy. Studenci tworzyli m.in. swoje pierwsze modele biznesowe z wykorzystaniem Business Model Canvas, lejki marketingowo-sprzedażowe, kampanie marketingowe czy prezentacje swoich przyszłych produktów lub usług.

W 2017 r. udzielano ponadto dotacji dla organizacji pozarządowych wspierających swoją działalnością rozwój przemysłów kreatywnych, m.in.:

- organizacja szkoleń i warsztatów z zakresu zakładania i prowadzenia startupu dla studentów kierunków humanistycznych i społecznych lubelskich uczelni – projekt realizowany przez Fundację Twórczości, Edukacji i Animacji Młodzieży „Teatrikon”

pod nazwą „Human_i_styka!”. Projekt polegał na serii spotkań poświęconych przekazywaniu wiedzy i praktyki z zakresu zakładania i prowadzenia własnego biznesu w trybie startupu. Zorganizowano cykl szkoleń złożony z 16 modułów w ramach, którego dokonano akceleracji studenckich startupów,

- organizacja wydarzenia dedykowanego startupom z branży IT o charakterze międzynarodowym – projekt realizowany przez Lubelski Park Naukowo-Technologiczny S.A. Wydarzenie nosiło nazwę Startup Weekend i jego celem było stworzenia środowiska, w którym pasjonaci nowych technologii mogli się spotkać i wspólnie realizować swoje pomysły. Wydarzenie trwało 3 dni i polegało na skompletowaniu zespołu, który w 54 godziny przygotował fundamenty startupu,
- Lubelska Wyżyna IT – przygotowanie dwóch hackathonów w oparciu o dane publiczne ukierunkowanych na rozwiązania Smart City dla Lublina – projekt realizowany przez Fundację „Scytia” pod nazwą „Lublin edCamp”, który polegał na zorganizowaniu dwóch hackathonów o nazwie Lublin edCamps w ramach Lubelskiej Wyżyny IT. Lublin edCamps jest to cykl hackathonów biznesowo-technologicznych, które mają za zadanie akcelerować ludzi z potencjałem biznesowym i technologicznym doprowadzając ich w perspektywie 11 miesięcy do uruchomienia swojej firmy. Lublin edCamp był podzielony na dwa dni. W ciągu pierwszego dnia uczestnicy zapoznali się z problemami i wyzwaniem przedstawionymi przez Urząd Miasta Lublin, uczelnie wyższe oraz inne podmioty z zakresu Smart City oraz Education Technology. Dodatkowo zespoły miały za zadanie opracować koncepcję oraz ideę projektu, który rozwiąże w/w problem czy wyzwanie. Na każdym etapie pracy każdy zespół współpracował operacyjnie z mentorami technologicznymi oraz biznesowymi. Każdy etap kończył się w momencie finalizacji realizacji zadania oraz przedstawienia jego rezultatów przez uczestników. Następnie podczas drugiego dnia zespół wykazywał się swoimi umiejętnościami programistycznymi by stworzyć koncepcję swojego produktu odpowiadającego na w/w problem czy wyzwanie,
- miejska przestrzeń co-workingowa jest bezpłatnym miejscem przeznaczonym do pracy dla każdego startupowca. Wyposa-

żona w bezpłatny dostęp do Internetu i innych mediów, dzięki czemu przedsiębiorca/uczestnik inicjatywy startupowej może skupić się wyłącznie na rozwijaniu własnego pomysłu. W miejskiej przestrzeni co-workingowej odbyło się wydarzenie organizowane przez Fundację GameDev pod nazwą: LublinJam 2017, polegające na stworzeniu gry w grupach na określony temat w ścisłych ramach czasowych – 48h.

1.2.7. Study in Lublin

Wydział Strategii i Obsługi Inwestorów brał aktywny udział w promocji lubelskich uczelni tj. programu „Studiuj w Lublinie”. W marcu odbył się wyjazd na X Siedleckie Targi Wyższych Uczelni. W ramach wyjazdu na jesienne targi edukacyjne „Perspektywy” odwiedzono miasta takie jak: Warszawa, Białystok, Kielce, Rzeszów.

Promocja projektu „Study in Lublin” jako głównego narzędzia zachęcającego obywateli innych krajów do studiowania w Lublinie polegała na organizowaniu i uczestnictwie w różnego rodzaju działaniach i imprezach. Promocja projektu „Study in Lublin” odbywała się również poprzez udział w:

- 25-28.01.2017 r. – prezentacja dobrych praktyk integrujących studentów zagranicznych z Lublina na forum eksperckim Norrköping, Szwecja,
- 1-4.02.2017 r. – targi edukacyjne w Wilnie, Litwa-Lublin był reprezentowany na targach edukacyjnych w Wilnie wraz z Ministerstwem Nauki i Szkolnictwa Wyższego,
- 15-18.02.2017 r. – targi edukacyjne w Mińsku, Białoruś – udział Lublina w targach edukacyjnych wraz z Fundacją Edukacyjną „Perspektywy”. Prezentacja „Study in Lublin”,
- 16-18.02.2017 r. – targi edukacyjne w Tbilisi, Gruzja – Lublin był reprezentowany na targach edukacyjnych z Ministerstwem Nauki i Szkolnictwa Wyższego,
- 27-28.02.2017 r. – udział w konferencji „Studenci zagraniczni 2017” z towarzyszącym konkursem na najlepszego studenta zagranicznego roku „Interstudent”, Kraków,
- 29.03.-1.04.2017 r. – targi edukacyjne w Taszkencie, Uzbekistan – Lublin był reprezentowany na targach edukacyjnych z Ministerstwem Nauki i Szkolnictwa Wyższego,

- 5-9.04.2017 r. – Kijów, Ukraina – przedstawiciele lubelskich uczelni, w tym: UMCS, KUL, Politechnika Lubelska, WSPA, WSEI, WSSP zaprezentowali ofertę edukacyjną na największych targach edukacyjnych „Edukacja i Kariera” w Kijowie na stoisku „Study in Lublin”,
- 5-8.10.2017 r. – targi edukacyjne w Baku, Azerbejdżan – Lublin był reprezentowany na targach edukacyjnych z Ministerstwem Nauki i Szkolnictwa Wyższego,
- 15-18.11.2017 r. – Kijów, Ukraina – udział Lublina w targach edukacyjnych wraz z Fundacją Edukacyjną „Perspektywy”, Prezentacja „Study in Lublin”.

Młodzież ukraińska, białoruska, litewska, gruzińska, uzbecka, azerska odwiedzając stoiska miała okazję zapoznać się z zasadami studiowania w Polsce, a także dowiedzieć się najważniejszych informacji o Lublinie, jego specyfice i atrakcyjności. Koordynatorem programu „Study in Lublin” jest Wydział Strategii i Obsługi Inwestorów.

Ponadto podjęto działania o charakterze promującym ogólny potencjał miasta, m.in. poprzez aktywny udział w wydarzeniach:

- 17-19.05.2017 r. – Antwerpia (Belgia) – zjazd EURO CITIES panel ekspercki dot. współpraca miasto-uczelnia-biznes,
- 21-23.08.2017 r. – Charków (Ukraina) – Konferencja „Ukraina i państwa Wyszehradu: łączenie wysiłków na rzecz rozwoju miast” Dobra praktyka z Lublina: Partnerstwo instytucyjne: Miasto-Uniwersytet-Biznes jako kluczowe narzędzie rozwoju miasta,
- 8-10.09.2017 r. – Lwów (Ukraina) – Festiwal Miast Partnerskich Lwowa,
- 6-8.12.2017 r. – Toruń – Konferencja „Bezpieczne Miasta dla studentów zagranicznych”, referat „Dobra praktyka z Lublina”.

1.3. Inwestycje miejskie realizowane przez Wydział Inwestycji i Remontów

W 2017 r. zakończono:

- roboty związane z budową traktu pieszo-rowerowego zlokalizowanego pomiędzy ul. Witolda Klepackiego, a ul. Lipniak wzdłuż wąwozu i ogródków działkowych „Roztocze” i „Jar”

do ul. Lipniak. Za roboty zrealizowane w roku sprawozdawczym wydatkowano – 496 943,45 zł. Zadanie realizowano w latach 2012-2017, a ogółem łączna wartość tej inwestycji wyniosła 570 743,45 zł,

- realizację zadania pn. dobudowa pomieszczeń obsługi Cmentarza Komunalnego na Majdanku, modernizacja oświetlenia i budowa monitoringu na terenie przyległym do kaplicy, rozbudowa oświetlenia zewnętrznego – główna aleja, rozbudowa oświetlenia zewnętrznego w alejkach Cmentarza Komunalnego na Majdanku w Lublinie. W roku sprawozdawczym wydatkowano – 1 379 251,72 zł. Zadanie realizowano w latach 2016-2017, a ogółem łączna wartość tej inwestycji wyniosła 1 900 768,03 zł,
- przebudowę Placu Litewskiego. Za roboty zrealizowane w roku sprawozdawczym wydatkowano – 34 489 528,07 zł. Zadanie realizowano w latach 2013-2017, a ogółem łączna wartość tej inwestycji wyniosła 52 661 121,32 zł.

W 2017 r. zrealizowano:

- budowę ciągu pieszo-rowerowego na odcinku od istniejącej trasy rowerowej w dolinie rzeki Bystrzycy do ul. Parczewskiej. W roku sprawozdawczym wydatkowano – 355 172,68 zł. Zadanie realizowano w latach 2014-2017, a ogółem łączna wartość tej inwestycji wyniosła – 367 005,28 zł,
- budowę ciągu pieszego i schody, przy ul. Lwowskiej (112 045,41 zł),
- budowę chodnika od ul. Granitowej do ul. Onyksowej (29 520,00 zł),
- budowę 5 skwerów. W latach 2016-2017 wydatkowano łącznie kwotę 670 353,74 zł, z tego:
 - na skwer przy ul. Krótkiej – 87 010,91 zł,
 - na skwer przy ul. Chmielarczyka – 161 508,44 zł,
 - na skwer przy ul. Hempla – 115 997,89 zł,
 - na skwer przy ul. Lipowej 10/12 – 128 883,03 zł,
 - na skwer przy ul. Lipowej 15 – 176 953,47 zł,
- w ramach wydatków związanych z przedłużeniem ul. Dywizjonu 303 w oku sprawozdawczym za łączną kwotę 115 620,00 zł wykonano projekt zamienny budowl.-wykonaw. w zakresie instalacji CCTV dla ochrony terenu wojskowego (bramy i ogro-

- dzenie) (9 471,00 zł), zapłacono za nadzór autorski w trakcie budowy ogrodzenia wzdłuż ul. Dywizjon 303 (5 289,00 zł), wykonano roboty instalacyjne elektryczne w związku z wykonaniem ogrodzenia przy jednostce wojskowej ramach zadania wykonanie ogrodzenie przy jednostce wojskowej (100 860,00 zł). Ogółem nakład inwestycyjny na w/w zadanie, realizowane w latach 2015-2017 wyniósł 829 288,04 zł,
- przy ul. Husarskiej wykonano bezpieczną nawierzchnię pod urządzeniami siłowni (29 677,44 zł),
 - na os. Czuby w Lublinie – dz. nr 33/7, obr. 30, ark.5 zrealizowano dostawę i montaż urządzeń siłowni zewnętrznej (18 265,50 zł),
 - przy ul. Szczerbowskiego wykonano koncepcję placu zabaw z uwzględnieniem oświetlenia i monitoringu, dokumentację projektową oraz zrealizowano przebudowę placu z modernizacją terenu z nawierzchnią bezpieczną i żwirową, dostarczeniem urządzeń, wykonaniem alejek, oświetlenia i monitoringu (99 723,87 zł),
 - przy ul. Romanowskiego wykonano siłownię zewnętrzną. W roku sprawozdawczym wydatkowano 77 845,47 zł, a łączny koszt inwestycji realizowanej w latach 2016-2017 wyniósł 83 445,47 zł,
 - przy ul. B.M.C wykonano siłownię zewnętrzną. W roku sprawozdawczym wydatkowano 27 675,00 zł, a łączny koszt inwestycji realizowanej w latach 2016-2017 wyniósł 39 295,00 zł,
 - na osiedlu Tatarzy – wykonano nawierzchnię z kostki betonowej za 7 750 zł oraz zamontowano grill stacjonarny za 19 500,00 zł,
 - w dzielnicy Wieniawa za łączną kwotę 23 739,00 zł wykonano utwardzenie terenu, przy ul. Poniatowskiego (8 979,00 zł) oraz budowę chodnika przy al. Raclawickich, pomiędzy budynkiem nr 22, a Kościołem Garnizonowym (14 760,00 zł),
 - w dzielnicy Kośminek za łączną kwotę 152 299,99 zł wykonano zadaszenie sceny u zbiegu ul. Sulisławickiej i Tetmajera,
 - przy ul. Wygon zrealizowano budowę placu zabaw. W roku sprawozdawczym wydatkowano 153 737,70 zł, a łączny koszt inwestycji realizowanej w latach 2016-2017 wyniósł 167 328,03 zł,

- na osiedlu Lipniak za 50 000 zł opracowano dokumentację projektową na wykonanie „Zacisza rekreacyjno-edukacyjnego wraz z oświetleniem ulicznym w pasie drogowym ul. Skubiszewskiego, Krwawicza i ul. Klepackiego oraz zrealizowano roboty budowlane, w tym: wykonania elementów konstrukcyjnych pod urządzenia zabawowe i sprzęt rekreacyjny, z zakresu wykonania nawierzchni bezpiecznych, z zakresu montażu urządzeń zabawowych i sprzętu rekreacyjnego. Wykonano wiatę, ogrodzenie i oświetlenie terenu. Zapłata w kwocie: 348 055,56 zł nastąpiła w styczniu 2018 r. Łączny koszt tej inwestycji realizowanej w latach 2015-2017 wyniósł 399 077,91 zł,
- przy ul. Krochmalnej za 94 710,00 zł wykonano siłownię napowietrzną,
- na osiedlu Poręba zrealizowano budowę skweru wraz z placem zabaw i siłownią zewnętrzną. W roku sprawozdawczym wydatkowano kwotę 260 829,92 zł, a łączny koszt tej inwestycji realizowanej w latach 2016-2017 wyniósł 275 343,92 zł. Ponadto za 2 214,00 zł wykonano fragment chodnika przy ul. Bursztynowej,
- wybudowano płytę wotywną chaczkaru na placu Jana Kochanowskiego (14 145,00 zł).

W ramach utrzymania obiektów zabytkowych za łączną kwotę 169 465,63 zł zrealizowano:

- w budynku Ratusza – remont tarasu, pomieszczenia nr 9, regenerację zaworu bezpieczeństwa w instalacji c.o., remont schodów i pochylni dla osób niepełnosprawnych,
- w budynku, przy ul. Świętoduskiej 3 – naprawa elewacji,
- przy Teatrze Starym, ul. Jezuicka 18 wykonano remont nawierzchni z kostki kamiennej w tzw. przechodzie oraz naprawę rur spustowych.

Na opracowania dokumentacji projektowej, tych które wpłyną będą na rozwój miasta, na inwestycje miejskie w 2017 r. wydatkowano ogółem kwotę 608 779,00 zł, w tym opracowano:

- projekt zamienny budowlano-wykonawczy w zakresie instalacji CCTV dla ochrony terenu wojskowego (bramy i ogrodzenia) (9 471,00 zł),

- projekt zamienny stacji wymienników ciepła w związku z planowaną budową kompleksu, w tym: przedszkole, dom kultury, szkoła, przy ul. Berylowej (7 380,00 zł),
- dokumentację projektowo-kosztorysową kompleksu boisk, przy Zespole Szkół nr 7, ul. Roztocze 14 (34 440,00 zł),
- dokumentację projektową w zakresie przebudowy wewnętrznych sieci kanalizacji sanitarnej i deszczowej na terenie Szkoły Podstawowej nr 7, ul. Plażowa 9 (35 786,00 zł),
- koncepcję budowy III niecki składowiska odpadów komunalnych w Rokitnie (35 264,00 zł),
- dokumentację projektową na budowę obiektów sportowych na terenie Zespołu Szkół nr 12, w tym: boiska do piłki nożnej ze sztuczną murawą, boisk wielofunkcyjnych ze sztuczną nawierzchnią (54 862,60 zł),
- dokumentację projektową przyłącza wodociągowego do projektowanej sali gimnastycznej, przy budynku I L.O. (2 995,05 zł),
- koncepcję urbanistyczno-architektoniczną Parku na Błoniach pod Zamkiem (8 966,70 zł),
- dokumentację projektową na wykonanie oświetlenia ciągów pieszych na osiedlu Karłowicza (6 027,00 zł),
- dokumentację projektową na wykonanie oświetlenia urządzeń siłowni i Street Workout'u, przy ul. Śliwińskiego (5 535,00 zł),
- dokumentację projektową budowy oświetlenia zewnętrznego na osiedlu Karłowicza, ul. Kameralna (4 307,64 zł),
- dokumentację projektowo-kosztorysową zagospodarowania skweru wraz z siłownią i chodnikiem do ul. Warmińskiej (20 295,00 zł),
- koncepcję programu rewitalizacji i zagospodarowania doliny rzeki Bystrzycy (na całej długości rzeki w granicach miasta Lublin) wraz z kalkulacją kosztów tej inwestycji (154 980,00 zł),
- dokumentację projektową wraz z kalkulacją kosztów dla planowanego Placu Targowego, przy ul. Ruskiej (52 778,23 zł),
- aktualizację do projektu budowlanego torów rowerowych u zbiegu ul. Sulisławickiej i Tetmajera (9 800,00 zł),
- dokumentację projektową na budowę ciągu pieszego wraz z oświetleniem, przy ul. Kasztelańskiej (9 348,00 zł),

- dokumentację projektową na budowę placu zabaw w okolicy ul. 1-go Maja (3 690,00 zł),
- dokumentację projektowej rozbudowy placu zabaw o siłownię napowietrzną dla dzieci i dorosłych, przy ul. Nałkowskich 246 (3 813,00 zł),
- dokumentację projektową na zagospodarowanie dna wąwozu Jana Pawła II w części pomiędzy ul. Jana Pawła II i ul. Poznańską (25 830,00 zł),
- dokumentację projektową na kratę bronną w Bramie Krakowskiej (6 765,00 zł),
- dokumentację projektową zadaszenia sceny muszli koncertowej w Ogrodzie Saskim (29 741,40 zł),
- dane skaningu 3D oraz wykonanie inwentaryzacji architektoniczno-konserwatorskiej Baszty Gotyckiej, usytuowanej, przy ul. Jezuickiej 5,7 (6 888,00 zł),
- aktualizację dokumentacji projektowej inwestycji pn. „Zielone boisko czyli strzał w Dziesiątkę (4 920,00 zł),
- dokumentację projektową, dot. przebudowy stadionu „Sygnał” oraz rozbudowę budynku szatniowo-sanitarnego (74 895,38 zł).

Inwestycje w odniesieniu do koncepcji i projektów przyszłych inwestycji mających wpływ na rozwój miasta, inwestycje miejskie realizowane z udziałem środków europejskich:

- w ramach projektu: „Termomodernizacja sześciu obiektów użyteczności publicznej w Lublinie” tj. dla SP nr 20, BS nr 7, przy ZSTransport.-Komunikac., SP nr 18 i 33, ZS nr 4 oraz III L.O. za łączną kwotę 436 564,70 zł opracowano dokumentację projektową, aktualizacje projektu i kosztorysów, studium wykonalności oraz audyty energetyczne,
- w ramach projektu: „Rewitalizacja przyrodnicza Parku Ludowego w Lublinie znajdującego się w obszarze Zintegrowanego Centrum Komunikacyjnego dla LOF” – za 227 550,00 zł wykonano projekt budowlany i wykonawczy oraz opracowano studium wykonalności,
- w ramach projektu: „Rewaloryzacja obiektów dziedzictwa kulturowego na obszarze Pomnika Historii Lublin” za 22 140,00 zł opracowano studium wykonalności oraz opracowano analizy

popytu dla w/w (dot. plac po Farze, budynek MDK, ul. Grodzka 11, ul. Żmigród).

Inwestycje w zakresie sportu i turystyki:

- kontynuowano roboty budowlane w zakresie przebudowy osiedlowych boisk rekreacyjnych, zaplecza sanitarno-szatniowego, zagospodarowania terenu oraz wjazdu, przy ul. Judyma 1. W okresie sprawozdawczym za 244 773,33 zł wykonano roboty odwadniające nawierzchniowe – place, chodniki z kostki brukowej oraz w zakresie budynku – stan „zerowy”, stan surowy „otwarty” (mury, strop i dach). Lata realizacji 2014-2018,
- zakończono roboty związane z przebudową i rozbudową stadionu lekkoatletycznego wraz z zapleczem, przy ul. Piłsudskiego 22 w Lublinie. W roku sprawozdawczym wydatkowano 33 103 886,68 zł, a łączna wartość tej inwestycji realizowanej w latach 2014-2017 wyniosła 40 060 059,38 zł,
- na obiekcie AQUA Lublin zostały wykonane roboty budowlane związane z przeniesieniem do innego pomieszczenia pomp hydraulicznych na obiekcie AQUA Lublin, przy al. Zygmunto wskich w Lublinie – demontaż pomp hydraulicznych ruchomego dna i pomostu – szt. 2, montaż nowych pomp hydraulicznych typ: Power Pack MPT1,5 – 2/2-35 w innej lokalizacji wraz z zasilaniem – szt. 2. Zapłata w kwocie: 80 272,26 zł nastąpiła w styczniu 2018 r.

Inwestycje miejskie realizowane przez Wydział Inwestycji i Remontów w ramach budżetu obywatelskiego w 2017 r.:

- zadania w ramach budżetu obywatelskiego I – trakt pieszo-rowerowy łączący osiedle Lipniak z Węgliem Północnym. W roku sprawozdawczym wydatkowano ogółem kwotę 496 943,45 zł, z tego zakończono roboty związane z budową traktu pieszo-rowerowego zlokalizowanego pomiędzy ul. Witolda Klepackiego, a ul. Lipniak wzdłuż wąwozu i ogródków działkowych „Roztocze” i „Jar” do ul. Lipniak, wykonano ciąg pieszo-rowerowy, w tym: chodnik z kostki betonowej wraz ze schodami, ścieżkę rowerową z asfaltobetonu, zjazdy przy posesjach, przepust, mur oporowy, wzmocnienie skarp, balustrady, koryto ściekowe betonowe, obiekty małej architektury, zielen instalacje elektryczne oświetleniowe. Ponadto wykonano roboty dodatkowe na w/w zadaniu, tj. wykonanie warstwy wiążącej ścieżki oraz zamontowano 5 szt. słupów oświetleniowych, dokonano opłaty z tytułu trwałego wyłączenia gruntu

- z produkcji rolnej z przeznaczeniem na pod budowę – Trakt pieszo-rowerowy łączący osiedle Lipniak z Węglinem Północnym w związku z decyzją RŚ.7153.3.2017.AGG. Łączny nakład na w/w zadanie realizowane w latach 2012-2017 wyniósł – 570 743,45 zł,
- zadania w ramach budżetu obywatelskiego II – wniosek o realizację wielofunkcyjnego boiska przy Szkole Podstawowej nr 10 w Lublinie. W roku sprawozdawczym wydatkowano ogółem kwotę 544 213,50 zł, z tego ze środków w ramach w/w B.O. – III – 394 213,50 zł, a ze środków GPPiRPA – 150 000,00 zł. Zakończono budowę zespołu boisk sportowych przy Szkole Podstawowej nr 10 w Lublinie przy ul. Kalinowszczyzna 70 – zakres robót obejmował roboty budowlane, w tym: rozbiórkowe, ziemne, wykonanie boiska wielofunkcyjnego i do piłki ręcznej, bieżni prostej, skoczni w dal wraz z wyposażeniem, ławeczki, ogrodzenie, roboty instalacyjne elektryczne, w tym: słupy oświetleniowe, zasilanie bramy wjazdowej, monitoring, roboty instalacyjne sanitarne, w tym: wykonanie studzienek, odwodnienie boisk. Łączny nakład na w/w zadanie realizowane w latach 2012-2017 wyniósł – 747 286,50 zł,
 - zadania w ramach budżetu obywatelskiego III – budowa boisk i innych obiektów sportowych na terenie Zespołu Szkół nr 12 przy ul. Sławinkowskiej. Wydatkowano kwotę 54 862,60 zł za opracowanie dokumentacji projektowej na budowę obiektów sportowych na terenie Zespołu Szkół nr 12, w tym: boiska do piłki nożnej ze sztuczną murawą, boisk wielofunkcyjnych ze sztuczną nawierzchnią,
 - zadania w ramach budżetu obywatelskiego II – poprawa warunków rekreacyjnych w wąwozie na Kalinie. W roku sprawozdawczym nie poniesiono wydatku. Zrealizowano roboty budowlane związane z poprawą warunków rekreacyjnych w wąwozie KALINA. Zakres robót obejmował budowę placu zabaw wraz z ogrodzeniem, siłowni plenerowej, street workout, siłowni dla osób niepełnosprawnych, ciągi piesze, oświetlenie, zieleń. Zapłata w kwocie 434 248,44 zł nastąpiła w lutym 2018 r. Łączny nakład na w/w zadanie realizowane w latach 2016-2017 wyniósł – 457 055,32 zł,

- zadania w ramach budżetu obywatelskiego II – strefy aktywności sportowej i rekreacji na Sławinie. Za 9 348,00 zł opracowano dokumentację projektową na budowę ciągu pieszego wraz z oświetleniem, przy ul. Kasztelańskiej,
- zadania w ramach budżetu obywatelskiego II – szerokie miejsce: plac zabaw i ogród sąsiedzki przy ul. Wygon. W roku sprawozdawczym wydatkowano ogółem kwotę 153 798,03 zł, z tego zrealizowano budowę placu zabaw, przy ul. Wygon. Zakres robót obejmował: kształtowanie terenów zielonych, wykonanie nawierzchni bezpiecznych, dostawę i montaż urządzeń oraz wyposażenia placu zabaw, wykonanie alejek, dokonano opłaty z tytułu trwałego wyłączenia gruntu z produkcji rolnej z przeznaczeniem na pod budowę placu zabaw, przy ul. Wygon w Lublinie, w związku z decyzją RŚ.7153.3.2017.AGG. Łączny nakład na w/w zadanie realizowane w latach 2016-2017 wyniósł – 167 328,03 zł,
- zadania w ramach budżetu obywatelskiego II – „Zacisze rekreacyjno-edukacyjne” w osiedlu Lipniak. W roku sprawozdawczym wydatkowano 50 000,00 zł za opracowaną dokumentację projektową na wykonanie „Zacisza rekreacyjno-edukacyjnego w osiedlu Lipniak wraz z oświetleniem ulicznym w pasie drogowym, ul. Skubiszewskiego, Krwawicza i ul. Klepackiego w Lublinie” oraz zrealizowano roboty budowlane z zakresu wykonania elementów konstrukcyjnych pod urządzenia zabawowe i sprzęt rekreacyjny, z zakresu wykonania nawierzchni bezpiecznych, z zakresu montażu urządzeń zabawowych i sprzętu rekreacyjnego. Wykonano wiatę, ogrodzenie i oświetlenie terenu. Zapłata w kwocie 348 055,56 zł nastąpiła w styczniu 2018 r.,
- zadania w ramach budżetu obywatelskiego III – kraina radości dla dzieci i młodzieży trzech dzielnic Lublina: Wrotków, Za Cukrownią, Dziesiąta czyli plac zabaw na ul. 1-go Maja, Nałkowskich – Bp. M. Fulmana w Lublinie oraz siłownia na świeżym powietrzu w rejonie ul. Nałkowskich – Bp. M. Fulmana i ul. Krochmalnej w Lublinie. W roku sprawozdawczym wydatkowano ogółem kwotę 102 213,00 zł, z tego opracowano dokumentację projektową na budowę placu zabaw w okolicy ul. 1-go Maja (3 690,00 zł), dokumentację projektową rozbu-

- dowy placu zabaw o siłownię napowietrzną dla dzieci i dorosłych przy ul. Nałkowskich 246 (3 813,00 zł), zrealizowano wykonanie siłowni napowietrznej dla dzieci i dorosłych, przy ul. Krochmalnej. Zakres robót obejmował projekt i roboty budowlane z zakresu dostawy i montażu urządzeń, wyposażenia siłowni oraz nawierzchni (za kwotę 94 710,00 zł),
- zadania w ramach budżetu obywatelskiego III – ostatni etap budowy wężowu Jana Pawła II. Za 25 830,00 zł opracowano dokumentację projektową na zagospodarowanie dna wężowu Jana Pawła II w części pomiędzy ul. Jana Pawła II i ul. Poznańską,
 - zadania w ramach budżetu obywatelskiego III – zagospodarowanie terenu na cele rekreacji i wypoczynku w Osiedlu Poręba. W roku sprawozdawczym wydatkowano ogółem kwotę 263 043,92 zł, z tego zrealizowano budowę skweru wraz z placem zabaw i siłownią zewnętrzną, przy ul. Bursztynowej. Zakres robót obejmował roboty ziemne, wykonanie nawierzchni ok. 50 m², nasadzenia niskie – trawniki i trawy ozdobne, wyposażenie oraz montaż urządzeń placu zabaw i siłowni (260 829,92 zł) oraz wykonanie fragmentu chodnika, przy ul. Bursztynowej (2 214,00 zł),
 - zadania w ramach budżetu obywatelskiego II – skatepark dla Lublina. W roku sprawozdawczym za 511,18 zł dokonano opłat na rzecz PGE za przyłączenie (monitoring miejski) oraz za przyłączenie (oświetlenie zewnętrzne),
 - zadania w ramach budżetu obywatelskiego II – zielone Boisko czyli strzał w „Dziesiątkę”. W roku sprawozdawczym za 6 105,30 zł wykonano aktualizację dokumentacji projektowej inwestycji pn. „Zielone boisko czyli strzał w „Dziesiątkę” (4 920,00 zł), dokonano opłaty na rzecz Marszałka Województwa Lubelskiego za usunięcie krzewu na nieruchomości, przy ul. Siemiradzkiego, w związku z decyzją RŚ-V.7170.24.2016.MLK (1 112,27 zł) oraz dokonano opłaty na rzecz PGE – przyłącze kablowe do monitoringu boiska (73,03 zł),
 - zadania w ramach budżetu obywatelskiego III – „Sygnał od nowa” – kolejny krok w stronę nowoczesnego kompleksu sportowego przy ul. Zemborzyckiej 3. W roku sprawozdaw-

czym za 74 895,38 zł opracowano dokumentację projektową, dot. przebudowy stadionu „Sygnał” i rozbudowę budynku szatniowo-sanitarnego (73 800,00 zł) oraz dokonano opłaty na rzecz PGE – przyłączenie budynku szatniowego (1 095,38 zł).

W ramach inicjatywy lokalnej w 2017 r. – wykonano i zamontowano 50 modułów stojaków rowerowych typu U, posiadających 5 uchwyty na 10 rowerów, przy szkołach podstawowych na terenie m. Lublina. Zapłata w kwocie 41 405,19 zł nastąpiła w styczniu 2018 r.

Inwestycje miejskie realizowane przez Wydział Inwestycji i Remontów w ramach zadań zgłaszanych przez jednostki pomocnicze miasta w 2017 r.:

- Rada Dzielnicy Czechów Południowy – 6 027,00 zł – opracowano dokumentację projektową na wykonanie oświetlenia ciągów pieszych na osiedlu Karłowicza (dz. Nr 1/38, 1/20),
- Rada Dzielnicy Czechów Północny – 5 535,00 zł – opracowano dokumentację projektową na wykonanie oświetlenia siłowni i Street Workout na działce nr 14/28. Ponadto wymieniono nawierzchnię bezpieczną piaskową na bezpieczną nawierzchnię z płyt z SBR +EPDM przy zestawie do ćwiczeń Street Workout u Park Line XL w pobliżu Przedszkola nr 75. Zapłata w kwocie 55 800,00 zł nastąpiła w styczniu 2018 r.,
- Rada Dzielnicy Czuby Południowe – 22 140,00 zł – opracowano dokumentację projektową oraz wykonano roboty budowlane w zakresie wykonania boiska o nawierzchni z trawy naturalnej (200 m²), wyposażonego w dwie bramki aluminiowe z siatkami oraz tablicę z regulaminem,
- Rada Dzielnicy Czuby Północne – 47 942,94 zł, z tego zrealizowano – wykonanie bezpiecznej nawierzchni po urządzeniach siłowni, przy ul. Husarskiej (29 677,44 zł) oraz dostawę i montaż urządzeń siłowni zewnętrznej na os. Czuby w Lublinie – dz. nr 33/7, obr. 30, ark.5 (18 265,50 zł),
- Rada Dzielnicy Dziesiąta – 5 200,00 zł – wykonano i zamontowano 3 szt. tablic informacyjnych (historycznych) na terenie dzielnicy Dziesiąta,
- Rada Dzielnicy Konstantynów – 105 520,47 zł, z tego w roku sprawozdawczym zrealizowano siłownię zewnętrzną przy ul. Romanowskiego (za 77 845,47 zł), a łączny koszt inwestycji

- realizowanej w latach 2016-2017 wyniósł 83 445,47 zł, przy pomniku Powstańców Styczniowych/B M C (za 27 675,00 zł), a łączny koszt inwestycji realizowanej w latach 2016-2017 wyniósł 39 295,00 zł,
- Rada Dzielnicy Kalinowszczyzna – 112 045,41 zł – wykonano ciągi piesze i schody, przy ul. Lwowskiej 6,
 - Rada Dzielnicy Stare Miasto – 6 765,00,
 - opracowano dokumentację projektową bramy bronnej Bramy Krakowskiej,
 - Rada Dzielnicy Szerokie – 23 000,00 zł – opracowano dokumentację projektową i wykonano ogrodzenie placu zabaw, przy ul. Biskupińskiej,
 - Rada Dzielnicy Tatary – 27 250,00 zł, z tego wykonano nawierzchnię z kostki betonowej wraz z podbudową (7 750,00 zł) oraz zrealizowano zakup, dostarczenie, montaż i ustawienie na tej nawierzchni stacjonarnego grill w dzielnicy Tatary (19 500,00 zł),
 - Rada Dzielnicy Wieniawa – 23 739,00 zł – wykonano utwardzenie kostką terenu, przy ul. Poniatowskiego w Lublinie (podjazd do śmietnika) (8 979,00 zł), budowa chodnika przy al. Raclawickich pomiędzy budynkiem nr 22,a Kościołem Garnizonowym (14 760,00 zł) oraz za 1 998,75 zł zrealizowano zakup i montaż balustrady przy schodach budynku, ul. al. Raclawickie 22,
 - Rada Dzielnicy Węglin Południowy – 62 858,61 zł, z tego zrealizowano zaprojektowanie i wybudowanie chodnika o podbudowie i z betonowej kostki brukowej od ul. Granitowej do ul. Onyksowej (29 520,00 zł) oraz dostawę urządzeń siłowni terenowej dla Rady Dzielnicy Węglin Południowy (13 043,61 zł),
 - wykonano dokumentację projektowo-kosztorysową zagospodarowania skweru wraz z siłownią i chodnikiem do ul. Warmińskiej (20 295,00 zł).

1.4. Planowanie przestrzenne

1.4.1. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego

Podstawowym zadaniem w zakresie planowania przestrzennego, należącym do zadań własnych gminy, jest prawidłowe kształtowanie i prowadzenie polityki przestrzennej, w tym określenie lokalnych zasad zagospodarowania. Dokumentem ustalającym politykę przestrzenną gminy jest „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego”. Dokument ten podlega okresowej ocenie aktualności, a w razie potrzeby jest, w zależności od uwarunkowań i potrzeb w całości lub w części, aktualizowany. Miasto Lublin posiada obowiązujące Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego uchwalone uchwałą nr 359/XXII/2000 Rady Miejskiej w Lublinie z dn. 13.04.2000 r., z późniejszymi zmianami.

W 2017 r. zaawansowano prace nad nową edycją Studium. W maju 2017 r. zakończono proces uzgadniania i opiniowania projektu ze wszystkimi ustawowo uprawnionymi organami, instytucjami i jednostkami (uzgodnienia prowadzono od sierpnia 2016 r.), a następnie, od 7.06.-12.07.2017 r. projekt wyłożono do wglądu publicznego. Termin składania uwag wyznaczono do 4.08.2017 r. W wyniku wyłożenia do wglądu publicznego wpłynęło 1 945 pism, z czego uwzględniono w całości lub w części 1 662 (ok. 64 %). Dokładne przeanalizowanie, rozpatrzenie oraz wprowadzenie zmian wynikających z uwzględnienia uwag w projekcie, trwało do końca listopada 2017 r. Uwzględniono w całości lub w części wszystkie uwagi, które nie były sprzeczne z zasadami polityki przestrzennej miasta, z dokumentami nadrzędnymi (np. Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego) oraz przepisami obowiązującego prawa (np. Ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym).

Zmieniony w wyniku uwzględnienia uwag projekt Studium ponownie uzgodniono z uprawnionymi organami i instytucjami. Proces uzgodnień sfinalizowano w końcu stycznia 2018 r.

1.4.2. Plany miejscowe

Plany miejscowe obejmują wycinki obszaru gminy i są szczegółowym opracowaniem określającym przeznaczenie terenu. Plan miejscowy jest aktem prawa miejscowego, musi zachować zgodność ze Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, które jest rodzajem dokumentu strategicznego gminy.

W 2017 r. zostały uchwalone nowe plany o łącznej pow. 10,90 ha oraz zmiany planów o łącznej pow. 81,62 ha.

Plany miejscowe uchwalone w 2017 r.:

Lp	Nr uchwały	Data podjęcia	Uchwała w sprawie
1.	708/XXVIII/2017	30.03.2017 r.	uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Lublin - część I w rejonie ul. Majerankowej
2.	709/XXVIII/2017	30.03.2017 r.	uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Lublin - część VI w obszarze Cmentarza Komunalnego na Majdanku
3.	779/XXXI/2017	26.06.2017 r.	uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Lublin - część IV - dla pięciu wybranych obszarów, położonych w pobliżu: ul. Mełgiewskiej (obszar nr 1 i 5), ul. Zawieprzyckiej (obszar nr 2), ul. J. Kasprowicza (obszar nr 3), ul. H. Dziubińskiej (obszar nr 4)
4.	824/XXXII/2017	07.09.2017 r.	uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Lublin - część III w rejonie ulic: T. Szeligowskiego, K. Jaczewskiego, B. Prusa, Północnej oraz al. Kompozytorów Polskich
5.	860/XXXIII/2017	12.10.2017 r.	uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Lublin - część I obszar północno-wschodni dla obszarów: A - położonego w rejonie ulic Goździkowej i Kosynierów, G - położonego w rejonie

			ul. Jagodowej, I - położonego w rejonie ul. Brzozowej
6.	861/XXXIII/2017	12.10.2017 r.	uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Lublin - część I obszar północno-wschodni dla obszarów: C - położonego w rejonie ul. Konwaliowej i Dożynkowej oraz D - położonego w rejonie ul. Dożynkowej i Narcyzowej
7.	862/XXXIII/2017	12.10.2017 r.	uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Lublin - część I obszar północno-wschodni dla obszarów: L - położonego w rejonie ul. Magnoliowej oraz S - położonego w rejonie Al. W. Andersa i ul. M. Koryznowej
8.	863/XXXIII/2017	12.10.2017 r.	uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Lublin - część I obszar północno-wschodni dla obszarów: M - położonego w rejonie ul. Mariańskiej, N - położonego w rejonie ul. J. Pankiewicza, O - położonego w rejonie ul. M. Koryznowej i J. Pankiewicza, dla obszaru P - położonego w rejonie ul. Narcyzowej
9.	864/XXXIII/2017	12.10.2017 r.	uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Lublin - część I obszar północno-wschodni dla obszarów: H - położonego w rejonie ul. Nagietkowej oraz F - położonego w rejonie ul. Bluszczowej
10.	865/XXXIII/2017	12.10.2017 r.	uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Lublin - część I obszar północno-wschodni dla obszarów: B - położonego w rejonie Al. Spółdzielczości Pracy oraz E - położonego w rejonie u. Dożynkowej i K. Bielskiego
11.	866/XXXIII/2017	12.10.2017 r.	uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Lublin - część I obszar północno-wschodni dla obszarów: J - położo-

			nego w rejonie ul. Ustronie, K - położonego w rejonie ul. Trześniowskiej i Kminkowej, R - położonego w rejonie ul. Z. Zagrobskiej
--	--	--	---

Obszary w których przystąpiono do opracowania planów miejscowych:

Lp.	Nr uchwały	Data podjęcia	Uchwała w sprawie
1.	663/XXV/2017	02.02.2017 r.	przystąpienia do sporządzenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Lublin - część I w rejonie ul. Nałęczowskiej
2.	691/XXVI/2017	02.03.2017 r.	przystąpienia do sporządzenia zmian miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Lublin - część I - obszar północno-wschodni w rejonach ul. Jałowcowej i Dożynkowej oraz ul. Niepodległości
3.	710/XXVIII/2017	30.03.2017 r.	przystąpienia do sporządzenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Lublin - część IVA w rejonie Specjalnej Strefy Ekonomicznej
4.	780/XXXI/2017	26.06.2017 r.	przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Lublin w rejonie ul. Nowy Świat i Wojenna
5.	968/XXXVI/2017	16.11.2017 r.	przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Lublin - część VI w obszarze położonym pomiędzy ul. Zemborzycką a ul. Abramowicką
6.	996/XXXVIII/2017	21.12.2017 r.	przystąpienia do sporządzenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Lublin - część III w rejonie ulic: T. Szeligowskiego, K. Jaczewskiego, B. Prusa, Północnej oraz al. Kompozytorów Polskich
7.	997/XXXVIII/2017	21.12.2017 r.	przystąpienia do sporządzenia zmian miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego miasta Lublin - część I - obszar północno-wschodni dla obszarów: A - położonego w rejo-

			nie ul. Goździkowej i Kosynierów, G - położonego w rejonie ul. Jagodowej, B - położonego w rejonie Al. Spółdzielczości Pracy oraz E - położonego w rejonie ul. Dożynkowej i K. Bielskiego, H - położonego w rejonie ul. Nagietkowej oraz F - położonego w rejonie ul. Bluszczowej, J - położonego w rejonie ul. Ustronie, K - położonego w rejonie ul. Trześniowskiej i Kminkowej, R - położonego w rejonie ul. Z. Zagrobskiej, L - położonego w rejonie ul. Magnoliowej oraz S - położonego w rejonie Al. W. Andersa i ul. M. Koryznowej
8.	998/XXXVIII/2017	21.12.2017 r.	przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Lublin - część VI w rejonie ul. Zemborzyckiej oraz zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Lublin - część VI H

Inne podjęte uchwały w 2017 r.:

Lp.	Nr uchwały	Data podjęcia	Uchwała w sprawie
1.	707/XXVIII/2017	30.03.2017 r.	uchylająca uchwałę w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Lublin - część II w rejonie ul.: Jana Pawła II, Granitowa, Beryłowa i Kryształowa
2.	742/XXX/2017	18.05.2017 r.	zmiany uchwały nr 810/XXXII/2013 Rady Miasta Lublin z dn. 27.06.2013 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Lublin - część V w obszarze położonym na północ od proj. ul. A. Zelwerowicza a granicą miasta Lublin
3.	999/XXXVIII/2017	21.12.2017 r.	przystąpienia Miasta Lublin do realizacji Miejskiego Planu Adaptacji do zmian klimatu

1.4.3. Ekonomiczne skutki opracowania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego

W 2017 r. prowadzono 14 postępowań w trybie art. 36 i 37 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym w sprawie żądania odszkodowania z tytułu obniżenia wartości nieruchomości: 9 wniosków uznano za niezasadne i załatwiono odmownie, 5 wniosków jest w toku postępowania. Wykonano 2 analizy operatów na potrzeby prowadzonych postępowań sądowych. W tym samym okresie prowadzono 18 postępowań o ustalenie w drodze decyzji jednorazowej opłaty (renta planistyczna), z tytułu wzrostu wartości nieruchomości wskutek uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego: 6 postępowań zostało zakończonych, w tym wydano 5 decyzji ustalających opłatę, 1 postępowanie umorzono z powodu braku wzrostu wartości nieruchomości. Przeanalizowano 7 000 aktów notarialnych zbycia nieruchomości, z czego do szczegółowej analizy wyselekcjonowano ok. 150, dla ustalenia celowości podjęcia postępowania o ustalenie opłaty planistycznej. Ponadto wykonano 11 prognoz skutków finansowych planów miejscowych i 7 prognoz dla projektów planów w toku opracowania.

2. DROGOWNICTWO I TRANSPORT ZBIOROWY

2.1. Działalność Zarządu Dróg i Mostów w Lublinie w 2017 r

2.1.1. Zadania własne bez udziału środków europejskich

Planowane w kwocie 77 810 547 zł wydatki realizowane bez udziału środków europejskich, związane m.in. z utrzymaniem, budową i przebudową dróg w mieście, turystyką oraz gospodarką komunalną zwiększone zostały do wys. 104 130 395 zł. Kwota zwiększenia wynika ze zmian dokonanych przez Radę Miasta i Prezydenta Miasta Lublin.

Zwiększenie planowanych wydatków o kwotę 26 319 848 zł jest wynikiem zwiększenia wydatków na:

- drogi publiczne w miastach na prawach powiatu (rozdz. 60015) – 16 587 930 zł,
- drogi publiczne gminne (rozdz. 60016) – 3 117 530 zł,
- drogi wewnętrzne (rozdz. 60017) – 1 359 390 zł,
- turystykę (rozdz. 63095) – 448 796 zł,
- oczyszczanie miasta (rozdz. 90003) – 4 150 759 zł,
- utrzymanie zieleni (rozdz. 90004) – 450 000 zł,
- oświetlenie ulic, placów i dróg (rozdz. 90015) – 1 907 283 zł,
przy jednoczesnym zmniejszeniu wydatków na:
 - pozostałą działalność (rozdz. 60095) – 1 574 140 zł,
 - likwidację dzikich wysypisk (rozdz. 90002) – 127 700 zł.

Ponadto dokonano przeniesień planowanych wydatków między zadaniami i grupami wydatków.

W 2017 r. zrealizowano wydatki własne bez udziału środków europejskich w kwocie 97 150 648,29 zł, stanowiące 93,30 % planu, które przeznaczone zostały na:

- wydatki bieżące – 59 776 324,04 zł (94,84 %), w tym: wydatki związane z remontami 5 169 433,19 zł (99,94 %),

- wydatki majątkowe – 37 374 324,25 zł (90,92 %).

Realizacja wydatków własnych bez udziału środków europejskich w działach i rozdziałach klasyfikacji budżetowej przedstawia się następująco.

W dziale Transport i łączność, rozdział Drogi publiczne w miastach na prawach powiatu planowane w wys. 39 212 160 zł wydatki na drogi krajowe, wojewódzkie i powiatowe w 2017 r. zrealizowane zostały na kwotę 38 278 697,32 zł (97,62 %), którą przeznaczono na:

- bieżące utrzymanie dróg – 8 760 769,77 zł (94,43 %) obejmujące wydatki m.in. na:
 - utrzymanie nawierzchni jezdni i chodników (3 386 247,81 zł), z tego naprawy cząstkowe nawierzchni jezdni. Wykonano 7 339 m² napraw cząstkowych nawierzchni jezdni. Ulice na których wykonano największe zakresy robót to ulice: al. Piłsudskiego (nakładka warstwy wyrównawczej i ścieralnej), al. Raclawickie, al. Smorawińskiego, ul. Kunickiego, ul. Abramowicka, al. Witosa, al. Kraśnicka. Wyrównanie ubytków nawierzchni asfaltem. Wypełniono ubytki nawierzchni jezdni powstające w okresie zimowym i wiosennym na pow. ponad 9 300 m². Ulice na których wykonano największe zakresy robót to: ul. Nadbystrzycka, ul. Unii Lubelskiej, al. Piłsudskiego, ul. Fabryczna, ul. Łęczyńska, ul. Kunickiego ul. Nałęczowska, al. Kraśnicka, ul. Wojciechowska, al. Sikorskiego, Al. Raclawickie, ul. Zana, ul. Bohaterów Monte Cassino, ul. Głęboka, ul. Krężnicka, ul. Osmolicka, ul. Cienista, ul. Janowska, ul. Smoluchowskiego, ul. Kruczkowskiego, al. Witosa, ul. Droga Męczenników Majdanka, ul. Abramowicka, ul. Wygodna, al. Andersa, ul. Turystyczna, ul. Pliszczyńska, al. Warszawska, ul. Sławinkowska, ul. Zbożowa. Naprawy nawierzchni chodników – wykonano 3 516 m² napraw nawierzchni chodników z płyt betonowych, asfaltu lanego lub kostki brukowej. Ulice na których wykonano największe zakresy robót to: al. Piłsudskiego, ul. Zamojska, al. Tysiąclecia, ul. Fabryczna, ul. Lubelskiego Lipca 80, ul. Nadbystrzycka, ul. Głęboka, ul. Kunickiego, ul. Sławinkowska, ul. Willowa. Naprawy elementów pasa drogowego – jednocześnie na bieżąco wykonywane były roboty typu: ulepszanie poboczy, czyszczenie rowów, regulacja

studni kanalizacyjnych, wymiana krawężników, spoinowanie spękanych nawierzchni bitumicznych, naprawy schodów, przebrukowanie nawierzchni klinkierowych, naprawa schodów,

- utrzymanie drogowych obiektów inżynierskich (418 775,98 zł)
- wykonano następujące roboty: remont barier sprężystych drogowych: 264 m, oczyszczenie schodów, pomostów, chodników: 4 310 m², usunięcie samosiejek: 35 szt., zlikwidowano naniesienia gruntu: 25 m³, oczyszczono wpustów: 826 szt., oczyszczono ścieki liniowe: 1 245 mb, ustawiono poręcze ochronne: 18,5 m, naprawiono lub wykonano umocnienia: 51,2 m², naprawiono okładzinę muru: 14,1 m², pomalowano powierzchnie betonu: 27 m², oczyszczono dylatacje: 744 m, naprawiono dylatacje bitumiczne: 3,8 m, zalano szczeliny i pęknięcia nawierzchni: 242 m,
- opłaty za energię, koszty konserwacji i obsługi urządzeń ulicznych sygnalizacji świetlnej oraz innych urządzeń elektrycznych, elektronicznych oraz służących zapewnieniu łączności, związanych z infrastrukturą drogową na terenie Miasta Lublin w tym. m.in.: 130 ulicznych sygnalizacji świetlnej, 13 znaków zmiennej treści oraz 5 znaków drogowych aktywnych D-6 (1 959 716,24 zł),
- utrzymanie oznakowania pionowego i poziomego (1 364 877,12 zł). Wykonanie robót bieżącego utrzymania dotyczyło między innymi montażu, demontażu i napraw: tarcz znaków i tablic drogowych – 3 682 szt, słupków i wysięgników do znaków oraz konstrukcji wsporczych do tab. drogowych – 2 225 szt., płotków i słupków wygrodeniowych – 979 mb, barier ochronnych – 74 mb, pylonów i punkt. elem. Odblask. – 274 szt., progów zwalniających i separatorów – 2 mb, luster drogowych – 14 szt., naprawa elementów infrastruktury rowerowej – 13 szt., wykonanie lub usunięcie oznakowania poziomego: wykonanie oznakowania cienkowarstwowego białego – 32 595 m², wykonanie oznakowania cienkowarstwowego kolorowego – 1 099 m², wykonanie oznakowania grubowarstwowego białego – 1 225 m², wykonanie oznakowania grubowarstwowego kolorowego: 365 m², usunięcie oznakowania grubowarstwowego – 19,90 m²,

- ewidencję i ocenę stanu technicznego infrastruktury drogowej (272 498,16 zł),
- usuwanie i przechowywanie pojazdów (439 254,59 zł),
- utrzymanie ekranów akustycznych (140 700,95 zł),
- pomiary natężenia ruchu (90 000,00 zł),
- projekt organizacji ruchu (285 927,15 zł),
- strefę płatnego parkowania – 2 442 069,90 zł (92,15 %),
- remonty dróg, ciągów pieszo-jezdnych, chodników, parkingów, schodów i kładek dla pieszych – 1 393 402,65 zł (99,99 %) – w ramach zadania wykonane zostało tymczasowe podparcie dźwigara ustroju nośnego nad stacją rozrządową Lublin-Tatary w ciągu ul. Grygowej. Ponadto wykonano remont ul. Krężnickiej o dł. 1 880 m od skrzyżowania z al. Bryńskiego w kierunku granicy miasta,
- zadania zgłoszone przez jednostki pomocnicze miasta – 140 808,44 zł (99,79 %), z tego:
 - Rada Dzielnicy Abramowice – 1 500,00 zł (100 %) – zakup tablicy ogłoszeń dla Rady,
 - Rada Dzielnicy Czechów Południowy – 60 000,00 zł (100 %) – remont ciągu pieszego przy ul. Koncertowej na wys. bloku Koncertowa 7,
 - Rada Dzielnicy Czuby Południowe – 13 899,00 zł (99,28 %) – remont chodnika łączącego ul. Filaretów z ul. Szmaragdową,
 - Rada Dzielnicy Szerokie – 35 809,44 zł (99,47 %) – ulepszenie nawierzchni ul. Nałęczowskiej na wys. posesji 121-125, remont nawierzchni ciągu pieszego od ul. Św. Wojciecha w kierunku ul. Wojciechowskiej,
 - Rada Dzielnicy Tatary – 7 000,00 zł (100 %) – zakup 2 słupów ogłoszeniowych (przystanek ul. Gospodarcza nr 2631 Dworzec Północny 01 i przystanek ul. Łęczyńska nr 2612 Przyjaźni 02),
 - Rada Dzielnicy Wieniawa – 20 000,00 zł (100 %) – dokończenie remontu chodnika przy Al. Raclawickich przy budynku nr 27,
 - Rada Dzielnicy Za Cukrownią – 2 600,00 zł (100 %) – zakup i montaż 3 stojaków na rowery przy Moście Kultury, zakup i montaż tablicy ogłoszeniowej z zadaszeniem w okolicy ul. 1-go Maja,

- inwestycje – 25 541 646,56 zł (99,19 %), z tego:
 - przebudowa ul. Bohaterów Monte Cassino w Lublinie wraz z przebudową kładki – 15 405 433,22 zł (99,83 %), w tym dofinansowanie ze środków rezerwy subwencji ogólnej na dofinansowanie inwestycji drogowych w kwocie 5 674 800,00 zł oraz dotacja z budżetu państwa – 2 339 514,00 zł. W okresie sprawozdawczym poniesiono wydatek za wykonanie aktualizacji dokumentacji opracowanej na przebudowę ul. Bohaterów Monte Cassino w Lublinie. W 2017 r. wykonano przebudowę ul. Bohaterów Monte Cassino na podstawie zawartych umów – Umowa nr 253/ZDM/17 z dn. 07.07.2017 r. Zakres prac obejmował odcinek od wiaduktu w ul. Armii Krajowej do skrzyżowania z ul. Krasińskiego wraz z przebudową kładki na Bohaterów Monte Cassino. W ramach umowy wykonano przebudowę dwujezdniowego odcinka ul. Bohaterów Monte Cassino i ul. Armii Krajowej wraz z przebudową skrzyżowania. Przebudowano ulicę o dł. 549,5 m wraz z wykonaniem przebudowy 1 280 mb chodników z kostki brukowej dł. 1 280 mb, ścieżek rowerowych z asfaltu po obu stronach. Wykonana została betonowa zatoka autobusowa oraz ustawiona nowa wiata przystankowa naprzeciwko kościoła. Wyznaczono miejsca postojowe po jednej stronie ulicy z kostki brukowej. Przebudowano kładkę dla pieszych nad ul. Bohaterów Monte Cassino wraz z wykonaniem pochylni dla niepełnosprawnych pomiędzy kładką a poziomem ulicy o dł. 63 m. Na wyremontowanej nawierzchni kładki dla pieszych dopuszcza się ruch pieszych jak również rowerzystów. Wybudowany został parking o nawierzchni z kostki betonowej w ilości 31 miejsc w tym 2 miejsca dla osób niepełnosprawnych po stronie kościoła i trzy miejsca w tym jedno dla osób niepełnosprawnych po lewej stronie ulicy. Ponadto wykonano przebudowę kanalizacji deszczowej oraz przebudowę sieci wod.-kan., przebudowę i zabezpieczenie sieci gazowej, przebudowę oświetlenia ulic, przebudowę elektroenergetycznych linii kablowych SN i NN, uzupełnienie drogowej sygnalizacji świetlnej na skrzyżowaniu ul. Bohaterów Monte Cassino i ul. Armii Krajowej, przebudowę i zabezpieczenie istniejącej infrastruktury telekomunikacyjnej, wykonano nasadzenia zieleni drzew i krzewów. Poniesiono wydatek w wys. 7 549 262,50 zł),

Umowa nr 286/ZDM/17 z dn. 18.07.2017 r. Zakres prac obejmował odcinek od skrzyżowania z ul. Armii Krajowej do skrzyżowania z ul. Zana. Wykonano przebudowę jednojezdniowego odcinka ul. Bohaterów Monte Cassino na dł. 584 m, polegającą na wykonaniu nowej nawierzchni bitumicznej jezdni i jej częściowym poszerzeniu o pow. 8 404 m². Po obu stronach ulicy wykonano budowę ścieżek rowerowych asfaltowych 2 461 m² o dł. 1 168 m, chodników o nawierzchni z kostki betonowej 3 072 m² o dł. 1 168 m. Wybudowano trzy zatoki autobusowe betonowe o łącznej pow. 534 m² oraz zatokę dla taksówek z kostki brukowej wzdłuż ul. Leonarda. Wykonano przebudowę muru oporowego wzdłuż ul. Skrzetuskiego. Przebudowano również trakcję trolejbusową wraz z nowym oświetleniem drogowym. Ponadto wykonano nową kanalizację deszczową o dł. 710 m oraz przebudowano sieci wod.-kan., przebudowano i zabezpieczono sieci gazowe, wykonano przebudowę elektroenergetycznych linii kablowych SN i NN, przebudowę i zabezpieczenie istniejącej infrastruktury telekomunikacyjnej, budowę kanalizacji teletechnicznej dla potrzeb sygnalizacji świetlnej, dokonano wycinki drzew i krzewów kolidujących z przebudowywanym układem drogowym oraz nasadzenia zieleni, rekultywację terenu. W ramach przebudowy wykonano wymianę nawierzchni na rondzie Nauczycieli Tajnego Nauczania wraz z wlotami ww. ronda o łącznej pow. 4 805 m². Na dojazdach do ronda wymieniono pełną konstrukcję nawierzchni wraz z wykonaniem pętli indukcyjnych,

- przebudowa infrastruktury pod budowę IV wlotu w Al. Spółdzielczości Pracy – 661 874,23 zł (99,99 %),
- budowa przedłużenia ul. Garbarskiej wraz z przebudową skrzyżowania ul. Droga Męczenników Majdanka z ul. Wrońską i z ul. Startową – 5 419 598,82 zł (99,97 %). Zakres zadania obejmował m.in. budowę odcinka ul. Garbarskiej na odcinku od km 0+028,00 do skrzyżowania z ul. Droga Męczenników Majdanka oraz przebudowę fragmentu ul. Droga Męczenników Majdanka wraz z budową i przebudową kanalizacji deszczowej i oświetlenia oraz budową miejsc postojowych i sygnalizacji świetlnej, a także przebudową wodociągu, gazociągu, sieci telekomunikacyjnej, linii elektroenergetycznych SN i NN, trakcji

trolejbusowej oraz kabla światłowodowego. Przy ul. Startowej wykonano wyspy środkowe oraz wprowadzono sygnalizację świetlną. Ponadto wykonano miejsca parkingowe na 9 stanowisk postojowych wraz z murem oporowym. Zakończono prace dotyczące wykonania sieci elektrycznej i teletechnicznej na całym zakresie przebudowy. Założone zostały trawniki, posadzono drzewa i krzewy. Wykonano oświetlenie drogowe, oznakowanie pionowe i poziome,

- budowa i przebudowa zatok, ciągów pieszo-jezdných, chodników, schodów, parkingów i kładek dla pieszych – 11 685,00 zł (100 %). Powyższa kwota dotyczyła realizacji budowy chodnika w ul. Pliszczyńskiej,

- budowa sygnalizacji świetlnych – 56 945,13 zł (24,13 %).

W 2017 r. poniesiono wydatek w wys. 56 580 zł za opracowanie kompletnej dokumentacji projektowej budowy sygnalizacji świetlnej na przejściu dla pieszych w obszarze skrzyżowania ulic: Krańcowej-Elektrycznej-Dulęby w Lublinie,

- przebudowa al. Tysiąclecia wraz z wykonaniem buspasów – płatność w 2017 r. 2 589 726,18 zł (99,99 %). W 2016 r. w ramach zadania zaprojektowano i przebudowano północną jezdnię (na odcinku o dł. 453 m) al. Tysiąclecia w Lublinie na odcinku od ul. Lwowskiej do ul. Lubartowskiej wraz z północnym wlotem ul. Lubartowskiej wraz z wyznaczeniem buspasa (na istniejącym zewnętrznym pasie ruchu). Wybudowano dwukierunkową drogę rowerową z asfaltu na odcinku od ul. Lwowskiej do ul. Browarnej oraz wzdłuż przejścia dla pieszych przy hali „Nova” z jednoczesnym doprowadzeniem ścieżki do Placu Zamkowego i do istniejącej stacji Lubelskiego Roweru Miejskiego. Przebudowano istniejące chodniki o nawierzchni z betonowej kostki brukowej i z płyt betonowych poprzez wykonanie nowej konstrukcji o nawierzchni z płyt betonowych chodnikowych wielkogabarytowych na długości całego odcinka przebudowanej ulicy,

Zadania zgłoszone przez jednostki pomocnicze miasta – 131 943,98 zł (99,99 %), z tego:

- Rada Dzielnicy Czechów Południowy – 20 000,00 zł (100 %)
- wykonanie 8 miejsc postojowych z płyt ażurowych w pasie

- drogowym al. Smorawińskiego przed budynkami przy ul. Rogowskiego 7 i ul. Rogowskiego 9 oraz przy ul. Kiepur,
- Rada Dzielnicy Felin – 11 000,00 zł (100 %) – poniesiony wydatek przeznaczono na wykonanie schodów i chodnika od przystanku autobusowego przy al. Witosa do bloku mieszkalnego przy ul. Królowej Jadwigi 6,
 - Rada Dzielnicy Rury – 22 000,00 zł (100 %) – zrealizowano budowę chodnika i przejścia dla pieszych pomiędzy ul. Filareatów i ul. Pana Balcera w okolicy sklepu Stokrotka,
 - Rada Dzielnicy Sławin – 3 444,00 zł (99,83 %) – uzupełniono chodnik na przedłużeniu ul. Sempołowskiej w pasie ul. Sławinkowskiej,
 - Rada Dzielnicy Wrotków – 75 499,98 zł (99,99 %) – wykonano chodnik w ul. Nałkowskich w rejonie skrzyżowania z ul. Woronieckiego oraz pomiędzy ul. Zalewskiego a ul. Żeglarską wraz z montażem koszy ulicznych.

Zadania w ramach budżetu obywatelskiego II:

- budowa miejsc parkingowych dla samochodów osobowych na działce nr 48/3 i 47/2 wraz z remontem nawierzchni ul. Wiklinowej w Lublinie – płatność w 2017 r. – 773 670,00 zł. W ramach zadania wymieniono zniszczone krawężniki wzdłuż odcinka jezdni prostopadłego do ul. Tatarakowej, wzdłuż remontowanych zatok parkingowych, wokół placu nawrotowego oraz na odcinku od skrzyżowania do wysokości budynku nr 4,
- budowa przejścia dla pieszych z Osiedla Przyjaźni na Osiedle Tatary przez wiadukt, na poziomie jezdni z ul. Łęczyńskiej na ul. Hutniczą – płatność w 2017 r. – 490 770,00 zł. W 2016 r. wybudowano ciąg pieszki z kostki wraz z przejściami dla pieszych z osiedla Przyjaźni na osiedle Tatary przez wiadukt na poziomie jezdni ulic: Łęczyńska-Hutnicza w Lublinie wraz z sygnalizacją świetlną ul. Hutniczej oraz sygnalizacją świetlną dodatkowo zainstalowaną dla pieszych w pasie chodnikowym od strony Al. Tysiąclecia wraz z chodnikami z kostki brukowej łączącymi przystanek MPK Przyjaźni 02 ze sygnalizacją świetlną na wiadukcie.

W rozdziale Drogi publiczne i gminne zaplanowane w wys. 13 781.511 zł wydatki tego rozdziału zrealizowane zostały w 87,00 %, w kwocie 11 988 230,60 zł. Wydatki obejmują:

- bieżące utrzymanie dróg – 3 631 708,82 zł (92,44 %), w tym m.in.:
 - utrzymanie nawierzchni jezdni i chodników (2 730 483,08 zł), z tego naprawy częściowe nawierzchni jezdni – wykonano ponad 4 323 m² napraw częściowych nawierzchni jezdni ulic. Ulice na których wykonano największe zakresy robót to: ul. Makowa (nakładka warstwy ścieralnej), ul. Północna (nakładka warstwy ścieralnej) ul. Główna, ul. Rudnicka, ul. Hiacyntowa, ul. Chabrowa, ul. Koźmiana, ul. Samsonowicza, ul. Olszewskiego, ul. Pawłowa, ul. Ciepłownicza. Wyrównanie ubytków nawierzchni asfaltem lanym i betonem asfaltowym oraz mieszanką mineralno-bitumiczną na zimno – wypełniono ubytki nawierzchni jezdni powstające w okresie wiosennym na pow. ponad 10 200 m² zużywając 767 t mieszanki. Ulice na których wykonano największe zakresy robót to: ul. Kalinowszczyzna, ul. Gazowa, ul. Przeskok, ul. Działkowa, ul. Główna, ul. Raszyńska, ul. Judyma, ul. Parysa, ul. Gliniana, ul. Grażyny, ul. Wyścigowa, ul. Kruczkowskiego, ul. Wojenna, ul. Olszewskiego, ul. Słowackiego, ul. Budowlana, ul. Chemiczna, ul. Kasprowicza, ul. Grenadierów, ul. Motorowa, ul. Młodej Polski, ul. Rapackiego, ul. Wiejska. Naprawy częściowe nawierzchni chodników – wykonano ponad 2 027 m² napraw nawierzchni chodników z płyt betonowych, asfaltu lanego lub kostki brukowej. Ulice na których wykonano największe zakresy robót to: ul. Kościuszki, ul. Zimna, ul. Okopowa, ul. Wapienna ul. Górna, ul. Plac Zamkowy, ul. 1-go Maja, ul. Chopina, ul. Radzikowska, ul. Tatiany, ul. Czeremchowa, ul. Grażyny, ul. Popiełuszki, ul. Fredry, ul. Kononowicza, ul. Wyścigowa, ul. Wapowskiego. Wykonano profilowanie i zagęszczania nawierzchni dróg gruntowych na pow. ponad: 30 000 m². Zakres robót wynikał z konieczności zapewnienia przejezdności tych dróg po okresie zimowym. Ulice na których wykonano roboty o największym zakresie to: ul. Lucyny Herc, ul. Dzbenin, ul. Skowronkowa, ul. Świętochowskiego, ul. Staffa, ul. Stary Gaj, ul. Południowa, ul. Makowa, ul. Siewierzan, ul. Onyszkiewiczza, ul. Lipniak, ul. Leszka, ul. Urodzajna, ul. Laskowa, ul. Firlejowska. Wykonano ulepszenie nawierzchni dróg gruntowych materiałem kamiennymi kruszywem powstałym po przekruszeniu gruzu beto-

nowego z robót remontowych na pow. ponad 21 355 m². Ulice na których wykonano roboty o największym zakresie to ulice: ul. Firlejowska, ul. Wapienna, ul. Urodzajna, ul. Leszka, ul. Biskupińska, ul. Stroma, ul. Rzeszowska, ul. Węglinek, ul. Mako-
wa, ul. Świeża, ul. Stary Gaj, ul. Zamenhofska, ul. Powojowa, ul. Świętochowskiego, ul. Nałkowskich, ul. Wapowskiego, ul. Parczewska, ul. Barwna, ul. Orłowskiego, ul. Pod Gajem ul. Podleśna, ul. Koło, ul. Nadrzeczna, ul. Hajdowska, ul. Sokolniki, ul. Wólczańska, ul. Trześniowska, ul. Palmowa, ul. Nasturcjowa, ul. Narcyzowa. Wykonano ulepszenie nawierzchni dróg gruntowych destruktem bitumicznym z robót remontowych na pow. ponad 18 419 m². Ulice na których wykonano roboty o największym zakresie to ulice: ul. Północna, ul. Palmowa, ul. Nasturcjowa, ul. Narcyzowa, ul. Zawilcowa, ul. Źródłana, ul. Sachsów, ul. Lucyny Herc, ul. Nadrzeczna, ul. Letniskowa, ul. Pszczela, ul. Ptasia, ul. Podleśna, ul. Powojowa, ul. Zagajnikowa, ul. Folwarczna, ul. Rzeszowska, ul. Siewierzan, ul. Onyszkiewicza, ul. Główna, ul. Lipniak, ul. Laskowa, ul. Urodzajna, ul. Leszka, ul. Dzierżawna, ul. Firlejowska, ul. Wapienna,

- utrzymanie drogowych obiektów inżynierskich – 48 793,85 zł – w ramach utrzymania obiektów inżynierskich wykonano następujące roboty: oczyszczanie schodów, pomostów, chodników: 51 m², usunięcie samosiejek: 10 szt., pomalowano poręcze: 32,4 m, pomalowano konstrukcję: 19,5 m², uzupełniono barierki ochronne: 25 m, naprawiono chodniki: 15 m², pomalowano beton: 58,5 m², naprawiono umocnienia: 76,7 m², naprawiono okładzinę muru: 30 m²,

- utrzymanie oznakowania pionowego i poziomego – 745 729,10 zł – montaż, demontaż i naprawy: tarcz znaków i tablic drogowych – 3 266 szt., słupków i wysięgników do znaków oraz konstrukcji wsporczych do tablic drogowych – 1 730 szt., płotków i słupków wygradzeniowych – 406,46 mb, barier ochronnych – 2,0 mb, pylonów i punktowych elementów odblaskowych – 62 szt., progów zwalniających i separatorów – 76 mb, lusterek drogowych – 22 szt. Wykonano lub usunięto oznakowanie poziome: wykonanie oznakowania cienkowsztwowego białego – 8 293 m², wykonanie oznakowania cienko-

warstwowego kolorowego – 1 655 m², usunięcie oznakowania cienkowiekowego – 31 m². Wykonanie oznakowania grubowiekowego białego: 160 m²,

- utrzymanie oznakowania pionowego i poziomego – 745 729,10 zł. Wydatki te obejmowały koszty prac związanych z bieżącym utrzymaniem, niezbędnymi pomiarami elektrycznymi oraz wprowadzonymi zmianami rozwiązań technicznych, w tym m.in. wymianę sterownika sygnalizacji świetlnej i montaż sygnalizatorów akustycznych adaptacyjnych na przejściu przez ul. Gospodarczą,

- remonty dróg, ciągów pieszo-jezdnych, chodników, parkingów, schodów i kładek dla pieszych – 2 094 189,27 zł (99,99 %). Z powyższej kwoty sfinansowano następujące zadania:

- remont ul. Mazurskiej – przeprowadzono remont nawierzchni asfaltowej o szer. 6,4 m na dł. tj. 68 mb, pow. jezdni: 430 m² pow. wyremontowanych chodników: 43 m². Prace zostały zakończone 02.11.2016 r. Koszt realizacji 40 179,72 zł,

- remont ul. Szczecińskiej – wykonano remont nawierzchni asfaltowej o szer. 6,1 m na całej dł. tj: 335 mb, pow. jezdni: 2 100 m² pow. wyremontowanych chodników z kostki brukowej po obydwu stronach ulicy: 800 m² po obydwu stronach jezdni, powierzchnia wyremontowanych zjazdów z kostki brukowej: 200 m². Prace zostały zakończone 22.11.2016 r. Koszt remontu to 425 435,00 zł,

- remont ul. Powstania Styczniowego i Rogińskiego – etap II – ul. Powstania Styczniowego remont nawierzchni chodników z kostki brukowej na dł. ok. 750 m, ul. Rogińskiego: remont nawierzchni chodników po obydwu stronach jezdni z kostki brukowej na dł. ok. 390 m wraz ze zjazdami. Prace zostały zakończone dn. 31.10.2016 r. Koszt remontu 289 788,00 zł,

- remont ul. Wesołej – remont nawierzchni asfaltowej o szer. 5,2 m na całej dł. tj.: 355,25 m, pow. jezdni: 2 600 m² powierzchnia wyremontowanych chodników po obydwu stronach jezdni z kostki brukowej. Prace zostały zakończone w dn. 26.06.2017 r. Poniesiono wydatek w wys. 597 829,20 zł,

- remont chodnika przy ul. Niepodległości – na odcinku od ul. Modrzewiowej do ul. Kasztanowej. Prace zostały zakończone 28.04.2017 r. Poniesiono wydatek w wys. 30 000,00 zł,

- remont ul. Godebskiego – remont nawierzchni asfaltowej na całej dł. tj.: 171,74 mb. Prace zostały zakończone dn. 26.07.2017 r. Poniesiono wydatek w wysokości 274 000,00 zł,
- remont ul. Grottgera: remont ulicy na dł. 48 m na odcinku od ul. Marii Curie Skłodowskiej w kierunku ul. Obrońców Pokoju. Pow. jezdni z kostki brukowej, pow. chodników z kostki brukowej po obydwu stronach. Prace zostały odebrane dn. 04.09.2017 r. Poniesiono wydatek w wys. 153 022,25 zł,
- remont ul. Solnej – remont ulicy na całej dł. tj. 115 mb i szer. 4,25 m. Prace zostały zakończone dn. 14.08.2017 r. Poniesiono wydatek w wys. 248 976,60 zł,
- remont ul. Piekarskiej – remont nawierzchni asfaltowej o szer. 5,1 m na dł. 98 mb, odcinek pomiędzy ul. Włościańską i ul. Przeskok. Prace zostały zakończone dn. 23.08.2017 r. Poniesiono wydatek w wys. 61 958,64 zł,
- zadania zgłoszone przez jednostki pomocnicze miasta (wydatki bieżące) – 908 932,42 zł (99,98 %), z tego:
 - Rada Dzielnicy Abramowice – 114 998,11 zł (99,99 %) – sfinansowano wykonanie warstwy ścieralnej na ul. Powojowej od posesji nr 12 do ul. Świętochowskiego,
 - Rada Dzielnicy Czechów Północny – 14 000,00 zł (100 %) – poniesiony wydatek przeznaczono na dokończenie remontu chodnika przy ul. Karpackiej,
 - Rada Dzielnicy Czuby Południowe – 6 555,00 zł (100 %) – zakupiono 6 ławek parkowych oraz dokonano konserwacji ławek z wymianą uszkodzonych napisów na osiedlu Poręba,
 - Rada Dzielnicy Dziesiąta – 119 340,00 zł (100 %) – wykonano remont chodników wzdłuż ul. Pułaskiego na odcinku od skrzyżowania z ul. Przybylskiego do skrzyżowania z ul. Mickiewicza. Dokończono remont chodników wzdłuż ul. Zacisznej w kierunku rzeki Czerniejówki. Wykonano remont chodników wzdłuż ul. Kwiatowej (od ul. Kunickiego). Wykonano remont chodników wzdłuż ul. Leśnej (od ul. Kunickiego),
 - Rada Dzielnicy Hajdów-Zadębie – 128 999,99 zł (100 %) – wykonano warstwę ścieralną z betonu asfaltowego na ul. Zadębie od ul. Kasprowicza w kierunku ul. Hajdowskiej,
 - Rada Dzielnicy Ponikwoda – 49 985,54 zł (99,98 %) – zamontowano tablice ogłoszeniowe przy skrzyżowaniu ul. Narcy-

zowej z ul. Dożynkową oraz przy skrzyżowaniu ul. Bielskiego z ul. Strzeszewskiego. Utwardzono pobocze przy ul. Dożynkowej od przystanku autobusowego przy ul. Cynamonowej w stronę ul. Laurowej, dokonano ulepszenia drogi gruntowej w ciągu ulic: Zabytkowej, Palmowej, Wiśniowej. Dokonano ulepszenia drogi gruntowej poprzez ułożenie warstwy destruktu asfaltowego w ciągu ulic Sekutowicza i Ziemiańskiej,

- Rada Dzielnicy Rury – 48 200,00 zł (100 %) – wykonano remont chodnika przy ul. Juranda,

- Rada Dzielnicy Sławin – 17 910,00 zł (100 %) – wykonano remont chodnika po zachodniej stronie ul. Tulipanowej na odcinku od skrzyżowania z ul. Świerkową w kierunku południowym,

- Rada Dzielnicy Sławinek – 31 000,00 zł (100 %) – wykonano wymiany płyt chodnikowych na kostkę brukową wraz z wymianą krawężników na ul. Jasińskiego od ul. Bohaterów Monte Cassino do ul. Aleja Róż,

- Rada Dzielnicy Stare Miasto – 42 000,00 zł (100 %) – wykonano wymiany oznakowań pionowych na Starym Mieście (ozdobne słupki do znaków i miniaturowe tarcze),

- Rada Dzielnicy Szerokie – 40 610,16 zł (99,79 %) – środki w wys. 13 472,67 zł przeznaczone na bieżące utrzymanie ulic w dzielnicy Szerokie (ul. Nałęczowska). Ułożono destruk, dokonano częściowego korytowania oraz regulacji zaworów i włazów na ul. Zagonowej. Dokonano ulepszenia destruktem ul. Przejrzystej (na odcinku od części wybudowanej do skrzyżowania z ul. Promienistą),

- Rada Dzielnicy Tatary – 21 480,00 zł (100 %) – dokonano remontu chodnika przy Przedszkolu nr 34 na ul. Motorowej 10 od wejścia do bramy wjazdowej oraz chodnika po lewej stronie ul. Motorowej od budynku 5 do budynku 3,

- Rada Dzielnicy Węglin Południowy – 9 000,00 zł (100 %) – dokończono remont chodnika przy ul. Wielkopolskiej,

- Rada Dzielnicy Węglin Północny – 104 500,00 zł (100 %) – dokonano naprawy opaski wokół skweru z placem zabaw przy ulicach: Orlanda, Tatiany, Oniegina. Dokonano naprawy nawierzchni chodnika: przy ul. Tatiany na wysokości posesji nr 18 - 20 do ul. Orlanda. Wykonano remont chodnika łączącego

- ul. Wertera z ul. Rzemieślniczą. Wykonano remont chodnika przy ul. Heloizy (strona nieparzysta) od ul. Parysa do posesji nr 3a. Ponadto dokonano zakupu i montażu 2 tablic informacyjnych na skrzyżowaniu ul. Judyma i ul. Rzemieślniczej oraz ul. Raszyńskiej i ul. Lazurowej,
- Rada Dzielnicy Wieniawa – 60 000,00 zł (100 %) – dokonano remontu chodnika przy ul. Puławskiej przy budynkach nr 24 i 26,
 - Rada Dzielnicy Za Cukrownią – 100 353,62 zł (99,95 %) – dokonano remontu chodnika przy ul. Radzikowskiej od nr 26 do nr 44. Wykonano ulepszenia nawierzchni drogi gruntowej na ul. Dzierżawnej. Zakupiono i zamontowano 4 stojaki rowerowe na ul. 1-go Maja 22, 43, 44, 51,
 - zadania w ramach budżetu obywatelskiego II – wybudowanie miejsc parkingowych przy ul. Junoszy oraz Szarych Szeregów oraz modernizacja chodnika przy ul. Junoszy 47 w dzielnicy Wieniawa – 71 097,62 zł (99,99 %). Sfinansowano utwardzenie działki z kostki brukowej betonowej oraz wykonanie dojścia z nawierzchni z kostki brukowej betonowej i destruktu asfaltowego wraz z regulacją studni wodociągowej i telekomunikacyjnej oraz wymianę włączów przy ul. Szarych Szeregów,
 - inwestycje – 5 282 302,47 zł (77,93 %), z tego:
 - inwestycje realizowane przy udziale mieszkańców i innych podmiotów – 3 675 093,63 zł (94,03 %). Poniesiony wydatek dotyczy budowy: ul. Opolan (175 643,99 zł) – w I półroczu 2017 r. dokonano płatności w kwocie 175 643,99 zł za roboty wykonane w 2016 r. związane z odwodnieniem zjazdów w ciągu chodnika o łącznej dł. 14 m oraz za roboty wykonane w 2016 r. w zakresie oświetlenia drogowego. Ul. Biskupińska (106 401,77 zł) – w okresie sprawozdawczym dokonano płatności za roboty wykonane w 2016 r., w tym za wykonanie regulacji studzienek kanalizacji deszczowej wraz z wpustami, czyszczeniem, dokończeniem budowy wszystkich chodników łącznie z chodnikami w ul. Nałęczowskiej i wykonaniem oznakowania pionowego i poziomego oraz roboty dodatkowe polegające na ułatwieniu wyjazdu z ul. Biskupińskiej na ul. Nałęczowską. Ul. Sierpińskiego, Świętochowskiego, Daniłowskiego i Czartoryskiej (2 171 497,75 zł) – dokonano płatności w kwo-

cie 1 129 944,96 zł za część robót wykonanych w 2016 r., w tym za prace przy uzbrojeniu terenu tj. przy kanalizacji sanitarnej, kanalizacji deszczowej, przebudowie kolizji energetycznych, teletechnicznych, kolizji z sieci gazowej i budowy sieci wodociągowych, ustawiono słupy oświetleniowe, wykonano stabilizacje i podbudowę z kruszywa. Wykonano ul. Czarotorską (jezdnia z asfaltu ok. 250 m²) wraz z obustronnymi chodnikami z kostki brukowej. Wykonano rondo na skrzyżowaniu ulic Sierpińskiego, Świętochowskiego i Czarotorskiej z pierścieniem o nawierzchni z kostki brukowej. W 2017 r. zlecono wykonanie robót polegających na wymianie krawężników i obniżeniu chodnika na ul. Daniłowskiego w Lublinie na odcinku od posesji 12 do posesji nr 18. Poniesiono wydatek w wys. 10 880,32 zł. W II półroczu 2017 r. wykonano progi zwalniające na ul. Daniłowskiego. Wykonane zostało oznakowanie pionowe i poziome oraz utworzono zieleń w pasie drogowym. Dn. 30.10.2017 r. inwestycja została odebrana. Ul. Poziomkowa (1 206 540,12 zł) – w 2017 r. podpisana została umowa na budowę ul. Poziomkowej na kwotę 1 474 765,67 zł. W ramach inwestycji wykonano budowę ulicy od skrzyżowania z ul. Barwinkową do skrzyżowania z ul. Nasturcjową. Wykonana została budowa odcinka ok. 317 mb – ul. Poziomkowa oraz ok.116 mb ul. Barwinkowa wraz z oświetleniem drogowym, siecią kanalizacji deszczowej, siecią kanalizacji sanitarnej i siecią wodociągową wraz z przyłączami w graniach pasa drogowego. Jezdnia o szer. 5,0 m o nawierzchni asfaltowej oraz obustronne chodniki. Dn. 31.01.2018 r. zgłoszono zakończenie robót. Aktualizacja dokumentacji na budowę ul. Brata Alberta i ul. Marii Kuncewiczowej (15 000 zł). Ul. Pliszczyńskiej (10 zł) – zakres zadania obejmuje budowę jednostronnego chodnika od skrzyżowania z ul. Zabytkową i ul. Grodzickiego do mostu na rzece Bystrzycy oraz obustronnych zatok autobusowych wraz z chodnikami (dojściami do przystanków),

- przebudowa ul. Laury – 29 995,27 zł (99,98 %) – w okresie sprawozdawczym rozstrzygnięto przetarg na wykonanie przebudowy ul. Laury i podpisano umowę na kwotę 2 325 593,21 zł z terminem realizacji do 29.06.2018 r. Poniesiono wydatek w wys. 29 995,27 zł za wytyczenie geodezyjne, rozpoczęto

rozbiórkę nawierzchni pod planowaną kanalizację deszczową. Zakres inwestycji obejmuje przebudowę ul. Laury na odcinku od skrzyżowania z ul. Poloniusza do skrzyżowania z ul. Abelarda. Długość odcinka objętego przebudową wynosi ok. 660 m,

- budowa i przebudowa ul. Kasztanowej – 1 278,88 zł (0,01 %) – w okresie sprawozdawczym zawarto umowę na kwotę 2 108 588,52 zł (w tym zadanie I – 2 237 144,21 zł i zadanie II – 356 419,67 zł) z terminem wykonania do dn. 31.05.2019 r. Przedmiotem umowy jest: Zadanie I – budowa i przebudowa ul. Kasztanowej w Lublinie, Zadanie II – rozbudowa i przebudowa sieci kanalizacji sanitarnej wraz z odgałęzieniami w ul. Kasztanowej w Lublinie. Zakres zadania obejmuje budowę nieurządzonego odcinka ul. Kasztanowej od skrzyżowania z ul. Rudnicką do posesji Kasztanowa 25 oraz przebudowę istniejącego odcinka ul. Kasztanowej na łącznej dł. ok. 546 m na odcinku od ul. Niepodległości do ul. Rudnickiej wraz ze skrzyżowaniami z ulicami: Niepodległości, Daszyńskiego i Rudnickiej wraz z budową i przebudową chodnika, budową i ewentualną przebudową odwodnienia i oświetlenia,
- budowa i przebudowa zatok, ciągów pieszo-jezdných, chodników, schodów, parkingów i kładek dla pieszych – 26 260,50 zł (45,04 %),
- budowa miejsc parkingowych przy ul. Tumidajskiego – 282 900,00 zł (99,26 %) – w ramach zadania wykonano przebudowę ul. Tumidajskiego (od jednokierunkowego włączenia do al. Andersa w rejonie ronda Berbeckiego do włączenia ul. Tumidajskiego do al. Andersa w rejonie kładki dla pieszych – na dł. od bloków mieszkalnych Tumidajskiego 2-8-12),
- przebudowa ul. Kalinowszczyzna – 128 904 zł (99,16 %) – w okresie sprawozdawczym opracowano dokumentację projektową na przebudowę/rozbudowę ul. Kalinowszczyzna w Lublinie,
- przebudowa ul. Północnej – w 2017 r. została zawarta umowa na kwotę 694 166,96 zł z terminem wykonania robót drogowych do dn. 22.12.2017 r. Zakres zadania obejmował zaprojektowanie i przebudowę ul. Północnej na odcinku od ul. Szymańskiego (nastąpiła zmiana nazwy ulicy – obecnie jest to

ul. Skryta) do posesji Północna 127 (ok. 240 m) wraz z odwodnieniem i oświetleniem drogowym,

- budowa i przebudowa ul. Firlejowskiej – w okresie sprawozdawczym ogłoszono przetarg na budowę i przebudowę ul. Firlejowskiej. Dn. 07.11.2017 r. podpisano umowę na kwotę 1 908 843,46 zł, w tym dla zadania 1: 1 832 580,67 zł, oraz dla zadania 2: 76 262,79 zł z terminem realizacji do dn. 28.06.2019 r.,

- zadania w ramach budżetu obywatelskiego II – wybudowanie miejsc parkingowych przy ul. Junoszy oraz Szarych Szeregów oraz modernizacja chodnika przy ul. Junoszy 47 w dzielnicy Wieniawa – 95 699,99 zł (100 %). Sfinansowano wykonanie chodnika wzdłuż budynku nr 47 przy ul. Junoszy oraz naprzeciwko budynku nr 49 (wzdłuż skarpy przy Domu Pomocy Społecznej im. Matki Teresy z Kalkuty) o łącznej pow. 243,7 m² z kostki brukowej betonowej oraz zjazd z kostki brukowej betonowej o pow. 27 m²,

- zadania w ramach budżetu obywatelskiego III – budowa miejsc parkingowych przy ul. Szmaragdowej i sięgaczach oraz przy ul. Bursztynowej – 264 450,00 zł (100 %). Zadanie polegało na zaprojektowaniu i wykonaniu przebudowy: ul. Szmaragdowej,

- zadania w ramach budżetu obywatelskiego III – modernizacja osiedlowej infrastruktury drogowej w dzielnicy Dziesiąta – ulice: Zamenhofa, Szelburg-Zarembiny. W ramach prac wykonano ulicę (odcinek ul. Szelburg-Zarembiny od posesji 7 do 15) o nawierzchni z kostki brukowej szarej 550 m² (91 mb), ulica jednojezdniowa o dwóch pasach ruchu o szer. 3,00 m. Wzdłuż przedmiotowego odcinka drogi wykonano obustronne chodniki z kostki betonowej – 356 m² (dł. 160 mb) zlokalizowane bezpośrednio przy krawędzi jezdni o szer. 2,00 m. Roboty zakończono w dn. 11.12.2017 r. Poniesiono wydatek w wys. 427 425 zł, który został uregulowany 22.01.2018 r. Odbiór inwestycji nastąpił 19.12.2017 r.,

- zadania w ramach inicjatywy lokalnej I i II – budowa ul. Bużan – 68 500,00 zł (100 %). Sfinansowano wykonanie dokumentacji projektowej na budowę drogi wraz z oświetleniem i odwod-

nieniem oraz uzupełnieniem brakującego uzbrojenia wod.-kan. Termin wykonania zadania do dn. 29.06.2018 r.,

- zadania w ramach inicjatywy lokalnej I i II – budowa ul. Milczan – 66 999,99 zł (100 %). Sfinansowano dokumentację projektową na budowę drogi wraz z oświetleniem i odwodnieniem oraz uzupełnieniem brakującego uzbrojenia wod.-kan. Termin wykonania zadania do dn. 29.06.2018 r.,

- zadania w ramach inicjatywy lokalnej I i II – budowa ul. Dąbrówki – 272 171,75 zł (99,99 %). W ramach zadania sfinansowano końcową płatność za roboty obejmujące budowę ok. 295 m ul. Dąbrówki o nawierzchni asfaltowej wraz z rondem nawrotowym i obustronnymi chodnikami, budowę ciągów pieszych i pieszo-jezdnych do ul. Gnieźnieńskiej, ul. Świętego Wojciecha, ul. Wygon oraz ciągu pieszo-jezdnego do działki 516 i 519 (łącznie wybudowano 1 032 m² chodników i 558 m² zjazdów), budowę sieci: kanalizacji deszczowej, wodociągowej i sanitarnej, wykonano oznakowanie pionowe i poziome, a także dokończono budowę ciągu pieszego łączącego ul. Dąbrówki i ul. Gnieźnieńską oraz dokonano nasadzeń zieleni na całej długości wybudowanej drogi,

- zadania zgłoszone przez jednostki pomocnicze miasta – 370 048,46 zł (94,37 %), z tego: Rada Dzielnicy Czuby Południowe – 12 300,00 zł (94,62 %) – w ramach zadania wykonano 4 miejsca postojowe przy ul. Wyzynnej 13. Rada Dzielnicy Czuby Północne – 59 040,00 zł (100 %) – sfinansowano wykonanie progów spowalniających na ul. Jutrzenki. Rada Dzielnicy Ponikwoda – 34 729,36 zł (62,02 %) – wykonano przebudowę chodnika w ciągu ul. Niepodległości od ul. Modrzewiowej do ul. Trześniowskiej oraz budowę chodnika na rogu ul. Bielskiego i ul. Strzeszewskiego. Rada Dzielnicy Rury – 30 000,00 zł (100 %) – zadanie obejmowało przebudowę chodnika przy ul. Siewnej (w okolicy budynku Gliniana 21) oraz wykonanie przejścia wyniesionego na ul. Jana Sawy. Rada Dzielnicy Sławin – 102 090,00 zł (100 %) – w ramach zadania wybudowano ciąg pieszy ze schodami terenowymi od ul. Altanowej do ul. Relaksowej. Rada Dzielnicy Sławinek – 98 000,00 zł (100 %) – sfinansowano budowę chodnika na ul. Gen. Zajączka na odcinku od ul. Powstańców Śląskich

do ul. Zakładowej oraz projekt i wykonanie schodów terenowych pomiędzy ul. Powstańców Śląskich a ul. Jagiellońską. Rada Dzielnicy Szerokie – 7 000,00 zł (100 %) – sfinansowano budowę schodów terenowych ze zjazdem dla wózków dziecięcych w pasie drogowym ul. Św. Wojciecha. Rada Dzielnicy Węglin Południowy – 7 000,00 zł (100 %) – wykonano chodnik od ul. Gdańskiej w kierunku skweru. Rada Dzielnicy Wieniawa – 19 889,10 zł (99,45 %) – wybudowano brakujący odcinek chodnika ul. Spadochroniarzy na wysokości Wojewódzkiego Sztabu Wojskowego.

Zaplanowane w rozdziale Drogi publiczne w miastach na pracach powiatu wydatki na utrzymanie i rozwój dróg wewnętrznych w wys. 6 117 783 zł wykorzystano w 87,19 %, tj. w kwocie 5 334 308,70 zł, którą przeznaczono na:

- bieżące utrzymanie dróg – 572 911,63 zł (86,67 %):
 - naprawy cząstkowe nawierzchni jezdni – wykonano ponad 548 m² napraw w cząstkowych nawierzchni jezdni ulic betonem asfaltowym, asfaltem lanym oraz kruszywem otoczonym emulsją asfaltową. Ulice na której wykonano największy zakres robót to: ul. Samsonowicza, ul. Szafirowa, ul. Tokarska, ul. Kredowa,
 - wyrównanie ubytków nawierzchni asfaltem lanym i betonem asfaltowym oraz mieszanką mineralno-bitumiczną na zimno. Wypełniono ubytki nawierzchni jezdni powstające w okresie wiosennym betonem asfaltowym, asfaltem lanym oraz mieszanką mineralno-bitumiczną na pow. ponad 2 200 m² zużywając 165 t mieszanki. Ulice na których wykonano największe zakresy robót to: ul. Zdrowa, ul. Jagiełły, ul. Królowej Jadwigi, ul. Samsonowicza, ul. Tęczowa, ul. Świeża, ul. Wolińskiego, ul. Młodzieżowa,
 - naprawy cząstkowe nawierzchni chodników – wykonano ponad 156 m² napraw nawierzchni chodników z płyt betonowych, asfaltu lanego lub kostki brukowej na ul. Królowej Jadwigi, ul. Bajkowa, ul. Szwoleżerów, ul. Domeyki,
 - naprawy dróg gruntowych – w ramach tej pozycji finansowane jest utrzymanie dróg gruntowych polegające na profilowaniu i zagęszczaniu, ulepszaniu nawierzchni kruszywem, destruktem z frezowania oraz kruszywem powstałym po przekrusze-

- niu gruzu z prac remontowych. Wykonano profilowanie i zagęszczanie nawierzchni dróg gruntowych na pow. ponad 20 597 m². Zakres robót wynikał z konieczności zapewnienia przejezdności tych dróg po okresie zimowym. Ulice na których wykonano roboty o największym zakresie to: ul. Leszka, ul. Biskupińska, ul. Światowida, ul. Tęczowa, ul. Samsonowicza, ul. Książnica, ul. Poranna, ul. Wapowskiego. Wykonano ulepszenie nawierzchni dróg gruntowych materiałem kamiennym i kruszywem powstałym po przekruszeniu gruzu betonowego z robót remontowych na pow. ponad 6 755 m². Ulice na których wykonano roboty o największym zakresie to: ul. Zadębie, ul. Dojazdowa do cmentarza Droga Męczenników Majdanka, ul. Onyszkiewicza, ul. Abelarda, ul. Krystaliczna, ul. Promienista, ul. Cezara, ul. Tęczowa, ul. Poranna, ul. Wapowskiego. Wykonano ulepszenie nawierzchni dróg gruntowych destruktem bitumicznym z robót remontowych na pow. ponad 2 250 m². Ulice na których wykonano roboty o największym zakresie to: ul. Romera, ul. Onyszkiewicza, ul. Lazurowa, ul. Cezara, ul. Krwawicza, Tęczowa, ul. Modra, ul. Torowa, ul. Szymonowica,
- remonty dróg, ciągów pieszo-jezdnych, chodników, parkingów, schodów i kładek dla pieszych – 510 815,70 zł (99,69 %). Z powyższej kwoty sfinansowano następujące remonty:
 - remont dróg i chodników usytuowanych przy ul. Szwoleżerów 9 i 11. Poniesiono wydatek w wys. 117 215,70 zł,
 - remont ul. Rucianej: remont nawierzchni asfaltowej o szer. 6,4 m na dł. 254,75 mb, pow. jezdni: 1 563 m². Poniesiono wydatek w wys. 393 600,00 zł,
 - zadania zgłoszone przez jednostki pomocnicze miasta (wydatki bieżące) – 51 089,47 zł (99,98 %), z tego:
 - Rada Dzielnicy Czuby Południowe – 1 100,00 zł (99,38 %) – w ramach zadania ustawiono 6 ławek na terenie dzielnicy,
 - Rada Dzielnicy Felin – 39 994,27 zł (99,99 %) – wykonano remont cząstkowy miejsc parkingowych i wjazdów do segmentów garażowych przy al. Witosa 27 (od strony ul. Królowej Jadwigi), za blokiem mieszkalnym przy ul. Królowej Jadwigi 6 (od strony al. Witosa), przy ul. Królowej Jadwigi 1 i przy ul. Władysława Jagiełły 16,

- Rada Dzielnicy Ponikwoda – 9 995,20 zł (99,95 %) – wykonano ulepszenie drogi gruntowej w ciągu ul. Kosynierów oraz dokonano zakupu 2 ławek przy ul. Magnoliowej oraz 2 ławek przy ul. Czумы,
- inwestycje – 3 701 630,77 zł (84,24 %), z tego:
 - budowa ul. Jagiellończyka – 265 818,44 zł (98,72 %). Zadanie obejmowało budowę przedłużenia ul. Kazimierza Jagiellończyka w Lublinie od skrzyżowania z ul. Zygmunta Augusta do północnej granicy działki nr 21/4 o dł. ok. 78,40 m (jezdnia, chodniki obustronne),
 - budowa ul. Emilii i Karola Wojtyłów – 111 004,43 zł (13,88 %). W ramach zadania nastąpiła budowa drogi ok. 150 m o szer. 6 m i nawierzchni bitumicznej. Wykonano przejścia dla pieszych,
 - budowa i przebudowa zatok, ciągów pieszo-jezdnych, chodników, schodów, parkingów i kładek dla pieszych – 399 999,82 zł (99,99 %). W okresie sprawozdawczym zaprojektowano i wykonano przebudowę ul. Radzyńskiej w Lublinie na odcinku ok. 185 mb od ul. Paganiniego do wys. Zespołu Szkół nr 1. W ramach prac wykonano nasadzenia nowego żywopłotu 200 szt. sadzonek krzewów ozdobnych wzdłuż chodnika. W ramach zadania – budowa miejsc parkingowych przy ul. Rycerskiej 6 od strony ul. Szaserów. Wytyczono 10 miejsc parkingowych, w tym jedno dla osób niepełnosprawnych,
 - budowa ul. Czapskiego i Kisielewskiego oraz sięgacza ul. Piłeckiego – 138 867,00 zł (100 %). Oprócz jezdni i chodników w ramach inwestycji wykonano zjazdy indywidualne oraz miejsca postojowe na 11 aut. Roboty realizowane były do dn. 31.08.2016 r. na sięgaczu ul. Piłeckiego natomiast budowa ul. Czapskiego, Kisielewskiego trwała do 31.10.2016 r.,
 - przedłużenie ul. Jantarowej – 338 781,08 zł (99,99 %). W ramach inwestycji została wybudowana ul. Beryłowa na odcinku od skrzyżowania z ul. Jantarową do granicy działki nr 46/1 o dł. ok. 82,5 m z asfaltu. Wykonano odwodnienie i oświetlenie po obu stronach ulicy brakującego odcinka ul. Jantarowej oraz budowę sygnalizacji świetlnej na skrzyżowaniu Jantarowej i Beryłowej,

- zadania w ramach budżetu obywatelskiego III – rewitalizacja ul. Różanej – 1 426 800 zł (100 %). Poniesione wydatki dotyczą prowadzonych prac na odcinku od ul. Jutrzenki do ul. Stokrotki, które polegały na wymianie nawierzchni jezdni i zjazdów z mas bitumicznych na nową oraz krawężników na nowe. Wykonano remont zatok parkingowych wraz z budową nowych miejsc postojowych,

- zadania w ramach budżetu obywatelskiego III – wykonanie remontu chodników, budowa podjazdu dla osób niepełnosprawnych oraz zatok parkingowych na terenach miejskich w obrębie osiedla Błonie w Lublinie – 460 800 zł (100 %),

- zadania w ramach inicjatywy lokalnej – budowa ul. Bielskiego – 431 270,00 zł (100 %). Dokonano płatności w wys. 429 270 zł za roboty wykonane w 2016 r. w ramach których nastąpiło zaprojektowanie i wybudowanie odcinka o dł. 170 m jezdni o nawierzchni z kostki brukowej betonowej ul. Bielskiego na odcinku od działki nr 15/26 do ul. Sekutowicza (wraz ze skrzyżowaniem),

- zadania w ramach inicjatywy lokalnej II – budowa łącznika ulic: Pułaskiego-Słowackiego – 92 000,00 zł (100 %). Wybudowano ciąg pieszo-jezdny o dł. 102 mb pomiędzy ul. Pułaskiego i ul. Słowackiego w Lublinie na działkach nr ewid. 87/1, 55/4, 52/2 (obr. 9, ark. 5),

- zadania zgłoszone przez jednostki pomocnicze miasta – 36 290,00 zł (99,97 %), z tego: Rada Dzielnicy Felin – 8 000,00 zł (100 %) – w ramach zadania wykonano schody i chodnik przy jezdni naprzeciwko bloku przy ul. Zygmunta Augusta 19. Rada Dzielnicy Szerokie – 12 300,00 zł (100 %) – sfinansowano budowę łącznika pomiędzy ul. Sobótki 21 i ul. Goplan 8. Rada Dzielnicy Wrotków – 15 990,00 zł (99,94 %) – wybudowano fragment chodnika przy ul. Nałkowskich na wys. osiedla Medalionów (działka nr 99/10).

Zaplanowane w rozdziale Pozostała działalność środki w wys. 11 194 603 zł wykorzystano w 88,23 %, tj. w kwocie 9 877 280,05 zł, którą przeznaczono na:

- zarządzanie drogami w mieście – funkcjonowanie Zarządu Dróg i Most – 9 492 905,05 zł (99,42 %). Powyższe środki przeznaczono na wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń

– 7 363 114,11 zł (99,99 %) oraz dokumentację przyszłościową – 384 375,00 zł (23,35 %), z tego: przebudowa ul. Pana Tadeusza (104 550,00 zł), budowa ul. Chabrowej, ul. Rozmarynowej i łącznika pomiędzy ul. Rozmarynową i ul. Lawendową wraz z kanalizacją deszczową i odwodnieniem (91 020,00 zł), przebudowa drogi wewnętrznej na odcinku od zjazdu z ul. Chemicznej do nastawni LTA do wys. wagonowni (4 305,00 zł), przebudowa ul. Balladyny (184 500,00 zł).

Planowane w kwocie 948 796 zł wydatki w dziale Turystyka rozdział Pozostała działalność wykorzystane zostały w 99,95 %, tj. na kwotę 948 795,24 zł i przeznaczone na płatności za roboty wykonane w 2016 r. polegające na wykonaniu brakującego fragmentu ścieżki rowerowej wzdłuż ul. Osmolickiej.

Planowane w wys. 20 000 zł wydatki działu Gospodarka mieszkaniowa rozdział Gospodarka gruntami i nieruchomościami zostały zrealizowane w kwocie 5 428,72 zł (27,14 %) i przeznaczone na wydatki związane z ochroną obiektów znajdujących się na przejmowanych nieruchomościach.

Planowane w wys. 72 300 zł wydatki działu Gospodarka komunalna i ochrona środowiska, rozdział Oczyszczanie miast i wsi zostały zrealizowane w kwocie 72 272,25 zł (99,96 %) i przeznaczone na usuwanie dzikich wysypisk śmieci w pasach drogowych. W 2017 r. zlikwidowano 160 szt. wysypisk śmieci w pasach drogowych.

Planowane w wys. 14 950 759 zł wydatki rozdziału Oczyszczanie miast i wsi zostały zrealizowane w kwocie 13 810 138,31 zł (92,37 %) i przeznaczone na mechaniczne i ręczne oczyszczanie dróg i obiektów, opróżnianie koszy ulicznych i kontenerów w pasie drogowym.

Realizacja planowanych w wys. 3 100 000 zł wydatków na utrzymanie, konserwację i renowację zieleni w mieście ukształtowała się na poziomie 89,37 %, co stanowi kwotę 2 770 525,04 zł, z tego przeznaczono na:

- utrzymanie, konserwacja i renowacja zieleni oraz zakup roślin rabatowych w pasie drogowym – 2 499 986,43 zł (100 %). Powyższe środki przekazano m.in. na:
 - koszenie trawników, z tego: będących w stałym utrzymaniu ok. 2 961,04 ha oraz poza stałym utrzymaniem,

- sadzenie drzew – 84 szt.,
- sadzenie krzewów – 501 szt.,
- prace związane z utrzymaniem żywopłotów (odchwaszczenie, odmładzanie, cięcia),
- wygrabianie liści z terenów zielonych – ok. 1 522 020 m².

Pozostałe wydatki dotyczyły szeregu innych prac związanych z utrzymaniem, konserwacją i renowacją zieleni, na które składają się m.in.: ryczałty miesięczne za utrzymanie czystości w danym rejonie, sadzenie kwiatów oraz pielnie i podlewanie rabat kwiatowych na rondach, utrzymanie nasadzeń w donicach, powierzchniowe oczyszczanie terenów poza stałym utrzymaniem, sadzenie i usuwanie drzew, frezowanie pni, zakładanie trawników, renowacja terenów zielonych i inne prace związane z utrzymaniem zieleni w pasach drogowych.

Planowane w wys. 14 707 283 zł wydatki rozdziału Oświetlenie ulic, placów i dróg zrealizowane zostały w wys. 14 039 772,06 zł, co stanowi 95,46 % planu. Wykorzystane środki dotyczą oświetlenia ulic, placów i dróg i przeznaczone zostały na:

- utrzymanie oświetlenia – 12 691 706,52 zł (95,51 %). Wydatki obejmują płatności związane z zakupem energii elektrycznej oraz usług dystrybucji i przesyłu energii elektrycznej dla urządzeń oświetlenia drogowego miasta, przejść podziemnych i tuneli oraz iluminacji obiektów. Ponadto dokonano prac remontowych polegających na naprawach podewastacyjnych oświetlenia: tunelu ul. Krańcowa/ul. Robotnicza, kładki w os. „Świt”, przejścia podziemnego oraz ul. Jana Pawła II. Wydatki związane są z naprawami oświetlenia: napraw (wymiany) 6 latarni na: ul. Próżnej (wymiana latarni), ul. Gęsia (wymiana latarni), ul. Abramowicka (wymiana latarni), ul. Kupiecka (wymiana 2 szt. latarni), ul. Nałkowskich (wymiana latarni),
- zadania zgłoszone przez jednostki pomocnicze miasta – 20 393,40 zł (99,98 %), z tego:
 - Rada Dzielnicy Tatary – 2 017,20 zł (99,98 %) – w ramach zadania wykonano montaż lampy oświetleniowej na boisku do piłki nożnej i koszykówki przy ul. Mełgiewskiej 7/9,

- Rada Dzielnicy Konstancynów – 18 376,20 zł (99,99 %) – sfinansowano wymianę wyciągników i montaż dodatkowych opraw oświetleniowych na słupach przy ul. Ułanów,
- inwestycje – 1 327 672,14 zł (94,82 %), z tego:
 - oświetlenie ulic – inwestycje – 723 940,14 zł (91,02 %). W ramach zadania poniesiono wydatki za: opracowanie kompletnej dokumentacji projektowej oświetlenia ulicznego fragmentu ul. Gospodarczej (od nr 10 do nr 30), Kresowej, z fragmentem ul. Montażowej, ul. Motorowej wraz z ciągami pieszymi w rejonie ww. ulic, z niezbędnymi uzgodnieniami wymaganymi przepisami prawa, wykonanie oświetlenia w rejonie budynków: ul. Hutnicza 6-8-10-14, ul. Hutnicza 16-24, ul. Hutnicza 26-28a, ul. Gospodarcza 2-6, dokończenie budowy oświetlenia ul. Parczewskiej, sfinansowano budowę oświetlenia ulicznego fragmentu ul. Baśniowej od słupa 12 do 18 oraz słupa nr 6 do słupa 11 łącznie (12 słupów z zasilaniem kablowym) z włączeniem do Istniejącego słupa przy ul. Czeremchowej, zaprojektowanie i budowę oświetlenia ulicznego przejścia pomiędzy ulicami Szwejka i Parysa, realizację I etapu oświetlenia drogowego ul. Stary Gaj w zakresie ustawienia 7 latarni oświetleniowych od skrzyżowania z ul. Lipską, instalację oświetleniową wystawy plenerowej na ogrodzeniu Ogrodu Saskiego,
 - zadania zgłoszone przez jednostki pomocnicze miasta (inwestycje) – 467 694,00 zł (99,89 %). Rada Dzielnicy Abramowice – 5 000,00 zł (100 %) – w ramach zadania wykonano przeprojektowanie oświetlenia w ul. Wólczańskiej. Rada Dzielnicy Bronowice – 94 000,00 zł (100 %) – w ramach zadania zlecono w wykonanie oświetlenia ciągu pieszego pomiędzy blokami na ul. Droga Męczenników Majdanka 38-40 oraz chodnika i ścieżki rowerowej od placu zabaw do przystanku. Rada Dzielnicy Głusk – 107 994,00 zł (99,53 %) – w oparciu o zatwierdzoną dokumentację zrealizowano roboty polegające na wykonaniu doświetlenia ul. Dominowskiej i ul. Zdrowej. Rada Dzielnicy Śródmieście – 110 700,00 zł (100 %) – w ramach zadania dokonano budowy oświetlenia ciągu pieszego w rejonie budynków przy ul. Czwartek 23, 25 i 27 oraz budowy oświetlenia ulicznego w części ul. Górnej na odcinku od skrzyżowania z ul. Dolna Panny Marii. Rada Dzielnicy Węgliń Południowy –

23 000,00 zł (100 %) – w ramach zadania zaprojektowano i wykonano oświetlenie ul. Gdańskiej w kierunku wejścia na kładkę nad wąwozem. Rada Dzielnicy Węglin Północny – 17 000,00 zł (100 %) – zaprojektowano i wykonano przyłączy zasilające oświetlenia przy ul. Lazurkowej na odcinku od skrzyżowania z ul. Klepackiego do skrzyżowania z ul. Piątkowskiego. Rada Dzielnicy Zemborzyce – 110 000,00 zł (100 %) – wykonano budowę oświetlenia ul. Stary Gaj,
- zadania w ramach inicjatywy lokalnej – Budowa oświetlenia ul. Czumy – 136 038,00 zł (100 %). W 2016 r. opracowano dokumentację. Uzyskano pozwolenie na budowę. Wykonano oświetlenie drogowe w ul. Ignacego Czumy o dł. kabla 501 m, zamontowano 11 szt. słupów z wysięgnikami i oprawami. Poniesiono wydatek w wys. 136 038,00 zł, który zapłacono 27.01.2017 r.

2.1.2. Zadania własne z udziałem środków europejskich

Planowane w budżecie miasta w wys. 171 851 151 zł wydatki na zadania własne realizowane z udziałem środków europejskich w 2017 r. zmniejszone zostały o kwotę 34 044 242 zł, tj. do wys. 137 806 909 zł.

W omawianym okresie sprawozdawczym na zadania własne realizowane z udziałem środków europejskich wydatkowano kwotę 126 013 741,98 zł, tj. 91,44 % planu, z tego:

- wydatki bieżące – 111 878,00 zł (100 %),
- wydatki majątkowe – 125 901 863,98 zł (91,44 %).

Realizacja projektów w działach i rozdziałach klasyfikacji budżetowej przedstawia się następująco.

Zaplanowane w wys. 1 967 613 zł środki na zadania z zakresu transportu zbiorowego zostały wydatkowane w okresie sprawozdawczym w wys. 1 865 888,22 zł (94.83 %) z tego na:

- niskoemisyjna sieć komunikacji zbiorowej dla północnej części LOF wraz z budową systemu biletu elektronicznego komunikacji aglomeracyjnej – 1 675 648,06 zł (99,91 %) w tym środki europejskie – 1 169 522,43 zł. W okresie sprawozdawczym poniesiono wydatek za wykonanie dokumentacji projektowej na budowę tracji trolejbusowej w ul. Chodźki w Lublinie. Podpisano umowę na Zadanie II – przebudowa skrzyżowania ulic:

Elsnera-Kompozytorów Polskich w Lublinie wraz z dostosowaniem dla potrzeb komunikacji miejskiej,

- rozbudowa Systemu Zarządzania Ruchem i Komunikacją w Lublinie – 36 531,00 zł (100 %). Poniesiono wydatek w wys. 36 531,00 zł za wsparcie merytoryczne Zamawiającego podczas prowadzonego postępowania w trybie przetargu nieograniczonego pn. Rozbudowa Systemu Zarządzania Ruchem i Komunikacją w Lublinie,
- zintegrowany system miejskiego transportu publicznego w Lublinie – 153 709,16 zł (99,98 %). W 2017 r. poniesiono wydatek w wys. 153 709,16 zł za pełnienie funkcji Menadżera Projektu dla zadania pn. Zaprojektowanie i budowa Systemu Zarządzania Ruchem w Lublinie w ramach projektu Zintegrowany System Miejskiego Transportu Publicznego,
- budowa, modernizacja przystanków i węzłów przesiadkowych zintegrowanych z innymi rodzajami transportu dla potrzeb LOF. W dn. 2.06.2017 r. została podpisana umowa na opracowanie dokumentacji:
 - część I – zespołów przystanków przesiadkowych (7 szt.), obejmujących budowę węzła przesiadkowego przy: ul. Żeglarskiej, ul. Józefa Franciszka „Lalka” (dawniej ul. Droga Męczenników Majdanka) – w rejonie granicy miasta, al. Kraśnickiej, ul. Granitowej (os. Poręba), ul. Zbożowej, ul. Osmolickiej, ul. Abramowickiej – projektowanego w ramach odrębnej dokumentacji projektowej pn. „Rozbudowa ul. Abramowickiej na odcinku od ul. Sadowej do granicy miasta”, istniejącej pętli przy skrzyżowaniu ul. Droga Męczenników Majdanka z ul. Grenadierów (budowa parkingu P+R),
 - część II – budowy/przebudowy zespołu przystanków przesiadkowych obejmująca: ul. Związkową, ul. Poczekajka, rejon ronda Dmowskiego, ul. Mickiewicza, Dworzec Gł. PKP – ul. Kunickiego, ul. Turystyczną – rejon przystanku kolejowego Lublin Zadębie,
 - część III – ul. Wygodna, obejmująca remont/Przebudowa ul. Wygodnej.

W zakres prac projektowych objętych częścią I i II wchodzi również budowa, przebudowa lub rozbudowa przyległych dróg w niezbędnym zakresie.

Planowane w wys. 134 666.653 zł wydatki na zadania z zakresu poprawy powiązań komunikacyjnych o znaczeniu regionalnym i ponadregionalnym wykorzystane zostały na kwotę 123 590 210,76 zł (99,71 %), którą przeznaczono na projekty:

- budowa nowego przebiegu DW 809 w Lublinie na odcinku od skrzyżowania ul. Bohaterów Monte Cassino z ul. Wojciechowską do węzła Sławin – wyprowadzenie ruchu w kierunku węzła Lublin Sławinek (S12/S17/S19) – 58 021 874,32 zł (99,99 %), w tym środki europejskie – 55 898 929,78 zł. W 2017 r. dokonano zapłaty za opracowanie kompletnej dokumentacji projektowej na budowę przedłużenia ul. Bohaterów Monte Cassino w Lublinie – do węzła Sławin, przebudowę skrzyżowań z ulicami: Nałęczowską oraz Wojciechowską, przebudowę odcinka ul. Nałęczowskiej wraz z odwodnieniem i oświetleniem. Dn. 15.02.2017 r. podpisano umowę na roboty budowlane na kwotę 84 368 112,444 zł z terminem realizacji do dn. 30.04.2017 r. Umowa jest wspólnie realizowana z MPWIK na podstawie zawartego porozumienia,
- przebudowa skrzyżowania DK 19 (al. Solidarności i al. Gen. Wł. Sikorskiego) i DW 809 (ul. Gen. Ducha) w Lublinie – wyprowadzenie ruchu w kierunku węzła Lublin Czechów (S12/S17/S19) – 28 589 137,92 zł (83,31 %), w tym środki europejskie – 24 627 331,00 zł. Z poniesionej kwoty sfinansowano przebudowę skrzyżowania ulic: al. Solidarności, al. Sikorskiego i ul. Gen. B. Ducha w Lublinie wraz z budową w al. Solidarności, estakady nad skrzyżowaniem z al. Sikorskiego i ul. Gen. B. Ducha, budowę kładki dla pieszych nad al. Solidarności na wys. ul. Ireny Kosmowskiej wraz z budową i przebudową infrastruktury technicznej: oświetlenia ulicznego, kanalizacji deszczowej, sieci elektroenergetycznych, kanalizacji sanitarnej, sieci wodociągowej, sieci gazowej, linii teletechnicznych, kanału technologicznego,
- budowa i przebudowa DW 835 w Lublinie na odcinkach: od granicy miasta do skrzyżowania ul. Abramowickiej z ul. Sadową, od skrzyżowania ul. Kunickiego z ul. Dywizjonu 303 do ul. Wrotkowskiej wraz z budową skrzyżowania z DW 830 – 1 285 965,00 zł (56,65 %). W 2017 r. zakończono prace projektowe dotyczące:

- przebudowy ul. Abramowickiej (odcinek od ul. Sadowej do granic miasta),
- budowy nowego odcinka drogi łączącej ul. Kunickiego z ul. Wrotkowską wraz z budową oświetlenia drogowego, kanalizacji deszczowej, przebudową kolidującego uzbrojenia technicznego, rozwiązania bezkolizyjnego skrzyżowania nowego odcinka drogi z boczną kolejową w ul. Nowy Świat,
- budowy skrzyżowania ul. Diamentowej w Lublinie z projektowanym przedłużeniem ul. Lubelskiego Lipca '80 oraz ul. Krochmalną, polegającej m.in. na budowie w ciągu ulic Krochmalna-Diamentowa obiektu inżynierskiego: estakady nad skrzyżowaniem, przebudowie ul. Krochmalnej od skrzyżowania z ul. Diamentową w kierunku rzeki Bystrzycy oraz w kierunku ul. Betonowej, przebudowie odcinka ul. Diamentowej – od skrzyżowania z ul. Krochmalną w kierunku kolejowego, wraz z odwodnieniem i oświetleniem. Zadanie I – przebudowa ul. Abramowickiej w Lublinie (odcinek od ul. Sadowej do granicy miasta), Zadanie II – budowa sieci kanalizacji sanitarnej 200 – w zakresie od istniejącej sieci kanalizacji sanitarnej w ul. Odległej do początku zakresu opracowania branży drogowej (Zadanie I) oraz budowy przykanalików w granicach przyszłego pasa drogowego dla nowo projektowanej sieci i istniejącej sieci kanalizacji sanitarnej – w obszarze objętym opracowaniem branży drogowej.

Ponadto w 2017 r. został ogłoszony przetarg na:

- budowę nowego odcinka drogi łączącej ul. Kunickiego z ul. Wrotkowską wraz z budową oświetlenia drogowego, kanalizacji deszczowej, przebudową kolidującego uzbrojenia technicznego, rozwiązania bezkolizyjnego skrzyżowania nowego odcinka drogi z boczną kolejową w ul. Nowy Świat,
- budowę skrzyżowania ul. Diamentowej w Lublinie z projektowanym przedłużeniem ul. Lubelskiego Lipca '80 oraz ul. Krochmalną, polegającej m.in. na budowie w ciągu ulic Krochmalna-Diamentowa obiektu inżynierskiego: estakady – nad skrzyżowaniem, przebudowie ul. Krochmalnej – od skrzyżowania z ul. Diamentową w kierunku rzeki Bystrzycy oraz w kierunku ul. Betonowej, przebudowie odcinka ul. Diamentowej od skrzyżowania z ul. Krochmalną wraz z odwodnieniem i oświetleniem,

- rozbudowa i udrożnienie sieci komunikacji zbiorowej dla obszaru specjalnej strefy ekonomicznej i strefy przemysłowej w Lublinie – 2 493 625,76 zł (41,11 %), w tym środki europejskie – 398 511,41 zł. Sfinansowano wykonanie aktualizacji kosztorysów inwestorskich na rozbudowę ul. Grygowej. Trwały prace przy opracowaniu dokumentacji projektowych dla: Zadania I – przebudowa ronda Lubelskiego Lipca '80 wraz z wlotami, ul. Fabrycznej z mostem na rzece Czerniejówce do skrzyżowania z ul. Wolską, odcinka al. Zygmuntowskich, budową trakcji trolejbusowej wraz z przebudową oświetlenia drogowego w ul. Lubelskiego Lipca '80 na odcinku od skrzyżowania z ulicami: al. Zygmuntowskie-Unii Lubelskiej-Fabryczna do skrzyżowania z al. Piłsudskiego, wykonaniem korytarza (buspasów) dla komunikacji miejskiej w ul. Droga Męczenników Majdanka (na odcinku od ul. Fabrycznej do ul. Grabskiego). Termin wykonania 28.02.2018 r. Zadania II – przebudowa skrzyżowania ulic: Droga Męczenników Majdanka-Grabskiego-Sulisławicka, w celu dostosowania do potrzeb komunikacji miejskiej, Zadania III – budowa brakującego odcinka trakcji trolejbusowej na ul. Mełgiewskiej i ul. Metalurgicznej, od istniejącej trakcji przy pętli trolejbusowej do powiązania z projektowaną tracją w ul. Grygowej,
- rozbudowa sieci komunikacji zbiorowej dla potrzeb Zintegrowanego Centrum Komunikacyjnego dla Lubelskiego Obszaru Funkcjonalnego – 33 052 007,76 zł (100 %), w tym środki europejskie – 30 998 187,55 zł. W okresie sprawozdawczym dokonano płatności za roboty wykonane w 2016 r. za roboty drogowe oraz za pełnienie funkcji inżyniera kontraktu oraz za budowę oświetlenia w ul. Plażowej. Zakończono budowę i rozbudowę drogi gminnej – ul. Muzycznej w Lublinie na odcinku od zjazdu na teren Stadionu Miejskiego do skrzyżowania z ul. Nadbystrzycką/ul. Narutowicza wraz z obiektem mostowym nad rzeką Bystrzycą, budową sieci: oświetlenia drogowego, trakcji trolejbusowej, kanału technologicznego, budową i przebudową sieci kanalizacji deszczowej wraz z oczyszczalnią ścieków deszczowych oraz przebudową: sygnalizacji świetlnej, sieci gazowej średniego i niskiego ciśnienia, kanali-

zacji sanitarnej, sieci wodociągowej, sieci ciepłowniczej, sieci elektroenergetycznej nN i SN, sieci teletechnicznej,

- przebudowa strategicznego korytarza transportu zbiorowego wraz z zakupem taboru w centralnej części LOF – 147 600,00 zł (15,72 %). W okresie sprawozdawczym dokonano zapłaty za opracowane w 2016 r. studium wykonalności dla projektu „Przebudowa strategiczna korytarza transportu zbiorowego wraz z zakupem taboru w centralnej części obszaru LOF w zakres którego wchodzi zadania: etap I rozbudowa/budowa Al. Raclawickich w Lublinie od Ronda Honorowych Krwiodawców (wraz z rondem) do skrzyżowania z ul. Lipową, ul. Poniatowskiego od Al. Raclawickich do wiaduktu nad Al. Solidarności.

W 2017 r. dokonano zapłaty podwykonawcy za budowę ścieżek rowerowych przy ul. Elsnera, Unii lubelskiej oraz Kompozytorów Polskich na odcinku od ronda ul. Koncertowej do skrzyżowania ul. Elsnera z Aleją Kompozytorów Polskich w wys. 445 765,00 zł na podstawie zawartych porozumień nr 448/ZDM/17, nr 449/ZDM/17.

2.1.3. Zadania realizowane z radami dzielnic oraz z udziałem mieszkańców

Zadania zgłoszone przez jednostki pomocnicze miasta (Rady Dzielnic) zrealizowane z rezerwy celowej w 2017 r.: 43 zadań budżetowych na kwotę 2 127 200,17 zł, inwestycje realizowane przy udziale mieszkańców i innych podmiotów w 2017 r. na kwotę 3 675 093,63 zł oraz na zadania w ramach inicjatywy lokalnej – 1 066 979,74 zł.

2.1.4. System zarządzania ruchem

ITS (Intelligent Transportation Systems) oznacza systemy, które stanowią szeroki zbiór różnorodnych technologii (telekomunikacyjnych, informatycznych, automatycznych i pomiarowych) oraz technik zarządzania stosowanych w transporcie w celu ochrony życia uczestników ruchu, zwiększenia efektywności systemu transportowego oraz ochrony zasobów środowiska naturalnego.

Najpopularniejsze rozwiązania typu ITS:

- zarządzania ruchem na skrzyżowaniach („tworzenie zielonej fali”),
- kontrola ruchu na skrzyżowaniach,
- informacje dla kierujących przekazywane za pomocą znaków zmiennej treści.

Systemy ITS są wdrażane lub zostały wdrożone w kilkunastu miastach w Polsce. Podobne działania zostały podjęte w Lublinie. Dla użytkowników dróg wdrożenie systemu ma:

- poprawić funkcjonowanie sygnalizacji świetlnych tj. szybsze dostosowania się parametrów sterowania do warunków ruchu, a tym samym poprawy płynności przejazdu,
- pozwolić na pozyskanie informacji o zatorach lub czasie przejazdu.

W Lublinie od połowy grudnia 2015 r. został uruchomiony system zarządzania ruchem, który obejmował:

- przebudowę lub dostosowanie do przepisów oraz standardów nowoczesnego sterowania 69 drogowych sygnalizacji (spośród 122 skrzyżowań i przejść sygnalizowanych na terenie Lublina),
- budowę Centrum Sterowania Ruchem (CSR) przy ul. Lipowej 27,
- połączenie sygnalizacji na ww. ulicach z CSR łączami światłowodowymi (ok. 28 km linii),
- montaż 10 szt. znaków zmiennej treści (znaki drogowe i tekst),
- system priorytetów dla komunikacji publicznej na wybranych trasach,
- system wykrywania zdarzeń drogowych w obszarze objętym zadaniem,
- system kamer monitoringu drogowego oraz rozpoznawania tablic rejestracyjnych.

Zarząd Dróg i Mostów w Lublinie dn. 19.10.2017 r. podpisał umowę z firmą Qumak na rozbudowę Systemu Zarządzania Ruchem i Komunikacją w Lublinie.

Celem projektu jest rozbudowa istniejącego Systemu Zarządzania Ruchem i Komunikacją oraz wdrożenie systemu sterowania na terenie miasta Lublin oraz jego współpraca z systemem na obwodnicy Lublina. Dodatkowym elementem jest uzupełnienie informacji przestrzennej w zakresie sytuacji na drodze, robotach i zagrożeniach w ruchu drogowym.

Objęcie SZR jak największej części miasta zapewni jego spójność i funkcjonalność oraz wpłynie na efektywność i usprawnienie systemu komunikacji. Skoordynowanie ruchu oraz priorytetyzacja transportu publicznego spowoduje upłynnienie ruchu wpływając na ograniczenie ilości emisji spalin. Rozwój i usprawnienie systemu komunikacyjnego w obszarze LOF przyczyni się do zwiększenia mobilności zawodowej i przestrzennej mieszkańców LOF, a tym samym na poprawę dostępności rynków pracy, nauki/usług i rozwój społeczno-gospodarczy.

Zakres zadania obejmuje w szczególności:

- podłączenie do systemu pozostałych sygnalizacji na terenie miasta – 41 skrzyżowań ze szczególnym uwzględnieniem: rozbudowy systemu o nowe sygnalizacje, rozbudowy systemu sterowania ruchem o nowej funkcjonalności (software), rozbudowy i wdrożenia systemu priorytetów dla transportu publicznego na kolejnych skrzyżowaniach,
- rozbudowę podsystemu informacji poprzez znaki zmiennej treści,
- budowę nowych sygnalizacji świetlnych (w tym śluzy autobusowe),
- budowę podsystemu informacji parkingowej, w tym nadzór wjazdów w strefy specjalne np. ograniczenia w ruchu na Starym Mieście,
- budowę podsystemu informacji meteorologicznej,
- budowę podsystemu informacji publicznej (strony internetowe, RDS, GPS, aplikacje mobilne),
- budowę podsystemu kontroli przejazdów na czerwonym świetle i nadzoru przekraczania prędkości,
- budowę podsystemu integrującego nadzór nad służbami obsługi bieżącej miasta,
- współpracę z systemem sterowania ruchem na obwodnicy Lublina,
- integrację z systemem nadzoru transportu publicznego,
- zwiększenie ilości kamer odczytujących tablice rejestracyjne na wlotach do miasta i innych czujników zbierających dane o zdarzeniach drogowych,
- rozbudowę o moduł analityczny dotyczący bezpieczeństwa ruchu,

- rozbudowę systemu o moduł do inwentaryzacji pasa drogi i zarządzania nim,
- integrację z systemami: zarządzania transportem zbiorowym, zarządzania parkingami oraz roweru miejskiego.

2.1.5. Strefa płatnego parkowania

Uruchomienie strefy płatnego parkowania w 2011 r. miało na celu uporządkowanie systemu parkowania w centrum miasta oraz ograniczenie liczby samochodów wjeżdżających do Śródmieścia.

Kontrolę stosowania się kierowców do zasad parkowania i pobierania opłat realizuje operator strefy – firma City Parking Group działająca pod nadzorem Zarządu Dróg i Mostów. Obecnie działająca strefa została wprowadzona uchwałą nr 330/XI/2015 Rady Miasta Lublin z dn. 19.11.2015 r. i obowiązuje od dn. 1.07.2016 r. (poprzednia uchwała obowiązywała od dn. 01.10.2012 r.) Strefa płatnego parkowania obejmuje obszar, który ograniczają następujące ulice: Unii Lubelskiej (od mostu na rzece Bystrzyca do Tysiąclecia), Tysiąclecia (od Unii Lubelskiej do Lubartowskiej), Solidarności (od Lubartowskiej do Lubomelskiej), Lubomelska (od Solidarności do Czechowskiej), Czechowska (od Lubomelskiej do Leszczyńskiego), Leszczyńskiego z parkingiem (od Czechowskiej do Długosza), Długosza z parkingiem, Raławickie (od Długosza do Łopacińskiego), Łopacińskiego, Akademicka (od Weteranów do Obrońców Pokoju), Obrońców Pokoju, Ofiar Katynia, Lipowa z parkingiem pod cmentarzem (od Ofiar Katynia do Narutowicza), Piłsudskiego (od Narutowicza do mostu na rzece Bystrzyca) i rzeką Bystrzycą (od Piłsudskiego do Unii Lubelskiej).

W ramach strefy płatnego parkowania wydzielona została podstrefa A, której obszar ograniczają ulice: Tysiąclecia (od Placu Zamkowego do Lubartowskiej), Solidarności (od Lubartowskiej do Lubomelskiej), Lubomelska, Wieniawska z Bieczyńskiego i Czystą, Krakowskie Przedmieście (od Wieniawskiej do Lipowej), Lipowa z parkingiem pod cmentarzem, Narutowicza z Placem Kochanowskiego i Placem Wolności, Bernardyńska (od Narutowicza do Żmigród), Żmigród, Królewska (od Żmigród do Podwale), Podwale, Plac Zamkowy oraz została wydzielona podstrefa B, której

obszar ograniczają ulice: Czechowska (od Lubomelskiej do Leszczyńskiego), Leszczyńskiego (od Czechowskiej do Długosza) z parkingiem, Długosza z parkingiem, Raclawickie (od Długosza do Łopacińskiego), Łopacińskiego, Akademicka (od Weteranów do Obrońców Pokoju), Obrońców Pokoju, Ofiar Katynia, Lipowa (od Ofiar Katynia do Krakowskie Przedmieście) – bez tej ulicy, Krakowskie Przedmieście (od Wieniawskiej do Lipowej), Wieniawska z Bieczyńskiego i Czystą – bez tych ulic, Lubomelska (od Leszczyńskiego do Czechowskiej) – bez tej ulicy oraz Narutowicza z Placem Kochanowskiego i Placem Wolności – bez tych ulic, Piłsudskiego (od Narutowicza do mostu na rzece Bystrzyca), rzeką Bystrzyca (od Piłsudskiego do Unii Lubelskiej), Unii Lubelskiej, Tysiąclecia (od Unii Lubelskiej do Placu Zamkowego), Plac Zamkowy – bez tego placu, Podwale – bez tej ulicy, Królewska (od Podwale do Żmigród), Żmigród – bez tej ulicy, Bernardyńska (od Żmigród do Narutowicza) – bez tej ulicy, Narutowicza z Placem Kochanowskiego i Placem Wolności – bez tych ulic.

Jednocześnie z rozszerzeniem strefy płatnego parkowania wzrosła liczba płatnych miejsc postojowych w śródmieściu Lublina i obecnie jest to 2 150 miejsc. Nowa poszerzona strefa parkowania została podzielona na dwie „podstrefy” z różnymi opłatami za postój samochodów. Na terenie nowej strefy parkowania zamontowano 150 parkomatów. Sprawdzaniem wnoszenia opłat zajmuje się 11 kontrolerów operatora. W okresie sprawozdawczym kontrolerzy wystawili 43 175 wezwań do zapłaty opłaty dodatkowej.

W 2017 r. przychód ze strefy wyniósł 8 676 550,31 zł. Wydział Parkowania tut. Zarządu wystawił 17 852 szt. upomnień, do egzekucji przekazano 7 707 szt. upomnień, wystawiono 5 135 tytułów wykonawczych i przekazano do komornika. W parkomatach dokonano 102 802 transakcji zakupu biletów parkingowych, 116 142 razy opłacano postój za pomocą telefonu komórkowego. Ponadto sprzedano 2 588 szt. abonamentów okresowych oraz 217 szt. abonamentów osób niepełnosprawnych i 1 283 szt. abonamentów dla mieszkańców strefy.

2.2. Funkcjonowanie transportu zbiorowego

Rok 2017 był obfity w różnego rodzaju zmiany, przede wszystkim nowe linie, modyfikacje tras, a także zwiększenie częstotliwości kursowania. Okres wakacyjny minionego roku zaowocował zakończeniem pozytywnym wynikiem tzw. kontroli uprzedniej trzech postępowań przetargowych na dostawę pojazdów. W związku z tym ZTM w Lublinie w imieniu Gminy Lublin podpisał z Wykonawcami umowy na zakup i dostawę fabrycznie nowego taboru współfinansowanego ze środków unijnych.

W lipcu Zarząd Transportu Miejskiego w Lublinie w imieniu Gminy Lublin podpisał umowę z Konsorcjum URSUS BUS 11, którego oferta została wybrana jako najkorzystniejsza na zakup i dostawę 15 szt. fabrycznie nowych, nieeksploatowanych, niskopodłogowych, klimatyzowanych, wyposażonych w monitoring trolejbusów przegubowych klasy MEGA. Trolejbusy mają zostać dostarczone przez Wykonawcę do 21.05.2018 r. Zakup trolejbusów jest współfinansowany z projektu unijnego „Rozbudowa sieci komunikacji zbiorowej dla potrzeb Zintegrowanego Centrum Komunikacyjnego dla LOF”, a tabor zaplanowany jest do obsługi m.in. linii nr 151 i 161.

W sierpniu Zarząd Transportu Miejskiego w Lublinie w imieniu Gminy Lublin podpisał umowę z Solaris Bus & Coach S.A., którego oferta została wybrana jako najkorzystniejsza na zakup i dostawę 6 szt. fabrycznie nowych, nieeksploatowanych, niskopodłogowych, klimatyzowanych, wyposażonych w monitoring oraz biletomaty z możliwością płatności kartą autobusów przegubowych klasy MEGA.

W sierpniu Zarząd Transportu Miejskiego w Lublinie w imieniu Gminy Lublin podpisał umowę z URSUS BUS S.A., którego oferta została wybrana jako najkorzystniejsza na zakup i dostawę 8 szt. fabrycznie nowych, nieeksploatowanych, niskopodłogowych, klimatyzowanych, wyposażonych w monitoring oraz biletomaty z możliwością płatności kartą autobusów jednoczłonowych klasy MAXI.

W sierpniu Zarząd Transportu Miejskiego w Lublinie w imieniu Gminy Lublin podpisał umowę z Solaris Bus & Coach S.A., którego oferta została wybrana jako najkorzystniejsza na zakup i do

stawę 9 szt. fabrycznie nowych, nieeksploatowanych, niskopodłogowych, klimatyzowanych, wyposażonych w monitoring oraz biletomaty z możliwością płatności kartą autobusów przegubowych klasy MEGA.

Dodatkowo w 2017 r.:

- została wzmocniona obsługa komunikacyjna północnej części ul. Sławinkowskiej poprzez wydłużenie wybranych kursów linii nr 30 do miejscowości Smugi,
- w ramach współpracy z Burmistrzem Gminy Miejskiej Świdnik wydłużone zostały wybrane kursy linii nr 35 do przystanku Świdnik – stadion 02 ulicami: ... – Raclawicka – al. Lotników Polskich – Sportowa, a także kolejne kursy linii nr 74 do przystanku Łagiewniki PGE,
- wprowadzono obsługę komunikacyjną miejscowości Stasin poprzez skierowanie tam linii nr 12 i 54,
- w związku z rozbudowującą się Strefą Ekonomiczną na Felinie podjęte zostały kroki wzmocnienia tej części przez komunikację zbiorową. Nastąpiło skierowanie kursów wariantowych linii nr 21, 23 i 47 do pętli Felin Spiessa,
- wzmocniona została obsługa komunikacyjna rejonu ul. Dożynkowej, dzielnicy Bursaki, Centrum Handlowego IKEA i Lubelskiego Rynku Hurtowego w Elizówce poprzez wydłużenie tras przejazdu linii nr 23 i 42.

Kolejne zmiany zostały wprowadzone od 4.09.2017 r., kiedy to została uruchomiona nowa linia podmiejska nr 52, która łączy miejscowość Świdnik Duży z Lublinem, a także została uruchomiona nowa linia Zielona, która daje dodatkowe możliwości podróży pasażerom. Linia Zielona „Z” jest pilotażowym projektem. Istotą tej linii jest wykorzystanie tzw. tras zjazdowych naszego miejskiego przewoźnika MPK Lublin (wykorzystanie pojazdów zjeżdżających do zajezdni).

W 2017 r. zostało utrzymane zwiększenie częstotliwości kursowania linii nocnych. W dwie noce w tygodniu, z piątku na sobotę oraz z soboty na niedzielę linie nocne kursują co 30 minut. W październiku, w pierwszej kolejności zwiększona została częstotliwość w przedziale czasowym od 23.30 do 1.30, czyli wprowadzone zostały kursy o godz. 00.00 i 01.00. Kolejne dwa dodat-

kowe kursy o godz. 23.00 i 02.00 zaczęły obowiązywać od listopada.

Miniony rok to również zmiany w infrastrukturze, które wpłynęły na podniesienie standardu oraz ułatwienie pasażerom i mieszkańcom korzystania z komunikacji miejskiej. W wyniku starań Radnego Rady Miasta Michała Krawczyka, ZTM zdecydował się wyjść naprzeciw potrzebom pasażerów i rosnącemu trendowi korzystania z urządzeń mobilnych poprzez montaż dodatkowych ładowarek na terenie miasta. Na czterech kolejnych przystankach: Dw. Główny PKS 02, Liceum Staszica 02, Brama Krakowska 02-04 (wiata) oraz Plac Litewski 01 pojawiły się ładowarki do urządzeń mobilnych. Ze stacji ładującej korzystać może jednocześnie pięć osób, bo właśnie tyle posiada portów. Aby bezpłatnie naładować telefon lub inne urządzenie mobilne, wystarczy posiadać przy sobie kabel USB.

Od 10 czerwca została uruchomiona możliwość płatności kartą płatniczą u kontrolera. Wnoszenie opłaty dodatkowej za jazdę bez ważnego dokumentu przewozu lub dokumentu poświadczającego uprawnienia do bezpłatnego lub ulgowego przejazdu bezpośrednio u kontrolera – kartą płatniczą, jest możliwe dzięki terminalom płatniczym, które są na wyposażeniu każdej grupy kontrolerskiej.

2.3. Rozwój ruchu pieszego i rowerowego

W związku ze wzrostem natężenia ruchu samochodowego zalecane jest budowanie struktury ruchu w mieście zgodnie z wytycznymi „piramidy transportowej”. Według jej zasad możliwe dużo przemieszczeń po mieście powinno odbywać się pieszo, w dalszej kolejności rowerem, komunikacją publiczną, samochodami współdzielonymi i w końcu – samochodami osobowymi prywatnymi.

Obecne działania miasta idące w tym kierunku – oprócz rozwoju komunikacji publicznej to rozszerzenie strefy płatnego parkowania oraz rozbudowa systemu Lubelski Rower Miejski (w 2016 r. powiększono miejski zasób o 42 stacje rowerowe, w tym 2 stacje z rowerami dla dzieci).

W 2017 r. sfinansowano w kwocie 948 795,24 zł roboty wykonane w 2016 r. polegające na wykonaniu brakującego fragmentu ścieżki rowerowej wzdłuż ul. Osmolickiej o nawierzchni bitumicznej wraz z niezbędną infrastrukturą wzdłuż przedmiotowej ulicy od istniejącej ścieżki rowerowej do pętli autobusowej. Wzdłuż pętli autobusowej wykonano chodnik z kostki betonowej umożliwiający dojście do planowanego przystanku autobusowego oddzielony od jezdni krawężnikiem.

W okresie sprawozdawczym Zarząd Dróg i Mostów w Lublinie wybudował bądź przebudował 18,26 km chodników, wyremontował 7,85 km chodników oraz wybudował 6,1 km ścieżek rowerowych.

2.3.1. Działania na rzecz ruchu pieszego

W lutym 2017 r. Prezydent Krzysztof Żuk podpisał zarządzenie w sprawie wdrożenia w Lublinie Standardów pieszych – dokumentu przedstawiającego rozwiązania w zakresie poprawy bezpieczeństwa i wygody poruszania się po mieście, włączając w to eliminację barier architektonicznych i upłynnienie ruchu. Standardy zostały opracowane przez dr Andrzeja Brzezińskiego z Politechniki Warszawskiej – Biuro Konsultingowo-Projektowe TransEko, we współpracy z lubelskimi społecznikami oraz urzędnikami.

2.3.2. Działania na rzecz ruchu rowerowego

W maju 2017 r. odbyła się druga edycja kampanii „Rowerowy Maj”, w ramach której uczniowie zbierali naklejki, które otrzymali każdego dnia za dojazd do szkoły rowerem, na hulajnodze, rolkach lub deskorolce. Jedna naklejka trafiała do dzienniczka ucznia, druga przypisana do klasy, do której uczeń należał. Po zakończeniu kampanii najbardziej rowerowa szkoła wygrała zadaszony parking rowerowy, ufundowany przez sponsora – LPEC S. A. Dla najlepszych klas były zorganizowane grupowe wyjścia do obiektów sportowych i instytucji kulturalnych. Najlepsi uczniowie w swoich szkołach otrzymali nagrody indywidualne. W tegorocznej Kampanii „Rowerowy Maj” aktywnie wzięło udział blisko 3 000 uczniów i uczennic z 25 szkół podstawowych, którzy w ciągu całego maja odbyli prawie 38 000 dojazdów do szkoły

na rowerze, deskorolkach, rolkach czy hulajnogach. Kampania była realizowana w ramach Inicjatywy Lokalnej.

W ramach Inicjatywy Lokalnej zakończono montaż pół tysiąca miejsc postojowych dla rowerów pod 41 publicznymi szkołami podstawowymi. Stojaki modułowe składają się z połączonych u podstawy pięciu uchwytów typu U, każdy na dwa rowery, łącznie mieszczą do 10 rowerów. Montaż stojaków rowerowych był odpowiedzią na duże zainteresowanie uczniów i uczennic dojazdem do szkół jako efekt kampanii Rowerowy Maj, w której aktywnie wzięło udział blisko 3 000 uczniów i uczennic ze szkół podstawowych. Uczniowie w maju 2017 r. odbyli prawie 38 000 dojazdów do placówek oświatowych.

2.3.3. Infrastruktura rowerowa

W ramach zrealizowanych inwestycji i remontów w zakresie rozwoju infrastruktury rowerowej w 2017 r. wykonano następujące zadania:

- budowa nowego Parku przy ul. Zawilcowej, zlokalizowanego na miejscu dawnego wysypiska. W ramach inwestycji powstały drogi dla rowerów, ułatwiające poruszanie się rowerem w tej części Kalinowszczyzny. Nawierzchnia dróg dla rowerów jest wykonana z nawierzchni mineralnych wodoprzepuszczalnych. Łączna powierzchnia tras rowerowych wynosi ok. 2 200 m². Dodatkowym elementem wyposażenia Parku są stojaki rowerowe typu U, zgrupowane po kilka sztuk w wybranych rejonach Parku. Łącznie ustawiono 50 szt. stojaków, tj. 100 miejsc parkingowych dla rowerów,
- na terenie dzielnicy Węglin Północny zakończenie budowy ciągu pieszo-rowerowego łączącego ul. Klepackiego i Lipniak. Inwestycja o dł. ok. 350 m była jednym ze zwycięskich projektów w pierwszej edycji Budżetu Obywatelskiego,
- zakończenie prac budowlanych związanych z przebudową drogi dla rowerów wzdłuż al. Spółdzielczości Pracy na wysokości CH IKEA. Łącznie prace obejmowały przebudowę ok 600 m odcinka al. Spółdzielczości Pracy, gdzie na ok. 500 m asfalt na drodze dla rowerów zastąpił starą kostkę brukową. Nowy przejazd rowerowy przez al. Spółdzielczości,

- budowa infrastruktury drogowej wraz z mostem na ul. Muzycznej pomiędzy ul. Narutowicza i stadionem Arena Lublin, w ramach której powstały również obustronne drogi dla rowerów. Nowa ul. Muzyczna w założeniu ma ułatwić dojazd zarówno do Areny Lublin, jak i dworca głównego PKP, gdyż pozwoli na ominięcie zatłoczonych ul. Narutowicza i al. Piłsudskiego,
- przebudowa Drogi Męczenników Majdanka pomiędzy ul. Garbarską a stacją Orlen. W ramach zadania powstały również nowe odcinki dróg dla rowerów, przebudowane zostały także te istniejące,
- budowa dróg dla rowerów na ul. Bohaterów Monte Cassino. W ramach oddzielnego zadania przebudowano odcinek ulicy pomiędzy ul. Zana (Rondo Nauczycieli Tajnego Nauczania), a ul. Armii Krajowej wykonane zostały obustronne asfaltowe drogi dla rowerów o szer. 2,0 m,
- budowa ciągu pieszo-rowerowego Parczewska-Bystrzyca. Na terenie Wrotkowa zakończono prace związane z budową łącznika pieszo-rowerowego pomiędzy ul. Parczewską, a trasą rowerową wzdłuż Bystrzycy. Odcinek składa się z 1,5 m chodnika i 2,5 m asfaltowej drogi dla rowerów o dł. ok. 220 m,
- w ramach przebudowy skrzyżowania Solidarności-Ducha-Sikorskiego wykonano dwukierunkowe drogi rowerowe wokół ronda, które powstały w miejscu istniejącego skrzyżowania, łącznik po południowej stronie al. Solidarności do skrzyżowania z ul. Puławską, fragment drogi rowerowej wzdłuż ul. Puławskiej w kierunku ul. Kosmowskiej oraz droga rowerowa po zachodniej stronie ul. gen. Ducha do istniejącej drogi rowerowej przy skrzyżowaniu ul. Poligonowej i Willowej.

2.3.4. Lubelski Rower Miejski

W dn. 21.03.2017 r. uruchomiony został rozbudowany system Lubelskiego Roweru Miejskiego. Został on powiększony o 1 stację i 10 rowerów. Po rozbudowie system liczy 91 stacji i 901 rowerów i na koniec 2017 r. był trzecim największym w Polsce, po Warszawie i Łodzi, a pierwszym pod względem liczby rowerów na 1 000 mieszkańców.

W całym 2017 r. rowery były wypożyczone ponad 533 tys. razy, a liczba zarejestrowanych użytkowników przekroczyła 76 tys.

3. POZYSKIWANIE ŚRODKÓW FINANSOWYCH

3.1. Działania w zakresie projektów inwestycyjnych

3.1.1. Perspektywa finansowa 2007-2013

W 2017 r. kontynuowane były prace związane z realizacją projektów dofinansowanych ze środków z perspektywy finansowej Unii Europejskiej na lata 2007-2013 w zakresie monitorowania i prowadzenia sprawozdawczości, w tym sprawozdawczości dotyczącej trwałości projektów zrealizowanych.

3.1.2. Perspektywa finansowa 2014-2020

W ramach realizacji perspektywy finansowej Unii Europejskiej na lata 2014-2020 Prezydent Miasta Lublin oraz osoby upoważnione czynnie uczestniczyły w procesie legislacyjnym polegającym na opiniowaniu dokumentów strategicznych dotyczących wykorzystania funduszy strukturalnych, biorąc udział w pracach m.in.:

- Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego jako przedstawiciel Unii Metropolii Polskich,
- Komitetu Monitorującego Program Operacyjny Polska Wschodnia 2014-2020 jako przedstawiciel Unii Metropolii Polskich,
- Komitetu Monitorującego Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020 jako przedstawiciel Unii Metropolii Polskich oraz Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Lubelskiego Obszaru Funkcjonalnego,
- grupy roboczej ds. transportu przy Komitecie Monitorującym Program Operacyjny Polska Wschodnia 2014-2020 jako przedstawiciel Prezydenta Miasta Lublin,

- grupy roboczej ds. EFRR przy Komitecie Monitorującym Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego 2014-2020 jako przedstawiciel Unii Metropolii Polskich,
- Zespołu ds. Smart City,
- Zespołu ds. Rewitalizacji.

Ponadto w ramach przygotowania do aplikowania o środki wspólnotowe Wydział Funduszy Europejskich opiniował Plan Mobilności Lubelskiego Obszaru Funkcjonalnego.

W 2017 r. Wydział Funduszy Europejskich podpisał preumowy dla projektów przewidzianych do realizacji w formule Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020:

- Zintegrowane Centrum Komunikacyjne dla Lubelskiego Obszaru Funkcjonalnego,
- budowa, modernizacja przystanków i węzłów przesiadkowych zintegrowanych z innymi rodzajami transportu dla potrzeb LOF,
- rozbudowa Systemu Zarządzania Ruchem i Komunikacją w Lublinie,
- rewitalizacja przyrodnicza Parku Ludowego w Lublinie znajdującego się w obszarze Zintegrowanego Centrum Komunikacyjnego dla LOF.

Wszystkie wyżej wymienione projekty będą realizowane jako projekty pozakonkursowe w latach 2017-2022.

W 2017 r. Wydział Funduszy Europejskich sfinalizował podpisanie umów o dofinansowanie projektów o łącznej wartości wsparcia – 652 530 004,99 zł, w tym:

Środki z funduszy europejskich – 640 960 567,53 zł, w tym:

- Program Operacyjny Polska Wschodnia 2014-2020 w kwocie 548 019 343,96 zł:
 - rozbudowa sieci komunikacji zbiorowej dla potrzeb Zintegrowanego Centrum Komunikacyjnego dla Lubelskiego Obszaru Funkcjonalnego – ogólna wartość projektu: 87 929 157,19 zł, wartość dofinansowania: 65 339 617,17 zł, termin realizacji: 2016-2018,
 - rozbudowa i udrożnienie sieci komunikacji zbiorowej dla obszaru specjalnej strefy ekonomicznej i strefy przemysłowej w Lublinie – ogólna wartość projektu: 203 129 064,24 zł, war-

tość dofinansowania: 160 801 689,50 zł, termin realizacji: 2017-2020,

- niskoemisyjna sieć komunikacji zbiorowej dla północnej części LOF wraz z budową systemu biletu elektronicznego komunikacji aglomeracyjnej – ogólna wartość projektu: 174 792 889,89 zł, wartość dofinansowania: 127 682 658,50zł, termin realizacji: 2017-2021,

- budowa i przebudowa DW 835 w Lublinie na odcinkach: od granicy miasta do skrzyżowania ul. Abramowickiej z ul. Sadową, od skrzyżowania ul. Kunickiego z ul. Dywizjonu 303 do ul. Wrotkowskiej wraz z budową skrzyżowania z DW 830 – ogólna wartość projektu: 165 238 122,45 zł, wartość dofinansowania: 111 531 621,27 zł, termin realizacji: 2017-2019,

- przebudowa strategicznego korytarza transportu zbiorowego wraz z zakupem taboru w centralnej części LOF – ogólna wartość projektu: 105 089 878,41 zł, wartość dofinansowania: 82 663 757,52 zł, termin realizacji: 2017-2020,

• Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020 w kwocie 92 941 223,57 zł:

- zwiększenie dostępności usług opieki nad dzieckiem w wieku do lat trzech poprzez budowę żłobka w Lublinie – ogólna wartość projektu: 14 265 597,28 zł, wartość dofinansowania: 940 170 zł, termin realizacji: 2015-2018,

- poprawa warunków kształcenia zawodowego poprzez budowę i wyposażenie stacji diagnostycznej przy Zespole Szkół Samochodowych w Lublinie – ogólna wartość projektu: 4 713 697,00 zł, wartość dofinansowania: 2 910 436,50 zł, termin realizacji: 2015-2019,

- rewitalizacja części Śródmieścia Miasta Lublin – ogólna wartość projektu: 67 805 422,77 zł, wartość dofinansowania: 42 775 139,40 zł, termin realizacji: 2014-2018,

- opracowanie i wdrożenie zintegrowanego systemu informacyjnego dla jednostek oświatowych miasta Lublin – ogólna wartość projektu: 13 205 739,88 zł, wartość dofinansowania: 11 191 104,50 zł, termin realizacji: 2016-2020,

- poprawa warunków edukacji ogólnej w Zespole Szkół Ekonomicznych im. A. i J. Vetterów w Lublinie – ogólna wartość pro-

- jektu: 8 223 992,38 zł, wartość dofinansowania: 3 774 211,75 zł, termin realizacji: 2015-2019,
- budowa dwóch rodzinnych domów pomocy przy ul. Kalinowszczyzna w Lublinie – ogólna wartość projektu: 3 320 639,05 zł, wartość dofinansowania: 2 709 611,62 zł, termin realizacji: 2016-2019,
 - budowa centrum rozwoju i integracji społecznej osób z niepełnosprawnością intelektualną przy ul. Głowackiego w Lublinie – ogólna wartość projektu: 6 178 361,83 zł, wartość dofinansowania: 2 083 600 zł, termin realizacji: 2015-2019,
 - rozbudowa środowiskowego domu samopomocy „Kalina” w Lublinie – ogólna wartość projektu: 10 724 687 zł, wartość dofinansowania: 8 802 934,84 zł, termin realizacji: 2015-2019,
 - termomodernizacja trzech obiektów użyteczności publicznej w Lublinie – ogólna wartość projektu: 4 887 683,81 zł, wartość dofinansowania: 2 568 971,02 zł, termin realizacji: 2014-2019,
 - rewitalizacja przyrodnicza Parku Ludowego w Lublinie znajdującego się w obszarze Zintegrowanego Centrum Komunikacyjnego dla LOF – ogólna wartość projektu: 18 657 026,13 zł, wartość dofinansowania: 15 185 043,94 zł, termin realizacji: 2016-2019,
Środki krajowe – 11 569 437,46 zł, w tym:
 - Fundusz Rozwoju Kultury Fizycznej w kwocie 1 509 700 zł:
 - przebudowa 2 boisk (wielofunkcyjnego i piłkarskiego) wraz z budową zaplecza sanitarno-szatniowego przy ul. Judyma 1 w Lublinie – ogólna wartość projektu: 1 848 000 zł, wartość dofinansowania: 450 000 zł, termin realizacji: 2016-2018,
 - przebudowa boiska piłkarskiego przy VI LO w Lublinie – ogólna wartość projektu: 1 299 978,00 zł, wartość dofinansowania: 581 700 zł, termin realizacji: 2017-2018,
 - budowa boiska piłkarskiego, boiska wielofunkcyjnego, bieżni prostej 4-torowej i skoczni do skoku w dal przy Zespole Szkół nr 12 w Lublinie – ogólna wartość projektu: 1 546 246 zł, wartość dofinansowania: 478 000 zł, termin realizacji: 2017-2018,
 - Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w kwocie 1 512 639,39 zł:
 - likwidacja barier w zakresie komunikowania się w Zespole Szkół nr 4 im. Janusza Korczaka w Lublinie – ogólna wartość

- projektu: 25 156,99 zł, wartość dofinansowania: 6 000 zł, termin realizacji: 2017,
- likwidacja barier w zakresie komunikowania się w SOSW im. Prof. Z. Sękowskiej w Lublinie – ogólna wartość projektu: 23 652,80 zł, wartość dofinansowania: 5 500 zł, termin realizacji: 2017,
 - likwidacja barier w zakresie komunikowania się w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym nr 2 w Lublinie – ogólna wartość projektu: 44 198,13 zł, wartość dofinansowania: 10 000 zł, termin realizacji: 2017,
 - likwidacja barier w zakresie komunikowania się w Szkole Podstawowej nr 32 z Oddziałami Integracyjnymi im. Pamięci Majdanka w Lublinie – ogólna wartość projektu: 23 045 zł, wartość dofinansowania: 5 500 zł, termin realizacji: 2017,
 - budowa centrum rozwoju i integracji społecznej osób z niepełnosprawnością intelektualną przy ul. Głowackiego w Lublinie – ogólna wartość projektu: 6 178 361,83 zł, wartość dofinansowania: 450 000 zł, termin realizacji: 2015-2019,
 - rozbudowa środowiskowego domu samopomocy „Kalina” w Lublinie – ogólna wartość projektu: 10 724 687 zł, wartość dofinansowania: 1 035 639,39 zł, termin realizacji: 2016-2017,
 - Program rozwoju gminnej i powiatowej infrastruktury drogowej na lata 2016-2019 w kwocie 2 339 514 zł:
 - przebudowa ul. Bohaterów Monte Cassino na odcinku od skrzyżowania z ul. Zana i ul. Wileńską do skrzyżowania z ul. Armii Krajowej – ogólna wartość projektu: 4 679 029,24 zł, wartość dofinansowania: 2 339 514 zł, termin realizacji: 2017,
 - subwencja z budżetu państwa w kwocie 5 674 800 zł:
 - przebudowa ul. Bohaterów Monte Cassino w Lublinie wraz z przebudową kładki – ogólna wartość projektu: 11 350 000,50 zł, wartość dofinansowania: 5 674 800 zł, termin realizacji: 2017,
 - dotacja z budżetu państwa w kwocie 532 784,07 zł:
 - rewitalizacja przyrodnicza Parku Ludowego w Lublinie znajdującego się w obszarze Zintegrowanego Centrum Komunikacyjnego dla LOF – ogólna wartość projektu: 18 657 026,13 zł, wartość dofinansowania (środki krajowe): 214 006,24 zł, termin realizacji: 2016-2019,

- budowa dwóch rodzinnych domów pomocy przy ul. Kalinowszczyzna w Lublinie – ogólna wartość projektu: 3 320 639,05 zł, wartość dofinansowania (środki krajowe): 318 777,83 zł, termin realizacji: 2016-2019.

3.1.3. Pozyskane środki europejskie

W 2017 r, Wydział Funduszy Europejskich w zakresie projektów inwestycyjnych pozyskał ze środków europejskich dochody w wys. – 154 603 274,65 zł, z tego:

- Program Operacyjny Polska Wschodnia 2014-2020 w kwocie 119 484 975,72 zł:
 - budowa nowego przebiegu DW 809 w Lublinie na odcinku od skrzyżowania ul. Bohaterów Monte Cassino z ul. Wojciechowską do węzła Sławin – wyprowadzenie ruchu w kierunku węzła Lublin Sławin (S12/S17/S19) – 60 376 371,65 zł,
 - „Niskoemisyjna sieć komunikacji zbiorowej dla północnej części LOF wraz z budową systemu biletu elektronicznego komunikacji aglomeracyjnej” – 2 000 000,00 zł,
 - przebudowa skrzyżowania DK 19 (al. Solidarności i al. Gen. Wł. Sikorskiego) i DW 809 (ul. Gen. Ducha) w Lublinie – wyprowadzenie ruchu w kierunku węzła Lublin Czechów (S12/S17/S19) – 9 318 417,27 zł,
 - rozbudowa i udrożnienie sieci komunikacji zbiorowej dla obszaru specjalnej strefy ekonomicznej i strefy przemysłowej w Lublinie – 800 000,00 zł,
 - rozbudowa sieci komunikacji zbiorowej dla potrzeb Zintegrowanego Centrum Komunikacyjnego dla Lubelskiego Obszaru Funkcjonalnego – 46 990 186,80 zł,
- Regionalny Program Operacyjnego Województwa Lubelskiego 2014-2020 w kwocie 35 118 298,93 zł:
 - rewitalizacja części Śródmieścia Miasta Lublin – 35 012 875,42 zł,
 - zwiększenie dostępności usług opieki nad dzieckiem w wieku do lat trzech poprzez budowę żłobka w Lublinie – 105 423,51 zł.

3.1.4. Pozyskane środki krajowe

W 2017 r. Wydział Funduszy Europejskich w zakresie projektów inwestycyjnych pozyskał ze środków krajowych dochody w wys. – 18 530 120,65 zł, z tego:

- Fundusz Rozwoju Kultury Fizycznej w kwocie 8 277 000,00 zł:
 - przebudowa i rozbudowa stadionu lekkoatletycznego wraz z zapleczem przy al. J. Piłsudskiego 22 w Lublinie – 7 550 000,00 zł,
 - budowa hali sportowej przy Gimnazjum nr 10 w Lublinie – 620 300,00 zł,
 - udowa 2 boisk (piłkarskiego i wielofunkcyjnego) i bieżni prostej 4-torowej, skoczni do skoków w dal przy Zespole Szkół Ogólnokształcących nr 2 w Lublinie – 10 000 zł,
 - przebudowa 2 boisk (wielofunkcyjnego i piłkarskiego) wraz z budową zaplecza sanitarno-szatniowego przy ul. Judyma 1 w Lublinie – 96 700,00 zł,
- Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w kwocie 2 211 806,65 zł:
 - termomodernizację pięciu obiektów użyteczności publicznej w Lublinie - 2 211 806,65 zł,
- Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w kwocie 27 000,00 zł:
 - likwidacja barier w zakresie komunikowania się w Zespole Szkół nr 4 im. Janusza Korczaka w Lublinie – 6 000,00 zł,
 - likwidacja barier w zakresie komunikowania się w SOSW im. Prof. Z. Sękowskiej w Lublinie – 5 500,00 zł,
 - likwidacja barier w zakresie komunikowania się w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym nr 2 w Lublinie – 10 000,00 zł,
 - likwidacja barier w zakresie komunikowania się w Szkole Podstawowej nr 32 z Oddziałami Integracyjnymi im. Pamięci Majdanka w Lublinie – 5 500,00 zł,
- Program rozwoju gminnej i powiatowej infrastruktury drogowej na lata 2016-2019 w kwocie 2 339 514,00 zł:
 - przebudowa ul. Bohaterów Monte Cassino na odcinku od skrzyżowania z ul. Zana i ul. Wileńską do skrzyżowania z ul. Armii Krajowej – 2 339 514,00 zł,
- subwencja z budżetu państwa w kwocie 5 674 800,00 zł:

- przebudowa ul. Bohaterów Monte Cassino w Lublinie wraz z przebudową kładki – 5 674 800,00 zł.

3.2. Działania w zakresie projektów nieinwestycyjnych

W 2017 r. Wydział Projektów Nieinwestycyjnych przygotował 27 projektów w ramach następujących programów grantowych:

- Polska Białoruś-Ukraina 2014-2020 (7 projektów na kwotę 16 826 801,17 EUR),
- Interreg Europe (1 projekt o wartości 282 740,00 EUR),
- Urban Innovative Actions (1 projekt o wartości 1 740 040,00 EUR),
- Fundusz Wyszehradzki (1 projekt o wartości 50 000 EUR),
- Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego 2014-2020 (6 projektów na łączną kwotę 17 892 564,46 zł),
- Program Pomocy Rozwojowej MSZ (4 projekty o łącznej wartości 1 869 146,00 zł),
- Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój (WER) (1 projekt o wartości 1 723 152,00 zł),
- Program Integracji Społeczności Romskiej w Polsce na lata 2014-2020 (7 projektów na łączną kwotę 62 552 zł).

Łącznie złożono projekty o wartości (dla wszystkich partnerów) 18 899 581,17 EUR oraz 21 109 679,46 zł.

W 2017 r. podpisano 13 umów na dofinansowanie projektów o łącznej wartości 1 792 196,67 EUR (1 projekt) oraz 10 393 143,11 zł (12 projektów). Szczegóły zestawia tabela.

Tabela: Projekty na które pozyskano dofinansowanie w 2017 r.

Tytuł	Wartość	Program
Nowe życie starego miasta: rewitalizacja zabytków dziedzictwa historycznego i kulturalnego w Łucku i Lublinie.	1 792 196,67 EUR (na wszystkich partnerów) 2 372 186 zł (na gminę Lublin)	Program Współpracy Transgranicznej PL-BY-UA 2014-2020
E-rozrachunki, e-podatki, e-opłaty – wysoka jakość usług, kompetencje i elektronizacja administracji samorządowej	1 723 152,00 zł	PO Wiedza Edukacja Rozwój
Zakup podręczników szkolnych dla uczniów romskich	1 700 zł	Program integracji społeczności romskiej w Polsce na

		lata 2014-2020
Zakup przyborów szkolnych dla uczniów romskich	2 900 zł	Program integracji społeczności romskiej w Polsce na lata 2014-2020
Zakup strojów sportowych i obuwia sportowego dla uczniów romskich	4 300 zł	Program integracji społeczności romskiej w Polsce na lata 2014-2020
Integracyjny wyjazd na kolonie dla dzieci romskich i polskich	43 152 zł	Program integracji społeczności romskiej w Polsce na lata 2014-2020
Integracyjny wyjazd na wycieczkę edukacyjną dla dzieci romskich i polskich	4 500 zł	Program integracji społeczności romskiej w Polsce na lata 2014-2020
Integracyjne spotkanie Wigilijne w Zespole Szkół nr 4 w Lublinie	3 000 zł	Program integracji społeczności romskiej w Polsce na lata 2014-2020
Integracyjny wyjazd dzieci romskich i polskich do miejsca pamięci pomordowanych Romów – Lubycza Królewska.	3 000 zł	Program integracji społeczności romskiej w Polsce na lata 2014-2020
Aktywni i samodzielni. Usługi społeczne i zdrowotne – tworzenie systemu pomocy środowiskowej w celu wsparcia 350 osób w podeszłym wieku (projekt pisany dla Zespołu Ośrodków Wsparcia)	3 681 357,00 zł	Regionalny Program Operacyjny województwa Lubelskiego na Lata 2014-2020
Szkoły na sto dwa	1 842 471,01 zł	Regionalny Program Operacyjny województwa Lubelskiego na Lata 2014-2020
Profesjonalny Diagnosta – Wsparcie merytoryczne i praktyczne w obszarze nowoczesnej diagnostyki samochodowej dla uczniów i nauczycieli Technikum Samochodowego w Zespole Szkół Samochodowych im. Stani-	699 013,40 zł	Regionalny Program Operacyjny województwa Lubelskiego na Lata 2014-2020

ślawa Syroczyńskiego w Lublinie		
Żłobek bez barier (projekt pisany dla Miejskiego Zespołu Żłobków)	2 384 597,70 zł	Regionalny Program Operacyjny województwa Lubelskiego na Lata 2014-2020

Wydział Projektów Nieinwestycyjnych w 2017 r. realizował i był zaangażowany następujące projekty:

- „Creating a Good Local Economy through Procurement” („Tworzenie dobrej, lokalnej gospodarki przez zamówienia publiczne”) – II faza,
- PPI2Innovate – Capacity building to boost usage of PPI in Central Europe,
- Creative Spirits – Stymulowanie kreatywnej przedsiębiorczości poprzez przygotowanie i realizację miejskich strategii – I i II faza,
- rewitalizacja obszaru ul. Lubartowskiej i dawnego Podzamcza w Lublinie poprzez ożywienie gospodarcze obszaru za pomocą zintegrowanej poprawy zarządzania zasobem komunalnym, działań społecznych i poprawy stanu zabudowy zabytkowej – uzupełnienie Programu Rewitalizacji Lublina dla wskazanego obszaru,
- Cities In Article 7 (CIA7),
- Norweski klimat dla Lublina,
- E-rozrachunki, e-podatki, e-opłaty – wysoka jakość usług, kompetencje i elektroniczna administracja samorządowej,
- AREA 21 „Inteligentne Miasta regionu Morza Bałtyckiego w 21 wieku”,
- „Klub Seniora JESTEM” LIDER – Stowarzyszenie JESTEM parter, LCAO – Lubelskie Centrum Aktywności Obywatelskiej.

Łączna kwota wydatków w ramach projektów w 2017 r. wyniosła 713 813,52 zł.

Jak wynika z dokumentu „Procedura zarządzania projektami PRINCE2 dla projektów nieinwestycyjnych Miasta Lublin” przyjętej zarządzeniem Prezydenta Miast Lublin nr 60/5/2014 z dn. 28.05.2014 r. pracownicy Wydziału Projektów Nieinwestycyjnych nadzorują projekty realizowane przez inne wydziały Urzędu Miasta zgodnie z poniższą tabelą.

Tabela: Projekty nieinwestycyjne w nadzór nad którymi byli zaangażowani przedstawiciele PN w 2017 r.

Nazwa projektu	KO realizująca	Numer zarządzenia	Pracownik wydziału PN sprawujący rolę nadzoru
APPROACH – „Prezentacja centrów miast historycznych w formie zdigitalizowanej”	MKZ	78/5/2016	Dorota Wróbel
2nd Chance – Faza 2	MKZ	34/11/2015 z późn. zmianami	Marcin Chrapowicki
CreArt. Sieć miast na rzecz twórczości artystycznej	KL	74/11/2017	Anna Jastrzębska
Klub Seniora JESTEM	Lider – Stow JESTEM Partner-LCAO	55/12/2017	Teresa Komisarczuk-Kieroń
Maluchy z Felina. Utworzenie oddziałów Przedszkola nr 84 w Lublinie dla dzieci 3-4 letnich	OW	96/4/2017	Marta Biernacka-Cyrankiewicz
Przejdź na zawodowstwo – dzisiaj szkoła jutro sukces	OW	69/9/2017	Marta Biernacka-Cyrankiewicz
Szkoły na sto dwa. Program podnoszenia jakości kształcenia ogólnego w 8 szkołach ponadgimnazjalnych z Lublina	OW	14/11/2017	Marta Biernacka-Cyrankiewicz
RCIA – Regional Creative Industries Alliance będącego częścią europejskiego programu współpracy terytorialnej Interreg Europe	SOI	70/1/2017	Jacek Jakubowski
„ProVaHealth” będącym częścią europejskiego programu współpracy terytorialnej Interreg Baltic Sea Region	SOI	175/9/2017	Jacek Jakubowski
Partycypacja społeczna - w ramach opracowania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego doliny rzeki Czarniejówki	PL	26/2/2017	Ilona Kowalik
Młodzież w polityce – polityka dla młodzieży. Polityka młodzieżowa Lublina	BRM	24/1/2018	Marta Biernacka-Cyrankiewicz

Jednym z najważniejszych zadań Wydziału Projektów Nieinwestycyjnych jest organizacja Kongresu Inicjatyw Europy Wschodniej. W 2017 r. odbył się VI Kongres on w dn. 26-27.09. i został zorganizowany z środków własnych gminy Lublin. Był on poświęcony perspektywom rozwoju Europy Środkowo-Wschodniej oraz wyzwaniom związanym z rozwojem miast i wsi. Omawiane były inicjatywy lokalne Lublina oraz krajów sąsiedzkich. Dyskutowano o innowacjach, które nie tylko pozwalają na realizację określonych zadań w sposób tańszy, szybszy i bardziej efektywny, ale także wyraźnie podnoszą jakość naszego codziennego życia. Ważne były też zagadnienia reform na Ukrainie.

W związku z licznymi zagrożeniami, na jakie jest narażona współczesna Europa Środkowo-Wschodnia, ważne miejsce w programie zajęła też linia pt. „Polityka i bezpieczeństwo”.

W sumie w kongresie:

- uczestniczyło 1 230 osób,
- liczba panelistów i moderatorów wyniosła łącznie 185 osób,
- było obecnych 28 przedstawicieli mediów,
- odbyło się 38 paneli dyskusyjnych, wykład otwierający, wykład gościa specjalnego, warsztaty oraz szereg innych wydarzeń towarzyszących,
- uczestniczyli obywatele 20 państw – Polska, Ukraina, Armenia, Azerbejdżan, Austria, Białoruś, Gruzja, Mołdawia, Rumunia, Federacja Rosyjska, Francja, Stany Zjednoczone Ameryki, Wielka Brytania, Litwa, Łotwa, Niemcy, Hiszpania, Finlandia, Uzbekistan, Kazachstan.

Dodatkowo Wydział PN:

- uzyskał akredytację na koordynację, wysyłanie i przyjmowanie międzynarodowych wolontariuszy w ramach Programu Erasmus+ (Accreditation of youth volunteering organisations). Akredytacja została przyznana od stycznia 2018 r.,
- organizował wizyty studyjne grup z zagranicy (Ukraina, Gruzja, Białoruś),
- organizował szkołę letnią dla studentów zza wschodniej granicy,
- wspierał inne jednostki w pisaniu aplikacji do konkursów prezentujących najlepsze praktyki miast. Wsparto m. in. Biuro Miejskiego Architekta Zieleni w pisaniu aplikacji konkursowej

do konkursu „Innowacyjne ECO-Miasto: zdrowe środowisko, zdrowi ludzie”,

- monitorował dostępne źródła dofinansowania projektów oraz informował o nich inne komórki i jednostki organizacyjne. W tym celu od czerwca 2017 r. jest opracowywany oraz rozsyłany do wszystkich wydziałów urzędu miasta, spółek miejskich oraz szkół – Biuletyn Tematyczny Wydziału Projektów Nieinwestycyjnych, informujący o otwartych konkursach grantowych i uzyskanych grantach.

3.3. Środki z budżetu państwa

W 2017 r. do budżetu miasta wpłynęły środki z budżetu państwa w wys. 811 597 307,02 zł, z tego:

Subwencje w kwocie – 425 764 750,00 zł, w tym:

- na zadania oświatowe – 409 895 726,00 zł,
- środki z rezerwy subwencji ogólnej na dofinansowanie inwestycji drogowych z przeznaczeniem na na przebudowę ul. Bohaterów Monte Cassino w Lublinie na odcinku od wiaduktu w ul. Armii Krajowej do skrzyżowania z ul. Krasińskiego wraz z przebudową kładki nad ul. Bohaterów Monte Cassino – 5 674 800,00 zł.

Dotacje celowe na realizację zadań własnych kwotę 49 929 972,09 zł, z tego na:

- realizację zadań bieżących kwotę 47 542 774,29 zł, z tego na:
 - realizację zadań własnych w zakresie wychowania przedszkolnego – 13 273 856,47 zł,
 - dofinansowanie zakupu książek w ramach Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa w szkołach podstawowych, szkołach podstawowych specjalnych, gimnazjach, gimnazjach specjalnych, liceach ogólnokształcących i szkołach zawodowych (w tym specjalnych) – 710 026,66 zł,
 - realizację w szkołach podstawowych programu „Aktywna tablica” – 358 984,30 zł,
 - wyposażenie gabinetów profilaktyki zdrowotnej w jednostkach oświatowych – 305 716,72 zł,

- sfinansowanie dodatku do wynagrodzenia pracowników społecznych w Zespole Ośrodków Wsparcia oraz Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie – 443 427,44 zł,
- składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające świadczenia z pomocy społecznej – 928 686,93 zł,
- realizację „Pilotażowego programu wspierania szkół ponadgimnazjalnych prowadzących Piony Certyfikowanych Wojskowych Klas Mundurowych” w ZSO nr 1 – 36 000,00 zł,
- utrzymanie pensjonariuszy przyjętych lub skierowanych do domów pomocy społecznej przed dn. 1.01.2004 r. – 3 037 200,00 zł,
- dofinansowanie realizacji zadań w ramach Programu asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na 2017 r. – 372 146,18 zł,
- wypłatę jednorazowych specjalnych zasiłków celowych dla osób poszkodowanych w wyniku zdarzeń losowych – 80 000,00 zł,
- zasiłki okresowe – 4 814 556,68 zł,
- zasiłki stałe – 10 911 555,31 zł,
- dofinansowanie utrzymania Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie – 4 279 500,00 zł,
- dofinansowanie realizacji programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” – 4 573 389,76 zł,
- dofinansowanie pomocy materialnej dla uczniów o charakterze socjalnym – 2 318 152,02 zł,
- dofinansowanie zakupu podręczników i materiałów edukacyjnych dla uczniów w ramach Rządowego programu pomocy uczniom w 2017 r. – „Wyprawka szkolna” – 98 570,59 zł,
- realizację zadań w ramach resortowego programu rozwoju instytucji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 „MALUCH plus” – 602 547,00 zł (w tym edycja specjalna „Za życiem” – 144 145,00 zł),
- dofinansowanie projektów realizowanych z udziałem środków europejskich – 398 458,23 zł,
- realizację zadań inwestycyjnych – 2 387 197,80 zł, z tego na:
 - dofinansowanie zadania „Przebudowa ul. Bohaterów Monte Cassino na odcinku od skrzyżowania z ul. Zana i ul. Wileńską do skrzyżowania z ul. Armii Krajowej” – 2 339 514,00 zł,

- wyposażenie gabinetów profilaktyki zdrowotnej w jednostkach oświatowych – 10 754,00 zł,
- realizację zadań w ramach resortowego programu rozwoju instytucji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 „MALUCH plus” – edycja specjalna „Za życiem” (zakupy inwestycyjne) – 27 483,00 zł,
- dofinansowanie projektów realizowanych z udziałem środków europejskich – 9 446,80 zł.

Dotacje celowe i inne środki na zadania realizowane na podstawie porozumień i umów kwotę 304 095,89 zł, z tego:

- dotacje celowe z budżetu państwa – 234 040,75 zł, z tego na:
 - realizację zadań z zakresu ochrony i opieki nad zabytkami z terenu Gminy Lublin – 67 000,00 zł,
 - utrzymanie grobów i cmentarzy wojennych – 81 497,09 zł,
 - pomoc dla repatriantów – 21 751,21 zł,
 - realizację zadań w związku z „Programem integracji społeczności romskiej w Polsce na lata 2014-2020” – 61 560,00 zł,
 - badania specjalistyczne w ramach kwalifikacji wojskowej – 2 232,45 zł,
- środki od Lubelskiego Kuratora Oświaty – 29 459,84 zł, na dofinansowanie: III Ogólnopolskiego Konkursu Literackiego o twórczości Kornela Makuszyńskiego „Czytanie jest przygodą”, Wojewódzkiego Konkursu Informatycznego „Mistrz Komputera” dla uczniów klas IV-VI szkół podstawowych, IX Międzyprzedszkolnej Spartakiady Sportowej, 15. Wojewódzkiego Konkursu Plastycznego „Grafika 2017”, 26. Wojewódzkiego Konkursu Plastycznego i Literackiego „Moje Boże Narodzenie”, 40. Wojewódzkich Prezentacji Teatrów Młodzieżowych, 50. Wojewódzkiego Turnieju Poezji Dziecięcej, 18. Ogólnopolskiego Konkursu Młodych Wokalistów i Zespołów Wokalnych „DEBIUTY” Lublin 2017, XIV Ogólnopolskiego Konkursu Plastycznego „Ilustracje do poezji J. Czechowicza oraz wierszy poświęconych Lublinowi”,
- dotacja celowa z Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej na realizację zadania „Poszukiwanie MOCY – RAZEM przeciw przemocy” – 40 595,30 zł.

Dotacje celowe na realizację zadań zleconych kwotę 335 598 489,04 zł, z tego:

- na realizację zadań bieżących – 335 476 452,54 zł, z tego na:
 - wydatki związane ze zwrotem podatku akcyzowego producentom rolnym – 33 227,07 zł,
 - zadania z zakresu administracji rządowej dotyczące głównie spraw obywatelskich – 4 234 444,64 zł,
 - zadania z zakresu gospodarki nieruchomościami – 2 626 952,43 zł,
 - zadania z zakresu geodezji i kartografii – 1 100 600,00 zł,
 - sfinansowanie kosztów prowadzenia i aktualizacji rejestru wyborców – 34 999 98 zł,
 - zadania z zakresu obrony cywilnej – 3 000,00 zł,
 - utrzymanie Powiatowego Inspektoratu Nadzoru Budowlanego – 1 142 996,15 zł,
 - prowadzenie kwalifikacji wojskowej – 90 625,00 zł,
 - pokrycie kosztów wydatków obronnych – 7 958,75 zł,
 - utrzymanie Komendy Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej – 22 735 132,51 zł,
 - wydatki związane z usuwaniem skutków klęsk żywiołowych – 69 988,00 zł,
 - finansowanie nieodpłatnej pomocy prawnej – 876 434,88 zł, wyposażenie szkół podstawowych, szkół podstawowych specjalnych, gimnazjów i gimnazjów specjalnych w podręczniki oraz materiały edukacyjne i ćwiczeniowe – 4 074 059,79 zł,
 - sfinansowanie kosztów obsługi wydawania decyzji o świadczeniach zdrowotnych – 56 641,25 zł,
 - składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające świadczenia z pomocy społecznej – 1 154 207,97 zł,
 - składki za ubezpieczenie zdrowotne za dzieci i uczniów niepozostających na utrzymaniu osoby ubezpieczonej oraz za osoby bezrobotne bez prawa do zasiłku – 8 118 214,65 zł,
 - wypłatę zryczałtowanych dodatków energetycznych – 346 662,97 zł,
 - wydatki związane z wypłatą wynagrodzeń za sprawowanie opieki przez opiekunów prawnych – 3 548,56 zł,
 - usługi opiekuńcze – 548 150,00 zł,
 - prowadzenie ośrodków wsparcia – 6 913 137,70 zł,

- sfinansowanie dodatku do wynagrodzenia pracownika socjalnego w ŚDS „Kalina”, ŚDS przy ul. Nałkowskich i ŚDS przy ul. Zbożowej – 7 119,33 zł,
- specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy – 365 000,00 zł,
- programy korekcyjno-edukacyjne dla sprawców przemocy – 25 380,00 zł,
- udzielanie pomocy cudzoziemcom – 91 310,00 zł,
- utrzymanie zespołu do spraw orzekania o niepełnosprawności – 943 588,65 zł,
- pomoc dla repatriantów – 182 424,66 zł,
- realizację zadań wynikających z ustawy o Karcie Polaka – 2 009 736,00 zł,
- realizację zadań wynikających z ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Program 500+) – 180 355 466,19 zł,
- wydatki związane z wypłatą świadczeń rodzinnych i świadczeń z funduszu alimentacyjnego – 97 036 384,60 zł,
- finansowanie pobytu dzieci cudzoziemców w rodzinach zastępczych i w placówkach opiekuńczo-wychowawczych – 13 044,00 zł,
- realizację ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za Życiem” – 269 398,87 zł,
- realizację zadań związanych z przyznaniem Karty Dużej Rodziny – 5 999,94 zł,
- realizację rządowego programu wspierania osób uprawionych do świadczenia pielęgnacyjnego – 618,00 zł,
- zadania inwestycyjne – 122 036,50 zł, z tego na:
 - zakupy inwestycyjne w Powiatowym Inspektoracie Nadzoru Budowlanego – 15 000,00 zł,
 - zakup sprzętu specjalistycznego wykorzystywanego w związku ze zdarzeniami o charakterze klęsk żywiołowych – 79 300,00 zł,
 - zakup urządzenia kopertującego i drukarki adresującej w ramach zadań wynikających z ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci oraz związanych z wypłatą świadczeń rodzinnych i świadczeń z funduszu alimentacyjnego – 27 736,50 zł.

3.4. Inne pozyskiwane środki

W 2017 r. do budżetu miasta wpłynęły środki z innych źródeł w kwocie 16 001 528,20 zł, z tego:

- 8 277 000,00 zł z Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej na dofinansowanie: przebudowy boisk sportowych przy Zespole Szkół Ogólnokształcących nr 2 (10 000,00 zł), budowy hali sportowej przy Gimnazjum nr 10 (620 300,00 zł), przebudowy dwóch boisk (wielofunkcyjnego i piłkarskiego) wraz z budową zaplecza sanitarno-szatniowego przy ul. Judyma 1 w Lublinie (96 700,00 zł), przebudowy i rozbudowy stadionu lekkoatletycznego wraz z zapleczem przy al. J. Piłsudskiego 22 w Lublinie (7 550 000,00 zł),
- 1 775 500,00 zł z Funduszu Pracy na finansowanie kosztów wynagrodzenia i składek na ubezpieczenia społeczne pracowników Miejskiego Urzędu Pracy,
- 220 650,40 zł z Narodowego Funduszu Zdrowia na dofinansowanie programów profilaktyki zdrowotnej,
- 90 340,00 zł z Polskiego Związku Pływackiego na realizację zadania „Szkolenie grupowe młodzieży uzdolnionej sportowo” realizowanego przez Szkołę Mistrzostwa Sportowego przy Zespole Szkół Elektronicznych,
- 445 935,10 zł z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych na dofinansowanie: robót budowlanych w Centrum Usług Socjalnych przy ul. Lwowskiej 28 działającego w ramach Zespołu Ośrodków Wsparcia (148 642,00 zł), likwidacji barier w zakresie poruszania się i komunikowania się w: Szkole Podstawowej nr 32 z Oddziałami Integracyjnymi (5 500,00 zł), Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym dla Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnych (5 500,00 zł), Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym nr 2 (10 000,00 zł), Zespole Szkół nr 4 (6 000,00 zł), kosztów obsługi zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej (207 723,25 zł), obsługi programu „Aktywny samorząd” (60 334,85 zł) oraz obsługi realizacji „Programu wyrównywania różnic między regionami” (2 235,00 zł),

- 77 745,00 zł z Funduszu Wsparcia Państwowej Straży Pożarnej na zakup wyposażenia, remonty i inwestycje w Komendzie Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej,
- 2 385 660,65 zł z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej na dofinansowanie: termomodernizacji budynków Komendy Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej (157 854,00 zł), termomodernizacji pięciu obiektów użyteczności publicznej (SP7, SP25, ZSEn, BS1) (2 211 806,65 zł) oraz wydatków związanych z usuwaniem porzuconych pojazdów (16 000,00 zł),
- 228 087,52 zł z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej na realizację zadań z zakresu ochrony środowiska (usuwanie odpadów zawierających azbest – 26 300,00 zł, leczenie i konserwację starodrzewu – 30 000,00 zł, „Nasadzenie dębu i topoli z okazji 700-lecia miasta Lublin” – 12 231,00 zł, nasadzenia roślinne – 50 000,00 zł, ratowanie lubelskich kasztanowców przed inwazją szrotówka kasztanowcowiaczka – 20 000,00 zł, zwalczanie barszczu Sosnowskiego i kaukaskiego – 2 000,00 zł, program edukacji ekologicznej – 87 556,52 zł),
- 1 995 017,72 zł z Funduszu Dopłat na pokrycie części kosztów budowy trzech budynków wielorodzinnych przy ul. Zygmunta Augusta,
- 9 298,51 zł z Polsko-Niemieckiej Współpracy Młodzieży na rozwijanie współpracy między szkołami przez Szkołę Podstawową nr 16 (Gimnazjum nr 16),
- 12 282,30 zł od partnerów z sieci miast EUniverCities w związku z organizacją spotkania w Lublinie,
- 3 000,00 zł z Fundacji Orange w ramach Programu #SuperKoderzy na zakup materiałów dydaktycznych w Szkole Podstawowej nr 21,
- 481 011,00 zł dotacja rekompensująca dochody utracone z tytułu zwolnień ustawowych w podatkach lokalnych.

3.5. Zintegrowane Inwestycje Terytorialne

Na realizację Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych w ramach Lubelskiego Obszaru Funkcjonalnego, Regionalny Pro-

gram Operacyjny Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020 przewiduje środki w wysokości 105 405 932 EUR, z czego na realizację zadań inwestycyjnych (środki pochodzące z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego) przeznaczona jest kwota 93 330 393 EUR (tj. ok 395 011 555 zł). Pozostała kwota w wys. 12 075 539 EUR (tj. ok. 51 108 511 zł) przewidziana jest na działania współfinansowane ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego.

3.5.1. Działania w zakresie wdrażania EFRR

W 2017 r. podpisano pre-umowy z UMWL dla 9 projektów pozakonkursowych przewidzianych do realizacji w ramach ZIT. Dla 1 z projektów odstąpiono od podpisania pre-umowy, zawierając umowę o dofinansowanie. Biuro ZIT brało udział w niniejszym procesie poprzez dokonywanie oceny strategicznej wszystkich projektów.

Podpisanie pre-umów przez Beneficjentów zainicjowało proces „monitorowania przygotowania projektów do realizacji” przez Biuro ZIT. W ramach niniejszego procesu pracownicy IP ZIT zbierali od Liderów poszczególnych projektów informacje na temat postępu w przygotowaniu dokumentacji projektowej oraz weryfikowali zgodność tych prac z harmonogramami przedstawionymi w pre-umowach. Zbiorcze raporty we wskazanym zakresie były przekazywane do IZ RPO WL zgodnie z postanowieniami Instrukcji Wykonawczej Instytucji Pośredniczącej.

Kolejnym etapem we wdrażaniu EFRR była ocena strategiczna wniosków o dofinansowanie projektów w ramach ZIT. W 2017 r. dokonano niniejszej oceny dla 7 z 10 projektów pozakonkursowych. Proces ten zakończył się podpisaniem umów o dofinansowanie.

Tabela: Projekty z pre-umowami.

Projekt	Lider	Wartość dofinansowania	Stan realizacji
Zintegrowane Centrum Komunikacyjne dla Lubelskiego Obszaru Funkcjonalnego	Miasto Lublin	136 687 647,65 zł	Pre-umowa podpisana w dn. 25.05.2017 r.
Budowa, modernizacja przystanków i węzłów przesiadkowych zinte-	Miasto Lublin	34 911 916,89 zł	Pre-umowa podpisana w dn.

growanych z innymi rodzajami transportu dla potrzeb Lubelskiego Obszaru Funkcjonalnego			25.05.2017 r.
Rozbudowa Systemu Zarządzania Ruchem w Lublinie	Miasto Lublin	20 503 147,17 zł	Pre-umowa podpisana w dn. 26.01.2017 r.

Tabela: Projekty z podpisanymi umowami o dofinansowanie.

Projekt	Lider	Wartość dofinansowania	Stan realizacji
Rewitalizacja części Śródmieścia Miasta Lublin	Miasto Lublin	42 775 139,40 zł	UoD podpisana w dniu 18.09.2017 r.
Rewitalizacja przyrodnicza Parku Ludowego w Lublinie znajdującego się w obszarze Zintegrowanego Centrum Komunikacyjnego dla LOF	Miasto Lublin	15 399 050,18 zł	UoD podpisana w dniu 15.12.2017 r.
Mobilny LOF	Głusk (projekt partnerski)	76 515 749,20 zł	UoD podpisana w dn. 29.12.2017 r.
Zielony LOF	Miasto Lubartów (projekt partnerski)	18 229 980,94 zł	UoD podpisana w dn. 22.12.2017 r.
Poprawa spójności przestrzennej, społecznej i kulturowej Lubelskiego Obszaru Funkcjonalnego poprzez rewitalizację	Jastków (projekt partnerski)	31 432 417,10 zł	UoD podpisana w dn. 22.12.2017 r.
E-gminy w Lubelskim Obszarze Funkcjonalnym	Niedzwica Duża (projekt partnerski)	3 616 716,19 zł	UoD podpisana w dn. 22.12.2017 r.
Optymalizacja połączeń pomiędzy drogą ekspresową S17/12 i Portem Lotniczym poprzez budowę ul. Kusocińskiego	Świdnik	16 802 400,00 zł	UoD podpisana w dn. 27.12.2017 r.

Terminowe podpisanie umów o dofinansowanie dla ww. projektów pozwoliło na przekroczenie 46 % poziomu kontraktacji środków przeznaczonych na ZIT, którego wymagało Ministerstwo

Rozwoju na koniec 2017 r. Certyfikacja środków przeznaczonych na ZIT w ramach RPO WL 2014-2020 wyniosła na koniec 2017 r. ok. 7,7 %.

3.5.2. Działania w zakresie wdrażania EFS

Gmina Lublin jako Instytucja Pośrednicząca zaangażowana we wdrażanie instrumentu Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego, współdzieli rolę Instytucji Organizującej Konkurs w konkursach ogłaszanych w formule ZIT. Wśród zadań IP ZIT wymienić należy m.in. konsultację regulaminów naborów i dokumentacji konkursowej, współorganizację z IZ RPO WL/WUP w Lublinie szkoleń dla Beneficjentów, przeprowadzenie szkoleń z oceny strategicznej ZIT dla kandydatów na ekspertów.

W 2017 r. ogłoszono trzy konkursy na projekty współfinansowane ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego:

- 9.6 Rozwój przedsiębiorczości w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Lubelskiego Obszaru Funkcjonalnego – nabór wniosków trwał w okresie od 31.03.2017 r. do 8.05.2017 r. Alokacja wynosiła 2 500 000 EUR, tj. 12 101 325,06 zł. 30.08.2017 r. w ramach działań związanych z konkursem 9.6 odbyło się szkolenie dla kandydatów na ekspertów z zakresu Strategii ZIT LOF. 3.11.2017 r. ogłoszono listę projektów, które uzyskały dofinansowanie – zawarto 2 umowy na łączną kwotę 9 514 016,14 zł,
- 11.4 Aktywne włączenie w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Lubelskiego Obszaru Funkcjonalnego – nabór wniosków trwał w okresie od 29.09.2017 r. do 29.12.2017 r. Alokacja wynosiła 1 000 000,00 EUR, tj. 4 749 217,40 zł,
- 12.6 Kształcenie ogólne w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Lubelskiego Obszaru Funkcjonalnego – nabór wniosków trwał w okresie od 2.10.2017 r. do 30.11.2017 r. Alokacja wynosiła 3 075 539,00 EUR, tj. 14 606 403,59 zł.

3.5.3. Działania realizowane w ramach dotacji POPT

W 2017 r. w ramach dotacji POPT wykorzystano środki finansowe w wysokości 999 257,04 zł. W ramach niniejszych środków

poniesiono koszty funkcjonowania Biura ZIT oraz zrealizowano m.in. następujące działania:

- szkolenia dla Koordynatorów: – pracownicy Biura ZIT zorganizowali szkolenie z zakresu pomocy publicznej dla ok. 40 uczestników, w tym m.in. Koordynatorów jst – przedstawicieli 16 gmin oraz potencjalnych wnioskodawców. Szkolenie odbyło się w dn. 15.09.2017 r., w Lublinie,
- posiedzenia Rady ZIT LOF i spotkanie podsumowujące współpracę w 2017 r.

W dn. 21.02.2017 r. miało miejsce I posiedzenie Rady ZIT. Spotkanie odbyło się w Ratuszu – siedzibie Urzędu Miasta Lublin. Na spotkaniu między innymi nastąpiło podpisanie aneksu do Porozumienia Gmin Lubelskiego Obszaru Funkcjonalnego o współpracy w zakresie realizacji Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych w perspektywie finansowej UE 2014-2020 oraz przyjęcie Regulaminu wynagradzania Koordynatorów jst – Lubelskiego Obszaru Funkcjonalnego.

W dn. 24.04.2017 r. miało miejsce II posiedzenie Rady ZIT. Spotkanie odbyło się w Ratuszu – siedzibie Urzędu Miasta Lublin. Na spotkaniu, na nową kadencję, wybrano Zastępcę Przewodniczącego Rady ZIT LOF.

W dn. 23-24.11.2017 r. odbyło się III posiedzenie Rady ZIT oraz spotkanie podsumowujące funkcjonowanie ZIT LOF w 2017 r. Wydarzenia miały miejsce w Zemborzycach Tereszyńskich.

4. GOSPODAROWANIE MIENIEM, GEODEZJA

4.1. Gospodarowanie nieruchomościami gminy i Skarbu Państwa

Zgodnie z art. 23 i art. 25 ustawy z dn. 21.08.1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2018 r. poz. 121 ze zm.) Prezydent Miasta Lublin gospodaruje nieruchomościami należącymi do zasobu nieruchomości Gminy Lublin oraz Skarbu Państwa. Gospodarowanie zasobem gminnym oraz Skarbu Państwa odbywa się zgodnie z zasadami prawidłowej gospodarki, o której mowa w art. 12 ww. ustawy.

Czynności podejmowane w ramach gospodarowania zasobami to: ewidencjonowanie nieruchomości, ich wycena, zabezpieczanie przed uszkodzeniem lub zniszczeniem, naliczanie należności za nieruchomości udostępniane z zasobu, sporządzanie planów wykorzystania zasobu, współpraca z innymi organami gospodarującymi nieruchomościami i jednostkami samorządu terytorialnego, zbywanie i nabywanie nieruchomości, wydzierżawianie, wynajmowanie, użyczenie. Ponadto Wydział Gospodarowania Mieniem realizuje zadania z zakresu: oddawania nieruchomości w użytkowanie wieczyste, przekształcania prawa użytkowania wieczystego w prawo własności, ustanawiania ograniczonych praw rzeczowych (użytkowania, służebności gruntowej, służebności przesyłu), trwałego zarządu, zamiany nieruchomości oraz nadzoru i kontroli nad właściwym wykonywaniem zawartych umów, przeprowadzania zwrotów nieruchomości, wykonywania uprawnień właścicielskich związanych z własnością lokali mieszkalnych, lokali użytkowych, garaży oraz udziałów gminy i Skarbu Państwa, udzielania informacji dotyczącej bieżącej oferty gminy w zakresie gospodarowania nieruchomościami oraz promocji ofert nieruchomości przeznaczonych do zbycia, współpracy ze wspólnotami mieszkaniowymi, prowadzenia ewidencji ilości-

wo-wartościowej mienia gminy, powiatu oraz Skarbu Państwa, sporządzania informacji o stanie mienia komunalnego oraz sprawuje nadzór nad Zarządem Nieruchomości Komunalnych w Lublinie.

W 2017 r. do gminnego zasobu nieruchomości wchodziło 11 214 działek o łącznej pow. 2 086,6325 ha, natomiast w zasobie nieruchomości Skarbu Państwa znajdowało się 2 705 działek o łącznej pow. 1 347,6182 ha.

Zgodnie z przyjętymi przez Wydział Gospodarowania Mieniem celami w zarządzaniu nieruchomościami na 2017 r., zrealizowano następujące zadania:

Lp.	Najważniejsze zadania		Miernik planowany	Miernik osiągnięty
1	Sporządzanie informacji o stanie mienia komunalnego	Dynamika zmiany wartości majątku – terminowość przekazywanych danych	100 %	100 %
2	Obrót nieruchomościami na rzecz kontrahentów zewnętrznych – na wniosek	Liczba wniosków rozpatrzonych w danym roku / Liczba wniosków złożonych w danym roku	70 %	91 %
		Liczba wniosków niezakończonych kontynuowanych w danym roku w stosunku do liczby złożonych w danym roku	Do 30 %	10 %
3	Obrót nieruchomościami na rzecz kontrahentów zewnętrznych w drodze przetargu	Liczba nieruchomości wystawionych do przetargu / liczba nieruchomości planowanych do sprzedaży w drodze przetargu	90 %	93 %
Lp.	Cel jakościowy		Miernik planowany	Miernik osiągnięty
1	Ilość poprawnie wydawanych decyzji administracyjnych / ilość wszystkich wydanych decyzji administracyjnych		95 %	100 %
2	Ilość decyzji administracyjnych wydanych w terminie		100 %	100 %

ustawowym / liczba wszystkich wydanych decyzji administracyjnych		
--	--	--

Urząd Miasta Lublin podejmuje działania mające na celu przygotowanie nieruchomości do sprzedaży, najmu i dzierżawy, tj. zleca podziały działek, zawiera i rozwiązuje umowy, reguluje stany prawne, zleca wykonanie inwentaryzacji budynków i wycen nieruchomości.

Działania mające na celu zbycie nieruchomości podejmowane są w przypadku nieruchomości nie służących realizacji zadań gminnych i zadań zleconych wykonywanych przez powiat. Sprzedaż nieruchomości odbywa się w trybie przetargu bądź w trybie bezprzetargowym, zgodnie z art. 28 ustawy o gospodarce nieruchomościami, na rzecz osób prawnych i fizycznych.

Dochody z gospodarowania mieniem gminnym uzyskane w Wydziale Gospodarowania Mieniem w 2017 r. wyniosły 62 375 620,00 zł. Na ww. kwotę składają się dochody z tytułu:

- sprzedaży składników majątkowych – 17 137 337,16 zł,
- sprzedaży działek – 8 680 356,49 zł,
- sprzedaży mieszkań komunalnych – 3 209 373,16 zł,
- odpłatnego nabycia prawa własności nieruchomości przez użytkowników wieczystych – 3 247 178,69 zł,
- przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności nieruchomości – 453 143,10 zł,
- opłaty za użytkowanie wieczyste – 14 812 938,26 zł,
- opłaty za trwałe zarząd – 64 554,91 zł,
- opłaty za użytkowanie – 4 456,85 zł,
- najmu i dzierżawy – 13 106 245,06 zł,
- służebności – 1 032 847,47 zł,
- wpłaty zwaloryzowanych odszkodowań przez byłych właścicieli w związku z przywróceniem prawa własności – 253 944,56 zł,
- pozostałych dochodów – 94 434,96 zł,
- odsetek – 278 809,33 zł.

Zrealizowane dochody Skarbu Państwa w kwocie 13 611 037,43 zł uzyskano w szczególności z tytułu:

- opłat za trwałe zarząd, użytkowanie i służebności – 217 461,53 zł,
- opłat za użytkowanie wieczyste – 12 289 259,81 zł,
- dzierżawy i najmu – 607 812,41 zł,

- nabycia prawa własności oraz prawa użytkowania wieczystego, sprzedaży lokali mieszkalnych oraz zwrotu odszkodowania za wywłaszczoną nieruchomość – 134 377,62 zł,
- przekształcenia prawa użytkowania wieczystego przysługującego osobom fizycznym w prawo własności nieruchomości – 171 950,41 zł,
- odsetek – 128 464,93 zł.

Wszelkie wydatki związane z gospodarką nieruchomościami Skarbu Państwa realizowane są w oparciu o przekazane przez Wojewodę Lubelskiego dotacje celowe. Zgodnie z art. 23 ust. 3 ustawy o gospodarce nieruchomościami od wpływów osiągniętych ze sprzedaży, opłat z tytułu trwałego zarządu, użytkowania, czynszu dzierżawnego i najmu, a także od wpływów osiągniętych z opłat z tytułu użytkowania wieczystego nieruchomości Skarbu Państwa oddanych w użytkowanie wieczyste, oraz od odsetek za nieterminowe wnoszenie tych należności potrąca się 25 % środków, które stanowią dochód powiatu, na obszarze którego położone są te nieruchomości. W przypadku zbywania, nabywania, dzierżawy, najmu i użyczenia nieruchomości niezbędna jest zgoda Wojewody.

W 2017 r. Gmina Lublin zbyła:

- 24 działki niezabudowane położone na terenie miasta Lublin,
 - 3 nieruchomości zabudowane położone w Lublinie przy:
 - ul. Spokojnej 10 (ul. Czechowskiej 12), (ul. Gawareckich 1), (ul. Lubomelskiej),
 - al. Długosza 6b,
 - ul. Turystycznej 136d,
 - udział w nieruchomości położonej w Lublinie przy ul. Niecałej 6a,
 - 33 lokale mieszkalne zlokalizowane w budynkach położonych na terenie miasta Lublin,
 - lokal użytkowy położony w Lublinie przy ul. Narutowicza 83,
 - 27 nieruchomości na rzecz użytkowników wieczystych.
- Ponadto dokonano 3 transakcje zamiany nieruchomości:
- nieruchomości położoną w Lublinie w pobliżu ul. Rumiankowej (o wartości 1 109 472,30 zł) zamieniono na nieruchomość położoną w Lublinie przy ul. Rumiankowej 33 (o wartości 901 738,00 zł),

- nieruchomości położone w Wólce Rokickiej oraz Rokitnie (o wartości 115 751,61 zł) zamieniono na nieruchomość położoną w Rokitnie (o wartości 25 566,78 zł),
- lokal mieszkalny położony w Lublinie przy ul. Krótkiej 3/3 (o wartości 68 740,00 zł) zamieniono na lokal mieszkalny położony w Lublinie przy ul. 1 Maja 43/13 (o wartości 65 700,00 zł).

4.2. Nadzór właścicielski – działalność spółek z udziałem Miasta Lublin

W 2017 r. w jednoosobowych spółkach Gminy Lublin oraz w spółkach z udziałem Gminy Lublin miały miejsce następujące podwyższenia kapitału zakładowego:

- w spółce Port Lotniczy Lublin S.A. podwyższono kapitał zakładowy spółki o łączną kwotę 20 000 000 zł poprzez wniesienie wkładu pieniężnego,
- w spółce MOTOR Lublin S.A. podwyższono kapitał zakładowy spółki o łączną kwotę 3 000 000 zł poprzez wniesienie wkładu pieniężnego,
- w spółce SPR Lublin Sportowa S.A. podwyższono kapitał zakładowy spółki o łączną kwotę 2 750 000 zł poprzez wniesienie wkładu pieniężnego,
- w spółce MOSiR „Bystrzyca” w Lublinie Sp. z o.o. podwyższono kapitał zakładowy spółki o łączną kwotę 4 500 000 zł poprzez wniesienie wkładu pieniężnego.

W jednoosobowych spółkach Gminy Lublin oraz w spółkach z udziałem Gminy Lublin w 2017 r. odbyły się zwyczajne zgromadzenia wspólników. Przedmiotem zgromadzeń było zatwierdzenie sprawozdań zarządów spółek z ich działalności oraz rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdań finansowych za rok obrotowy 2016.

Ponadto w 2017 r. w niektórych spółkach podczas zwyczajnych zgromadzeń wspólników podjęto uchwały w sprawie zasad kształtowania wynagrodzeń członków Zarządu i członków Rady Nadzorczej (w spółce TBS „Nowy Dom” Sp. z o.o., LPGK Sp. z o.o., MOSiR „Bystrzyca” w Lublinie Sp. z o.o.), w sprawie zmiany regulaminu Rady Nadzorczej (w TBS „Nowy Dom” Sp. z o.o.), w sprawie oświadczenia w związku z ubieganiem się Lubelskiego Przedsiębiorstwa Energetyki Ciepłej S.A. z siedzibą w Lublinie

o przyznanie dofinansowania ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2014-2020, Osi priorytetowej I Zmniejszenie emisyjności gospodarki, Działania 1.5 Efektywna dystrybucja ciepła i chłodu na realizację projektu „Modernizacja sieci ciepłowniczej na terenie miasta Lublin” (w Spółce LPEC S.A.), w sprawie udzielenia upoważnienia do zwołania, otwarcia i przewodniczenia w pierwszym posiedzeniu nowo wybranej Rady Nadzorczej Spółki oraz w sprawie zmiany uchwały nr 3/2011 Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji „Bystrzyca” w Lublinie Sp. z o.o. z dn. 29.08.2011 r. w sprawie przyjęcia regulaminu Rady Nadzorczej (w spółce MOSiR „Bystrzyca” w Lublinie Sp. z o.o.), w sprawie nabycia przez MPWiK Sp z o.o. w Lublinie prawa użytkowania wieczystego wraz z prawem własności budynków i budowli od spółki pod firmą Osterm Sp. z o.o. z siedzibą w Lublinie oraz w sprawie przyjęcia „Raportu z realizacji Programu dofinansowania budowy podłączeń „Przyłącz się do nas 2013-2016” oraz wyrażenia zgody na przeznaczenie niewykorzystanych środków finansowych z ww. Programu na dalsze wspieranie budowy podłączeń kanalizacyjnych i wodociągowych – w spółce MPWiK Sp. z o.o.

Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Lublinie Sp. z o.o. – w 2017 r. w Spółce odbyło się siedem zgromadzeń wspólników, w tym sześć nadzwyczajnych zgromadzeń, na których podjęto uchwały w następujących sprawach:

- wyrażenia zgody na zaciągnięcie zobowiązania,
- wyrażenia zgody na złożenie wniosku o dofinansowanie Projektu pod nazwą „Budowa instalacji fotowoltaicznej do produkcji energii odnawialnej” na terenie oczyszczalni ścieków Hajdów w Lublinie, zatwierdzenia zakresu rzeczowego projektu, przyjęcia do realizacji przedsięwzięcia oraz zaciągnięcia zobowiązania związanego z zawarciem umowy o jego dofinansowanie,
- wyrażenia zgody na przyjęcie dofinansowania na realizację Projektu pn. „Rozbudowa i modernizacja systemu zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków w Lublinie – etap III” oraz zaciągnięcie zobowiązania związanego z zawarciem umowy o jego dofinansowanie,

- zatwierdzenia „Wieloletniego Planu Rozwoju i Modernizacji Urzędzeń Wodociągowych i Urzędzeń Kanalizacyjnych MPWiK Sp. z o.o. w Lublinie na lata 2018-2023”,
- zatwierdzenia „Planu inwestycji w 2018 r. obiektów i urzędzeń MPWiK Sp. z o.o. w Lublinie”,
- rozpatrzenia sprawy dotyczącej nabycia przez MPWiK Sp. z o.o. w Lublinie składników majątkowych stanowiących ujęcie wody „Turka” od Gminy Lublin oraz zaakceptowania działań Spółki mających na celu ich nabycie,
- nabycia przez MPWiK Sp. z o.o. w Lublinie od Gminy Lublin prawa własności nieruchomości wraz z budynkami i budowlami oraz urządzeniami wodociągowymi posadowionymi na tych nieruchomościach, wchodzących w skład ujęcia wody „Turka”,
- zatwierdzenia zmian w „Planie inwestycji w 2017 r. obiektów i urzędzeń MPWiK Sp. z o.o. w Lublinie”.

Lubelskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej S.A. – w 2017 r. w Spółce odbyło się sześć zgromadzeń wspólników, w tym pięć nadzwyczajnych zgromadzeń, na których podjęto uchwały w następujących sprawach:

- oświadczenia w związku z ubieganiem się Lubelskiego Przedsiębiorstwa Energetyki Ciepłej Spółka Akcyjna z siedzibą w Lublinie o przyznanie dofinansowania ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2014-2020, Osi priorytetowej I Zmniejszenie emisyjności gospodarki, Działania 1.6.2 Sieci ciepłownicze i chłodnicze dla źródeł wysokosprawnej kogeneracji na realizację projektu Rozbudowa efektywnego systemu ciepłowniczego na terenie miasta Lublin,
- zatwierdzenia Strategii rozwoju LPEC S.A. na lata 2017-2021,
- określenia wymogów dla kandydatów na członków Zarządu Spółki,
- udzielenia zgody na przyjęcie dofinansowania na realizację Projektu inwestycyjnego pn. „Rozbudowa efektywnego systemu ciepłowniczego na terenie miasta Lublin”, w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 oraz zaciągnięcia na ten cel zobowiązań finansowych,
- udzielenia zgody na przyjęcie dofinansowania na realizację Projektu pn. „Modernizacja sieci ciepłowniczej na terenie mia-

sta Lublin" Osi priorytetowej I Zmniejszenie emisyjności gospodarki w ramach działania 1.5 na lata 2014-2020 oraz zaciągnięcie na ten cel zobowiązań finansowych.

Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne „Lublin” Sp. z o.o. – w 2017 r. w Spółce odbyło się pięć zgromadzeń wspólników, w tym cztery nadzwyczajne zgromadzenia, na których podjęto uchwały w następujących sprawach:

- zatwierdzenia Planu inwestycyjnego Spółki na rok 2017,
- wyrażenia zgody na najem (dzierżawę) 25 szt. fabrycznie nowych autobusów komunikacji miejskiej,
- wyrażenia zgody na zbycie wierzytelności pieniężnych,
- zatwierdzenia Regulaminu wyborów przedstawicieli pracowników Spółki do Rady Nadzorczej „MPK Lublin” Sp. z o.o.,
- zmiany uchwały nr 2/2017 Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników „MPK Lublin” Sp. z o.o. z dn. 11.05.2017 r. w sprawie wyrażenia zgody na najem (dzierżawę) 25 szt. fabrycznie nowych autobusów komunikacji miejskiej,
- wyrażenia zgody na zawarcie umowy na zakup i sukcesywną dostawę oleju napędowego dla „MPK Lublin” Sp. z o.o.

Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji „Bystrzyca” w Lublinie Sp. z o.o. – w 2017 r. w Spółce odbyło się dziesięć zgromadzeń wspólników w tym dziewięć nadzwyczajnych zgromadzeń wspólników, na których podjęto uchwały w następujących sprawach:

- podwyższenia kapitału zakładowego Spółki,
- przystąpienia do realizacji zadań w ramach budżetu obywatelskiego III,
- zmiany uchwały nr 1/2017 Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji „Bystrzyca” w Lublinie Sp. z o.o. z dn. 24.05.2017 r. w sprawie podwyższenia kapitału zakładowego Spółki,
- zmian aktu założycielskiego Spółki,
- zmiany uchwały nr 1/2017 Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji „Bystrzyca” w Lublinie Sp. z o.o. z dn. 2.08.2017 r. w sprawie podwyższenia kapitału zakładowego Spółki.

Towarzystwo Budownictwa Społecznego „Nowy Dom” Sp. z o.o. w Lublinie – w 2017 r. w Spółce odbyły się dwa zgromadze-

nia wspólników, w tym jedno nadzwyczajne zgromadzenie, na którym podjęto uchwałę w sprawie:

- zmiany Umowy Spółki.

Lubelskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Lublinie – w 2017 r. w Spółce odbyło się siedem zgromadzeń wspólników, w tym sześć nadzwyczajnych zgromadzeń, na których podjęto uchwały w następujących sprawach:

- przystąpienia do sprzedaży nieruchomości położonej w Lublinie przy ul. Grodzkiej 36a/Kowalskiej 19,
- zmiany uchwały nr 1 Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników Lubelskiego Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej Sp. z o. o. w Lublinie z dn. 3.06.2016 r. w sprawie przystąpienia do sprzedaży nieruchomości położonej w Lublinie przy ul. Złotej 5,
- zmiany uchwały nr 1 Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników Lubelskiego Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej Sp. z o. o. w Lublinie z dn. 11.01.2017 r. w sprawie przystąpienia do sprzedaży nieruchomości położonej w Lublinie przy ul. Grodzkiej 36/Kowalskiej 19,
- zgody na sprzedaż nieruchomości położonej w Lublinie przy ul. Złotej 5,
- zmiany Aktu Założycielskiego Spółki.

4.3. Prowadzenie ewidencji gruntów i budynków

W 2017 r. na bieżąco realizowano zapisy wynikające z ustawy Prawo geodezyjne i kartograficzne. Po wdrożeniu systemu informacji przestrzennej dla Miasta Lublin pozyskanego w ramach środków RPO na lata 2007-2013, Wydział Geodezji prowadzi zintegrowane ze sobą bazy danych: ewidencji gruntów i budynków, geodezyjnej sieci uzbrojenia terenu, rejestru cen i wartości nieruchomości, szczegółowych osnów geodezyjnych oraz obiektów topograficznych. Dane państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego prowadzonego przez Wydział Geodezji stanowią główny element infrastruktury informacji przestrzennej miasta Lublin. Dzięki integracji i szerokiemu udostępnieniu danych, bazy geodezyjne jako bazy danych referencyjnych stały się podstawą i narzędziem pracy dla wielu wydziałów Urzędu Miasta Lublin.

Wydział Geodezji uruchomił portal geodezyjny, który przyspieszył i ułatwił kontakt z wieloma grupami mieszkańców. Do wielu grup zawodowych w tym wykonawców geodezyjnych i rzeczoznawców majątkowych oraz związanych z biznesem podmiotów tworzących potencjał gospodarczy miasta uruchomiono specjalne, dedykowane dla nich funkcje portalu. Dodatkowo wdrożenie usługi Pay by Net pozwala na automatyzację opłat za świadczone usługi geodezyjne. Głównym celem Wydziału jest również przyspieszenie obsługi klientów prowadzących działalność gospodarczą na terenie miasta związaną z nowymi inwestycjami.

W 2017 r. w ramach bieżącej aktualizacji baz danych, prowadzenia państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego oraz udostępniania materiałów zasobu:

- zweryfikowano i przyjęto do zasobu 3 948 prac geodezyjnych,
- obsłużono 4 235 zgłoszeń prac geodezyjnych,
- wprowadzono 25 985 zmian w ewidencji gruntów i budynków,
- założono 3 286 nowych nieruchomości lokalowych,
- ustalono 256 numerów porządkowych,
- zrealizowano 12 921 wniosków o udostępnienie materiałów zasobu,
- dokonano 1 156 uzgodnień sytuowania projektowanych sieci uzbrojenia terenu,
- wprowadzono 4 519 transakcji w zakresie rejestru cen.

W 2017 r. w ramach zadań wynikających z ustawy o gospodarce nieruchomościami, w Wydziale Geodezji:

- uregulowano na rzecz Skarbu Państwa 129 działek o łącznej pow. 39.9 ha, a na rzecz Gminy Lublin i powiatu grodzkiego 285 działek o łącznej pow. 34.6 ha,
- zaktualizowano w księgach wieczystych Skarbu Państwa i jednostek samorządu terytorialnego dane opisowe dla 250 działek o łącznej pow. 123.8 ha,
- pozyskano w trybie komunalizacji 19 działek o łącznej pow. 8.1 ha a w trybie powiatyzacji 29 działek o łącznej pow. 15.7 ha,
- wydano 201 decyzji zatwierdzających podział nieruchomości, i z mocy prawa pod drogi publiczne przejęto 4.83 ha gruntów,
- wypłacono kwotę 18 601 000 zł w ramach odszkodowań za grunty przejęte pod budowę dróg (w trybie ZRID),

- nabyto w drodze umów cywilnych grunty pod drogi i ścieżki rowerowe za kwotę ok. 640 000 zł,
- wypłacono kwotę 5 921 351 zł za grunty przeznaczone pod drogi przejęte w trybie podziałów nieruchomości na wniosek ich właścicieli.

W 2017 r. Wydział Geodezji prowadził 55 postępowań w sprawie ustalenia opłat adiacenckich z tytułu wzrostu wartości nieruchomości spowodowanych budową infrastruktury technicznej lub podziałem działek, w których wydano 33 decyzje na łączną kwotę ponad 45 000 zł.

5. GOSPODARKA MIESZKANIOWA I KOMUNALNA

5.1. Gospodarka mieszkaniowym zasobem Gminy

Tworzenie warunków do zaspokajania potrzeb mieszkaniowych mieszkańców gminy, zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy o ochronie praw lokatorów, należy do podstawowych zadań własnych gminy.

Zasady wynajmu lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Miasta uregulowane są w odrębnej uchwale nr 228/VIII/2015 Rady Miasta Lublin z dn. 25.06.2015 r. w sprawie zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Miasta Lublin. Realizacją niniejszej uchwały zajmuje się Wydział Spraw Mieszkaniowych Urzędu Miasta Lublin. W szczególności mieszkaniowy zasób Miasta służy zaspokajaniu potrzeb osób:

- o niskich dochodach i trudnych warunkach mieszkaniowych,
- zamieszkujących w lokalach usytuowanych w budynkach lub ich częściach objętych ostatecznym nakazem opróżnienia wydanym przez organ nadzoru budowlanego lub w budynkach przeznaczonych do rozbiórki ze względu na planowane inwestycje miejskie,
- którym miasto jest zobowiązane dostarczyć lokal socjalny na mocy wyroku sądu,
- osobom, które utraciły mieszkanie na skutek klęski żywiołowej, katastrofy, pożaru i innych zdarzeń losowych,
- które opuściły dom dziecka, rodzinę zastępczą lub rodzinny dom dziecka w związku z uzyskaniem pełnoletniości, a nie mają zaspokojonych potrzeb mieszkaniowych i nie są w stanie ich zaspokoić we własnym zakresie.

W 2017 r. Wydział Spraw Mieszkaniowych wydał 328 skierowań do zawarcia umowy najmu lokalu (w tym 120 skierowań

na lokale w nowo wybudowanych budynkach przy ul. Zygmunta Augusta 30, 32 i 34).

Dla porównania w latach 2014-2016 Wydział Spraw Mieszkaniowych wydał następującą ilość skierowań do zawarcia umowy najmu lokali:

rok	2014	2015	2016
Ilość skierowań	144	145	173

Lokale zostały rozdysponowane następująco:

- 79 lokali – stanowisko ds. przyznawania lokali komunalnych,
- 105 lokali – stanowisko ds. zamiany mieszkań,
- 86 lokali – stanowisko ds. realizacji wyroków sądowych i egzekucji,
- 5 lokali – wykwaterowania z budynków wyłączonych z użytkowania,
- 12 lokali – wykwaterowania związane z klęskami żywiołowymi,
- 5 lokali – wykwaterowania na czas remontów lokali,
- 8 lokali – przekazane do dyspozycji właścicieli,
- 8 lokali – wykwaterowania z tzw. „nadmetrażu”,
- 16 lokali – wykwaterowania inwestycyjne,
- 1 lokal – pracownia plastyczna,
- 1 lokal – repatrianci,
- 1 loka – poszerzenia,
- 1 lokal – stanowisko ds. regulowania stanów prawnych lokali socjalnych.

Budynki przy ul. Zygmunta Augusta 30, 32 i 34 zostały rozdysponowane następująco:

- 80 lokali – stanowisko ds. zamiany mieszkań,
- 26 lokali – stanowisko ds. przyznawania lokali komunalnych,
- 1 lokali – wykwaterowania na czas remontów lokali,
- 1 lokali – wykwaterowania związane z klęskami żywiołowymi,
- 5 lokali – wykwaterowania z tzw. „nadmetrażu”,
- 2 lokale – wykwaterowania z budynków wyłączonych z użytkowania
- 5 lokale – wykwaterowania inwestycyjne.

Lokale mieszkalne z zasobu mieszkaniowego gminy są przeznaczane przede wszystkim na lokale zamienne w przypadkach, gdy na gminie ciąży obowiązek ich dostarczenia z mocy ustawy tj.:

- najemcom ubiegającym się o lokal zamienny w związku z zamieszkiwaniem w lokalu, w którym występuje stan zagrożenia bezpieczeństwa ludzi,
- najemcom zamieszkującym w budynkach przeznaczonych do rozbiórki w związku z realizacją inwestycji miejskich oraz osobom, w stosunku do których sąd w wyroku eksmisyjnym orzekł o uprawnieniu do lokalu socjalnego, a także, gdy występuje obowiązek realizacji zobowiązań podejmowanych przez Prezydenta Miasta lub wynikających z uchwały Rady Miasta. Prowadzona w ten sposób polityka mieszkaniowa poprawiła sytuację najemców zamieszkujących w budynkach zagrożonych katastrofą budowlaną.

W następnej kolejności lokale przyznawane są na rzecz osób umieszczonych w wykazach osób zakwalifikowanych do zawarcia umowy najmu lokalu z mieszkaniowego zasobu Miasta. W 2017 r. zostało oddanych do zasiedlenia 120 mieszkań w nowo wybudowanych budynkach przy ul. Zygmunta Augusta 30, 32 i 34, pozwoliło to w znacznym stopniu na zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych mieszkańców Miasta.

W 2017 r. opracowane zostały trzy wykazy:

- 33 osobowy wykaz osób zakwalifikowanych do zawarcia umowy najmu lokalu z mieszkaniowego zasobu Miasta Lublin,
- 65 osobowy wykaz wychowanków domów dziecka, rodzinnych domów dziecka i rodzin zastępczych zakwalifikowanych do zawarcia umowy najmu lokalu z mieszkaniowego zasobu Miasta Lublin,
- 139 osobowy wykaz dodatkowy osób zakwalifikowanych do zawarcia umowy najmu lokalu z mieszkaniowego zasobu Miasta Lublin.

5.2. Zadanie realizowane przez Wydział Gospodarki Komunalnej

5.2.1. Oczyszczanie i utrzymanie utwardzonych terenów miasta poza pasem drogowym

Stałym utrzymaniem w okresie całego roku objęto pow. ok. 191 tys. m², którą w sezonie zimowym odśnieżano i uszorstniano

każdorzazowo po opadach śniegu. Pozostałe powierzchnie odśnieżano na interwencje.

W okresie letnim częstotliwości stałego ręcznego oczyszczania powyższej powierzchni zawierały się w przedziale od raz na dwa tygodnie do dwa razy na tydzień oraz codziennie w ścisłym centrum miasta (np. Plac Litewski, Plac Lecha Kaczyńskiego, Plac po Farze). Pozostałe, nieujęte w stałym utrzymaniu tereny utwardzone podlegały jednorazowym, tzw. interwencyjnym oczyszczaniom.

Ponadto stałym utrzymaniem (z częstotliwością jeden raz na miesiąc) objęto nawierzchnie żwirowe związane ze skwerami na terenie miasta – w sumie ok. 2 500 m².

Na terenach utwardzonych poza pasem drogowym opróżniano ok. 700 szt koszy z częstotliwością uzależnioną od ich lokalizacji i natężenia ruchu pieszego tzn. z częstotliwością opróżniania od jeden raz na tydzień do dwa razy na dobę w ścisłym centrum miasta.

5.2.2. Mała infrastruktura miejska

W 2017 r. ze środków Gminy utrzymywany był zespół fontann na Placu Litewskim (w tym fontanna multimedialna), fontanna na Placu Centralnym w Ogrodzie Saskim, przepompownia wód drenażowych przy ul. Dzierżawnej, 105 źródeł ulicznych, 4 punkty szybkiego napełniania wozów strażackich (przy ul. Jana Pawła II, przy ul. Puławskiej przy Al. Solidarności, przy ul. Andersa przy Al. Spółdzielczości Pracy oraz przy Al. Wincentego Witosa przy ul. Lucyny Herc).

W zakresie prowadzonych prac wykonywane są prace konserwacyjne, interwencyjne i remontowe oraz opłacane są dostawa wody i energii elektrycznej, odbiór ścieków.

W 2017 r. w zakresie bieżącego utrzymania:

- rozmrożono 2 źródła uliczne,
- wymieniono 12 kolumn źródłowych,
- wykonano 42 remonty częściowe źródeł i punktów szybkiego napełniania,
- zlikwidowano podziemny zbiornik p. poż. przy ul. Głuskiej.

5.2.3. System kanalizacji deszczowej

Istniejące na terenie Gminy Lublin powierzchnie szczelne (drogi, place) wymuszają zagospodarowanie wód opadowych. Na terenie gminy funkcjonuje system kanałów deszczowych odprowadzających wody opadowe i roztopowe do rzek: Bystrzycy, Czechówki i Czerniejówki tj.:

- ok. 602 km kanałów odprowadzających wody opadowe i roztopowe do rzek,
- ok. 9 550 wpustów ulicznych z przykanalikami,
- 133 wylotów do rzek,
- 43 podczyszczalnie ścieków (separatory) 17 rowów odwadniających o łącznej dł. 6 194 mb,
- 11 zbiorników retencyjnych.

W 2017 r. w zakresie bieżącego utrzymania:

- wykonano 29 regulacji włazów i 20 regulacji wpustów deszczowych,
- usunięto 239 awarii,
- oczyszczono 1,3 km kanałów,
- oczyszczono 109 szt przykanalików i 156 szt wpustów deszczowych,
- separatory czyszczono 69 razy,
- wykonano 42 szt analiz ścieków deszczowych,
- wykoszono, odmulono, oczyszczono 12 153 mb rowów,
- uzyskano decyzje pozwolenia wodnoprawne dla 40 wylotów do rzek.

W zakresie remontów w 2017 r.:

- wykonano remont bieżący rowu odwadniającego w rejonie al. Gen. W. Sikorskiego.

5.2.4. Cmentarze komunalne

Gmina Lublin utrzymuje dwa cmentarze komunalne zlokalizowane przy ul. Białej 3 (pow. 1,8 ha) oraz przy ul. Droga Męczenników Majdanka 71 (pow. ok. 44 ha). Administrator cmentarzy tzn. Lubelskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. na podstawie zawartej umowy z Gminą Lublin wykonywało prace związane z:

- prowadzeniem czynności administracyjnych,
- utrzymaniem infrastruktury cmentarnej,

- utrzymaniem ciągów komunikacyjnych,
- utrzymaniem zieleni.

W 2017 r. w kwietniu i październiku wykonano badania wód podziemnych w rejonie cmentarza komunalnego przy ul. Droga Męczenników Majdanka 71. Wyniki badań potwierdziły dobrą jakość wody na tym obszarze.

Ponadto w 2017 r. na cmentarzu komunalnym przy ul. Droga Męczenników Majdanka wykonano remont otoczenia kwatery byłych żołnierzy 27 Wołyńskiej Dywizji Piechoty Armii Krajowej (obiekt wpisany do gminnej ewidencji zabytków) oraz ustawiono tablice informacyjne przy cmentarzu na ul. Białej.

5.2.5. Pomniki i miejsca pamięci

W 2017 r. utrzymywane były 22 pomniki, które stanowią miejsca pamięci narodowej:

- pomnik i tablica w miejscu egzekucji więźniów Zamku Lubelskiego przy ul. Kalinowszczyzna,
- pomnik w miejscu egzekucji więźniów Zamku Lubelskiego przy ul. Północnej,
- pomnik w miejscu egzekucji więźniów Zamku Lubelskiego przy Al. J. Piłsudskiego,
- pomnik ofiar eksterminacji ludności żydowskiej przy ul. Niecałej,
- pomnik ku czci poległych oficerów w II wojnie światowej przy ul. Spadochroniarzy,
- pomnik poświęcony żołnierzom NSZ przy rondzie im. NSZ,
- pomnik poświęcony Zrzeszeniu Wolność i Niezawisłość przy ul. Filaretów,
- skwer Borowiczan przy ul. Nowy Świat,
- Pomnik Ofiar Katynia przy ul. Głębokiej,
- Pomnik Matki-Sybiraczki na Placu Lecha Kaczyńskiego,
- pomnik upamiętniający 150. rocznicę wybuchu Powstania Styczniowego przy ul. Bohaterów Monte Cassino,
- pomnik gen. Franciszka Kamińskiego przy ul. gen. Mieczysława Smorawińskiego,
- pomnik „Symbol Lwowa” na Placu Zamkowym,
- Symboliczna Mogiła Ofiar Katynia na cmentarzu komunalnym przy ul. Białej,

- pomnik żołnierzy AK-WIN zgrupowania mjr Hieronima Dekutowskiego „Zapory” na Placu Zamkowym,
- Pomnik Konstytucji 3 Maja na Placu Litewskim,
- Pomnik Unii Lubelskiej na Placu Litewskim,
- Pomnik Nieznanego Żołnierza na Placu Litewskim,
- Pomnik Józefa Piłsudskiego na Placu Litewskim,
- pomnik upamiętniający żołnierzy polskich poległych w walce ze Szwedami przy ul. Jaczewskiego,
- pomnik w miejscu egzekucji więźniów Zamku Lubelskiego przy ul. Chodźki,
- Pomnik „Bohaterom Monte Cassino” przy ul. Bohaterów Monte Cassino.

W ramach bieżącego utrzymania ww. obiektów wykonano:

- prace porządkowe: zbieranie zanieczyszczeń, usuwanie wiatrołomów, zmiatanie alejek i schodów, mycie pomników, zimowe utrzymanie alejek i schodów, usuwanie darni z płyt chodnikowych i asfaltu,
- konserwację trawników: koszenie i grabienie trawników, pielnie trawników, jesienne wygrabienie trawników z liści,
- pielęgnację kwietników: sadzenie kwiatów, pielnie, nawożenie i podlewanie rabat kwiatowych,
- pielęgnację drzew i krzewów: ścinanie drzew, zabiegi pielęgnacyjne w koronach drzew, usuwanie odrostów u drzew, zabiegi pielęgnacyjne krzewów, cięcie i odchwaszczanie żywopłotów, zabiegi pielęgnacyjne skupin,
- oflagowanie z okazji uroczystości państwowych i rocznic m.in. 10 kwietnia, 1-3 maja, 8 maja, 15 sierpnia, 1 września, 17 września, 11 listopada,
- dekorację obiektów na Uroczystość Wszystkich Świętych: zakup i ustawienie 450 szt. chryzantem drobnokwiatowych oraz 25 wiązanek,
- drobne naprawy: korekty nazwisk na pomnikach, przestawienie obrzeży betonowych, remont cząstkowy nawierzchni, wykonanie nowych fug pomiędzy okładziną granitową,
- ponadto wykonane zostały nowe tablice informacyjne przy niektórych z ww. obiektów oraz zakupiono nowe flagi na maszty na placu Litewskim.

5.2.6. Groby i cmentarze wojenne

Na podstawie podpisanego z Wojewodą Lubelskim porozumienia w 2017 r. utrzymywane było 33 obiektów grobownictwa wojennego – grobów i cmentarzy wojennych. W ramach tego zadania wykonano:

- prace porządkowe: zbieranie zanieczyszczeń, usuwanie wiadrołomów, zmiatanie alejek i schodów, mycie pomników, usuwanie darni z płyt chodnikowych i asfaltu,
- konserwację trawników: koszenie i grabienie trawników, pielęgnowanie trawników, jesienne wygrabienie trawników z liści,
- pielęgnację kwietników: pielęgnowanie i podlewanie rabat kwiatowych,
- pielęgnację drzew i krzewów: zabiegi pielęgnacyjne w koronach drzew, usuwanie odrostów u drzew, zabiegi pielęgnacyjne krzewów, cięcie i odchwaszczanie żywopłotów, zabiegi pielęgnacyjne skupin,
- drobne naprawy: pomalowanie nagrobków, pomalowanie donic.

Niezależnie od ww. porozumienia Gmina Lublin prowadzi stały dozór nad ww. obiektami poprzez regularnie kontrole w terenie i podejmuje działania w przypadku stwierdzonych nieprawidłowości.

Ponadto w 2017 r. przeprowadzono pierwszy etap remontu zbiorowej mogiły więźniów Zamku Lubelskiego w parku Rury. W ramach tego zadania wykonano:

- nową ścianę oporową z prefabrykatów,
- oczyszczono i zamontowano płyty granitowe wraz z nazwiskami pomordowanych.

5.2.7. Utrzymanie zieleni

W ramach zadania dotyczącego kompleksowego utrzymania zieleni komunalnej zlokalizowanej poza pasem drogowym wykonano:

- kompleksową konserwację trawników 212 ha (sześciokrotne wykoszenie wraz z wygrabieniem), podlewanie trawników na Placu Litewskim – 9 556 m² (11 razy),
- pielęgnację drzew, krzewów i żywopłotów: odmładzanie krzewów – 7 964 szt., karczowanie krzewów – 10 szt., pielęgnację

- skupin – 36 358 m² siedmiokrotne odchwaszczenie, uzupełnienie skupin korą – 3 997 m², dwukrotne odchwaszczenie żywopłotów – 8 745 m² i cięcie żywopłotów – 26 013 m², odmładzanie żywopłotów – 1 120 m², zabiegi pielęgnacyjne w koronach drzew – 1 601 szt., usuwanie odrostów u drzew – 263 szt., usuwanie i frezowanie pni – 22 szt., usuwanie drzew – 456 szt., pielęgnacja misek drzew i krzewów – 63 szt,
- sadzenie drzew i krzewów wraz z podlaniem – 177 szt. drzew i 1 375 szt. krzewów,
 - podlewanie młodych drzew – 416 szt,
 - uzupełnienie i wymiana pali i wiązań – 33 szt,
 - założenie trawników – 6 898 m²,
 - renowacja trawników – 500 m²,
 - nawożenie trawników – 69 540 m²,
 - oprysk trawników przeciw chwastom – 73 040 m²,
 - karczowanie drzew i krzewów do 10 lat – 235 szt,
 - przygotowanie rabat kwiatowych – 558 m² oraz dwukrotną obsadę roślinami sezonowymi – wiosna (bratki), lato (begonia), pielęgnacja rabat z roślin sezonowych,
 - obsada rabat roślinami cebulowymi i bylinami – 366 m²,
 - prace porządkowe (zbieranie i wywóz zanieczyszczeń) – 212 ha,
 - wiosenne grabienie liści – 22,81 ha,
 - jesienne grabienie liści – 59,67 ha,
 - konserwację, naprawy, malowanie i remonty ławek i innych urządzeń architektury ogrodowej stanowiących wyposażenie parków, skwerów i zieleńców – 633 szt.
- Ponadto zakres prac w Ogrodzie Saskim obejmował:
- utrzymanie terenu w czystości (10 ha),
 - utrzymywanie elementów małej architektury – kapliczka, pomnik upamiętniający datę założenia ogrodu, zegar słoneczny, tablice informacyjne – 13 szt., znaki informacji przestrzennej – 3 szt., potykacze – 508 mb, woliera z wyposażeniem, ławki – 216 szt., trejaż, wazy – 7 szt., altana,
 - pielęgnację młodych drzew – 81 szt.,
 - ścinanie drzew i usuwanie złomów i wywrotów z wywozem biomasy – 58 szt.,
 - usuwanie odrostów,

- sadzenie drzew iglastych i liściastych – 14 szt.,
- pielęgnację skupin krzewów – 20 200 m²,
- sadzenie krzewów – 926 szt.,
- pielęgnację żywopłotów – 700 mb,
- pielęgnację pnączy – 3 560 szt.,
- pielęgnację roślin okrywowych – 5 000 m²,
- pielęgnacja różanek – 790 m²,
- konserwację trawników – koszenie – 425 124 m², odchwaszczanie – 96 132 m², podlewanie – 43 110 m², formowanie linii brzegowej – 12 732 mb, regeneracja zdewastowanych trawników – 10 m², wyrabianie wiosenne liści z trawników, skupin, żywopłotów i roślin okrywowych – 86 525 m²,
- trzykrotne przygotowanie istniejących rabat kwiatowych do obsady, obsada roślinami sezonowymi, pielęgnacja kwietników – 279 m²,
- pielęgnację rabat bylinowych i cebulowych 5 500 m²,
- usuwanie gniazd i płoszenie ptaków.

Wykonano również oceny techniczne urządzeń placów zabaw. Ponadto doposażono siłownię przy ul. Nałkowskich w urzędzenia Street workout, ławkę i kosz. Wykonano także II etap (końcowy) wielopokoleniowego skweru przy ul. Tymiankowej montując urządzenia komunalne – ławki, kosze, stolik do szachów, pergolę oraz huśtawkę i urządzenia dla seniorów.

5.2.8. Zarządzanie placem Litewskim w Lublinie

W następstwie zakończonej w 2017 r. rewitalizacji placu Litewskiego w ramach projektu pod nazwą „Rewitalizacja części Śródmieścia Miasta Lublin” realizowane były następujące działania związane z placem Litewskim:

- udostępnianie przestrzeni placu Litewskiego (na mocy wydanej przez Wydział Gospodarki Komunalnej UM Lublin zgody odbyło się 39 przedsięwzięć o charakterze kulturalno-oświatowym, społecznym, prozdrowotnym itp.),
- utrzymanie gablot ekspozycyjnych (w tym montaż i demontaż wg bieżącego zapotrzebowania),
- utrzymanie słupów ogłoszeniowych,
- eksploatacja oświetlenia i iluminacji,

- udostępnianie energii elektrycznej ze studni kablowych na placu Litewskim (18 przedsięwzięć, w tym 8 na potrzeby własne Gminy Lublin, 10 – odpłatnie na potrzeby podmiotów zewnętrznych),
- zapewnienie dostawy i rozliczanie zużycia energii elektrycznej na potrzeby zarządzanego przez LPGK Sp. z o.o. w Lublinie szaletu miejskiego na placu Litewskim.

5.2.9. Współpraca z Radnymi Dzielnic i społecznością Lublina

W ramach współpracy z Radami Dzielnic zrealizowano:

- Rada Dzielnic Czuby Południowe – zakupiono i zamontowano sześć tablic informacyjnych oraz cztery ławki na terenie Dzielnic. Na potrzeby mieszkańców Dzielnic Czuby Południowe na terenie parku Jana Pawła II na okres letni ustawiono i eksploatowano toaletę przenośną,
- Rada Dzielnic Wrotków – zakupiono i ustawiono zestaw zabawowy – pociąg, karuzelę oraz piaskownicę na placu zabaw przy ul. Medalionów,
- Rada Dzielnic Sławin – doposażono placu zabaw przy ul. Lisa w piaskownicę i bujaka,
- Rada Dzielnic Czechów Południowy – zakupiono i ustawiono zestaw zabawowy oraz piaskownicę na placu zabaw przy ul. Górskiej,
- Rada Dzielnic Węglin Południowy – zakupiono i zamontowano instalację do Street Workout przy ul. Łukowskiej,
- Rada Dzielnic Tatary – zakupiono i zamontowano urządzenia siłowni przy placu zabaw nad Bystrycą,
- Rada Dzielnic Felin – w miesiącu wrześniu br. wykonano ponad 0,5ha trawnika między blokami od ul. Zygmunta Augusta 16 do ul. Zygmunta Augusta 24,
- Rada Dzielnic Głusk – w miesiącu październiku na terenie parku w Głusku obsadzono roślinami cebulowymi (mix krokusów i czosnku drobnokwiatowego) rabatę o pow. 180 m². Na potrzeby mieszkańców Dzielnic Głusk na terenie parku dzielnicowego przy ul. Głuskiej/Wygodnej na okres letni ustawiono i eksploatowano przenośną toaletę.

6. OCHRONA ŚRODOWISKA I ZIELEŃ MIEJSKA

6.1. Gospodarka odpadami

6.1.1. Gospodarowanie odpadami

Funkcjonujący od 2013 r. system gospodarowania odpadami komunalnymi w Lublinie oparty jest na upowszechnianiu segregacji odpadów, odzysku i recyklingu surowców i co za tym idzie spełnieniu unijnych wymogów dotyczących osiągnięcia poziomów odzysku w poszczególnych latach. W Lublinie system został zorganizowany i zaprojektowany przy uwzględnieniu efektywnej realizacji następujących celów ekologicznych:

- osiągnięcia poziomu recyklingu i przygotowania do ponownego użycia następujących frakcji odpadów komunalnych: papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła,
- osiągnięcia poziomu recyklingu i przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych,
- ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania.

Zdecydowana większość (97,94 %) właścicieli nieruchomości w Lublinie, w złożonych deklaracjach o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, zadeklarowała selektywną zbiórkę odpadów. Przyjęty dwupojemnikowy system selektywnej zbiórki oraz zmiany wprowadzone w 2013 r. zostały bardzo dobrze przyjęte przez mieszkańców. Świadczy o tym ciągły wzrost wskaźników odzysku i recyklingu oraz wzrastające ilości odebranych odpadów selektywnie zebranych pomimo spadku całkowitej ilości odbieranych odpadów. Potwierdzeniem tego faktu jest coraz lepiej funkcjonująca selektywna zbiórka odpadów „u źródła”. Obserwowany wzrost ilości odpadów segregowanych

wskazuje na pozytywną reakcję mieszkańców na wdrożone rozwiązania, a w szczególności, że przyjęty cel segregacji odpadów w lubelskich warunkach znalazł akceptację społeczną.

W Lublinie stosowany jest system elektronicznego ewidencjonowania i potwierdzania odbioru wszystkich rodzajów odpadów oparty na technice RFID. Każdy pojemnik na odpady ma „zaszyty” elektroniczny znacznik (chip). System RFID pozwala na pozyskiwanie w czasie rzeczywistym informacji o:

- rodzaju pojazdu odbierającego odpady komunalne,
- trasie, jaką ten pojazd przejechał,
- miejscach, w których wykonał czynność odbioru odpadów,
- terminach odbioru odpadów,
- rodzajach odpadów, które odebrał.

Dzięki metodzie RFID możliwe jest kontrolowanie realizacji usługi odbioru odpadów od mieszkańców przez podmioty, którym gmina zleciła realizację tego zadania.

6.1.2. Odbiór odpadów

Mieszkańcy Lublina mogą oddać wytwarzane na terenie nieruchomości odpady komunalne w nieograniczonej ilości za cenę ustaloną w zależności od wielkości gospodarstwa domowego i rodzaju zabudowy.

Lublinianie znacznie częściej korzystają z punktów PSZOK, które w Lublinie funkcjonują w dość nowatorskim, zdecentralizowanym systemie, w ramach którego na terenie miasta została zorganizowana bardzo duża ilość punktów, gdzie mieszkańcy mogą samodzielnie, bezpłatnie dostarczyć odpady komunalne:

- leki są przyjmowane w 94 aptekach – w 2017 r. mieszkańcy oddali do aptek 13,100 Mg odpadów przeterminowanych leków. Ich zbiórka cieszy się dużym zainteresowaniem ze strony mieszkańców, jak też i samych właścicieli aptek, którzy zgłaszają zapotrzebowanie pozyskania pojemników na przeterminowane leki,
- chemikalia (razem z lekami, bateriami, akumulatorami i niektórymi rodzajami elektroodpadów) w 19 specjalnych pojemnikach na odpady niebezpieczne rozstawionych w różnych dzielnicach miasta,

- zużyte baterie i akumulatory w punkcie zbiórki akumulatorów utworzonym przez firmę Trans-Wag Sp. z o.o. przy ul. Łęczyńskiej 58 oraz w 150 pojemnikach do zbiórki baterii i akumulatorów małogabarytowych, znajdujących się w siedzibach instytucji publicznych,
- zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny w dwóch stałych i sześciu mobilnych punktach zbiórki, rozszerzonych o 10 pojemników do zbiórki sprzętu małogabarytowego rozstawionych w różnych dzielnicach i uzupełnianych przez ogólnopolski system odbioru sprzętu wielkogabarytowego „na telefon” – Elektrośmieci – Lublin od 2008 r. realizuje program „Moje miasto bez elektrośmieci”. Partnerem akcji jest ElektroEko – Program obejmuje trzy działania: zorganizowanie punktów zbierania elektrośmieci, bezpośredni odbiór zużytych urządzeń elektrycznych z domów, edukację w szkołach. Realizowany jest też projekt „Utworzenie miejskiego systemu zagospodarowania elektrośmieci we Lwowie na podstawie doświadczeń Miasta Lublin”, współfinansowany ze środków Europejskiego Instrumentu Sąsiedztwa i Partnerstwa w ramach Programu Współpracy Transgranicznej Polska-Białoruś-Ukraina 2007-2013. W 2017 r. w ramach selektywnej zbiórki elektroodpadów, w punktach zbierania znajdujących się w Lublinie zebrano 105 241,315 kg zużytego sprzętu. Łącznie z odbiorami z domów i ze szkół biorących udział w akcji „Moje miasto bez elektrośmieci” liczba ta wyniosła 205 353,315 kg,
- pozostałe rodzaje odpadów: zużyte opony (które także są zbierane podczas okazjonalnych akcji), odpady zielone, odpady budowlane i rozbiórkowe oraz meble i inne odpady wielkogabarytowe, są zbierane w PSZOK-u zlokalizowanym na ul. Głuskiej 6.

Ilość oddawanych odpadów budowlano-remontowych podlega wahaniom sezonowym w zależności od rytmu prac, wykazując wiosenno-letnie maksimum i zimowe minimum. W 2017 r. odebrano 6 477,30 Mg tych odpadów. W przypadku odpadów wielkogabarytowych mieszkańcy Lublina przedsiębiorcom odbierającym odpady oddali 3 764,66 Mg.

W dn. 2.12.2016 r. uchwałą nr XXIV/349/2016 Sejmiku Województwa Lubelskiego został uchwalony „Plan gospodarki odpa-

dami dla województwa lubelskiego 2022”. Uchwała Sejmiku Województwa Lubelskiego nr XXIV/350/2016 w sprawie wykonania „Planu gospodarki odpadami dla województwa lubelskiego 2022” została podjęta również w dn. 2.12.2016 r. (Dz. Urz. Województwa Lubelskiego 2016.5306 z dn. 13.12.2016 r.) Natomiast w dn. 30.12.2016 r. została podjęta uchwała nr XXV/369/2016 Sejmiku Województwa Lubelskiego zmieniająca uchwałę w sprawie wykonania „Planu gospodarki odpadami dla województwa lubelskiego 2022” (Dz. Urz. Województwa Lubelskiego 2017.256 z dn. 18.01.2017 r.)

Wynikająca z „Planu gospodarki odpadami dla województwa lubelskiego 2022” uchwała wykonawcza celem zwiększenia dostępnych mocy przerobowych połączyła Region Centralny, w którym znajduje się miasto Lublin, z Regionem Południowo-Zachodnim w nowy Region Centralno-Zachodni. Przez to Lublin jest przypisany już nie do jednego, lecz do czterech RIPOK-ów (zarówno w zakresie mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych i wydzielenia ze zmieszanych odpadów komunalnych frakcji nadających się w całości lub w części do odzysku, jak i przetwarzania selektywnie zebranych odpadów zielonych i innych bioodpadów oraz wytwarzania z nich produktów o właściwościach nawozowych lub środków wspomagających uprawę roślin, spełniającego wymagania określone w przepisach odrębnych): Zakład Zagospodarowania Odpadów KOM-EKO S.A. w Lublinie, Zakład Zagospodarowania Odpadów Komunalnych w Bełżycach, Zakład Zagospodarowania Odpadów w Wólce Rokickiej gm. Lubartów (zbudowany w 2016 r. przez Związek Komunalny Gmin Ziemi Lubartowskiej przy współudziale Lublina za 48,8 mln zł, współfinansowany w 71,02 % ze Szwajcarsko-Polskiego Programu Współpracy, obejmujący m.in. jedną z najnowocześniejszych w Europie instalacji do mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów z fermentacją w części biologicznej, prowadzącą do wytwarzania biogazu przeznaczonego do ogrzewania i produkcji prądu) i Zakład Zagospodarowania Odpadów w Lasach k. Kraśnika.

W 2017 r. z terenu Lublina odebrano 83 831,670 Mg odpadów zmieszanych i 21 651,161 Mg odpadów frakcji suchej. Odebrane od właścicieli nieruchomości zmieszane odpady komunalne tra-

fiają do instalacji mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów (MBP) składającej się z części mechanicznej (linia sortownicza z modułem wytwarzania paliwa alternatywnego) oraz części biologicznej (instalacji dynamicznego kompostowania). Selektywnie pozyskane odpady po przejściu przez instalację przetwarzania odpadów zebranych selektywnie poddawane są recyklingowi, natomiast pozostały „niesort” wykorzystywany jest do produkcji paliwa alternatywnego, kierowanego do odzysku poprzez wykorzystanie jako paliwo w procesach wysokotemperaturowego spalania, w piecach cementowych. Selektywnie zbierane odpady zielone kierowane są do kompostowania. Produktem procesu kompostowania jest naturalny środek poprawiający właściwości gleby znajdujący zastosowanie w uprawach polowych i rekultywacji gruntu. Bezpośrednią pochodną wyżej wymienionych działań jest znaczne ograniczenie ilości odpadów kierowanych na składowisko.

W związku z wejściem w życie Rozporządzenia Ministra Środowiska z dn. 29.12.2016 r. w sprawie szczegółowego sposobu selektywnego zbierania wybranych frakcji odpadów (Dz.U.2017.19), Gmina Lublin będzie zobowiązana do wdrożenia nowego systemu od 1.07.2018 r. W 2017 r. rozpoczęły się działania edukacyjno-informacyjne o nowym systemie segregacji odpadów w Lublinie, obejmujące:

- listopad 2017 r. – wynajem 20 billboardów (miesięczna ekspozycja),
- listopad-grudzień 2017 r. – emisja plakatów w 50 autobusach MPK,
- listopad-grudzień 2017 r. – dostarczanie razem z harmonogramem odbioru odpadów do właścicieli nieruchomości zamieszkałych (jednorodzinnych oraz zarządców nieruchomości) ulotki poświęconej odpadom problemowym,
- listopad-grudzień 2017 r. – dostarczanie do zarządców nieruchomości plakatów poświęconych odpadom problemowym,
- grudzień 2017 r. – wystawa plansz edukacyjnych w budynkach Urzędu Miasta.

Akcja informacyjno-edukacyjna będzie kontynuowana w 2018 r.

6.2. Program Ograniczania Niskiej Emisji (PONE)

Od kilku lat w Lublinie w sezonie grzewczym utrzymują się wysokie stężenia zanieczyszczeń pyłowych w powietrzu. Zjawisko to określa się mianem tzw. niskiej emisji. Głównym jej źródłem są piece i kotłownie węglowe w gospodarstwach domowych (88 % wg danych GIOŚ). Miasto Lublin od 2013 r. podejmuje działania zmierzające do zmniejszenia zanieczyszczeń pyłowych w ramach Programu Ograniczania Niskiej Emisji.

Program ten ma na celu poprawę jakości powietrza w mieście Lublin poprzez likwidację starych, nieefektywnych systemów grzewczych opalanych paliwem stałym. Tym samym program przyczynia się do poprawy warunków życia Lublinian, a także wpływa na pozytywny wizerunek miasta.

Aktualne zasady programu dotacji zostały zatwierdzone przez Radę Miasta Lublin w uchwale nr 288/X/2015 z dn. 22.10.2015 r.

W ramach Programu Ograniczania Niskiej Emisji miasto Lublin dofinansowuje działania polegające na trwałej zmianie systemu ogrzewania opartego na paliwie stałym (węgiel, drewno) na bardziej ekologiczny sposób ogrzewania, tj. na:

- podłączenie do miejskiej sieci ciepłowniczej,
- ogrzewanie elektryczne,
- ogrzewanie gazowe,
- ogrzewanie olejowe,
- pompy ciepła.

Zgodnie z warunkami Programu dofinansowanie może wynieść maksymalnie do 50 % poniesionych kosztów. Dotacja wypłacana jest dopiero po zrealizowaniu zadania. Dotacje udzielane są z budżetu Gminy Lublin. Wnioskodawcami w 2017 r. mogły być osoby fizyczne, wspólnoty mieszkaniowe, osoby prawne, przedsiębiorcy, czy też jednostki sektora finansów publicznych będące gminnymi lub powiatowymi osobami prawnymi.

Dotacja udzielana jest na demontaż istniejącego źródła grzewczego na paliwo stałe, zakup nowego źródła ogrzewania i jego montaż, na przyłączenie do sieci gazowej lub ciepłowniczej.

W 2017 r. wnioski w Programie Ograniczania Niskiej Emisji były przyjmowane w terminie od 24 lutego do 15 marca. W ramach naboru wpłynęły 132 wnioski. Do przydzielenia dotacji za-

kwalifikowano 111 wniosków, z czego część nie została zrealizowana ze względu na zbyt małą ilość środków w budżecie.

Ostatecznie w ramach PONE na podstawie umów dotacji zrealizowano 66 zadań, z czego: 1 zadanie dotyczyło podłączenia lokalu do miejskiej sieci ciepłowniczej, 1 dotyczyło ogrzewania elektrycznego, 1 ogrzewania gazowego wraz z pompą ciepła, 63 zadania polegały na zastosowaniu ogrzewania gazowego.

Łączna kwota wypłaconych dotacji w 2017 r. wyniosła 370 399,20 zł.

Realizując w 2017 r. PONE dzięki pomocy miasta Lublin usunęło 26 pieców i 54 kotły (łącznie 80 źródeł grzewczych na paliwo stałe). Zlikwidowano ogrzewanie oparte na paliwie stałym w lokalach i budynkach o łącznej pow. ponad 8 800 m².

Z roku na rok program cieszy się rosnącym zainteresowaniem mieszkańców Lublina. Każdego roku liczba zrealizowanych inwestycji w ramach PONE systematycznie wzrasta w 2014 r. wypłacono 13 dotacji, w 2015 r. 27 dotacji, a w 2016 r. 46 dotacji.

Łącznie od 2013 do 2017 r. w ramach PONE zlikwidowano ponad 300 pieców i kotłów na paliwo stałe. W ciągu pięciu lat funkcjonowania programu dotacje udzielone przez miasto Lublin wyniosły ponad 1,4 mln zł.

6.3. Ochrona Zwierząt

Wydział Ochrony Środowiska Urzędu Miasta Lublin odpowiadał za opracowanie i wdrożenie „Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie miasta Lublin na 2017 rok”. Program został przyjęty uchwałą nr 698/XXVI/2017 Rady Miasta Lublin z dn. 2.03.2017 r. i obejmował wyłapywanie, opiekę, diagnostykę, leczenie zwierząt bezdomnych z uwzględnieniem zwierząt gospodarskich, a także opiekę nad kotami wolno żyjącymi. Większość działań realizowało Schronisko dla bezdomnych zwierząt w Lublinie. Na podstawie umowy nr 167/OŚ/13 z dn. 31.12.2013 r. prowadzenie Schroniska dla bezdomnych Zwierząt w Lublinie zlecono Specjalistycznej Przychodni dla Zwierząt POLIWET. W ramach zawartej umowy Prowadzący Schronisko zapewniał odłów bezdomnych zwierząt z terenu administracyjnego Miasta Lublin, utrzymanie psów, ko-

tów i zwierząt egzotycznych, w tym wyżywienie, leczenie zwierząt chorych, profilaktykę przeciw pasożytniczą, wykonanie zabiegów kastracji/sterylizacji psów i kotów, oraz czipowanie psów. Od stycznia do grudnia do Schroniska przyjęto 835 psów, 481 kotów i 18 zwierząt egzotycznych. Na dzień 31.12.2017 r. w Schronisku znajdowało się 255 psów, 188 kotów oraz 38 zwierząt egzotycznych.

Zabiegi kastracji i sterylizacji są najskuteczniejszą metodą przeciwdziałania bezdomności zwierząt i w 2017 r. realizowane były nie tylko przez Schronisko, ale również przez zakłady lecznicze dla zwierząt, które zostały wyłonione w drodze przetargu. Środki na realizację tych zabiegów pochodziły z dwóch projektów z Budżetu obywatelskiego tj.: „Kompleksowa sterylizacja psów i kotów na terenie Lublina” i „Zwierzolublin”. Dzięki tej akcji właściciele czworonogów mogli zaczipować psa oraz wysterylizować/ wykastrować swego pupila. W ciągu sześciu miesięcy akcji zaczipowano 315 psów, wysterylizowano/wykastrowano 392 psów i 415 kotów właścicielskich, a zabiegowi kastracji i sterylizacji podano 599 kotów wolno żyjących. Informacja o akcji sterylizacji została nagłośniona poprzez rozpowszechnienie plakatów na terenie bibliotek, domów kultury, placówek oświatowych, zakładów leczniczych dla zwierząt oraz Biur Obsługi Mieszkańców.

Zgodnie z ustawą o ochronie zwierząt gminy zobowiązane są do opieki nad populacją kotów wolno żyjących z uwzględnieniem dokarmiania tej grupy zwierząt. W ramach „Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt” Wydział Ochrony Środowiska w 2017 zakupił 2 672 kg suchej karmy dla kotów wolno żyjących, którą przekazano 95 społecznym opiekunom tych zwierząt. Dokarmianiem objęto łącznie 1 230 kotów.

Kolejną grupą zwierząt jaką należało otoczyć opieką były zwierzęta dzikie, które zabłąkały się lub zostały poszkodowane w wypadkach drogowych. Działania te realizowane były w ramach „Planu działania i postępowania z dzikimi zwierzętami” przy współpracy z Lubelskim Centrum Małych Zwierząt w Lublinie oraz Strażą Miejską Miasta Lublin. W 2017 r. podjęto łącznie 638 interwencji, z czego 631 było skutecznych, a w 7 przypadkach zwierzęta uciekły lub nie zostały odnalezione we wskazanym

miejsu lub mimo pozostawienia klatek żywo łapek, zwierząt nie udało się odłowić.

6.4. Utrzymanie oraz pielęgnacja terenów zieleni miejskiej

Zadania realizowane przez Biuro Miejskiego Architekta Zieleni w 2017 r.:

- leczenie i konserwacja starodrzewu – jest to jedno z najważniejszych zadań realizowanych przez Biuro. Leczenie starodrzewu ma na celu poprawienie stanu zdrowotnego drzew oraz zminimalizowanie zagrożenia jakie mogłyby stwarzać. Prace pielęgnacyjne obejmujące wykonanie cięć sanitarnych, usunięcie gałęzi obumarłych, nadłamanych, zabezpieczenie ubytków wgłębnych i założenie stosownych wiązań w koronie przeprowadzono łącznie na 93 drzewach (w tym 14 Pomnikach Przyrody m. in. przy ul. Arnsztajnowej oraz przy Zalewie Zemborzyckim na terenie ośrodka „Marina”), które wskazał inspektor nadzoru ds. ochrony i pielęgnacji drzew ozdobnych oraz nadzorował wszelkie prace pielęgnacyjne wykonywane przez specjalistyczne firmy. W 2017 r. uzyskano dofinansowanie w wys. 30 000 zł. Dodatkowo przeprowadzane były prace interwencyjne,
- ochrona kasztanowców – biuro bierze czynny udział w ratowaniu lubelskich kasztanowców przed inwazją szrotówka kasztanowcowiaczka. W 2017 r. odbywało się to w ramach:
 - zadania z zielonego budżetu obywatelskiego – modelowa ochrona alei kasztanowców przy ul. Świętochowskiego, którego celem była ochrona alei kasztanowców białych rosnących przy ul. Świętochowskiego w Lublinie. Oprócz standardowego założenia opasek lepowych na 60 szt. kasztanowców, wykorzystano również metodę polegającą na założeniu pułapek feromonowych w ilości 90 szt. w koronach drzew. Wykonawca wykonał prace pielęgnacyjne w koronach 45 szt. drzew,
 - zadania „Ratowanie lubelskich kasztanowców przed inwazją szrotówka kasztanowcowiaczka” – prace były wykonywane w dwóch etapach. W etapie pierwszym założono opaski lepowe na 700 szt. kasztanowców rosnących na terenie miasta, następnie je usunięto oraz zutylizowano. Etap jesienny obej-

- mował zgrabienie porażonych liści spod 2 630 szt. kasztanowców – na ten cel wykonawca zużył 11 255 szt. worków papierowych. Ponadto wydał 2 062 szt. worków zainteresowanym osobom i instytucjom państwowym (szkoły, szpitale, przedszkola), które następnie odebrał i poddał termicznej utylizacji,
- zwalczanie Barszczu Sosnowskiego – likwidacja roślin odbywała się poprzez jej ścięcie oraz zakroplenie miejsca usunięcia rośliny środkiem chemicznym (herbicyd zawierający czynną substancję glifosat). Zlikwidowano łącznie 1 385 szt. roślin zlokalizowanych w rejonach ul. Pliszczyńskiej, Wąwozowej, Ciepłej, Wądołnej i Strumykowej,
 - odkomarzanie miasta Lublin – na początku czerwca przeprowadzono I etap oprysków, które mają za zadanie zlikwidowanie komarów, meszek oraz kleszczy z terenów zieleni. Do opryskania wyznaczono w sumie 256 ha obszarów, w tym: Park Jana Pawła II, Park Kalinowszczyzna, Park Ludowy, Park Rury, Park Bronowice, Park Rusałka, Park Botanik, Park Czechów, ścieżka rowerowa nad Zalew Zemborzycy, Ośrodek Grafa Marina, Słoneczny Wrotków i okolice, Ogród Botaniczny, Muzeum Wsi Lubelskiej, Plac Litewski, Skwer Podzamcze, Ogród Saski, Słomiany Rynek, wąwóz przy ul. Popiełuszki, wąwóz przy ul. Oratoryjnej, pas wzdłuż Czechówki od Wodopojnej do Sikorskiego, skwery przy LDK, ul. Głębokiej, ul. Pana Tadeusza, ul. Wspólnej, ul. Długiej, ul. Jakubowickiej, ul. Ewangelickiej, ul. Ciepłej, ul. Betonowej, ul. Świerkowej. Drugi etap zadania został zrealizowany w sierpniu na 119 ha terenów,
 - pomniki przyrody – zakupiono 5 szt. tablic „Pomnik Przyrody Aleja Drzew” oraz 30 szt. tabliczek „Pomnik Przyrody” zgodnie ze wzorem wskazanym w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dn. 10.12.2004 r. w sprawie wzorów tablic (Dz. U. 2004 nr 268 poz. 2665), w celu prawidłowego oznakowania drzew na terenie miasta Lublin posiadających statut Pomnika Przyrody. Ponadto zawieszono 74 szt. tabliczki z oznaczeniem gatunkowym, by ułatwić mieszkańcom identyfikację gatunku drzewa, będącego Pomnikiem Przyrody.

W 2017 r. założono 884 spraw związanych z wydaniem zezwolenia na usunięcia drzew i krzewów. Wydano 552 decyzji

(w tym 54 decyzji odmownych i 60 decyzji łączonych tj. zezwalających i odmownych). W związku ze zmianą ustawy o ochronie przyrody, osoby fizyczne były zwolnione z wymogu uzyskania decyzji na usunięcie drzewa od 1 stycznia do 19 czerwca 2017 r. Od 19 czerwca zmieniono przepis w tym zakresie, który zobligował osoby fizyczne do uzyskania pozwolenia na usunięcie drzewa w trybie milczącej zgody na zgłoszenie. W 2017 r. wpłynęło ich 154. W wyżej wymienionych decyzjach wydano zgodę na usunięcie 2 201 szt. drzew i 2 106,25 m² krzewów oraz nałożono obowiązek wykonania nasadzeń rekompensacyjnych w ilości 4 201 szt. drzew i 2 403 szt. krzewów. Nie zezwolono na usunięcie 317 szt. drzew.

Przeprowadzono 90 postępowań w sprawie wydania warunków na prowadzenie prac ziemnych w pasach zieleni i w pobliżu drzew.

W 2017 r. wykonano 13 ekspertyz dendrologicznych – w tym ekspertyza dotycząca zakwalifikowania dwóch szpalerów drzew (kasztanowce, lipy) rosnących na terenie ośrodka Marina jako Pomników Przyrody (uchwalone na Sesji Rady Miasta Lublin w grudniu 2017). Opinie i ekspertyzy dendrologiczne, są niezbędne w prowadzonych postępowaniach administracyjnych w związku z wydawanymi zezwoleniami na usunięcie drzew, również dotyczących nakładania administracyjnych kar pieniężnych za usuwanie drzew bez wymaganego zezwolenia bądź niszczenia lub uszkodzenia drzew.

W 2017 r. w ramach pierwszej edycji Zielonego Budżetu realizowano wnioski zgłoszone przez mieszkańców miasta. Łącznie wpłynęło 107 wniosków. Po ocenie formalnej i merytorycznej do wykonania zakwalifikowano 24 projekty, z czego 9 w całości, a z pozostałych 15 – tu wybrane lokalizacje.

Zrealizowane projekty przez Biuro Miejskiego Architekta Zieleni to:

- rewitalizacja ul. Ogrodowej w ramach której przeprowadzono zabiegi pielęgnacyjne w koronach drzew, wykonano również koncepcję a następnie projekt zagospodarowania rabat wzdłuż całej ulicy, w okresie jesiennym dokonano nasadzeń roślinnych: drzewa liściaste – 1 szt., krzewy liściaste – 778 szt., byliny/pnącza/trawy – 1 179 szt., rośliny cebule – 1 230 szt.,

- zagospodarowanie skweru przy ul. Biedronki, po wykonaniu alejek zakończono inwestycję nasadzeniami roślinnymi: na terenie posadzono 22 szt. drzew liściastych, 1 735 szt. krzewów liściastych,
- nasadzenia w pasach drogowych: ul. Bielskiego – drzewa liściaste – 1 szt., krzewy liściaste – 260 szt., ul. Roztocze – drzewa liściaste – 34 szt., krzewy liściaste – 1 079 szt., Al. Solidarności /Tysiąclecia (pas środkowy) – drzewa liściaste – 47 szt., krzewy liściaste – 6 704 szt., trawy – 2 090 szt., Al. Witosy – drzewa liściaste – 15 szt., krzewy liściaste 3 036 szt.,
- ustawienie mebli miejskich na terenie przy: ul. Głęboka/ul. Narutowicza – 1 ławka po łuku z oparciem, 1 kosz na śmieci, ul. Chopina/ul. Lipowa – 2 ławki po łuku bez oparcia, 1 ławka bez oparcia, 1 kosz na śmieci, ul. Narutowicza – ławka (przysiadka), 13,5 mb ogrodzenia trawnikowego, ul. Sądowa – 2 ławki bez oparcia, 6 donic z nasadzeniami wieloletnimi, ul. Grotgera – 3 ławki bez oparcia, 4 kosze na śmieci, 8 donic z nasadzeniami wieloletnimi, 10 stojaków rowerowych, ul. Zamojska – 6 donic, 6 ławek,
- wykonanie 300 m² łąki kwietnej na terenie pomiędzy ul. Wyżyńskiego a ul. Bernardyńską jako eksperymentalne założenie na terenie miasta, które sprawdziło się i cieszyło mieszkańców do późnej jesieni kolorami i zapachem,
- zlecenie wykonania dokumentacji projektowej na 3 parklety przy ul. Zamojskiej, Świętoduskiej oraz ul. Lubartowskiej oraz dokumentacji projektowej na zagospodarowanie terenu przy ul. Zbożowej – „Lasek na Sławinie”,

Pozostałe zwycięskie wnioski realizowały wydziały merytoryczne. Pierwsza edycja Zielonego Budżetu to dla miasta i jej mieszkańców:

- 4 skwery w różnych częściach miasta (ul. Montażowa, Cyrulicza, Szwoleżerów, Biedronki) z nową myślą i nowymi standardami dotyczącymi wyposażenia i roślinności,
- nasadzenia w pasach drogowych, skwerach, rabatach i donicach – 213 drzew, ponad 17 000 krzewów, ok. 4 000 bylin na 14 000 m² pow.,
- nowa ul. Ogrodowa – ponad 3 200 krzewów, bylin i roślin cebulowych,

- miejsca o zupełnie nowym wyglądzie, wysokiej jakości – ul. Głęboka/ Narutowicza, Lipowa/Chopina, Zamojska, Grottgera,
- miejsca z nowymi standardami dla pieszych, gdzie wyeliminowano parkowanie samochodów w miejscach do tego nie przeznaczonych – ul. Sądowa, Zamojska, Narutowicza,
- 19 ławek i 20 donic rozstawionych w różnych konfiguracjach z otoczeniem w zieleni tworzących enklawy do chwilowego oddechu w centrum miasta,
- pierwsza łąka kwietna przy ul. Bernardyńskiej,
- dokumentacje projektowe dla terenów zieleni w dzielnicy Felin oraz Sławin, które stanowić będą doskonałe zaplecze dla nowej edycji Zielonego Budżetu.

W okresie jesiennym Biuro wykonało wg własnych projektów i koncepcji następujące nasadzenia roślinne:

- teren pomiędzy ul. Głęboką a ul. Narutowicza – drzewa liściaste 1 szt., krzewy liściaste 368 szt.,
- teren pomiędzy ul. Lipową a ul. Chopina – krzewy liściaste 156 szt.,
- teren przy ul. Bajkowskiego – Ratusz – krzewy liściaste 278 szt.,
- teren przy ul. Bohaterów Monte Cassino – krzewy liściaste 566 szt, byliny/pnącza/krzewinki 1 546 szt.,
- teren przy ul. Romanowskiego – krzewy liściaste 63 szt., byliny/pnącza/krzewinki 82 szt.,
- teren przy ul. Zygmunta Augusta – krzewy liściaste 416 szt.,
- teren przy ul. Głębokiej – krzewy liściaste 248 szt.,
- teren przy ul. Jana Pawła II – drzewa liściaste –18 szt.,
- teren przy ul. Zamojskiej /Sądowej/Grottgera – nasadzenia w donicach – krzewy liściaste 50 szt., krzewy iglaste 16 szt.,
- nasadzenia zostały współfinansowane przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Lublinie w wys, 50 000 zł.

W 2017 r. opracowano projekty zagospodarowania terenów zieleni w następujących lokalizacjach:

- teren przy ul. Szwoleżerów – nasadzenia przy placu zabaw (czeka na realizację), pas środkowy al. Witosa (zrealizowano),

- teren przy ul. Biedronki – kontynuacja „Skweru pokoleń” (do realizacji w 2018 r.),
- rondo im. Metropolity Piotra Mohyły (do realizacji),
- rondo Nauczycieli Tajnego Nauczania (do realizacji),
- koncepcja zagospodarowania ul. Ogrodowej (zrealizowano),
- teren przy ul. Bajkowskiego/Ratusz (zrealizowano),
- teren przy ul. Zygmunta Augusta (zrealizowano I etap),
- teren przy ul. Stadionowej (do realizacji),
- teren przy ul. Bielskiego (zrealizowano),
- teren przy ul. Roztocze (zrealizowano),
- teren przy ul. Romanowskiego (zrealizowano),
- teren pomiędzy ul. Lipową/Chopina (zrealizowano),
- rondo im. Romana Dmowskiego – zmiana obsady letniej (zrealizowano),
- zagospodarowanie podwórka na Stary Mieście ul. Jezuicka (do realizacji),
- rondo im. Mariana Mokrskiego – zmiana obsady letniej (zrealizowano),
- teren schroniska dla bezdomnych zwierząt ul. Metalurgiczna (zrealizowano przez Wydział Inwestycji i Remontów).

Przy współfinansowaniu Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Lublinie opracowano i wydano album „Przyroda Lublina” w nakładzie 1 000 egzemplarzy, który na ponad 200 zdjęciach pokazuje niezwykle świat przyrodniczy naszego miasta.

6.5. Zarządzanie energią

6.5.1. Plan gospodarki niskoemisyjnej dla Miasta Lublin

Plan gospodarki niskoemisyjnej dla miasta Lublin (PGN) został przyjęty do realizacji przez Radę Miasta Lublin uchwałą nr 360/XIII/2015 z dn. 23.12.2015 r.

W dn.18.05.2017 r., uchwałą nr 744/XXX/2017 Rada Miasta Lublin przyjęła do realizacji Aktualizację planu gospodarki niskoemisyjnej dla miasta Lublin.

Aktualizacja dokumentu wynika z potrzeby uwzględnienia działań zgłoszonych do PGN przez interesariuszy.

W zakresie działań Gminy Lublin nastąpiły zmiany projektów oraz uszczegółowienie zakresów rzeczowych projektów transportowych i drogowych realizowanych w ramach PO PW 2014-2020 i ZIT RPO WL 2014-2020. Dodatkowo, na wstępnym etapie planowania zakupów nowych pojazdów, rozważany był zakup autobusów elektrycznych lub hybrydowych. W wyniku przeprowadzonego dialogu technicznego dot. możliwej eksploatacji autobusów hybrydowych i elektrycznych w lubelskiej komunikacji miejskiej, zdecydowano o zakupie wyłącznie autobusów elektrycznych, jako bardziej ekologicznych oraz tańszych w eksploatacji i obsłudze.

Cele wynikające z realizacji zaktualizowanych działań to zmniejszenie zużycia energii o 440 384,76 MWh/rok oraz emisji CO₂ o 436 855,60 Mg/rok.

W porównaniu z 2008 r., przyjętym za rok bazowy są to redukcje odpowiednio o 9,41 % oraz o 23,44 %. Dzięki realizacji działań wzrosło wykorzystanie energii wyprodukowanej w odnawialnych źródłach do 17,48 %.

W ramach monitorowania zużycia energii w Gminie Lublin, w 2017 r. przeprowadzone zostały:

- inwentaryzacja rodzaju i wielkości zużycia paliw stałych w budynkach komunalnych mieszkalnych i użytkowych,
- inwentaryzacja rodzaju i wielkości zużycia paliw stałych w budynkach prywatnych jednorodzinnych,
- inwentaryzacja instalacji odnawialnych źródeł energii na terenie Gminy Lublin.

W 2017 r. Lublin uzyskał wyróżnienie w kategorii „Systemy energetyczne” w piątej edycji konkursu Eco-Miasto organizowanym dla samorządów przez Ambasadę Francji w Polsce. Wyróżnienie przyznano za kompleksowość i różnorodność działań w zakresie zarządzania energią.

6.5.2. Elektromobilność

W lutym 2017 r. Prezydent Miasta Lublin podpisał list intencyjny w sprawie rozwoju elektromobilności w Lublinie we współpracy z Ministerstwem Rozwoju, Ministerstwem Energii oraz Polskim Funduszem Rozwoju. W 2017 r. prace dotyczyły tworzenia nowych przepisów prawa – ustawy o elektromobilności i paliwach

alternatywnych. Wnioski i sugestie Lublina przekazywane były w czasie szeregu warsztatów i spotkań.

Doświadczenia Lublina w zakresie elektromobilności były wielokrotnie przedstawiane przy omawianiu budowy infrastruktury ładowania pojazdów elektrycznych w mieście oraz możliwości wykorzystania publicznego transportu elektrycznego.

W czerwcu 2017 r. Prezydent Miasta podpisał z Narodowym Centrum Badań i Rozwoju Porozumienie o wspólnej realizacji programu bezemisyjnego transportu publicznego. Prace w tym zakresie obejmowały udział w innowacyjnym zamówieniu publicznym, w tym opracowanie, wspólnego dla wszystkich miast uczestniczących w programie, SIWZ dla innowacyjnego pojazdu i infrastruktury ładowania.

6.5.3. Optymalizacja elektrycznej mocy zamówionej

Przeprowadzona optymalizacja elektrycznej mocy zamówionej w punktach poboru energii elektrycznej zasilających budynki Urzędu Miasta Lublin przyniosła efekty:

- potencjalne oszczędności będące efektem prac w 2017 r. – ok 14 000 zł brutto,
- rzeczywiste oszczędności będące efektem prac w 2016 r. – 15 153,53 zł brutto.

6.5.4. Umowa sprzedaży energii elektrycznej

W 2017 r. prowadzono koordynację realizację umowy sprzedaży energii elektrycznej nr 144/ZE/16 z dn. 29.11.2016 r., będącej wynikiem przeprowadzonego w 2016 r. postępowania przetargowego oraz zaktualizowano dane na potrzeby koordynacji realizacji umów sprzedaży energii elektrycznej oraz na potrzeby przeprowadzania prac przetargowych w zakresie dostawy energii elektrycznej. Aktualizacja dotyczyła danych z zakresu:

- umów o świadczenie usług dystrybucji energii elektrycznej,
- numerów i lokalizacji liczników energii elektrycznej,
- nazewnictwa punktów poboru energii elektrycznej,
- osób do kontaktu w sprawach związanych z realizacją umów sprzedaży energii elektrycznej.

W 2017 r. została przeprowadzona procedura związana z udzieleniem zamówień na usługi dystrybucji energii elektrycznej

na potrzeby Urzędu Miasta Lublin – przygotowano łącznie 5 postępowań dotyczących 7 punktów poboru energii elektrycznej, w tym na potrzeby zespołu fontann multimedialnych na Placu Litewskim.

7. RYNEK PRACY

7.1. Ogólna sytuacja na lokalnym rynku pracy

W statystykach Miejskiego Urzędu Pracy w Lublinie wg stanu na dzień 31.12.2017 r. liczba osób bezrobotnych wynosiła 11 164 osoby oraz 345 osób poszukujących pracy, co ogółem daje liczbę 11 509. W końcu grudnia 2017 r. stopa bezrobocia dla miasta Lublin kształtowała się na poziomie 6,2 %, dla województwa lubelskiego – 8,8 %, zaś dla kraju – 6,6 %.

W porównaniu do sytuacji sprzed roku wysokość tego wskaźnika zmniejszyła się o 1 % dla miasta Lublin, o 1,6 % dla województwa lubelskiego, natomiast dla kraju zmniejszyła się o 1,7 %.

Na dzień 31.12.2017 r. w Miejskim Urzędzie Pracy w Lublinie w rejestrze bezrobotnych pozostawało 11 164 osoby i liczba zarejestrowanych bezrobotnych była niższa niż w analogicznym okresie 2016 r. o 1 569 osób.

Na przestrzeni 2017 r. zostało zarejestrowanych 14 665 osoby bezrobotne, z czego 1 234 osoby rejestrowało się elektronicznie w ramach tzw. prerejestracji, a 264 osoby za pomocą pełnej elektronicznej rejestracji.

W 2017 r. z ogółu 16 234 osób wyrejestrowanych z ewidencji bezrobotnych – 8 023 osoby podjęło pracę, z tego 6 764 osoby pracę niesubsydiowaną i 1 259 osób pracę subsydiowaną. Z tytułu niepotwierdzenia gotowości do podjęcia pracy z ewidencji zostały wyłączone 2 503 osoby.

W ramach działalności Miejskiego Urzędu Pracy w Lublinie w 2017 r. zarejestrowanym bezrobotnym ustalono następujące profile pomocy:

- Profil pomocy I – 42 osoby,
- Profil pomocy II – 6623 osoby,
- Profil pomocy III – 4171 osób.

7.2. Główne kierunki działalności Miejskiego Urzędu Pracy

7.2.1. Wspieranie pełnego i produktywnego zatrudnienia

W 2017 r. do Miejskiego Urzędu Pracy w Lublinie zgłoszonych zostało łącznie 10 682 wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej. Wśród nich znalazły się 673 wolne miejsca pracy adresowane do osób niepełnosprawnych.

W ramach prowadzonego monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych w 2017 r. przeprowadzono badanie kwestionariuszowe 94 przedsiębiorstw zlokalizowanych na terenie miasta Lublin.

W 2017 r. do Miejskiego Urzędu Pracy w Lublinie wpłynęły 19 582 oświadczenia o zamiarze powierzenia pracy cudzoziemcowi.

W ramach XVIII edycji targów pracy pod nazwą „Inżynier na rynku pracy” odbył się Dzień Kariery 2017, którego organizatorami byli: Miejski Urząd Pracy w Lublinie oraz Biuro Karier Politechniki Lubelskiej.

Głównym punktem Dnia Kariery 2017 była konferencja tematyczna „Rynek pracy dla aktywnych”, podczas której zaprezentowane zostały m.in. informacje związane z bezpiecznymi wyjazdami za granicę, legalną pracą, finansowymi formami wsparcia w aktywnym poszukiwaniu pracy, legalizacją pobytu i zatrudnienia cudzoziemców-studentów i absolwentów na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Targi Pracy 2017 których organizatorem był Miejski Urząd Pracy w Lublinie, współorganizatorzy: Wyższa Szkoła Ekonomii i Innowacji w Lublinie, Centrum Edukacji i Pracy Młodzieży OHP w Lublinie oraz Wojewódzki Sztab Wojskowy w Lublinie, Ośrodek Aktywizacji Zawodowej w Lublinie.

W Targach wzięło udział blisko 147 wystawców, oferujących ponad 1 000 różnorodnych miejsc pracy. Wśród miejsc pracy znalazły się zarówno te skierowane do osób wykonujących najprostsze prace fizyczne, jak i te przeznaczone dla wysokiej klasy specjalistów.

7.2.2. Świadczenie pomocy w rozwoju zawodowym, promowanie i wspieranie rozwoju przedsiębiorczości

W 2017 r. MUP w Lublinie prowadził poradnictwo zawodowe w formie indywidualnego i grupowego poradnictwa zawodowego dla osób bezrobotnych oraz w ramach indywidualnej i grupowej informacji zawodowej. W ramach poradnictwa indywidualnego i grupowego wsparciem objęto 2 320 osób.

Spośród bezrobotnych podejmujących pracę subsydiowaną, 179 osób zostało skierowane do prac interwencyjnych, 443 osoby podjęło działalność gospodarczą, a 249 podjęło pracę objętą refundacją kosztów zatrudnienia bezrobotnego, (wyposażenie lub doposażenie stanowisk pracy). Dofinansowanie do wynagrodzenia osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia otrzymało 47 osób.

W 2017 r. liczba osób, które rozpoczęły staże, wyniosła 2 048 osób, natomiast liczba osób, które rozpoczęły szkolenia osiągnęła poziom 121.

W okresie sprawozdawczym 143 osoby rozpoczęło prace społecznie użyteczne, w tym 20 osób w ramach Programu Aktywizacja i Integracja.

Wsparciem w ramach Krajowego Funduszu Szkoleniowego objęto 384 osoby.

7.2.3. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu

W 2017 r. realizowano również Program Aktywizacja i Integracja (PAI). Jest to działanie w zakresie aktywizacji zawodowej i integracji społecznej bezrobotnych, dla których określono III profil pomocy, korzystających jednocześnie ze świadczeń pomocy społecznej, w szczególności realizujące kontrakt socjalny.

Program PAI składał się z dwóch bloków:

- blok AKTYWIZACJA – wsparcie w aktywizacji zawodowej w formie prac społecznie użytecznych zorganizowanych przez gminę na zasadach wynikających z obowiązujących przepisów,
- blok INTEGRACJA – integracja społeczna realizowana w formie warsztatów mających na celu wzrost potencjału społeczno-zawodowego osób bezrobotnych.

W okresie sprawozdawczy w ww. program rozpoczęło 20 osób.

7.2.4. Promocja działalności MUP

W 2017 r. informowano opinię publiczną o usługach świadczonych przez MUP.

W tym celu na stronie internetowej MUP, umieszczano komunikaty informacyjne w aktualnościach, informacje statystyczne i sprawozdawcze o bezrobociu i sytuacji na lokalnym rynku pracy. Uwzględniając działania związane z obsługą medialną udzielono 70 informacji nt. bieżącej działalności MUP w Lublinie. Na stronie internetowej Miejskiego Urzędu Pracy w Lublinie istnieje zakładka informacyjna na temat obsługi prasowej Urzędu, w której zawarta jest instrukcja dotycząca przesyłania pytań przez dziennikarzy drogą elektroniczną. Dziennikarze mogą przysyłać zapytania na temat działalności Urzędu, albo opinie i sugestie w tym zakresie. Forma ta skraca czas otrzymywania wyjaśnień i informacji o działalności Urzędu. Media opublikowały 14 artykułów prasowych nt. działalności MUP w Lublinie. Udzielono również 30 wywiadów w ramach audycji radiowych i telewizyjnych nt. działalności MUP w Lublinie.

W 2017 r. do rejestracji Urzędu miesięcznie zgłaszało się ok. 1 300 osób chcących się zarejestrować jako bezrobotne bądź poszukujące pracy. Miejski Urząd Pracy w Lublinie udzielał informacji klientom Urzędu o usługach i instrumentach rynku pracy oraz prawach i obowiązkach bezrobotnego. Średnio miesięcznie 2 500 osób odwiedzało informację MUP.

W 2017 r. liczba pism wpływających do MUP wynosiła 52 102 i dotyczyła spraw związanych z działalnością MUP.

8. SZKOLNICTWO I OŚWIATA

8.1. Modernizacje i remonty obiektów oświatowych

W ramach środków finansowych przypisanych do dyspozycji Wydziału Inwestycji i Remontów na modernizację obiektów oświatowych w roku sprawozdawczym wydatkowano łączną kwotę 11 588 548,23 zł. W tej grupie zadań zrealizowano następujące zadania inwestycyjne:

- ul. Beryłowa/Jantarowa – budowa kompleksu (przedszkole, dom kultury, szkoła podstawowa) wydatkowano łączną kwotę 59 636,24 zł za projekt zamienny stacji wymienników ciepła (7 380,00 zł), na opłaty na rzecz PSG za przyłączenie do sieci gazowej (8 847,39 zł) oraz z tytułu trwałego wyłączenia gruntu z produkcji rolnej z przeznaczeniem na pod budowę budynku wielofunkcyjnego, w skład którego będą wchodzić: przedszkole, dom kultury oraz szkoła podstawowa z salą gimnastyczną wraz z niezbędną infrastrukturą w postaci utwardzonego dojazdu, parkingów oraz ciągów komunikacyjnych,
- Szkoła Podstawowa nr 7 – za 919 385,65 zł zapłacono za opracowanie ornitologiczne w związku z prowadzonymi robotami termomodernizacyjnymi (1 500,00 zł) oraz rozpoczęto roboty związane z termomodernizacją budynku szkoły (917 885,65 zł),
- Szkoła Podstawowa nr 25 – za 1 236 200,00 zł zapłacono za opracowanie ornitologiczne w związku z prowadzonymi robotami termomodernizacyjnymi (1 500,00 zł) oraz rozpoczęto roboty związane z termomodernizacją budynku szkoły (1 234 700,00 zł),
- Szkoła Podstawowa nr 10 (zadanie realizowane w ramach B.O.) – zakończono budowę zespołu boisk sportowych. W okresie sprawozdawczym wartość inwestycji ogółem wyniosła 544 213,50 zł, z tego ze środków GPPiRPA –

- 150 000,00 zł. Całkowity nakład tej inwestycji realizowanej w latach 2012-2017 wyniósł – 747 286,50 zł,
- Zespół Szkół nr 12 (zadanie realizowane w ramach B.O.) – za 54 862,60 zł opracowano dokumentację projektową na budowę obiektów sportowych na terenie Zespołu Szkół nr 12, w tym: boiska do piłki nożnej ze sztuczną murawą, boisk wielofunkcyjnych ze sztuczną nawierzchnią,
 - Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 2 – zakończono roboty związane z przebudową boisk sportowych. W roku sprawozdawczym wydatkowano łącznie kwotę 531 378,30 zł (w tym: ze środków własnych – 531 378,00 zł FRKF – 10 000,00 zł). Ogółem nakład inwestycyjny na w/w zadanie realizowane w latach 2014-2017 wyniósł 1 288 068,30 zł,
 - Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 4 – za 41 180,06 zł zrealizowano dostawę i montaż platformy przyschodowej dla osób niepełnosprawnych,
 - Zespół Szkół nr 4 – zakończono roboty budowlane w ramach przebudowy budynku przy ul. Kurantowej 5 na potrzeby szkoły filialnej dla Dzieci z autyzmem i z zespołem aspergera. W roku sprawozdawczym wydatkowano łączną kwotę 2 308 780,71 zł, z tego na roboty ogólnobudowlane wydatkowano (1 705 445,96 zł),
 - Gimnazjum nr 5 – za 39 360,00 zł wykonano instalację wentylacji podbasenia,
 - Gimnazjum nr 10 – w roku sprawozdawczym wydatkowano 2 764 588,36 zł – kontynuowano roboty budowlane związane z budową hali sportowej,
 - Zespół Szkół Energetycznych – w roku sprawozdawczym wydatkowano 874 491,90 zł, z tego wykonano opracowanie ornitologiczne w związku z prowadzonymi robotami termomodernizacyjnymi budynków Zespołu Szkół Energetycznych (3 000,00 zł), wykonano i zamontowano tablicę informacyjną (na terenie ZSEnergetycznych (1 881,90 zł) oraz rozpoczęto roboty związane z termomodernizacją budynków Zespołu Szkół Energetycznych, w tym: budynek dydaktyczny i budynek warsztatów (869 610,00 zł),
 - Szkoła Muzyczna – wydatkowano 907 434,21 zł. Zakończono roboty budowlane związane z wykonaniem aranżacji wnętrza

sali koncertowej wraz ze sceną i holem w zakresie akustyki, elektroakustyki i wyposażenia multimedialnego,

- Bursa Szkolna nr 1 – w roku sprawozdawczym wydatkowano 869 220,00 zł, z tego wykonano opracowanie ornitologiczne w związku z prowadzonymi robotami termomodernizacyjnymi budynku B.S. nr 1 (1 500,00 zł), rozpoczęto roboty związane z termomodernizacją budynku Bursy Szkolnej nr 1 (867 720,00 zł).

Inwestycje realizowane z udziałem środków europejskich:

- Szkoła Muzyczna – w roku sprawozdawczym wydatkowano 40 612,00 zł na opracowanie studium wykonalności oraz sporządzenie opinii. Ponadto zrealizowano dostawę i montaż urządzeń systemów: elektroakustycznego, inspicjenta, multimedialnego oraz oświetlenia scenicznego na potrzeby Szkoły Muzycznej I i II st., im. Tadeusza Szeligowskiego w Lublinie, ul. Narutowicza 32a. Zapłata w kwocie 1 153 248,00 zł nastąpiła w styczniu 2018 r. Łączna wartość tej inwestycji wyniosła 1 193 860,00 zł,
- w ramach projektu: „Termomodernizacja sześciu obiektów użyteczności publicznej w Lublinie” za łączną kwotę 436 564,70 zł opracowano dokumentację projektową na termomodernizację budynków:
 - Zespół Szkół nr 4 przy ul. Bronowickiej 21 – 72 570,00 zł,
 - aktualizację dokumentacji kosztorysowej na termomodernizację budynku Bursy Szkolnej nr 7 przy Zespole Szkół Transportowo-Komunikacyjnych w Lublinie, ul. Zemborzycka 82 – 30 750,00 zł,
 - III Liceum Ogólnokształcące przy Placu Wolności 4 – (47 970,00 zł),
 - byłego Gimnazjum nr 18 przy ul. Długosza 8 – 80 000,00 zł,
 - aktualizację dokumentacji projektowej i dokumentacji kosztorysowej na termomodernizację budynku Szkoły Podstawowej nr 20 przy ul. Piłsudskiego 26 – 34 440,00 zł,
 - byłego Gimnazjum nr 14 – Szkoły Podstawowej nr 33 przy ul. Pogodnej 19 – 79 950,00 zł.

W ramach środków finansowych przypisanych do dyspozycji Wydziału Inwestycji i Remontów na remonty obiektów oświatowych w roku sprawozdawczym wydatkowano ogółem kwotę

1 300 099,65 zł. W tej grupie zrealizowano następujące zadania remontowe:

- zapłacono za wykonane w 2016 r. roboty budowlane polegające na montażu urządzeń do kompensacji mocy biernej w obiektach oświatowych Gminy Lublin (112 422,00 zł),
- zaprojektowano i wykonano remont instalacji wentylacji mechanicznej nawiewno-wyciągowej w pomieszczeniach kuchni w budynku Przedszkola nr 19 przy ul. Weteranów 5 (88 560,00 zł),
- w dotychczasowym budynku Gimnazjum nr 2, przy ul. Lwowskiej 11 na potrzeby Zespołu Szkół Odzieżowo-Włókienniczych wydatkowano łączną kwotę – 856 056,00 zł,
- wykonano naprawę instalacji wentylacji mechanicznej w gabinecie profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej w budynku Szkoły Podstawowej nr 34, ul. Kosmowskiej 3 – 2 952,00 zł,
- w budynku Szkoły Podstawowej nr 24, przy ul. Niecałej 1 w związku z przystosowaniem pomieszczeń szkoły na potrzeby Przedszkola nr 4 wydatkowano łącznie – 182 907,00 zł,
- wykonano drogę dojazdową do budynku Przedszkola nr 77 przy ul. Radości – 49 752,65 zł,
- naprawiono dach na budynku PSBiG przy al. Raclawickich 5/7 – 7 450,00 zł.

W ramach środków finansowych przekazanych bezpośrednio do placówek i obiektów oświatowych – (w dyspozycji Wydziału Oświaty i Wychowania) w roku sprawozdawczym wydatkowano łącznie kwotę 5 593 984,81 zł.

Na wydatki bieżące takie jak naprawy bieżące, remonty ogólnobudowlane pomieszczeń szkolnych, (roboty malarskie, tynkarskie, posadzkarskie, wymiany stolarki, remonty schodów, dojść), przystosowanie budynków gimnazjów do wymogów wynikających z reformy oświatowej, roboty instalacyjne elektryczne, wod.-kan., c.o., gaz., (w tym ujęte są wyniki awarie w branży budowlanej, elektrycznej i sanitarnej) wydatkowano ogółem 5 309 499,81 zł, z czego:

- w przedszkolach kwotę 544 762,24 zł – dla przedszkoli nr: 2, 3, 13, 15, 18, 26, 31, 33, 35, 39, 45, 46, 47, 49, 50, 54, 56, 69, 70, 72, 74, 76, 77, 79,

- w szkoła podstawowych kwotę 617 884,69 zł – dla szkół podstawowych nr: 2, 6, 10, 20, 21, 23, 25, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 34, 42, 48,
 - w Zespołach Szkół Ogólnokształcących kwotę 415 097,49 zł – dla ZSO nr 1, 2, 4, 5 i 6,
 - w gimnazjach kwotę 1 178 927,22 zł – dla gimnazjów nr: 1, 5, 7, 9, 14, 15, 16, 18, 19,
 - w liceach ogólnokształcących na kwotę 465 273,69 zł – licea nr: IV, V, VIII, IX, XXIII,
 - w szkołach zawodowych kwotę 974 377,66 zł – dla Zespołu Szkół Elektronicznych, Energetycznych, Budowlanych, Transportowo-Komunikacyjnych, Samochodowych oraz Zespołu Szkół Chemicznych i Przemysłu Spożywczego,
 - w zespołach szkół kwotę 545 772,73 zł – dla ZS nr 1, 4, 5, 6, 8, 9, 10, 11 i 12,
 - w szkole muzycznej I i II st., im. T. Szeligowskiego – 119 974,20 zł,
 - dla LCKUiZ kwotę 99 830 zł na remont instalacji elektrycznej w salach warsztatowych,
 - w specjalnych ośrodkach szkolno-wychowawczych kwotę 49 999,90 zł – dla SOSW nr 1, SOSW dla Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnych przy ul. Hirszfelda 6,
 - w bursach szkolnych kwotę 297 599,99 zł dla Bursy nr 1, 3 i 5.
- Na wydatki majątkowe przeznaczono kwotę ogółem 284 485,00 zł, z czego:
- w Szkole Podstawowej nr 20 – wykonano siłownię napowietrzną – 67 000,00 zł,
 - w Szkole Podstawowej nr 32 – wykonano przebudowę szatni – 80 000,00 zł,
 - w Szkole Podstawowej nr 40 – wykonano roboty budowlano-instalacyjne pracowni chem.-biolog. – 49 996,33 zł,
 - w ZSO nr 6 – wykonano plac zabaw – 52 495,17 zł,
 - w Szkole Muzycznej I i II st., im. T. Szeligowskiego – wykonano instalację antywłamaniową – 34 993,50 zł.

8.2. Wychowanie przedszkolne

Wychowaniem przedszkolnym obejmuje się dzieci od początku roku szkolnego w roku kalendarzowym, w którym dziecko kończy 3 lata, do końca roku szkolnego w roku kalendarzowym, w którym dziecko kończy 6 lat. Zakładanie i prowadzenie publicznych przedszkoli należy do zadań własnych gminy.

W roku szkolnym 2017/2018 miasto Lublin przygotowało 8 740 miejsc w prowadzonych przez siebie 64 przedszkolach, jednym zespole przedszkolnym i 4 punktach przedszkolnych. Ponadto, w 27 szkołach podstawowych przygotowano 47 oddziałów przedszkolnych, które dysponowały 1 130 miejscami dla dzieci 5-6 letnich.

Łącznie w edukacji samorządowej przygotowanych było 9 870 miejsc.

Na uwagę zasługuje fakt, iż w ostatnich 7 latach oddawane były do użytku rokrocznie nowe przedszkola lub nowe miejsca wychowania przedszkolnego:

- 2011 r. – ul. Zygmunta Augusta, Przedszkolne nr 84 – 120 miejsc,
- 2012 r. – ul. Onyksowa, Przedszkole nr 85 – 120 miejsc,
- 2013 r. – ul. Wolska, Przedszkole z Oddziałami Integracyjnymi nr 12 – 120 miejsc,
- 2014 r. – ul. Sławinkowska, Przedszkole nr 86 – 150 miejsc oraz ul. Zygmunta Augusta, Przedszkole nr 84 – 60 miejsc,
- 2015 r. – ul. Woronieckiego, Przedszkole nr 87 – 120 miejsc oraz ul. Sławinkowska, Przedszkole nr 86 – 50 miejsc,
- 2016 r. – Przedszkole nr 84 – 100 miejsc, ul. Sławinkowska, Przedszkole nr 86 – 100 miejsc, ul. Woronieckiego, Przedszkole nr 87 – 25 miejsc,
- 2017 r. – ul. Sławinkowska, Przedszkole nr 86 – 40 miejsc.

Łącznie 1 005 miejsc.

Sieć przedszkoli, oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych i innych form wychowania przedszkolnego prowadzonych przez miasto uzupełniały placówki niepubliczne, które dysponują 4 325 miejscami w 73 przedszkolach, 111 miejscami w 4 oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych oraz w 115 miejscami w 6 punktach przedszkolnych. Rekrutacja do tych pla-

cówek odbywała się na zasadach określonych przez organ prowadzący poszczególne placówki wychowania przedszkolnego.

Na jeden oddział w przedszkolach przypada średnio ok. 2,3 etatu pedagogicznego (z uwzględnieniem zastępstw) oraz ok. 2,4 etatu administracji i obsługi. W roku szkolnym 2017/2018 zatrudnienie w przedszkolach kształtowało się na poziomie 879,47 etatów pedagogicznych, w tym:

- liczba etatów nauczycieli dyplomowanych wyniosła 383,08 (43,56 %),
- liczba etatów nauczycieli mianowanych wyniosła 265,65 (30,21 %),
- liczba etatów nauczycieli kontraktowych wyniosła 190,76 (21,69 %),
- liczba etatów nauczycieli stażystów wyniosła 41,58 (4,7 %).

W minionym roku szkolnym zatrudnienie pracowników niepedagogicznych kształtowało się na poziomie 892 etatów. Wydatki na utrzymanie przedszkoli wraz z przedszkolem specjalnym prowadzonych przez miasto Lublin (z uwzględnieniem wydatków na zadania własne realizowane z udziałem środków europejskich) wyniosły w 2017 r. 88 490 463,74 zł. W tej kwocie zawiera się dotacja celowa z budżetu państwa na realizację zadań własnych z zakresu wychowania przedszkolnego na 12 911 256,61 zł. Do tego dochodzą wydatki na utrzymanie oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych prowadzonych przez miasto Lublin (ok. 7 mln zł) oraz wydatki na utrzymanie punktów przedszkolnych w przedszkolach prowadzonych przez miasto Lublin – 129 218,50 zł, w tym dotacja celowa z budżetu państwa 64 225,86 zł. Razem na wychowanie przedszkolne miasto wydatkowało 88 619 682,24 zł.

8.3. Zmiany w sieci szkół i placówek

W ciągu 2017 r. dokonano następujących zmiany w sieci szkół i placówek:

- z dn. 31.08.2017 r. zlikwidowano Technikum Pocztowno-Telekomunikacyjne im. Obrońców Poczty Gdańskiej wchodzące w skład z Zespołu Szkół nr 1 im. Władysława Grabskiego w Lublinie (uchwała nr 654/XXV/2017 Rady Miasta Lublin z dn.

2.02.2017 r.), Szkołę Podstawową nr 49 wchodzącą w skład Zespołu Szkół nr 4 im. Janusza Korczaka w Lublinie (uchwała nr 631/XXIV/2016 Rady Miasta Lublin z dn. 21.12.2016 r.) oraz Technikum z Oddziałami Integracyjnymi (uchwała nr 632/XXIV/2016 Rady Miasta Lublin z dn. 21.12.2016 r.) i Szkołę Policealną Integracyjną (uchwała nr 629/XXIV/2016 Rady Miasta Lublin z dn. 21.12.2016 r.), wchodzące w skład Zespołu Szkół nr 3 w Lublinie – wymienione szkoły nie dokonywały naboru i nie posiadały uczniów. Likwidacja szkół nieprowadzących statutowej działalności miała na celu uporządkowanie sieci szkół podstawowych i ponadgimnazjalnych w Lublinie, co było szczególnie istotne w obliczu zapowiadanej reformy ustroju szkolnego,

- z dn. 31.08.2017 r. zmieniono siedzibę Zespołu Szkół Odzieżowo-Włókienniczych im. Władysława Stanisława Reymonta w Lublinie z ul. Spokojnej 10 na ul. Lwowską 11 (uchwała nr 655/XXV/2017 Rady Miasta Lublin z dn. 2.02.2017 r.),
- z dn. 31.08.2017 r. zmieniono siedzibę XVII Liceum Ogólnokształcącego Specjalnego dla Uczniów Niewidomych i Słabo Widzących, Nieśłyszących, Słabo Słyszących, z Niepełnosprawnością Ruchową, w tym z Afazją, z Autyzmem, w tym z Zespołem Aspergera oraz z Niepełnosprawnościami Sprzężonymi w Lublinie wchodzącego w skład Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego dla Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnych im. prof. Zofii Sękowskiej z ul. Hirszfelda 6 na ul. Wyścigową 31 (uchwała nr 678/XXVI/2017 Rady Miasta Lublin z dn. 2.03.2017 r.),
- z dn. 31.08.2017 r. zmieniono siedzibę Przedszkola nr 4 w Lublinie z ul. Narutowicza 8 na ul. Niecałą 1 (uchwała nr 677/XXVI/2017 Rady Miasta Lublin z dn. 2.03.2017 r.)

Dostosowano sieć szkół podstawowych i gimnazjów do nowego ustroju szkolnego (uchwała nr 679/XXVI/2017 Rady Miasta Lublin z dn. 2.03.2017 r.), w wyniku czego z dn. 1.09.2017 r. nastąpiło:

- przekształcenie 8 gimnazjów w szkołę podstawową – Gimnazjum nr 1, Gimnazjum nr 5, Gimnazjum nr 7, Gimnazjum nr 14, Gimnazjum nr 15, Gimnazjum nr 16, Gimnazjum nr 18, Gimnazjum nr 19,

- przekształcenie 2 gimnazjów w liceum ogólnokształcące – Gimnazjum nr 9 i Gimnazjum nr 10,
- włączenie 1 gimnazjum do szkoły podstawowej – Gimnazjum nr 17 do Szkoły Podstawowej nr 27 i włączenie 2 gimnazjów do szkoły podstawowej działającej w tym w tym samym obiekcie tj. Gimnazjum nr 3 do Szkoły Podstawowej nr 30 oraz Gimnazjum nr 11 do Szkoły Podstawowej nr 28,
- stopniowe wygaszenie 1 gimnazjum – Gimnazjum nr 2,
- przekształcenie 3 zespołów szkół – Zespołu Szkół nr 7, 8 i 9 w szkoły podstawowe.

Dostosowano sieć szkół ponadgimnazjalnych i specjalnych do nowego ustroju szkolnego oraz ustalono sieć szkół ponadpodstawowych i specjalnych działających na terenie miasta Lublin (uchwała nr 680/XXVI/2017 Rady Miasta Lublin z dn. 2.03.2017 r.), w wyniku czego nastąpiło przekształcenie zasadniczych szkół zawodowych w branżowe szkoły I stopnia, ponadgimnazjalnych szkół policealnych i szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy w szkoły ponadpodstawowe oraz Zespołu Szkół nr 4 w Szkołę Podstawową Specjalną nr 26.

8.4. Konkursy na stanowiska dyrektorów szkół i placówek

Z dn. 31.08.2017 r. upłynął okres powierzenia stanowiska 71 dyrektorom przedszkoli, szkół i placówek prowadzonych przez m. Lublin, w tym:

- 35 dyrektorom przedszkoli (Przedszkoli nr: 2, 3, 5, 9, 12, 16, 19, 28, 31, 32, 33, 35, 36, 39, 43, 44, 47, 48, 50, 52, 56, 57, 59, 63, 64, 66, 69, 70, 72, 74, 75, 76, 77, 79, 81),
- 8 dyrektorom szkół podstawowych (Szkół Podstawowych nr: 10, 20, 21, 23, 25, 40, 43, 46),
- 11 dyrektorom gimnazjów (Gimnazjum nr: 1, 2, 3, 5, 7, 10, 14, 15, 17, 18, 19),
- 1 dyrektorowi zespołu szkół (Zespołu Szkół nr 8),
- 1 dyrektorowi zespołu szkół ogólnokształcących (Zespołu Szkół Ogólnokształcących nr 4),
- 8 dyrektorom szkół ponadgimnazjalnych (Zespołu Szkół nr 5, Państwowych Szkół Budownictwa i Geodezji, Zespołu Szkół Elektronicznych, Zespołu Szkół Transportowo-Komunikacyj-

nych, Lubelskiego Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego, Centrum Kształcenia Ustawicznego nr 1),

- 7 dyrektorom placówek (Zespołu Poradni nr: 1 i 2, Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych nr: 2 i 3, Bursy Szkolnej nr: 2, 3, 5).

W przypadku 51 dyrektorów przedszkoli, szkół i placówek zostały ogłoszone konkursy na stanowisko dyrektora:

- Przedszkola nr: 2, 3, 5, 9, 12, 16, 19, 28, 31, 32, 33, 35, 36, 39, 43, 44, 47, 48, 50, 52, 56, 57, 59, 63, 64, 66, 69, 70, 72, 74, 75, 76, 77, 79, 81,
- Szkoły Podstawowej nr 23,
- XXIII Liceum Ogólnokształcącego,
- Zespołu Szkół Ogólnokształcących nr 4,
- Zespołu Szkół nr 5, Państwowych Szkół Budownictwa i Geodezji, Zespołu Szkół Elektronicznych, Zespołu Szkół Transportowo-Komunikacyjnych, Lubelskiego Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego, Centrum Kształcenia Ustawicznego nr 1,
- Zespołu Poradni nr: 1 i 2, Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych nr: 2 i 3, Bursy Szkolnej nr: 2, 3, 5.

Ponadto ogłoszono konkursy:

- w Przedszkolu nr 15 w Lublinie z uwagi na to, że obecnie urzędujący dyrektor przedszkola wygrał konkurs w Przedszkolu nr 59 w Lublinie,
- w Szkole Podstawowej nr 1 w Lublinie przekształconej z Gimnazjum nr 1 z uwagi na złożenie przez dyrektora Gimnazjum wniosku o rozwiązanie stosunku pracy.

Wszystkie konkursy wyłoniły kandydatów na stanowiska dyrektorów, którym z dn. 1.09.2017 r. Prezydent Miasta Lublin powierzył stanowisko na okres kolejnych 5 lat szkolnych.

Przedłużenie do dn. 31.08.2019 r. powierzenia stanowiska dyrektora:

- w 7 Szkołach Podstawowych nr: 10, 20, 21, 25, 40, 43, 46, zgodnie z art. 235 ust. 3 ustawy z dn. 14.12.2016 r. – Przepisy wprowadzające prawo oświatowe (Dz. U. z 2017 r., poz. 60 ze zm.)

Powierzenie stanowiska dyrektora ośmioletniej szkoły podstawowej 4 dyrektorom Zespołów Szkół – zgodnie z art. 250 ust. 3

ustawy z dn. 14.12.2016 r. – Przepisy wprowadzające prawo oświatowe (Dz. U. z 2017 r., poz. 60 ze zm.):

- w Szkole Podstawowej Specjalnej nr 26 (Zespół Szkół nr 4),
- w Szkole Podstawowej nr 39 (Zespół Szkół nr 8),
- w Szkole Podstawowej nr 47 (Zespół Szkół nr 9),
- w Szkole Podstawowej nr 50 (Zespół Szkół nr 7).

Powierzenie stanowiska dyrektora w Gimnazjum nr 2, zgodnie z art. 231 ust. 2 ustawy z dn. 14.12.2016 r. – Przepisy wprowadzające prawo oświatowe (Dz. U. z 2017 r., poz. 60 ze zm.)

Powierzenia stanowiska dyrektora w 9 Gimnazjach do dn. 31.08.2019 r., które zgodnie z art. 237 ust. 3 ustawy z dn. 14.12.2016 r. – Przepisy wprowadzające prawo oświatowe (Dz. U. z 2017 r., poz. 60 ze zmianami) zostały przekształcone w szkoły podstawowe i licea ogólnokształcące:

- Gimnazjum nr 5 – Szkoła Podstawowa nr 5,
- Gimnazjum nr 15 – Szkoła Podstawowa nr 15,
- Gimnazjum nr 16 – Szkoła Podstawowa nr 16,
- Gimnazjum nr 18 – Szkoła Podstawowa nr 18,
- Gimnazjum nr 19 – Szkoła Podstawowa nr 19,
- Gimnazjum nr 14 – Szkoła Podstawowa nr 33,
- Gimnazjum nr 7 – Szkoła Podstawowa nr 57,
- Gimnazjum nr 9 – XXIX Liceum Ogólnokształcące,
- Gimnazjum nr 10 – XXX Liceum Ogólnokształcące.

W związku z włączeniem Gimnazjum nr 3 i 17 do istniejących Szkół Podstawowych nr 30 i 27 dyrektorzy dotychczasowych gimnazjów stali się z mocy prawa wicedyrektorami wskazanych powyżej szkół podstawowych.

Powierzenie pełnienia obowiązków dyrektora w 2 szkołach podstawowych w związku z rozwiązaniem stosunku pracy przez dyrektorów niżej wymienionych szkół, którzy przeszli na emeryturę:

- Szkoła Podstawowa nr 24 im. Partyzantów Lubelszczyzny – od 1.09.2017 r.,
- Szkoła Podstawowa nr 27 im. Marii Montessori – od 22.08.2017 r.

8.5. Wspieranie procesu edukacyjnego uczniów

Realizując postanowienia uchwały nr 1157/XLIII/2014 Rady Miasta z dn. 4.09.2014 r. w sprawie określenia szczegółowych warunków udzielania pomocy dzieciom i młodzieży, form i zakresu tej pomocy oraz trybu postępowania w tych sprawach w związku z realizacją Programu wspierania na terenie Lublina edukacji uzdolnionych dzieci i młodzieży (ze zm.), Prezydent Miasta Lublin wyróżnił dyplomami i nagrodami książkowymi 183 uczniów szkół podstawowych, którzy uzyskali 217 tytułów, 297 uczniów gimnazjów, którzy uzyskali 388 tytułów oraz 192 uczniów szkół ponadgimnazjalnych, którzy uzyskali 243 tytuły laureata lub finalisty w konkursach i olimpiadach przedmiotowych, artystycznych, interdyscyplinarnych oraz turniejach zawodowych. Stypendia otrzymało 470 uczniów, w tym 124 uczniów szkół podstawowych, 218 uczniów gimnazjów i 128 uczniów szkół ponadgimnazjalnych – na łączną kwotę 256 680 zł.

Dyrektorzy szkół przyznali stypendia za wyniki w nauce lub osiągnięcia sportowe w 2017 r. łącznie 1 829 uczniom z lubelskich szkół podstawowych, gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych na kwotę ogółem 151 140 zł:

- „Program wspierania laureatów i finalistów zawodów stopnia centralnego olimpiad oraz turniejów, studiujących na terenie miasta Lublin”. W 2017 r. stypendium z Programu wspierania laureatów i finalistów zawodów stopnia centralnego olimpiad oraz turniejów, studiujących na terenie miasta Lublin, zostało przyznane 20 studentom. Kwota przyznanego stypendium dla studenta wyniosła ogółem 4 387,50 zł,
- „Miejski program stypendialny dla studentów i doktorantów” jest realizowany przez Miasto Lublin od 2010 r. W roku akademickim 2016/2017, pomoc materialną w formie stypendium naukowego dla wybitnie uzdolnionych studentów i doktorantów w ramach „Miejskiego programu stypendialnego dla studentów i doktorantów” otrzymało 40 studentów i 30 doktorantów. Kwota przyznanego stypendium dla studenta wyniosła ogółem 7 020 zł, a dla doktoranta 8 775 zł,
- świadczenia pomocy materialnej o charakterze socjalnym – stypendia szkolne – w 2017 r. spośród 4 450 złożonych wnio-

sków o pomoc materialną tj. stypendium szkolne realizacji podlegało 4 330 decyzji. W zależności od spełnienia określonych kryteriów tj. dochód na osobę w rodzinie nieprzekraczający kwoty 514 zł oraz ilości występujących w rodzinie dodatkowych okoliczności, wysokość przyznanych stypendiów wynosiła odpowiednio: od 106 zł do 248 zł.

W okresie 2017 r. o pomoc materialną o charakterze socjalnym tj. zasiłek szkolny ubiegało się łącznie 336 osób. W ramach realizacji zadania wydano łącznie 252 decyzje o udzieleniu świadczenia z tytułu zdarzenia losowego (np. śmierć, wypadek, choroba, pożar) powodującego przejściowo trudną sytuację materialną rodziny uniemożliwiającą zaspokojenie potrzeb edukacyjnych uczniów. Wysokość kwoty jednorazowego zasiłku szkolnego uzależniona była od rodzaju występującego w rodzinie zdarzenia losowego i wyrażała się w kwotach od 372 zł do 620 zł na osobę.

W 2017 r. na dofinansowanie pracodawcom kosztów kształcenia młodocianych pracowników wydatkowano łącznie kwotę 350 608,12 zł pochodzącą z Funduszu Pracy.

Realizowane programy:

- realizacja rządowego programu pomocy uczniom w 2017 r. – „Wyprawka szkolna” – celem programu było wyrównywanie szans edukacyjnych i wspieranie rozwoju edukacyjnego uczniów przez dofinansowanie zakupu podręczników szkolnych (w przypadku uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym oraz uczniów z niepełnosprawnościami sprzężonymi, w przypadku gdy jedną z niepełnosprawności jest niepełnosprawność intelektualna w stopniu umiarkowanym lub znacznym – także zakupu materiałów edukacyjnych).

W 2017 r. pomocą objęto 343 uczniów, w tym: 329 uczniów uczęszczających do szkół lub placówek prowadzonych przez Miasto Lublin oraz 14 uczniów uczęszczających do szkół lub placówek prowadzonych przez osoby fizyczne lub prawne inne niż jednostka samorządu terytorialnego. Łączna kwota wsparcia wyniosła 98 570,59 zł.

8.6. Projekty oświatowe

Projekty przygotowane przez Urząd Miasta Lublin:

- „Lublin stawia na zawodowców” – wartość projektu wynosi: 5 919 858,48 zł, w tym wnioskowane dofinansowanie: 5 327 872,63 zł i wkład własny: 591 985,85 zł,
- „Młodzi-zdolni-kreatywni” – wartość projektu wynosi: 2 539 001,68 zł, w tym wnioskowane dofinansowanie 2 288 090,68 zł i wkład własny: 250 911,00 zł,
- „Lubelscy licealiści na start” – wartość projektu wynosi: 2 241 394,39 zł, w tym wnioskowane dofinansowanie 1 909 461,19 zł i wkład własny: 331 933,20 zł.

Projekty realizowane przez Urząd Miasta Lublin:

- „Maluchy z Felina. Utworzenie oddziałów Przedszkola nr 84 w Lublinie dla dzieci 3-4 letnich” – wartość projektu wynosi: 1 206 453,60 zł, w tym dofinansowanie: 1 025 485,56 zł i wkład własny: 180 968,04 zł,
- „Przejdź na zawodowstwo – dzisiaj szkoła jutro sukces” – wartość projektu wynosi: 12 128 800,41 zł, w tym dofinansowanie: 10 915 920,37 zł i wkład własny: 1 212 880,04 zł,
- „Szkoły na sto dwa. Program podnoszenia jakości kształcenia ogólnego w 8 szkołach ponadgimnazjalnych z Lublina” – wartość projektu wynosi: 1 842 471,01 zł, w tym dofinansowanie 1 632 252,71 zł i wkład własny: 210 218,30 zł.

Projekty realizowane samodzielnie przez jednostki oświatowe:

- projekty realizowane w ramach programu „Erasmus+” oraz „Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój”. W realizacji projektów na ogólną wartość 4 021 599 zł uczestniczyły:
 - Szkoła Podstawowa nr 51 (Erasmus+ – „Radosna integracja”) – całkowita wartość projektu – 260 352 zł,
 - Szkoła Podstawowa nr 52 (Erasmus+ – „Fun, authentic, simple and trustworthy”) – całkowita wartość projektu – 71 476 zł,
 - Gimnazjum nr 11, Szkoła Podstawowa nr 28 (Erasmus+ – „Wczesne wsparcie uczniów potencjalnie zagrożonych, po ukończeniu edukacji szkolnej, bezrobociem”) – całkowita wartość projektu – 180 826 zł,

- Gimnazjum nr 11, Szkoła Podstawowa nr 28 (PO WER – „Otwieranie umysłów – Europa wspólny dom”) – całkowita wartość projektu – 234 911 zł,
- Gimnazjum nr 15 (Erasmus+ – „Be Healthy, Be Natural, Be Smart”) – całkowita wartość projektu – 101 323 zł,
- III Liceum Ogólnokształcące (Erasmus+ – „Świadoma kadra = aktywna młodzież”) – całkowita wartość projektu – 196 560 zł,
- IX Liceum Ogólnokształcące (Erasmus+ – „Vivre ensemble/Living Together/Życie razem”) – całkowita wartość projektu – 87 419 zł,
- Zespół Szkół nr 1 (PO WER – „Uczeń technikum – europejski specjalista”) – całkowita wartość projektu – 382 703 zł,
- Zespół Szkół nr 10 (Erasmus+ – „Rozwój umiejętności inter- i transdyscyplinarnych na potrzeby XXI wieku”) – całkowita wartość projektu – 58 966 zł,
- Zespół Szkół nr 5 (PO WER – „Podnoszenie kwalifikacji zawodowych i umiejętności językowych uczniów w oparciu o doświadczenia rynku pracy sektora turystycznego i gastronomicznego w Hiszpanii”) – całkowita wartość projektu – 225 178 zł,
- Zespół Szkół nr 5 (Erasmus+ – „Współpraca w zakresie kształcenia zawodowego na rzecz europejskiego rynku pracy (ZS5)”) – całkowita wartość projektu – 44 785 zł,
- Zespół Szkół Ekonomicznych (Erasmus+ – „Uczymy się hotelarstwa u najlepszych pracodawców”) – całkowita wartość projektu – 695 589 zł,
- Zespół Szkół Ekonomicznych (Erasmus+ – „Umacniamy się wzajemnie przez przedsiębiorczość i turystykę”) – całkowita wartość projektu – 136 089 zł,
- Zespół Szkół Energetycznych (Erasmus+ – „Nauczyciel i uczeń szkoły technicznej poznający realia europejskiego rynku pracy”) – całkowita wartość projektu – 495 174 zł,
- Zespół Szkół Energetycznych (PO WER – „Nowoczesna dydaktyka i znajomość języków obcych narzędziami pracy współczesnego nauczyciela”) – całkowita wartość projektu – 142 426 zł,

- Zespół Szkół Transportowo-Komunikacyjnych (Erasmus+ – „Staż na start – staże zagraniczne pomostem do udanej kariery zawodowej”) – całkowita wartość projektu – 248 384 zł,
- Zespół Szkół Transportowo-Komunikacyjnych (Erasmus+ – „Współpraca w zakresie kształcenia zawodowego na rzecz europejskiego rynku pracy (ZSTK)”) – całkowita wartość projektu – 44 785 zł,
- Lubelskie Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego (Erasmus+ – „MICA – Mechanical Industrial Collaborative Assigments”) – całkowita wartość projektu – 179 138 zł,
- Lubelskie Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego (Erasmus+ – „Pierwszy cel Europy 2020: Walka z bezrobociem”) – całkowita wartość projektu – 55 470 zł,
- Lubelskie Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego (Erasmus+ – „Społeczna Europa 2020: zwalczanie wykluczenia społecznego i ubóstwa w Unii Europejskiej”) – całkowita wartość projektu – 58 050 zł,
- Lubelskie Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego (Erasmus+ – „AMOR – Autonomuou mobile robot”) – całkowita wartość projektu – 121 995 zł,
- projekty realizowane w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020. W 2017 r. realizowane były projekty w ramach RPO WL na ogólną wartość 3 686 667 zł w następujących jednostkach:
 - projekt „Młodzi, aktywni, ciekawi świata” realizowany był przez Szkołę Podstawową nr 2 im. Jana Kochanowskiego w Lublinie. Całkowita wartość projektu to 831 257 zł, z tego dofinansowanie ze środków europejskich – 706 568 zł, dotacja z budżetu państwa – 52 169 zł, natomiast wkład własny niefinansowy – 72 520 zł,
 - projekt „Programujemy swoją przyszłość” realizowany był przez Szkołę Podstawową nr 40 im. Leona Kruczkowskiego w Lublinie. Całkowita wartość projektu to 1 868 212 zł, z tego dofinansowanie ze środków europejskich – 1 587 980 zł, dotacja z budżetu państwa – 168 912 zł, natomiast wkład własny niefinansowy – 111 320 zł,
 - projekt „Otwarcia na sukces” realizowany był przez Zespół Szkół nr 11 w Lublinie. Całkowita wartość projektu to

987 198 zł, z tego dofinansowanie ze środków europejskich – 839 118 zł, dotacja z budżetu państwa – 98 720 zł, natomiast wkład własny pieniężny – 49 360 zł.

9. OCHRONA ZDROWIA I POMOC SPOŁECZNA

9.1. Działania profilaktyczne

W ramach działań z zakresu promocji i ochrony zdrowia w 2017 r. zrealizowano następujące programy polityki zdrowotnej:

- program edukacyjny zdrowego odżywiania „Jedz z Głową”. W 2017 r. w programie „Jedz z Głową” uczestniczyło 4 200 osób,
- program profilaktyki próchnicy zębów dla uczniów uczęszczających do placówek oświatowo-wychowawczych na terenie Miasta Lublin w 2017 r. – opieką stomatologiczną objęto 5 604 uczniów uczęszczających do 65 placówek oświatowo-wychowawczych na terenie Miasta Lublina,
- program szczepień ochronnych przeciw grypie dla osób powyżej 65 roku życia mieszkańców Miasta Lublin – w 2017 r. program realizowało 43 podmioty lecznicze. Zaszczepiono 6 946 mieszkańców Lublina powyżej 65 roku życia, co stanowi 12 % populacji osób powyżej 65 roku życia,
- program szczepień ochronnych przeciw wirusowi brodawczaka ludzkiego (HPV) dla 12 letnich dziewczynek – w 2017 r. program realizowało 41 podmiotów leczniczych. Zaszczepiono 480 dziewczynek, co stanowi 31,20 % populacji dziewczynek urodzonych w 2005 r.,
- program szczepień ochronnych przeciw pneumokokom dla mieszkańców Miasta Lublin urodzonych w roku 2013-2017 r. program realizowało 41 podmiotów leczniczych. Zaszczepiono 661 dzieci co stanowi 18 % populacji trzylatków w Lublinie,
- program opieki paliatywnej i hospicyjnej nad dziećmi i młodzieżą oraz dorosłymi mieszkańcami Miasta Lublin – w 2017 r. program opieki nad dziećmi i młodzieżą realizowało Lubelskie Hospicjum dla Dzieci im. Małego Księcia. Programem opieki pa-

- liatywnej i hospicyjnej objęto 6 pacjentów, u których wykonano 518 osobodni opieki domowej i stacjonarnej,
- program „Profilaktyka wad postawy dla uczniów klas IV szkół podstawowych” – program polityki zdrowotnej był realizowany przez dwa podmioty lecznicze. Programem objętych zostało 1 876 uczniów uczęszczających do 23 szkół z terenu Miasta Lublin,
 - program wczesnego wykrywania wad wzroku i zezów dla uczniów klas II szkół podstawowych na terenie Miasta Lublin – program realizowany był przez trzy podmioty lecznicze. Programem objęto 1 502 uczniów uczęszczających do 33 szkół z terenu Miasta Lublin,
 - realizacja zadań w zakresie ochrony zdrowia psychicznego: obchody Światowego Dnia Świadomości Autyzmu, obchody Światowego Dnia Zdrowia Psychicznego, spotkania informacyjno-edukacyjne na temat problematyki zaburzeń psychicznych dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych, konferencja „Praca w procesie zdrowienia osób po kryzysach psychicznych”,
 - ogólnopolski Program Profilaktyki Cukrzycy i Chorób Cywilizacyjnych PoZdro realizowany na mocy porozumienia z Fundacją Medcover. W 2017 r. przebadanych zostało 1 857 uczniów z Lublina,
 - inne działania prozdrowotne w ramach Programu „Zdrowie dla Lublina na lata 2016-2020” – organizacja imprez prozdrowotnych otwartych dla mieszkańców Lublina wpływających na tworzenie pozytywnego klimatu dla zdrowia w Lublinie: Miasteczko Zdrowia i Urody, V Lubelskie Dni Promujące Zdrowie i Profilaktyki, Marsz Różowej Wstążki. Liczba uczestników akcji prozdrowotnych ok. 20 500 osób. Łączna liczba mieszkańców, objętych opieką w ramach działań w zakresie promocji zdrowia i profilaktyki w 2017 r. to 44 603 osób.

9.2. Zadania z zakresu spraw społecznych

Prowadzona przez samorząd Miasta Lublin polityka społeczna w sposób szczególny uwzględnia różne kierunki działań prorodzinnych. W szczególności sposób troska władz miasta dotyczy tworzenia warunków do właściwego funkcjonowania i w miarę wszechstronnego rozwoju rodzin.

W maju 2012 r. nasze Miasto stało się pionierem, realizując innowacyjny Program „Rodzina Trzy Plus”. W ramach wprowadzonego Programu zintensyfikowano współpracę pomiędzy administracją samorządową a sektorem prywatnym, aby poprzez wspieranie rodziny przypomnieć, że pełni ona kluczową rolę w rozwoju społeczeństwa lokalnego. Program „Rodzina Trzy Plus” ma jasno określony cel: wsparcie rodzin z co najmniej trojgiem dzieci zamieszkałych na terenie Miasta Lublin. Od pięciu lat Miasto Lublin z sukcesem tworzy przychylne warunki dla rodzin, zwłaszcza wielodzietnych.

W 2017 r. Gmina Lublin w ramach podpisanych porozumień współpracowała z 165-a Partnerami, takimi jak: teatry, muzea, ośrodki sportu i rekreacji, placówki oświatowe, domy kultury, centra kultury, galerie, prywatne przedszkola, szkoły językowe, restauracje, hipermarkety, markety, hotele, centra rozrywki i zabawy, sprzedawcy detaliczni, hurtownie, punkty usługowe itp. (z tego 13 to jednostki samorządowe). Sukcesywnie do Programu dołączają nowi Partnerzy. Program jest otwarty i ciągle ewoluuje. We wrześniu 2017 r. udostępniono 560 bezpłatnych karnetów wstępu na basen do 8 lubelskich placówek oświatowych.

Do dn. 31.12.2017 r. wydanych zostało 15 273 Kart, objętych Programem zostało ponad 3 tys. rodzin, co daje liczbę 75 % wszystkich uprawnionych.

W 2017 r. na realizację Programu „Rodzina Trzy Plus” w budżecie miasta zaplanowana została kwota 82 tys. zł. Kwota ta przeznaczona była m.in. na organizację:

- konkursu Plastycznego „Rodziny inspirują Lublin” z okazji V-lecia Programu „Rodzina Trzy Plus” – Konkurs skierowany był do dzieci z dużych rodzin, członków Programu „Rodzina Trzy Plus” w wieku od 4 do 12 lat,

- Gali Jubileuszowej z okazji V-lecia Programu „Rodzina Trzy Plus”,
- współorganizacji Festynu Rodzinnego.

Z dniem 1.05.2015 r. weszła w życie ustawa z dn. 23.12.2014 r. o Karcie Dużej Rodziny nakładająca na gminę obowiązek wydawania ogólnopolskiej Karty Dużej Rodziny. Zadanie to w praktyce realizowane jest już od 16.06.2014 r. jako rządowy program dla rodzin wielodzietnych. Do końca 2017 r. programem KDR objętych zostało 3 075 lubelskich rodzin, przyznano tym samym 16 244 Karty członkom dużych rodzin. W 2017 r. została także udostępniona możliwość składania wniosków o przyznanie Karty Dużej Rodziny drogą elektroniczną.

W rejestrze żłobków i klubów dziecięcych prowadzonym przez Prezydenta Miasta Lublin na koniec grudnia 2017 r. zarejestrowanych było 47 podmiotów: 8 publicznych i 39 niepublicznych prowadzących opiekę dzienną nad dziećmi do lat 3. W żłobkach publicznych zapewniono 999 miejsc opieki dla dzieci. Wśród 39 niepublicznych podmiotów było 28 żłobków oraz 11 klubów dziecięcych, w których zapewniono miejsce dla 903 dzieci, w tym 687 miejsc w żłobkach oraz 216 w klubach dziecięcych.

W ramach współpracy Wydziału Zdrowia i Spraw Społecznych z Sądem Rejonowym Lublin-Zachód i Sądem Rejonowym Lublin-Wschód w 2017 r. skierowano 512 skazanych do wykonywania nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne w jednostkach komunalnych i innych podmiotach.

W 2017 r. z usług Ośrodka Leczenia Uzależnień skorzystało 3 129 osób, w tym 1 982 osoby to mieszkańcy Lublina:

- uzależnieni od alkoholu: 1 380 osób, w tym 943 osób z Lublina, szkodliwe picie alkoholu: 52 osoby, w tym 36 osób z Lublina,
- „współuzależnieni” (członkowie rodzin z problemem alkoholowym): 595 osób, w tym 326 osób z Lublina,
- członkowie rodzin z problemem uzależnienia od innych niż alkohol środków psychoaktywnych: 578 osoby, w tym z Lublina 345 osób.

9.3. Działania na rzecz wspierania rodziny i w zakresie systemu pieczy zastępczej

Od 1.01.2012 r. podstawowym dokumentem regulującym zadania w ramach wspierania rodzin naturalnych i systemu pieczy zastępczej jest ustawa z dn. 9.06.2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

9.3.1. Wspieranie rodziny

Wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej to zespół planowanych działań mających na celu przywrócenie rodzinie zdolności do pełnienia tych funkcji.

9.3.1.1. Poradnictwo specjalistyczne

Konsultacje i poradnictwo specjalistyczne (psychologiczne, pedagogiczne, rodzinne, w \ zakresie terapii uzależnień, przemocy, kryzysów) oraz pomoc prawną rodziny bezpłatnie uzyskują w:

- Specjalistycznej Poradni dla Rodzin, ul. Popiełuszki 28E – Specjalistyczna Poradnia dla Rodzin jest komórką organizacyjną Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie. Poradnia udziela bezpłatnych konsultacji i poradnictwa specjalistycznego (psychologicznego, pedagogicznego i rodzinnego) dla rodzin i osób. W 2017 r. objęła wsparciem 1 327 osoby z 693 rodzin. W 2017 r. w terapii uczestniczyło 1 004 osoby. Ogółem odbyło się 6 375 sesji terapeutycznych i konsultacyjnych, co przewyższa liczbę sesji przeprowadzonych w latach poprzednich (5 940 sesji – 2016 rok, 5 965 – 2016 rok).

9.3.1.2. Asystenci rodziny

W 2017 r. w Lublinie zatrudnionych było 16 asystentów rodziny. Nastąpiło zwiększenie zatrudnienia o 2 etaty w stosunku do 2016 r. w związku przyznanymi środkami z budżetu państwa przez Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w ramach ogłoszonego „Programu asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2017”. Ogółem wydatki na ich zatrudnienie w 2017 r. wyniosły 617 855,92 zł. Na dofinansowanie kosztów wynagrodzenia w ramach realizacji Resortowego Programu

Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej na 2017 r. – Asystent Rodziny i Koordynator Rodzinnej Pieczy Zastępczej, Miasto Lublin pozyskało środki z dotacji celowej w kwocie 114 550,28 zł oraz środki z Funduszu Pracy w kwocie 232 469,02 zł., łącznie pozyskano środki w wys. 347 019,30 zł (co stanowiło 56 % całości wydatków) na dofinansowanie wyngożeń dla 16 asystentów.

W 2017 r. wsparciem asystenta rodziny objęto 283 rodziny niewydolne wychowawczo, w których wychowywało się 688 dzieci. Asystenci odbyli 7 326 wizyt w środowisku. W okresie sprawozdawczym zakończono pracę z 97 rodzinami. Powody zakończenia pracy to: osiągnięcie założonych celów (17 przypadków), brak współpracy rodziny z asystentem (35 przypadków), brak efektów pracy (24 przypadków) oraz zmiana metody pracy, (21 przypadków).

W 2017 r. asystenci rodziny we współpracy z członkami rodzin i po konsultacji z pracownikami socjalnymi przygotowali lub zaktualizowali 230 planów pracy z rodziną, które obejmowały zakres działań mających na celu przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, a także określały terminy ich realizacji i efekty podjętej pracy.

Asystenci dokonywali także okresowej oceny sytuacji rodziny, w której przedstawiali efekty prowadzonych działań oraz zasadność (lub brak zasadności) kontynuowania pracy z rodziną. W 2017 r. dokonano i przygotowano na piśmie 336 ocen.

9.3.1.3. Placówki wsparcia dziennego

W ciągu całego 2017 r. na podstawie umów zlecających podmiotom pozarządowym prowadzenie placówek wsparcia dziennego, funkcjonowały 22 placówki:

- 17 placówek wsparcia dziennego prowadzonych było w formie opiekuńczej (jedna z nich zakończyła działalność z dniem 31.12.2017 r.) Placówki dysponowały 540 miejscami i objęły opieką 698 dzieci,
- 3 placówki wsparcia dziennego prowadzone były w formie specjalistycznej, dysponowały 74 miejscami i objęły opieką 106 dzieci,

- 2 placówki wsparcia dziennego prowadzone były w formie opiekuńczej i specjalistycznej, (jedna z nich zakończyła działalność z dniem 30.06.2017 r.) Placówki dysponowały 23 miejscami i objęły opieką 32 dzieci.

Łącznie wszystkie placówki dysponowały 637 miejscami, a z ich usług w 2017 r. skorzystało 836 dzieci.

W 2017 r. na dofinansowanie kosztów działalności placówek wsparcia dziennego Miasto Lublin wydatkowało 1 156 827,39 zł.

9.3.1.4. Pozostałe formy wspierania rodziny

W celu udzielenia wsparcia w sytuacji przeżywania trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, rodzina może zostać objęta pomocą rodziny wspierającej.

Efektem prowadzonej przez Miasto Lublin działalności promocyjnej było pozyskanie rodziny wspierającej, z którą w dn. 23.11.2017 r. podpisano umowę na okres od dn. 23.10.2017 r. do dn. 31.12.2017 r. Rodzina wspierająca obejmowała wsparciem 1 rodzinę z 2 dziećmi.

Wydatki Miasta Lublin związane ze zwrotem kosztów poniesionych przez rodzinę wspierającą w związku z udzielaniem pomocy rodzinie wspieranej w okresie 23.10.2017 r.-31.12.2017 r. wyniosły łącznie 397,82 zł.

W 2017 r. w Dziale ds. rodzinnej pieczy zastępczej i asysty rodzinnej Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie kontynuowano prowadzenie grupy wsparcia dla rodzin naturalnych. Grupa adresowana jest do rodziców mających trudności opiekuńczo-wychowawcze.

Grupa wsparcia dla rodzin naturalnych odbyła 8 spotkań, w których uczestniczyło łącznie 19 osób.

W siedzibie Działu ds. rodzinnej pieczy zastępczej i asysty rodzinnej planowane i organizowane były spotkania rodzin naturalnych (rodziców, rodzeństwa) z dziećmi umieszczonymi w rodzinnej pieczy zastępczej. Do spotkań tych uczestnicy przygotowywani byli przez specjalistów (pedagoga, psychologa), koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej lub asystenta rodziny. W ciągu całego 2017 r. zorganizowano 119 takich spotkań, w czasie których rodziny naturalne mogły skorzystać z porad specjalistów.

9.3.2. System pieczy zastępczej

System pieczy zastępczej to zespół osób, instytucji i działań mających na celu zapewnienie czasowej opieki i wychowania dzieciom w przypadkach niemożności sprawowania opieki i wychowania przez rodziców. Umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej następuje na podstawie orzeczenia sądu z wyjątkiem sytuacji nagłych, interwencyjnych, o których mowa w art. 35 ust. 2, art. 58 ust.1 pkt 2 i 3 oraz art. 103 ust. 2 pkt 2 i 3 ustawy.

Umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej następuje w ostateczności, po wyczerpaniu wszystkich gwarantowanych przepisami możliwości wsparcia rodziny.

Pieczą zastępczą jest sprawowana w formie:

- rodzinnej,
- instytucjonalnej.

9.3.2.1. Rodziny zastępcze

Zapewnienie dzieciom pieczy zastępczej w rodzinnych formach pieczy zastępczej jest jednym z podstawowych zadań własnych powiatu. W trakcie 2017 r. na terenie Miasta Lublin funkcjonowało łącznie 379 rodzin zastępczych, w których przebywało 520 dzieci (w tym 42 dzieci z orzeczoną niepełnosprawnością).

Najliczniejszą grupę stanowiły rodziny zastępcze spokrewnione (275), w których wychowywało się 348 dzieci. Rodzin zastępczych niezawodowych było (93), a pod ich opieką pozostawało 115 dzieci. Ponadto w Mieście Lublin funkcjonowało 8 rodzin zastępczych zawodowych pełniących funkcję pogotowia rodzinnego (49 dzieci) oraz 3 rodziny zastępcze zawodowe (8 dzieci).

Ogółem wydatki związane z wypłatami świadczeń dla lubelskich rodzin zastępczych wyniosły 4 734 555,03 zł, w tym 445 751,13 zł stanowiły wydatki na świadczenia dla dzieci umieszczonych w lubelskich rodzinach zastępczych, a pochodzących z innych powiatów.

W 2017 r. na wynagrodzenia wszystkich rodzin zastępczych zawodowych wydatkowano łącznie 450 918,60 zł.

Miasto Lublin w skali całego 2017 r. poniosło wydatki związane z refundacją wypłaconych świadczeń dla 102 dzieci, które przebywały w rodzinnej formie pieczy zastępczej na terenie innych powiatów – w 69 rodzinach zastępczych (na mocy porozumień

w sprawie przyjęcia dziecka oraz warunków jego pobytu i wysokości wydatków na jego opiekę i wychowanie, zawartych z 28 powiatami). W 2017 r. wydatki na ten cel wynosiły 1 229 115,41 zł.

9.3.2.2. Koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej

W 2017 r. w Dziale ds. rodzinnej pieczy zastępczej i asysty rodzinnej zatrudnionych było 11 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej. Ogółem wydatki na ich zatrudnienie wyniosły 466 288,89 zł. Na dofinansowanie kosztów wynagrodzenia w ramach realizacji Resortowego Programu Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej na 2017 r. – Asystent Rodziny i Koordynator Rodzinnej Pieczy Zastępczej, Miasto Lublin pozyskało z budżetu państwa dotację celową w kwocie 257 629,81 zł (co stanowiło 55 % całości wydatków) na dofinansowanie wynagrodzeń dla 11 koordynatorów.

W okresie sprawozdawczym koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej pracowali z 196 rodzinami zastępczymi, w których umieszczonych było 305 dzieci. Zakończyli pracę z 39 rodzinami zastępczymi (w tym ujęto rodziny przekazane w ciągu okresu sprawozdawczego pracownikom socjalnym), odbyli 2 103 wizyty w środowisku. Uczestniczyli w 553 spotkaniach, w trakcie których dokonywano ocen sytuacji dzieci oraz w 106 spotkaniach, na których dokonywano ocen funkcjonowania rodzin zastępczych. Na potrzeby tych ocen przygotowali lub uaktualnili 470 informacji o funkcjonowaniu dzieci w rodzinach zastępczych i 106 informacji o rodzinach zastępczych.

Zgodnie z art. 47 ust. 5 ustawy, przygotowano i przesłano do właściwych sądów 338 informacji o całokształcie sytuacji osobistej dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych oraz sytuacji rodzin dzieci.

9.3.2.3. Pozostałe formy wsparcia dla rodzin zastępczych

Rodziny zastępcze oraz rodzinne domy dziecka, na ich wniosek, są wspierane przez rodziny pomocowe. Pomoc ta ma charakter tymczasowy, a podstawą umieszczenia dziecka w rodzinie pomocowej jest umowa zawarta między starostą a rodziną pomocową.

W okresie od stycznia do grudnia 2017 r. wypłacono wynagrodzenia dla 3 rodzin, z którymi podpisano 4 umowy o pełnienie funkcji rodziny pomocowej na czas niesprawowania opieki w związku z planowanym wypoczynkiem 4 rodzin zastępczych pełniących funkcję pogotowia rodzinnego. W okresie sprawozdawczym opieką rodzin pomocowych zostało objętych 8 dzieci. Łączna wartość świadczeń dla rodzin pomocowych wraz z pochodnymi w 2017 r. wyniosła 2 178,80 zł.

W okresie sprawozdawczym wypłacono wynagrodzenie za miesiąc grudzień 2016 r. na podstawie zawartej w 2016 r. umowy o świadczenie usług polegających na pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich (zgodnie art. 57 ustawy, z dn. 1.01.2015 r. świadczenie obligatoryjne w przypadku pobytu w rodzinie zawodowej powyżej trojga dzieci), w wymiarze nie wyższym niż 40 godzin, nad dziećmi umieszczonymi w zawodowych rodzinach zastępczych, w których na dzień podpisania umowy przebywało powyżej 3 dzieci. Stawka za 1 godzinę usług wynosiła do dn. 31.12.2016 r. – 10,00 zł brutto (umowa podpisana w 2016 r.)

W 2017 r. podpisano 2 umowy tego rodzaju ze stawką za godzinę usług 13,00 zł (kwota obowiązująca w okresie od 01.01.2017 r. do 31.12.2017 r.). Dla jednej osoby w wymiarze nie wyższym niż 40 godzin miesięcznie, dla drugiej osoby (z uwagi na wiek umieszczonych dzieci i potrzeby rodziny) w wymiarze nie wyższym niż 60 godzin miesięcznie. Pierwsza wypłata dla 1 rodziny wynagrodzenia za miesiąc grudzień 2017 r. przypada na miesiąc styczeń 2018 r.

Na podstawie 1 umowy zawartej w 2016 r. oraz 1 zawartej w 2017 r. wartość wynagrodzeń wraz z pochodnymi dla osób zatrudnionych do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich wyniosła 2 511,27 zł.

W 2017 r. w Dziale ds. rodzinnej pieczy zastępczej i asysty rodzinnej Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie prowadzono 3 grupy wsparcia dla rodzin zastępczych zamieszkujących na terenie Miasta Lublin:

- grupę wsparcia dla rodzin zastępczych pełniących funkcję pogotowia rodzinnego. Grupa wsparcia odbyła 7 spotkań, w których uczestniczyło łącznie 8 rodzin (10 osób). Grupa ta była

kontynuacją wsparcia dla rodzin zastępczych zawodowych pełniących funkcję pogotowia rodzinnego z lat ubiegłych,

- z dn. 21.03.2017 r. uruchomiono grupę wsparcia dla rodzin zastępczych spokrewnionych. Grupa wsparcia odbyła 8 spotkań, w których uczestniczyło łącznie 15 rodzin zastępczych,
- z dn. 28.09.2017 r. uruchomiono grupę wsparcia dla rodzin zastępczych niezawodowych i zawodowych. Grupa wsparcia odbyła 3 spotkania, w których uczestniczyło łącznie 4 rodziny zastępcze (5 osób).

9.3.2.4. Placówki opiekuńczo-wychowawcze

W 2017 r. w Lublinie funkcjonowało 17 placówek opiekuńczo-wychowawczych. Były to:

- 3 placówki socjalizacyjne,
- 3 placówki rodzinne,
- 1 interwencyjna,
- 10 łączących funkcję placówki socjalizacyjnej i interwencyjnej.

Miasto Lublin prowadziło 13 placówek (1 socjalizacyjną, 1 rodzinną, 10 łączących funkcje socjalizacyjną i interwencyjną oraz 1 interwencyjną). Na podstawie umowy zlecającej podmiotom pozarządowym ich prowadzenie, działały 4 placówki – 2 socjalizacyjne (Dom im. Matki Weroniki, Dom Młodzieży SOS) i 2 typu rodzinnego (Rodzinny Dom im. św. Dominika, Rodzinny Dom im. Serca Jezusa). Umowy zlecające podmiotom pozarządowym prowadzenie w Lublinie placówek opiekuńczo-wychowawczych obowiązują do 31.03.2018 r.

Placówki opiekuńczo-wychowawcze dysponowały łącznie 256 miejscami. W ciągu 2017 r. umieszczonych było w nich 312 dzieci (w tym 254 dzieci w placówkach prowadzonych przez Miasto Lublin), z których 123 pochodziło spoza Lublina.

W 2017 r. wysokość dofinansowania funkcjonowania placówek opiekuńczo-wychowawczych działających na zlecenie Miasta Lublin wyniosła 1 625 954,53 zł.

Średnie miesięczne wydatki przeznaczone na utrzymanie dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej ustala starosta i ogłasza w wojewódzkim dzienniku urzędowym, nie później niż do dn. 31.03. danego roku.

Na podstawie informacji złożonych przez dyrektorów i głównych księgowych poszczególnych placówek, wyliczona została w 2017 r. wysokość średnich miesięcznych wydatków przeznaczonych na utrzymanie dziecka w poszczególnych placówkach opiekuńczo-wychowawczych funkcjonujących w Lublinie.

Zobowiązania Miasta Lublin w 2017 r. z tytułu pobytu dzieci z Lublina w placówkach opiekuńczo-wychowawczych i regionalnych placówkach opiekuńczo-terapeutycznych funkcjonujących poza Lublinem wyniosły łącznie 2 753 288,26 zł.

9.3.3. Pomoc udzielana osobom usamodzielniającym się

Zgodnie z art. 140 ust. ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, osobie opuszczającej, po osiągnięciu pełnoletności, rodzinę zastępczą, rodzinny dom dziecka, placówkę opiekuńczo-wychowawczą lub regionalną placówkę opiekuńczo-terapeutyczną, zwanej dalej „osobą usamodzielnianą”, przyznaje się pomoc na:

- kontynuowanie nauki,
- usamodzielnienie,
- zagospodarowanie.

Ponadto udziela się pomocy w uzyskaniu:

- odpowiednich warunków mieszkaniowych,
- zatrudnienia.

Pod opieką Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie w 2017 r. znajdowało się łącznie 525 usamodzielnianych wychowanków, z czego:

- 290 wychowanków z rodzinnej pieczy zastępczej,
- 235 wychowanków z 69 placówek.

Spośród 525 osób w stosunku, do których wszczęto proces usamodzielnienia, na dzień 31.12.2017 r.:

- 185 osób pozostawało w opiece zastępczej (120 osób w rodzinach zastępczych i 65 w placówkach),
- 340 osoby opuściły rodzinę zastępczą lub placówkę (170 wychowanków z rodzin zastępczych, 170 wychowanków z placówek).

W 2017 r. w proces usamodzielnienia weszło 91 wychowanków z rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo-wychowawczych (tzn. został wskazany opiekun usamodzielnienia):

- 41 wychowanków z rodzin zastępczych,
- 50 wychowanków z placówek.

Wychowankowie wspólnie z opiekunem usamodzielnienia opracowali 75 indywidualnych programów usamodzielnienia (34 z placówek, 41 z rodzin zastępczych).

W 2017 r. 72 osoby po osiągnięciu pełnoletności opuściły rodziny zastępcze lub placówki (39 wychowanków opuściło rodziny zastępcze oraz 33 wychowanków opuściło placówki).

Spośród 290 usamodzielniających się wychowanków rodzinnej pieczy zastępczej, większość pochodzi ze spokrewnionych rodzin zastępczych (197 osób). W rodzinnym domu dziecka (art. 39 ust. 1 pkt 2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej) przebywała 1 osoba, 2 osoby opuściły rodziny zastępcze niespokrewnione (osoby, które opuściły rodzinę zastępczą przed dniem 1.01.2012 r.), 85 osób pochodzi z niezawodowych rodzin zastępczych, a 5 z rodzin zawodowych.

Spośród 235 będących w procesie usamodzielnienia wychowanków placówek, najwięcej osób – 185 – to wychowankowie placówek opiekuńczo-wychowawczych typu: socjalizacyjnego, rodzinnego i interwencyjnego (z 37 placówek, w tym 17 w Lublinie). Kolejną grupą są wychowankowie opuszczający młodzieżowe ośrodki wychowawcze. W 2017 r. usamodzielniali się wychowankowie z 22 młodzieżowych ośrodków wychowawczych (37 osób). Pozostali wychowankowie rekrutowali się z 7 zakładów poprawczych (10 osób), z 1 schroniska dla nieletnich (1 osoba) oraz z 2 młodzieżowych ośrodków socjoterapii (2 osoby).

W 2017 r. 470 osób posiadało zatwierdzone indywidualne programy usamodzielnienia (257 osób to wychowankowie z rodzin zastępczych, 213 wychowankowie z placówek). Liczba indywidualnych programów usamodzielnienia zrealizowanych pozytywnie (osoby skorzystały ze wszystkich przysługujących form pomocy oraz dokonały oceny końcowej procesu usamodzielnienia) – 42 (13 z placówek, 29 z rodzin zastępczych).

W 2017 r. 190 osobom usamodzielnianym (55,88 % ogółu usamodzielnianych, którzy opuścili rodziny zastępcze lub placówki) przyznano decyzją przynajmniej jedno świadczenie w ramach pomocy w usamodzielnieniu, z tego:

- 119 osobom z rodzin zastępczych (70,00 % ogółu usamodzielnianych wychowanków, którzy opuścili rodziny zastępcze),
- 71 osobom z placówek (41,76 % ogółu usamodzielnianych wychowanków, którzy opuścili placówki).

Łącznie wydatki na świadczenia dla usamodzielniających się wychowanków tj. pomoc pieniężną na kontynuowanie nauki, na zagospodarowanie w formie rzeczowej, usamodzielnienie, wyniosły w 2017 r. 980 859,24 zł.

9.4. Działania podejmowane na rzecz osób niepełnosprawnych i osób starszych

Od 2016 r. realizowany jest „Program działań na rzecz niepełnosprawnych mieszkańców Miasta Lublin na lata 2016-2020” przyjęty uchwałą Rady Miasta nr 348/XII/2015 z dn. 23.12.2015 r.

Na dzień 31.12.2017 r. liczba zatrudnionych osób niepełnosprawnych w stosunku do wszystkich zatrudnionych w Urzędzie Miasta wyniosła 97 osób, co stanowiło 7,44 % ogółu zatrudnionych. W 2016 r. po przeprowadzonych wizytacjach stanowisk pracy pracowników z orzeczoną niepełnosprawnością dokonanych przez lekarza medycyny pracy oraz pracowników WSP ds. BHP zalecono dostosowanie 10 stanowisk pracy do potrzeb niepełnosprawności. Zgodnie z zaleceniami Urząd Miasta Lublin zakupił specjalistyczne fotele i wyposażył w nie 9 stanowisk pracy oraz dostosował jedno ze stanowisk pracy poprzez wyposażenie w 24 calowy monitor nabiurkowy o większej rozdzielczości, ułatwiający pracę. Wizytacje stanowisk pracy, pracowników z orzeczoną niepełnosprawnością były przeprowadzone w roku 2015/2016. Kolejne wizytacje stanowisk pracy z orzeczoną niepełnosprawnością są planowane na I i II kwartał 2018 r.

Biuro ds. Osób Niepełnosprawnych udzieliło w 2017 r. 4 587 porad, w tym 413 specjaliści (psycholog i tłumacz języka migowego).

Miasto zorganizowało w 2017 r. trzy znaczące wydarzenia przeznaczone dla osób z niepełnosprawnością:

- Galę Aktywni z Lublina, organizowaną w ramach obchodów Jubileuszu 700-Lecia Miasta Lublina,

- Integracyjny Pokaz mody „W różnorodności siła” w ramach organizowanego przez Miasto Lublin wydarzenia Lublin Inspiruje Kobiety – Kobiety Inspirują Lublin,
- w ramach obchodów Jubileuszu 700-lecia lokacji Lublina w dn. 5.12.2017 r. w siedzibie Targów Lublin S.A. – centrum wystawiennicze ul. Dworcowa 11, odbyły się V. Lubelskie Targi Aktywności Osób Niepełnosprawnych.

Ponadto Gmina Lublin była współorganizatorem I Letnich Otwartych Mistrzostw Polski w Pływaniu Osób Niepełnosprawnych Mistrzostwa odbyły się w dn. 17-18.06.2017 r na basenie olimpijskim na AQUA Lublin. Głównym organizatorem wydarzenia było Integracyjne Centrum Sportu i Rehabilitacji „Start” na zlecenie Polskiego Związku Sportu Niepełnosprawnych „Start”.

Z inicjatywy Rady, przy współpracy z Biurem ds. Osób Niepełnosprawnych, została zorganizowana XI. edycja Konkursu o Medal Prezydenta Miasta Lublin dla osób oraz instytucji/organizacji wyróżniających się osiągnięciami lub realizowanymi przedsięwzięciami na rzecz aktywizacji i integracji osób niepełnosprawnych na terenie miasta Lublin.

Miasto Lublin w 2017 r. realizowało innowacyjne działania i inicjatywy na rzecz poprawy jakości życia niepełnosprawnych mieszkańców oraz ich rodzin. Najistotniejsze z nich to usługa asystenta osoby niepełnosprawnej, stanowiąca uzupełnienie oferty wsparcia osób niepełnosprawnych, została wprowadzona po raz pierwszy w 2012 r. Zasadniczym celem pracy asystenta osoby niepełnosprawnej jest pomoc w uzyskaniu jak największej samodzielności oraz niezależności osoby niepełnosprawnej. W 2017 r. usługami asystenckimi zostało objętych 151 osób niepełnosprawnych z Lublina, w tym dzieci. 25 asystentów świadczyło usługi asystenckie. Łącznie wykonano 8 502 godziny asystentury.

Miasto Lublin zostało podwójnym laureatem IX edycji konkursu Samorząd Równych Szans w kategorii „Przyjazne zatrudnienie w jednostkach Miasta Lublin dla osób z niepełnosprawnościami”. Uroczysta Gala wręczenia nagród odbyła się 26.02.2018 r. w Krakowie.

Otrzymaliśmy statuetkę, tytuł Samorządu Równych Szans 2017 oraz Nagrodę Specjalną Prezesa Zarządu Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

Program Wsparcia i Aktywizacji Społecznej Seniorów na terenie Miasta Lublin w latach 2016-2020 to najważniejszy dokument strategiczny w dziedzinie lokalnej polityki senioralnej, którego celem jest tworzenie warunków do rozwoju form wsparcia i aktywności społecznej osób starszych. W ramach Programu został ogłoszony otwarty konkurs, w wyniku którego organizacje pozarządowe otrzymały dotacje na realizację wydarzeń senioralnych:

- na realizację Zadania nr 1: Podejmowanie działań mających na celu integrację i aktywizację społeczną seniorów następujące organizacje otrzymały dotacje: Towarzystwo Wolnej Wszecznicy Polskiej Oddział w Lublinie, Stowarzyszenie Polskich Artystów Muzyków Oddział Lubelski, fundacja tu obok, Fundacja na rzecz Edukacji, Rozwoju i Wychowania,
- w ramach Zadania nr 2: Realizacja przedsięwzięć prezentujących pozytywny wizerunek seniora i promujących twórczość artystyczną osób starszych dotację otrzymały Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów Oddział Okręgowy w Lublinie, Stowarzyszenie „Gang Poszukiwaczy Szczęścia”, Stowarzyszenie Inicjatyw Edukacyjnych „Semper In Altum”.

Przez dwa i pół roku funkcjonowania Programu „Lublin Strefa 60+” wydano ponad 12 500 egzemplarzy Lubelskiej Karty Seniora, która upoważnia mieszkańców Lublina w wieku powyżej 60-ciu lat do korzystania z ulg i zniżek oferowanych przez Partnerów Programu. Do Programu przystąpiło 135 podmiotów. Wydano Informator zawierający profile działalności Partnerów i opisy zniżek.

W ramach Programu „Lublin Strefa 60+”, z inicjatywy Prezydenta Miasta Lublin we współpracy z Wyższą Szkołą Ekonomii i Innowacji w Lublinie, prowadzona była usługa Telewsparcie 60+. Od poniedziałku do piątku w godz. 17-20 pod nr telefonu 81 46 66 999 seniorzy korzystali z wsparcia psychologów, uzyskując porady i informacje na temat działalności instytucji i organizacji oferujących różne formy pomocy i aktywizacji.

Istotne znaczenie dla najstarszych mieszkańców Miasta i ich rodzin mają wydarzenia senioralne. W 2017 r. odbyło się m.in.:

- „... dziękuję ci babciu, dziękuję ci dziadku...” spotkanie z okazji lubelskiego dnia babci i dziadka,
- Tydzień Dialogu Międzypokoleniowego pod hasłem „Lublin łączy pokolenia”,
- Lubelskie Dni Seniora,
- konkurs „Miejsce Przyjazne Seniorom”.

9.5. Działalność Miejskiego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności

Miejski Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności wydaje orzeczenia:

- o niepełnosprawności dla osób, które nie ukończyły 16 roku życia,
- o stopniu niepełnosprawności dla osób, które ukończyły 16 rok życia,
- o wskazaniach do ulg i uprawnień dla osób, które posiadają orzeczenie o inwalidztwie lub niezdolności do pracy, o których mowa w art. 5 i 62 ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych.

W 2017 r. Zespół wydał 5 143 orzeczenia o stopniu niepełnosprawności i 741 orzeczeń o niepełnosprawności (razem 5 884). Zespół wydaje również legitymacje osoby niepełnosprawnej, która jest podstawą do korzystania z systemu ulg i uprawnień przysługujących osobom niepełnosprawnym. Z dn. 1.09.2017 r. weszły w życie przepisy rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dn. 31.07.2017 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności, które określiły nowy wzór legitymacji osoby niepełnosprawnej oraz organ wydający przedmiotowe legitymacje. MZON w 2017 r. wydał 1 648 legitymacji w tym 610 według nowego wzoru.

Dla osób mających znacznie ograniczoną możliwość samodzielnego poruszania się (stopień znaczny lub umiarkowany według przyczyn niepełnosprawności oznaczonej symbolem O4-O, O5-R lub 10-N) oraz dla dzieci do 16 roku życia, które mają znacznie ograniczoną możliwość samodzielnego poruszania się wydawane są karty parkingowe. W ubiegłym roku MZON wydał

980 kart parkingowych dla osób niepełnosprawnych. Zespół wydaje również karty parkingowe placówkom zajmującym się opieką, rehabilitacją lub edukacją osób niepełnosprawnych mających znacznie ograniczone możliwości samodzielnego poruszania się. W 2017 r. Zespół wydał 17 kart parkingowych dla placówek.

W skład Miejskiego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności powołanych jest 38 lekarzy orzeczników, 7 psychologów, 2 pedagogów, 7 doradców zawodowych i 9 pracowników społecznych.

9.6. Działalność Lubelskiego Centrum Aktywności Obywatelskiej

W 2017 r. w Biurze – Lubelskim Centrum Aktywności Obywatelskiej udzielono 850 porad organizacjom pozarządowym i grupom inicjatywnym, podpisano 57 porozumień. Organizacje te korzystały ze wsparcia merytorycznego, zaplecza lokalowego i wyposażenia biurowego LCAO. Centrum zapewniało również obsługę administracyjno-kancelaryjną Pełnomocnika Prezydenta Miasta ds. Seniorów, Rady Seniorów Miasta Lublin, Forum Kobiet Lublina oraz koordynowało działania i inicjatywy senioralne, m.in.: Lubelskie Dni Seniora, Konkurs „Miejsce Przyjazne Seniorom”, obchody Tygodnia Dialogu Międzypokoleniowego. Tutaj realizowany był Program Lublin Strefa 60+, w ramach którego funkcjonuje Lubelska Karta Seniora. W zakresie działalności LCAO było także prowadzenie zakładki na stronie internetowej Urzędu Miasta Lublin – Seniorzy oraz bazy adresów mailowych lubelskich organizacji pozarządowych i instytucji działających na rzecz seniorów. W ramach aktywności obywatelskiej, LCAO koordynowało wydarzenie „Lublin Inspiruje Kobiety – Kobiety Inspirują Lublin” (30.09.2017 r.). Przesłaniem spotkania było przypomnienie sylwetek kobiet, które współtworzyły historię naszego miasta oraz zaprezentowanie współczesnych Lublinianek wyróżniających się wyjątkową aktywnością na rzecz Lublina. 12 Kobiet otrzymało Medale 700-lecia z rąk Prezydenta Krzysztofa Żuka i Prezydent Moniki Lipińskiej. Gościem specjalnym spotkania była Anna Dymna. Zaprezentowano reportaż multimedialny Katarzyny Michalak „Wlublinwzięte”, odbyła się debata „Inspirujące Kobiety Lublina”

oraz cztery sesje tematyczne. Artystyczną niespodzianką były występy Lubelskiej Federacji Bardów, Tomasza Momota i Natalii Wilk. Przygotowano integracyjny pokaz mody „W różnorodności siła”. Wydarzeniami towarzyszącymi była wystawa fotograficzna „Kobieta w Obiektywie”, wystawa „Kobieta i Sztuka” oraz wystawa prac plastycznych osób z niepełnosprawnościami. Z okazji tego wydarzenia została wydana okolicznościowa publikacja.

10. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE

10.1. Działania w zakresie bezpieczeństwa i porządku publicznego, zarządzania kryzysowego, spraw obronnych i obrony cywilnej

10.1.1. Działania w zakresie bezpieczeństwa i porządku publicznego

Działania w przedmiotowym zakresie realizowane były przez 5 pracowników referatu ds. bezpieczeństwa i porządku publicznego. W 2017 r. wydano 62 decyzje – zezwolenia na zorganizowanie imprez masowych o charakterze artystycznym oraz sportowym.

Przyjęto 195 zawiadomień o organizacji zgromadzeń publicznych, z czego 33 zgromadzeń organizowanych w trybie zwykłym i 162 w trybie uproszczonym. Szczegółowe informacje nt. planowanych zgromadzeń każdorazowo przekazywano do Komendy Miejskiej Policji w Lublinie, Straży Miejskiej Miasta Lublin i innych zainteresowanych podmiotów.

Zorganizowanych zostało 5 posiedzeń Komisji Bezpieczeństwa i Porządku Publicznego, podczas których omówiono m. in. następujące kwestie:

- przyjęto informację Komendanta Miejskiego Policji w Lublinie nt. realizacji porozumienia w sprawie zorganizowania w 2016 r. służb ponadnormatywnych funkcjonariuszy Komendy Miejskiej Policji w Lublinie oraz osiągniętych efektów,
- przyjęto informację o stanie bezpieczeństwa w mieście za 2016 r., w tym o realizacji Programu zapobiegania przestępczości oraz porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli – „Bezpieczny Lublin”,
- przyjęto informacje Komendanta Miejskiego Policji, Komendanta Straży Miejskiej Miasta Lublin oraz Komendanta Miej-

skiego Państwowej Straży Pożarnej o realizacji zadań w zakresie porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli w 2016 r.,

- przyjęto informację Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego o stanie bezpieczeństwa sanitarnego miasta Lublin w 2016 r. oraz informację Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego miasta Lublin nt. działalności służb nadzoru budowlanego miasta Lublin,
- omówiono stan przygotowań do organizacji i zabezpieczenia Lubelskich Dni Kultury Studenckiej 2016,
- omówiono stan przygotowań do zapewnienia bezpieczeństwa mieszkańcom podczas „Sezonu Turystycznego”,
- omówiono bezpieczeństwo podczas Młodzieżowych Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej do lat 21 w 2017 r.,
- omówiono kwestie dot. bezpieczeństwa cudzoziemców przebywających w Lublinie,
- omówiono stan przygotowań oraz koordynację służb miejskich działających w obszarze zabezpieczenia społecznego na rzecz osób bezdomnych, samotnych i potrzebujących wsparcia w celu zapobiegania negatywnym skutkom zimy,
- zaopiniowano projekt budżetu Miasta Lublin na 2018 r. w zakresie bezpieczeństwa i porządku publicznego.

Biorąc pod uwagę potrzebę zapewnienia bezpieczeństwa na wodzie osobom korzystającym z Zalewu Zemborzyckiego, zawarto z Wodnym Ochotniczym Pogotowiem Ratunkowym w Lublinie umowę, w ramach której ratownicy w okresie od 17.06.-27.09.2017 r., w dni wolne od pracy i święta pełnili patrole oraz podejmowali działania ratownicze w przypadku wystąpienia zagrożeń.

W 2017 r. do Wydziału Bezpieczeństwa Mieszkańców i Zarządzania Kryzysowego wpłynęło 40 wniosków o umorzenie, rozłożenie na raty lub odroczenie terminu płatności należności powstałych z tytułu grzywien nałożonych w drodze mandatów karnych wystawionych przez Straż Miejską Miasta Lublin.

10.1.2. Działania w zakresie zarządzania kryzysowego

W ramach Miejskiego Zespołu Zarządzania Kryzysowego prowadzono następujące zadania:

W 2017 r. zapewniono organizację 8 posiedzeń Miejskiego Zespołu Zarządzania Kryzysowego, które dotyczyły bezpieczeństwa publicznego oraz bieżących, najbardziej aktualnych problemów takich jak:

- działania związane ze zwalczaniem afrykańskiego pomoru świń (ASF) oraz zagrożenia wysoce zjadliwej grypy ptaków (HPAI),
- omówienie procedur oraz postępowania Policji w przypadku uzyskania informacji o podłożeniu ładunku wybuchowego w budynku użyteczności publicznej,
- przygotowanie służb, inspekcji i straży do działań zapewniających bezpieczeństwo podczas organizowanych w mieście Lublin rozgrywek piłki nożnej w ramach Mistrzostw Europy U-21 (2 posiedzenia),
- udzielanie pomocy bezdomnym i potrzebującym szczególnie w sezonie zimowym, a także przygotowanie do zimowego utrzymania dróg na terenie miasta.

MCZK w 2017 r. współdziałało z podmiotami prowadzącymi akcje ratownicze koordynując działania służb, inspekcji i innych podmiotów. Do najistotniejszych zdarzeń należały:

- pożar zabudowań przy ul. Modrej 30 B gdzie spaleni uległy zabudowania mieszkalne i gospodarcze a właściciel poniósł śmierć – marzec 2017 r.,
- pożar kamienicy przy ul. Lubartowskiej 28, gdzie wszyscy mieszkańcy zostali zakwaterowani w lokalach tymczasowego zakwaterowania na czas remontu kamienicy. Część poddasza i dachu uległa całkowitemu spaleni – kwiecień 2017 r.,
- katastrofa budowlana przy ul. Lubartowskiej 45, gdzie zawaleniu uległa kamienica a jej mieszkańcom przydzielono lokale zastępcze. Mieszkańcy przyległych kamienic zostali zakwaterowani w lokalach tymczasowego zakwaterowania do czasu usunięcia zagrożenia (około 3 tygodnie) – maj 2017 r.,
- zainicjowanie oraz zlecone przeprowadzenia kompleksowych działań porządkowych oraz deratyzacji działki zlokalizowanej przy ul. Puławskiej 33, w celu eliminacji zagrożenia sanitarnego wynikającego z przebywania na posesji siedliska szczurów.

Przeprowadzony został proces kompleksowej aktualizacji Miejskiego Planu Zarządzania Kryzysowego.

Pracownicy MCZK uczestniczyli w szkoleniach, treningach i ćwiczeniach takich jak:

- szkolenie Systemu Wykrywania i Alarmowania pod nazwą „ATP-45D”,
- ćwiczenie zgrzywające o charakterze pozoracji sytuacji zagrożenia atakiem na terenie Szkoły Podstawowej nr 57 w Lublinie, pod kryptonimem „57”.

Zgodnie z zapisami ustawy Prawo o zgromadzeniach MCZK prowadziło całodobowe przyjmowanie, przesyłanie oraz publikację na stronach BIP Urzędu Miasta Lublin zgłoszeń zamiaru przeprowadzenia zgromadzenia publicznego w trybie uproszczonym. Przyjęto 162 zgłoszenia w trybie uproszczonym o zgromadzeniach. Zadania Miejskiego Centrum Zarządzania Kryzysowego realizowane były przez 7 dyżurnych i kierownika referatu.

10.1.3. Działania w zakresie spraw obronnych i obrony cywilnej

W zakresie spraw obronnych, w oparciu o Zarządzenia Prezydenta Miasta Lublin, corocznie opracowywane lub aktualizowane są następujące plany:

- Plan Operacyjny funkcjonowania miasta Lublin w warunkach zewnętrznego zagrożenia bezpieczeństwa państwa i w czasie wojny,
- Plan działania publicznej i niepublicznej służby zdrowia na wypadek zewnętrznego zagrożenia bezpieczeństwa państwa i wojny.

Przeprowadzono trening Stałego Dyżuru utworzonego dla potrzeb Prezydenta Miasta Lublin z udziałem jednostek organizacyjnych miasta Lublin oraz czynnie uczestniczono w dwudniowym treningu prowadzonym przez Lubelski Urząd Wojewódzki w Lublinie.

Zorganizowano i przeprowadzono szkolenie w tematyce spraw obronnych dla dyrektorów wydziałów i biur Urzędu Miasta Lublin oraz kierowników jednostek organizacyjnych miasta. Szkolenie obejmowało nabywanie umiejętności w zakresie praktycznego zachowania się w warunkach podwyższania gotowości obronnej państwa, w sytuacji zaistnienia zagrożenia bezpieczeństwa państwa i wojny. Zorganizowano i przeprowadzono trzydniowe ćwiczenie obronne, w którym udział wzięło 14 wydziałów i biur Urzę-

du Miasta Lublin oraz 5 jednostek organizacyjnych miasta Lublin. Przeprowadzono 390 postępowań administracyjnych w sprawie świadczeń osobistych i rzeczowych zakończonych wydaniem decyzji nakładających lub uchylających obowiązek wykonania świadczeń na rzecz obrony w czasie zagrożenia bezpieczeństwa państwa.

Realizacja zadań w zakresie Obrony Cywilnej w 2017 r. skoncentrowana była na prowadzeniu działań doskonalących w zakresie planowania i szkolenia w ramach Miejskiego Systemu Wykrywania i Alarmowania oraz Miejskiego Sytemu Wczesnego Ostrzeżenia o zagrożeniu uderzeniami z powietrza.

W celu zapewnienia właściwego poziomu przygotowań obrony cywilnej, w 2017 r. prowadzono działania w zakresie organizacyjnym i planowania poprzez:

- aktualizację „Planu Obrony Cywilnej miasta Lublin”,
- aktualizację wykazu instytucji państwowych, przedsiębiorców i innych podmiotów oraz społecznych organizacji ratowniczych realizujących przedsięwzięcia w zakresie obrony cywilnej – w 2017 r. wyznaczonych było 159 instytucji,
- aktualizację „Planu ewakuacji ludności, zwierząt i mienia miasta Lublin na czas zagrożenia bezpieczeństwa państwa i wojny” (plan ewakuacji III stopnia),
- aktualizację „Planu ochrony zabytków miasta Lublin na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych”.

Sprawowano nadzór i kontrolę nad ewidencją i obrotem materiałowym składników majątkowych obrony cywilnej oraz prowadzonymi przeglądami stanu technicznego sprzętu OC.

Realizując „Plan kontroli w 2017 r. instytucji państwowych, przedsiębiorców i innych jednostek organizacyjnych oraz organizacji społecznych” przeprowadzono 13 kontroli instytucji, przedsiębiorców (innych jednostek organizacyjnych).

Działalność w zakresie spraw obronnych i obrony cywilnej finansowana jest z budżetu Wojewody Lubelskiego, w 2017 r. była to kwota 11 000 zł. Wyżej omówione zadania wykonywane są przez 4 pracowników, zatrudnionych na 3,5 etatu.

10.1.4. Działania w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa pożarowego

Zapewnienie bezpieczeństwa pożarowego na terenie miasta jest obowiązkiem realizowanym przez Komendanta Miejskiego Państwowej Straży Pożarnej w Lublinie oraz Prezydenta Miasta Lublin. Powyższe wynika z ustaw o Państwowej Straży Pożarnej oraz ustawy o samorządzie gminnym i samorządzie powiatowym. Komendant Miejski PSP składa corocznie informację o stanie bezpieczeństwa i ochrony przeciwpożarowej na terenie miasta Lublin, która jest następnie rozpatrywana i przyjmowana przez Radę Miasta na komisjach a następnie na sesji Rady.

Ponadto w 2017 r. upoważniony pracownik Wydziału Bezpieczeństwa Mieszkańców i Zarządzania Kryzysowego skontrolował pod kątem spełnienia przepisów przeciwpożarowych 14 obiektów stanowiących siedziby Urzędu Miasta oraz budynki wynajmowane przez Gminę Lublin, w których pracują komórki organizacyjne urzędu.

10.1.5. Działania na rzecz wsparcia policji i państwowej straży pożarnej

Na potrzeby Komendy Miejskiej Policji w Lublinie Wydział Bezpieczeństwa Mieszkańców i Zarządzania Kryzysowego przekazał środki w wys. ok. 28 400 zł z przeznaczeniem na dofinansowanie bieżącej działalności Komendy Miejskiej Policji w Lublinie m.in. serwis rowerów i zakup strojów dla policjantów pełniących służbę w patrolu rowerowym, zakup 2 psów służbowych kwalifikowanych do kategorii patrolowo-tropiącej, zakup materiałów prewencyjno-informacyjnych. Ze środków będących w dyspozycji WBMiZK ufundowano również nagrody dla laureatów i uczestników konkursu organizowanego dla dzieci i młodzieży szkół podstawowych pn. „Jestem bezpieczny”. W związku z realizacją porozumienia w sprawie zorganizowania w 2017 r. służb ponadnormatywnych funkcjonariuszy Komendy Miejskiej Policji w Lublinie finansowanych ze środków stanowiących dochody własne Gminy Lublin, na rzecz Komendy Miejskiej Policji w Lublinie zostały przekazane środki w wys. 268 000 zł. Na podstawie Porozumienia zawartego pomiędzy Gminą Lublin, Miejskim Ośrodkiem Pomocy Rodzinie, Centrum Interwencji Kryzysowej a Komendantem

Miejskim Policji w Lublinie dofinansowane zostały również działania w zakresie przeciwdziałania zjawiskom patologicznym oraz zapewniania bezpieczeństwa dzieciom poprzez organizację „Przyjaznych Patroli”. Środki finansowe w wysokości 26 000 zł zostały przeznaczone na wynagrodzenia policjantów z KMP. Koszty działań podejmowanych przez pracowników MOPR i CIK poniesione zostały ze środków budżetu miasta przekazanych do ww. jednostek. Całość przedsięwzięcia była finansowana ze środków Gminy Lublin i wyniosła ok. 89 000 zł.

Na potrzeby Komendy Wojewódzkiej Policji w Lublinie Wydział Bezpieczeństwa Mieszkańców i Zarządzania Kryzysowego przekazał środki w wys. ok. 53 000 zł z przeznaczeniem na dofinansowanie działań związanych z organizacją zabezpieczenia imprezy UEFA EURO U21 (pokrycie kosztów zakwaterowania i wyżywienia funkcjonariuszy ze Szwecji) oraz na działania profilaktyczne realizowane przez KMP w Lublinie tj. na organizację konkursu profilaktycznego dla młodzieży szkół gimnazjalnych o tematyce zagrożenia używaniem przez młodzież dopalaczy i leków w celach niemedycejskich (zakup nagród konkursowych m.in.: telefony, słuchawki, opaski odblaskowe, zawieszki) oraz na organizację cyklu szkoleń pt. „Bezpieczny Senior” w ramach programu profilaktycznego „OSZUSTOM STOP” adresowanych do osób starszych i samotnych (materiały promocyjne, usługi konferencyjne i gastronomiczne, emisja i przygotowanie spotów informacyjnych). Ponadto przekazane zostały środki w wys. ok. 943 000 zł z przeznaczeniem na opracowanie dokumentacji projektowej na budowę nowej siedziby I Komisariatu Policji w Lublinie przy al. Unii Lubelskiej 23 oraz nowej siedziby VI Komisariatu Policji w Lublinie przy ul. Gospodarczej 1B.

10.2. Centrum Monitoringu Wizyjnego

W ramach działań Centrum Monitoringu Wizyjnego prowadzono stałą obserwację obszaru objętego zasięgiem kamer, rejestrację oraz obsługę zarejestrowanego materiału. Nagrany przez wszystkie kamery materiał jest przechowywany na dyskach przez okres 30 dni. W przypadku zaistnienia takiej konieczności wybra-

ne nagrania były archiwizowane na płytach DVD a następnie wykorzystywane do celów procesowych.

W chwili obecnej system monitoringu wizyjnego liczy 197 kamer. Dodatkowo Centrum Monitoringu Wizyjnego ma dostęp do kamer zainstalowanych na miejskich obiektach tj. Aqua Lublin – 143 kamery, Arena Lublin – 118 kamer, Stadion Startu – 39 kamer. W 2017 r. prowadzona była dalsza rozbudowa systemu monitoringu miasta Lublin, która przede wszystkim polegała na budowie 12 nowych punktów kamerowych wyposażonych w szybkoobrotowe kamery FullHD 1080p. Ich lokalizacja to:

- ul. Ponikwoda 67,
- al. Andersa 1,
- al. Andersa/ul. Kleeberga 16,
- ul. Rogowskiego 9 (zaległa z ubiegłego roku),
- ul. Lwowska 13,
- al. Raclawickie 22B,
- ul. Samsonowicza 21,
- 5 nowych kamer na Placu Litewskim w ramach jego przebudowy.

W ramach działań Centrum Monitoringu Wizyjnego dokonano zakupów mających na celu doposażenie CMW w sprzęt niezbędny do jego sprawnego funkcjonowania, w tym m.in.: płyt DVD i okablowania. Dokonywano napraw uszkodzonych kamer i innych elementów monitoringu oraz czyszczenia kloszy kamer wchodzących w skład systemu monitoringu wizyjnego.

Monitoring wizyjny znacząco przyczynia się do poprawy bezpieczeństwa i porządku publicznego poprzez działania prewencyjne – widok kamery odstrasza potencjalnych sprawców przestępstw i wykroczeń. Ponadto, dzięki pracy operatorów monitoringu udało się utrwalić przebieg różnych zdarzeń takich jak bójki, pobicia, kradzieże i włamania itp. opisanych często w prasie i telewizji. Nagrania z kamer pomagają także wyjaśnić szereg spornych zdarzeń drogowych itp. W 2017 r. służbom uprawnionym na ich prośby przekazano ok. 2 000 płyt DVD z utrwalonym materiałem dowodowym.

Działania Centrum Monitoringu Wizyjnego realizowane były przez 18 operatorów kamer zatrudnionych jako pomoc administra-

cyjna i dwóch pracowników obsługi technicznej oraz kierownika rezeratu.

10.3. Działalność Straży Miejskiej Miasta Lublin w 2017 r.

W 2017 r. funkcjonariusze Straży Miejskiej, w szczególności Eko-patrolu i Oddziału Dzielnicowych, prowadzili liczne kontrole odnośnie zwalczania zaniedbań porządkowych i dzikich wysypisk na terenie miasta. W przypadku stwierdzenia podrzuconych śmieci podejmowane są działania w celu ustalenia sprawców wykroczenia, a także doprowadzenia do uprzątnięcia terenu. Obowiązek utrzymania porządku i czystości należy do właściciela lub zarządcy nieruchomości.

Przykłady miejsc, w których usunięto zaniedbania porządkowe i wysypiska śmieci: ul. Kompozytorów Polskich, ul. Mickiewicza, ul. Dolna Panny Marii, ul. Wilcza, ul. Kąpielowa, ul. Długa, al. Tyśiąclecia, ul. Lwowska, ul. Główna, ul. Wądołna, ul. Ciepła, ul. Kwietniowa, ul. Garbarska, ul. Węglarza, ul. Mariańska, ul. Sienna, ul. Robotnicza.

Do dn. 31.12.2017 r. Eko-Patrol przeprowadził 2 085 interwencji, z czego:

- 1 116 interwencji ws. spalania w piecach (w tym 5 kontroli razem z WOŚ) i 969 interwencji ws. spalania na zewnątrz,
- nałożono 156 mandatów karnych na kwotę 28 500 zł za spalanie odpadów i udzielono 33 pouczeń (104 mandaty karne na kwotę 19 500 zł za spalanie odpadów w piecach i 52 mandaty karne na kwotę 8 950 zł za spalanie na zewnątrz),
- 7,8 % interwencji ogólnie kończy się mandatem,
- 9,7 % sprawdzeń pieców i 5,6 % interwencji na zewnątrz kończy się mandatem.

Mimo zwiększającej się z roku na rok liczby sprawdzeń pieców i palenisk, procentowo coraz mniejsza liczba interwencji kończy się mandatem, co świadczy o wzrastającej świadomości ekologicznej mieszkańców miasta.

W 2017 r. do dyżurnych Straży Miejskiej wpłynęło 2 898 zgłoszeń dotyczących bezpańskich zwierząt domowych oraz dzikich zwierząt. 321 zgłoszeń dotyczyło zwierząt dzikich, w tym 100 zgłoszeń na temat lisów i 25 zgłoszeń na temat dzików. Pozosta-

te zwierzęta to: sarny, kuny, nietoperze, ptaki, węże, jeże, fretki, bobry, wiewiórki. Ponadto odebrano 220 zgłoszeń na temat zwierząt rannych i 396 na temat zwierząt martwych.

Liczba 1 027 zgłoszeń dotyczyło psów i kotów, przy czym były to zgłoszenia zarówno dotyczące bezpańskich psów, jak też prowadzanych bez zachowania należytego nadzoru oraz przeprowadzanych w złych warunkach i zakłócających spokój.

Liczba 697 zgłoszeń dotyczyło ptaków, a 8 zwierząt gospodarskich.

Do dn. 31.12.2017 r. Eko-Patrol odłowił 667 zwierząt, w tym 184 psy przekazane do schroniska dla bezdomnych zwierząt, 88 psów i kotów przekazanych właścicielom oraz 395 zwierząt dzikich (ptaki, jeże, lisy, węże, bóbr). Zwierzęta chore były przekazywane do Lubelskiego Centrum Małych Zwierząt.

W wyniku konsekwentnych działań Straży Miejskiej prowadzonych w poprzednich latach, znacząco zmniejszyła się liczba plakatów i ulotek umieszczanych w miejscach do tego nieprzeznaczonych i szpecących miasto.

W 2017 r. strażnicy zwracali się niejednokrotnie do zarządców nieruchomości o usunięcie nielegalnie umieszczonych ogłoszeń. Działania te doprowadziły do znacznej poprawy estetyki miasta. W związku z tym nałożono 18 mandatów karnych na kwotę 3 400 zł za to wykroczenie.

W 2017 r. funkcjonariusze Straży Miejskiej kontynuowali działania związane z kontrolą wyprowadzania psów tj. właściwego nadzoru nad zwierzętami oraz sprzątnięcia pozostawionych przez zwierzęta nieczystości przez ich właścicieli.

W 2017 r. nałożono 103 mandaty karne na kwotę 11 310 zł za brak należytego nadzoru nad zwierzęciem oraz 70 mandatów karnych na kwotę 5 850 zł za niesprzątnięcie nieczystości po zwierzęciu.

W wyniku codziennych kontroli oraz realizacji powierzonych zadań, skierowaliśmy do innych podmiotów ogółem 1 568 wystąpień pisemnych, w tym do:

- Zarządu Dróg i Mostów – 916,
- wydziałów Urzędu Miasta – 340,
- administracji i właścicieli posesji prywatnych – 118,
- innych jednostek (spółki, zarządy itp.) – 152.

Pozostała liczba wystąpień, tj. 42 skierowana była do Policji i dotyczyły one wspólnych działań, m.in. zabezpieczeń imprez, meczów, patroli wodnych, wsparcia naszych działań w zakresie zakłócania ciszy i spokoju publicznego (przede wszystkim w godz. nocnych).

Funkcjonariusze naszej jednostki w 2017 r. zabezpieczyli łącznie 499 zadań, tj. uroczystości państwowe i kościelne, zgromadzenia publiczne i manifestacje, mecze, zawody i imprezy sportowe, imprezy rekreacyjno-sportowe, pikniki osiedlowe, oraz imprezy kulturalno-rozrywkowe. W ich zabezpieczeniu wzięło udział 1 638 funkcjonariuszy naszej jednostki – na zasadzie wielokrotności.

W 2017 r. Straż Miejska Miasta Lublin nałożyła 755 mandatów na kwotę 75 500 zł za spożywanie napojów alkoholowych w miejscu niedozwolonym. Wystawiono także 493 mandaty na kwotę 26 110 zł za palenie papierosów w miejscu niedozwolonym. Ponadto ujawniono przypadki spożywania alkoholu przez osoby nieletnie, a także kierowania pojazdami w stanie nietrzeźwości.

W 2017 r. funkcjonariusze Straży Miejskiej nałożyli 117 mandatów karnych na kwotę 23 460 zł za handel w miejscach niewyznaczonych na terenie gminy oraz brak wpisu do ewidencji gospodarczej.

Od 1.09. do 31.12.2017 r. kierowcy komunikacji miejskiej zgłosili do dyżurnych naszej jednostki łącznie 128 zdarzeń, dotyczących:

- parkowania w zatoce przystankowej – 70,
- blokowania pasa ruchu i inne drogowe – 13,
- bezdomnych/leżących – 29,
- zakłócania porządku – 5,
- czystości i porządku – 8,
- przetwarzania termicznego odpadów – 1,
- zwierząt – 2.

Od 2016 r. funkcjonariusze Straży Miejskiej Miasta Lublin są stale obecni na terenie wybranych lubelskich szkół podstawowych. W roku szkolnym 2016/2017 były to trzy szkoły: SP nr 28 przy ul. Radości, SP nr 45 przy ul. Radzyńskiej oraz SP nr 44 przy ul. Tumidajskiego. W roku szkolnym 2017/2018 do programu

dołączyły kolejne trzy szkoły: SP nr 51 przy ul. Bursztynowej, SP nr 27 przy ul. Kresowej i SP nr 18 przy ul. Długosza.

Podczas służby w okolicach szkół, funkcjonariusze Straży Miejskiej ujawnili 19 wykroczeń, za które 13 osób zostało ukaranych mandatami a 6 pouczone. Były to wykroczenia drogowe, niszczenie zieleni a także spożywanie alkoholu i palenie papierosów w miejscach niedozwolonych.

W 2017 r. funkcjonariusze Straży Miejskiej stale kontrolowali miejsca parkingowe dla osób niepełnosprawnych na terenie miasta. Dzięki nowym przepisom są one obecnie wyraźniej widzialne i rozpoznawalne. W przypadku postoju bez uprawnień na takim miejscu, kierowca musi się liczyć nie tylko z mandatem w wys. 500 zł, ale również z możliwością odholowania pojazdu.

W 2017 r. strażnicy nałożyli 52 mandaty karne na kwotę 26 300 zł za to wykroczenie.

W 2017 r. odholowano 420 pojazdów pozostawionych w miejscach, gdzie stwarzały utrudnienia w ruchu drogowym, oraz 36 wraków. 41 pojazdów odholowano z miejsc przeznaczonych dla osób niepełnosprawnych.

Ponadto, dzięki działaniom dzielnicowych Straży Miejskiej, właściciele usunęli 101 wraków pojazdów, dzięki czemu znacznie poprawiła się estetyka lubelskich osiedli.

W 2017 r. nałożono 690 mandatów karnych na kwotę 108 300 zł na kierowców pozostawiających swoje pojazdy na trawnikach.

Ponadto w miejscach, gdzie zieleń została zniszczona (na „klepiskach”), funkcjonariusze Straży Miejskiej wkładali za wycieraczki samochodów „zielone kartki” – ulotki informacyjne. W takich miejscach ze względu na brak zieleni nie można nałożyć mandatu na parkujących kierowców.

W 2017 r. systematycznym i bieżącym nadzorem funkcjonariusze naszej jednostki objęły 106 ulic usytuowanych w strefie płatnego parkowania, przeprowadzając 33 565 kontroli. W wyniku tych działań strażnicy przeprowadzili 4 136 interwencje.

Funkcjonariusze Straży Miejskiej nałożyli na sprawców wykroczeń drogowych 2 615 mandatów karnych i pouczyli 1 456 kierowców, spowodowali odholowanie 42 pojazdów oraz skierowali do Sądu Rejonowego 65 wniosków o ukaranie sprawców wykro-

czeń. Funkcjonariusze założyli również na terenie całego miasta 4 446 urządzeń blokujących na koła nieprawidłowo zaparkowanych pojazdów.

W wyniku tych działań udało się w znacznym stopniu uporządkować sposób pozostawiania pojazdów w strefie płatnego parkowania.

Funkcjonariusze Oddziału Centrum przeprowadzili 800 kontroli wjazdu pojazdów na Stare Miasto, wykazując wjazd 8 290 pojazdów uprawnionych, tj.:

- wjazd pojazdów z zezwoleniami – 7 437,
- wjazd TAXI – 545,
- wjazd pojazdów osób niepełnosprawnych – 308.

W wyniku działań prowadzonych na Starym Mieście, funkcjonariusze naszej jednostki na sprawców wykroczeń nałożyli łącznie 773 mandaty karne, w tym:

- za wykroczenia drogowe – 693 MK,
- za wykroczenia porządkowe – 80 MK.

W minionym roku prowadziliśmy konsultacje z Radami Dzielnic i Osiedli, na rzecz określenia priorytetów dla poszczególnych części miasta, gdyż zależało nam na aktywnym dialogu z mieszkańcami naszego miasta. Dzielnicowy jest dla mieszkańców funkcjonariuszem pierwszego kontaktu, do którego można zgłaszać interwencje bezpośrednio na służbowy telefon komórkowy. Prowadziliśmy dyżury w siedzibach Rad Dzielnic (m.in. Wieniawa, Bronowice, Stare Miasto, Dziesiąta, Ponikwoda, Głusk, Sławin, Sławinek, Tatary), w trakcie których mieszkańcy mogli osobiście zgłaszać strażnikom interwencje, uwagi, problemy i spostrzeżenia.

Funkcjonariusze Oddziału Dzielnicowych pozytywnie zakończyli 1 145 spraw porządkowych na terenie miasta, co zostało potwierdzone poprzez rekontrole.

Wskazane przez Rady Dzielnic miejsca, uznane przez nie za niebezpieczne były przez naszych funkcjonariuszy systematycznie nadzorowane i kontrolowane. W okresie przed rozpoczęciem roku szkolnego przeprowadzona została kontrola okolic placówek oświatowych ze względu na bezpieczeństwo dzieci oraz sprawy porządkowe.

Straż Miejska Miasta Lublin w ramach swych ustawowych zadań prowadziła stałą współpracę z Policją, a także informowała o wynikach swych działań Komendanta Wojewódzkiego Policji. Nasza jednostka prowadzi stałą wymianę informacji z Policją.

Zadanie „GIMBUS-PATROL – Puste Ławki – Stop realizował (od poniedziałku do piątku) dwuosobowy, zmotoryzowany patrol, w składzie policjant – strażnik, którego zadaniem było systematyczne i bieżące patrolowanie, kontrolowanie i monitorowanie rejonów szkół i placówek oświatowych na terenie miasta celem poprawy bezpieczeństwa dzieci i młodzieży w rejonach szkół oraz zapewnienie w tych okolicach porządku i spokoju publicznego.

Ogółem w 2017 r. wykonano 77 patroli, w wyniku których, m.in:

- przeprowadzono 100 interwencji,
- wylegitymowano 177 osób oraz 57 nieletnich,
- przeprowadzono 2 interwencje na terenie szkół,
- ujawniono 27 nieletnich na wagarach,
- przeprowadzono 398 kontroli miejsc grupowania się młodzieży,
- przeprowadzono 149 kontroli miejsc dystrybucji substancji psychotropowych,
- nałożono 18 mandatów karnych,
- przeprowadzono 139 rozmów z dyrekcją i pedagogami oraz dziećmi i młodzieżą szkół, która umieszczała je w policyjnej komputerowej bazie danych.

Zgodnie z miesięcznymi harmonogramami przesyłanymi do Straży Miejskiej Miasta Lublin przez Komendę Miejską Policji w Lublinie, strażnicy dwa razy w tygodniu prowadzili działania prewencyjne w okolicach Al. 1000-lecia, hali NOVA, ul. Ruskiej – Targowisko. W 2017 r. 174 strażników Oddziału Patrolowo-Interwencyjnego naszej jednostki wykonało 87 kontroli.

W 2017 r. Straż Miejska Miasta Lublin kontynuowała współpracę z Aresztem Śledczym w zakresie oczyszczania miasta. W wyniku działań zostało uprzątniętych 476,69 m³ zanieczyszczeń z 597 lokalizacji.

Uprzątnięto 2 939 worków śmieci, a ponadto: 118 opon, 6 lodówek, 16 telewizorów, 14 wersalek i foteli oraz 17 dywanów, wykładzin i materaców.

Praca przy uprzążaniu miasta dla osób skazanych jest formą resocjalizacji, natomiast dla miasta są to duże korzyści porządkowe.

W 2017 r. osoby obsługujące monitoring miejski zgłosiły dyżurnym naszej jednostki ogółem 3 524 zdarzenia, dotyczące:

- wykroczeń drogowych – 1 105,
- wykroczeń porządkowych – 2 419.

Stanowisko monitoringu wizyjnego znajduje się w Wydziale Bezpieczeństwa Mieszkańców i Zarządzania Kryzysowego UM Lublin.

W 2017 r. dyżurni Straży Miejskiej odebrali 33 093 zgłoszenia od mieszkańców Lublina, z czego główna zgłaszana problematyka dotyczyła:

- zgłoszenia drogowe: 9 201 (27,8 %),
- zgłoszenia porządkowe: 7 440 (22,4 %),
- zgłoszenia dot. zwierząt: 2 898 (8,75 %),
- zgłoszenia dot. spożywania alkoholu w miejscach niedozwolonych: 964 (2,91 %),
- zgłoszenia dot. osób bezdomnych: 702 (2,12 %),
- zgłoszenia dot. termicznego przetwarzania odpadów: 616 (1,86 %).

Tabela: Statystyka wyników Straży Miejskiej Miasta Lublin.

L.p.	Rodzaj czynności	Dane liczbowe
1	Liczba przeprowadzonych kontroli:	96275
	- nieruchomości, w tym: czystość i porządek, oznaczenie posesji, itp.)	18 701
	- infrastruktury na terenie miasta, w tym: stan ulic i chodników, awarie, uszkodz.	77 574
2	Liczba ujawnionych wykroczeń:	18073
3	Liczba pouczeń, w tym:	6 266
	- porządkowe	1 069
	- drogowe	5 197
4	Liczba interwencji ogółem, w tym:	38 608
	1) interwencje porządkowe, w tym:	23 786
	- zgłoszone	12 672

L.p.	Rodzaj czynności	Dane liczbowe
	- własne	11 114
	2) interwencje drogowe, w tym:	14 822
	- zgłoszone	8 808
	- własne	6 014
5	Wnioski do Sądu Rejonowego	259
6	Holowanie – pojazdy usunięte, w tym:	456
	1) na podst. art. 50a ustawy prawo o ruchu drogowym	36
	2) na podst. art. 130a ustawy prawo o ruchu drogowym	420
	- w tym: z koperty inwalidzkiej	41
7	Próba holowania	193
8	Liczba pojazdów odnalezionych	32
9	Liczba ujawnionych przestępstw	16
10	Osoby ujęte i przekazane Policji	3
11	Zabezpieczenie miejsca zdarzenia	270
12	Zabezpieczenie imprez	499
13	Asysta – Policja	105
14	Asysta – Urząd Miasta	117
15	Współpraca MOPR	135
16	Osoby bezdomne	1 494
17	Nietrzeźwi doprowadzeni do miejsca zamieszkania	25
	Nietrzeźwi doprowadzeni do Izby Wyrzężeń	419
18	Sprawy przekazane innym jednostkom lub instytucjom	4597
	- Zarząd Dróg i Mostów w Lublinie	3945
	- Wydziały Urzędu Miasta	340
	- Policja	42
	- Administracje i właściciele prywatni	118

L.p.	Rodzaj czynności	Dane liczbowe
	- Inne jednostki (spółki, zarządy, firmy)	152
19	Wspólne kontrole - WOS	15
	w tym: - w zakresie spalania,	5
	- dotyczące umów,	2
	- inne	8
20	Asysta SANEPID	6
21	Mandaty karne ogółem:	11 548
		1 320 110 zł
	1) porządkowe: w tym m.in.	2 921
		360 860 zł
	- spożywanie alkoholu w miejscach niedozwolonych	755
		75 500
	- palenie tytoniu w miejscach w niedozwolonych	493
		26 110
	- psy bez nadzoru	103
		11 310
	- zanieczyszczenia przez psy	70
		5 850
	- zaniedbania czystościowe	442
		72 040
	- plakaty, ogłoszenia, reklamy itp. w miejscach niedozwolonych	18
		3 400
	- handel w miejscach niewyznaczonych oraz brak wpisu do ewidencji działalności gospodarczej	117
		23 460
	- niszczenie zieleni	690
		108 300
2) drogowe: w tym:	8 627	
	959 250	

L.p.	Rodzaj czynności	Dane liczbowe
	- Koperta inwalidzka	52
		26 300

11. KULTURA, SPORT I TURYSTYKA

11.1. Działalność miejskich instytucji kultury

W 2017 r. Lublin świętował Wielki Jubileusz 700-lecia lokacji miasta na prawie magdeburskim, dlatego też instytucje kultury, dla których organizatorem jest Gmina Lublin, tj.: Centrum Kultury w Lublinie, Dzielnicowy Dom Kultury „Bronowice”, Zespół Pieśni i Tańca „Lublin” im. Wandy Kaniorowej, Teatr im. H. Ch. Andersen w Lublinie, Galeria Labirynt, Ośrodek „Brama Grodzka – Teatr NN” w Lublinie, Miejska Biblioteka Publiczna im. Hieronima Łopacińskiego w Lublinie, Ośrodek Międzykulturowych Inicjatyw Twórczych „Rozdroża”, Dzielnicowy Dom Kultury „Węglin”, Teatr Stary w Lublinie, Warsztaty Kultury w Lublinie, aktywnie włączyły się w obchody jubileuszu realizując program wydarzeń kulturalnych obejmujący działania bieżącej działalności instytucji, jak i specjalne dedykowane temu jubileuszowi. W dowód uznania za wkład i zaangażowanie w rozwój Miasta oraz zasługi na rzecz jego Mieszkańców z podziękowaniem za podejmowanie działań inspirowanych przyszłość i kształtujących tożsamość lokalną Lublina, instytucje kultury otrzymały szczególne wyróżnienie, Medal 700-lecia Miasta Lublin.

11.1.1. Centrum Kultury w Lublinie

W Centrum Kultury w Lublinie co roku realizowanych jest kilkadziesiąt wydarzeń zarówno tych lokalnych, jak i o międzynarodowym zasięgu. Biorąc aktywny udział w życiu kulturalnym miasta w instytucji organizowane są m.in. zajęcia warsztatowe, projekcje filmowe, koncerty, spektakle teatralne i festiwale, spośród których najważniejsze i najbardziej znane to: Konfrontacje Teatralne, Międzynarodowe Spotkania Teatrów Tańca, Lublin Jazz Festiwal, Prezentacje Form Muzyczno-Teatralnych „Dźwięki Słów”, Wielokulturowy Lublin, Lubelski Festiwal Filmowy.

Inauguracja Wielkiego Jubileuszu 700-lecia nadania praw miejskich Lublinowi nastąpiła podczas Sylwestra Miejskiego 2016/2017, w trakcie którego zaprezentowano m.in. multimedialne widowisko muzyczne opowiadające o historii miasta. Gala Programowa „Lublin 700”, podczas której w formie widowiska multimedialnego, po raz pierwszy przedstawiono pełny program wydarzeń artystycznych, sportowych, naukowych oraz społecznych obchodów Jubileuszu 700-lecia Miasta Lublin, a także wydawnictwo „1317-2017. 700 lat Lublina Wielki Jubileusz”, odbyła się 8 lutego w Sali Widowiskowej Centrum Kultury w Lublinie.

Z okazji Międzynarodowego Dnia Tańca zrealizowano we współpracy z innymi jednostkami kulturalnymi widowisko z okazji 700-lecia lokacji Miasta „Taniec na siedmiu wzgórzach”. W ramach Międzynarodowego Dnia Tańca zaproszono do Lublina światowej sławy teatr tańca Kibbutz Contemporary Dance Company, który zaprezentował po raz pierwszy w Polsce spektakl „Horses in the Sky”. Organizowany 21 raz Festiwal Międzynarodowe Spotkania Teatrów Tańca koncentrował się na ukazaniu zarówno różnic, jak i cech wspólnych oraz nawiązaniu dialogu pomiędzy często skrajnymi fenomenami tanecznymi.

4. Prezentacje Form Muzyczno-Teatralnych „Dźwięki Słów”, organizowane przez Lubelski Salon Artystyczny obchodzący w 2017 r. jubileusz 10-lecia, to najciekawsze spektakle muzyczno-teatralne, które ukazują, że dźwięk i ekspresja nadają słowom niepowtarzalnego znaczenia. W ramach programu ubiegłorocznej edycji Festiwalu odbyły się musicale, spektakle dla dzieci i dorosłych oraz koncerty.

W 2017 r. odbyła się 10. Jubileuszowa edycja festiwalu Wielokulturowy Lublin, podczas której wydarzenia artystyczne i edukacyjne umożliwiały poznanie kultury i tradycji mniejszości narodowych, etnicznych i wyznaniowych.

W ramach obchodów Jubileuszu 700-lecia Miasta Lublin na dziedzińcu lubelskiego Zamku zaprezentowano wielkie widowisko teatralne opowiadające o najważniejszych wydarzeniach z dziejów miasta pt. „Sen o mieście”. Sukces odniósł również prezentowany na dziedzińcu Zamku spektakl w reżyserii Łukasza Witt-Michałowskiego, będący adaptacją sceniczną powieści Marcina Wrońskiego, pt. „Pogrom w przyszły wtorek”. W spektaklu,

który zgromadził ponad 3 tysiące widzów wystąpili m.in.: Przemysław Sadowski, Matylda Damięcka oraz znani lubelscy aktorzy.

Koordynowana przez instytucję Noc Sylwestrowa 2017 stanowiła finał obchodów 700-lecia lokacji miasta na prawie magdeburskim.

11.1.2. Dzielnicowy Dom Kultury „Bronowice”

Dzielnicowy Dom Kultury „Bronowice” wraz z filiami: Pracownice Kultury Tatarskiej (ul. Hutnicza) i Pracownice Kultury Maki (ul. Olchowa) realizuje program mający za zadanie zaspokajanie potrzeb środowiska lokalnego, z dzielnic charakteryzujących się ograniczoną możliwością korzystania z alternatywnych sposobów spędzania wolnego czasu oraz ograniczonymi środkami na korzystanie z zasobów kultury i sztuki, poprzez prowadzenie działalności w zakresie upowszechniania kultury i edukacji kulturalnej.

Oprócz statutowej działalności, Dzielnicowego Domu Kultury „Bronowice” przygotował cykl wydarzeń specjalnych dedykowanych obchodom Wielkiego Jubileuszu 700-lecia Miasta Lublin. Instytucja zorganizowała cykl 9 koncertów pt. „700 melodii na 700-lecie”, w trakcie których prezentowane były utwory wokalnie-instrumentalne kompozytorów związanych z Lublinem (L. Rogowski, J. Wieniawski, H. Wieniawski, I. Komorowski, K. Dębski) oraz utwory oparte na poezji Józefa Czechowicza. Ponadto, instytucja wydała ilustrowany, wierszowany przewodnik po Lublinie zachęcający do spacerów po mieście pt. „Lubelskie Tajniki Okiem Panny Niki” oraz zrealizowała wystawę w lubelskim Ratuszu pt. „Lublin – karta pocztowa z okazji 700-lecia” przedstawiającą nagrodzone i wyróżnione prace podczas Międzynarodowego Konkursu Plastycznego zorganizowanego w DDK „Bronowice”. Dodatkowo, dom kultury w roku jubileuszowym zorganizował flashmob „Kultura łączy” na placu Króla Władysława Łokietka. Podczas wydarzenia kilkudziesięciu muzyków, solistów oraz tancerzy zapewniło przechodniom muzyczną podróż – od muzyki klasycznej do nowoczesnej. Materiał filmowy został opublikowany w Internecie w celu promocji miasta i został odtworzony blisko 12 tys. razy. Z okazji Jubileuszu odbyło się także specjalne widowisko muzyczne pt. „X Muza – koncert Live” w wykonaniu lubelskich artystów.

W okresie wakacyjnym zorganizowano na moście M. Lutosławskiego (w ramach realizowanego przez Centrum Kultury w Lublinie „Mostu Kultury”) cykl koncertów plenerowych pn. „Załącz z Lublinem”.

Instytucja realizowała trzy projekty współfinansowane przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz Narodowe Centrum Kultury, tj. „Doświadczamy sztuki” skierowany do dzieci z lubelskich szkół, „Kultura Bardzo Dostępna” skierowany do grup zagrożonych wykluczeniem społecznym i z utrudnionym dostępem do kultury oraz „I Międzynarodowe Warsztaty Teatralne dla Młodzieży ANTYLABA”, w których uczestniczyła młodzież z Polski i Ukrainy.

Dom kultury był organizatorem XXII Międzynarodowego Konkursu Plastycznego „Mój Świat” pn. „Pejzaż”, na który napłynęło 3 143 prac z Polski, Ukrainy, Białorusi, Litwy, Rosji, Czech i Kazachstanu. W pięciu kategoriach wiekowych przyznano 22 nagrody i 36 wyróżnień. Powstał także katalog prezentujący prace laureatów.

Podczas ferii i wakacji instytucja prowadziła dla dzieci działania w ramach akcji „Zima w Mieście” i „Lato w Mieście”. W zimowej odsłonie akcji uczestniczyło 160 dzieci, dla których zorganizowano 32 formy różnorodnych zajęć o tematyce teatralnej, muzycznej, plastycznej i tanecznej. Akcja „Lato w Mieście” przyniosła 300 uczestników.

W 2017 r. Instytucja była jednym z operatorów programu Dzielnic Kultury, który miał swoją edycję specjalną z okazji obchodów Wielkiego Jubileuszu 700-lecia nadania Lublinowi praw miejskich pn. „Święto Lubelskich Dzielnic”. Dzielnicami objętymi działaniami realizowanymi przez dom kultury było 9 dzielnic miasta, w których zrealizowano 34 projekty przy udziale 5 755 osób. Dodatkowo DDK „Bronowice” zorganizował równorzędne wydarzenia plenerowe. W dn. 19.10.2017 r. w filii Pracowni Kultury Maki odbyła się uroczysta Gala podsumowująca 5-lecie funkcjonowania programu Dzielnic Kultury.

11.1.3. Zespół Pieśni i Tańca „Lublin” im. Wandy Kaniorowej

Zespół Pieśni i Tańca „Lublin” im. Wandy Kaniorowej realizował program upowszechniania i popularyzacji polskiego folkloru

na terenie Lublina, w kraju i za granicą oraz prowadził wszechstronną działalność w zakresie edukacji kulturalnej i artystycznej dzieci i młodzieży.

Specjalna, 32. edycja Międzynarodowych Spotkań Folklorystycznych im. Ignacego Wachowiaka wpisała się w kalendarz obchodów 700-lecia nadania Lublinowi praw miejskich. Podczas trwającego tydzień wydarzenia, mieszkańcy oraz odwiedzający miasto mieli okazję obcować z folklorem takich państw jak: Macedonia, Turcja, Białoruś, Izrael, Hiszpania, Węgry, Stany Zjednoczone (Hawaje), Bułgaria, Słowacja, Ukraina, Meksyk. Festiwal łącznie zgromadził ok. 30 tys. widzów. Grupa Lubliniacy uczestniczyła, obok innych formacji tanecznych, w organizowanym przez Lubelski Teatr Tańca (Centrum Kultury w Lublinie) widowisku z okazji 700-lecia lokacji Lublina pt. „Taniec na siedmiu wzgórzach”.

W czerwcu odbył się Lubelski Festiwal Folkloru organizowany po raz pierwszy z okazji 700-lecia Miasta Lublin, w którym uczestniczyły lubelskie zespoły folklorystyczne wyższych uczelni Lublina oraz członkowie Zespołu Pieśni i Tańca „Lublin” im. W. Kaniorowej.

Instytucja w 2017r. zrealizowała widowisko kolędnicze pt. „Cichuteńko pośród nocy” promujące piękno polskich kolęd i pastorałek (we współpracy z Filharmonią Lubelską) oraz koncerty „A wstawajże jagódeczko”, będące podsumowaniem półrocznej pracy szkoleniowej i prezentacją programu grup dziecięcych i młodzieżowych. Na koncercie „A to właśnie Polska właśnie” w dniu Święta Niepodległości zaprezentowano polskie pieśni i tańce narodowe.

Tradycyjnie, podsumowaniem rocznego dorobku artystycznego był cykl koncertów „Lublin-Lublinowi”, podczas których eksperci Polskiej Sekcji CIOFF (Międzynarodowa Rada Stowarzyszeń Folklorystycznych, Festiwali i Sztuki Ludowej) dokonali oceny pod względem artystycznym Zespołu celem przyznania certyfikatu na reprezentowanie naszego kraju podczas międzynarodowych festiwali organizowanych przez CIOFF.

W 2017 r. instytucja prowadziła bogatą działalność koncertową w mieście, regionie, w kraju i za granicą. I Reprezentacja wraz z Kapelą uczestniczyła m.in. jako gość specjalny w uroczysto-

ściach z okazji 50-lecia zespołu La Compagnie Dance Comedia w Veauche (Francja), w 4 festiwalach: w Orizabie, Cordobie, San Jose Iturbide i Queretaro (Meksyk) oraz 34. Festiwalu Mondial de Folklore w Saint Ghislain oraz w Brukseli, Maroilles i Ellezelles (Belgia). Lubliniacy I brali udział w Międzynarodowym Festiwalu Dziecięcych Zespołów „Friendship without borders” w Sliven (Bułgaria) natomiast Lubliniacy uczestniczyli w Międzynarodowym Festiwalu „Grand Prix de Folklore” w Ribnitz (Niemcy). Grupa Lubelacy I otrzymała „Grand Prix Claudio Criscenzo” w 17. Międzynarodowym Festiwalu „I Bambini del Mondo” w Agrigento na Sycylii.

11.1.4. Teatr im. H. Ch. Andersena w Lublinie

Teatr im. H. Ch. Andersena w Lublinie jest instytucją artystyczną powołaną do prowadzenia działalności artystycznej, edukacyjnej i wychowania przez sztukę (szczególnie dzieci i młodzieży). Od 1.09.2017 r. Teatrem zarządza, wyłoniony w drodze konkursu, Krzysztof Rzączyński.

Institucja w ubiegłym roku prezentowała spektakle zarówno w siedzibie jak i na wyjeździe. W repertuarze, obok znanych i lubianych tytułów, pojawiły się trzy nowe spektakle, tj.: „Zwierzęta doktora Dolittle” – spektakl dla dzieci od lat 5 w adaptacji i reżyserii Jerzego Jana Połońskiego, „Koziołek kręciołek” – spektakl dla dzieci w wieku 5-9 lat przygotowany na podstawie tekstu autorstwa Zbigniewa Dmیتrocy w reżyserii Bogusława Byrskiego oraz „Dziób w dziób” – spektakl dla dzieci w wieku od 7 lat przygotowany na podstawie tekstu Maliny Prześlugi w reżyserii Elżbiety Depty.

W ramach Wielkiego Jubileuszu 700-lecia Miasta Lublin instytucja zrealizowała premierę, wspomnianego wcześniej, spektaklu dla widzów najmłodszych pt. „Koziołek kręciołek”. Eksploatację familijnego przedstawienia „Anioł za lodówką”, przygotowanego na obchody jubileuszu, połączono z działaniami warsztatowymi z zakresu edukacji teatralnej oraz scenariuszami lekcji opracowanymi dla poszczególnych grup wiekowych w celu ich samodzielnej realizacji przez nauczycieli.

Teatr uczestniczył w ogólnopolskiej akcji „Bilet za 500 groszy” dofinansowanej ze środków MKiDN, która była koordynowana

przez Instytut Teatralny im. Zbigniewa Raszewskiego. W ramach przedsięwzięcia zaprezentowano spektakl „Zwierzęta doktora Doolittle”.

Instytucja w roku sprawozdawczym włączyła się w akcję „Zima w mieście”, w ramach której podczas ferii zimowych 16 razy zagrała dla dzieci i młodzieży spektakl pt. „Alicja w krainie czarów”. Ponadto, przedstawienie pt. „Pod Kolor” zostało zaprezentowane w filii Miejskiej Biblioteki Publicznej im. Hieronima Łopacińskiego w Lublinie.

11.1.5. Galeria Labirynt

W Galerii Labirynt prezentowana jest sztuka współczesna oraz twórczość artystów młodych i debiutujących. Galeria stara się być ważnym obserwatorem przemian zachodzących w sztuce oraz aktywnym i otwartym na nowe zjawiska uczestnikiem procesów artystycznym. Poza wystawami program instytucji obejmuje działania performance, wykłady, konferencje, spotkania, koncerty, a także program edukacyjny dla dzieci, młodzieży i dorosłych.

W roku Jubileuszu 700-lecia Miasta Lublin Galeria Labirynt zorganizowała wraz z Galerią Arsenał wystawę „Uwaga! Granica”, która stanowiła refleksję nad położeniem geograficznym Lublina i Białegostoku w pobliżu granicy państwa. Jubileusz miasta stał się dobrym pretekstem do dyskusji o lubelskiej kulturze, dlatego też instytucja została gospodarzem Lubelskiego Kongresu Kultury, oddolnej, społecznej inicjatywy, której program tworzyli jego uczestnicy. Kongres stał się platformą wymiany zdań przedstawicieli instytucji, organizacji samorządowych oraz mieszkańców na kwestie zawarte w ponad 40 poruszanych obszarach tematycznych.

Ponadto, w instytucji zaprezentowano m.in. wystawy: „Akcja Lublin! Rozdział 1” (wystawa zbiorowa polskich artystów performance związanych z Galerią, otwierająca cykl prezentujący najważniejsze wydarzenia z obszaru sztuki performance w Lublinie), „Prace rzeczne” (wystawa artystów z Ukrainy i Kazachstanu, w tym rezydentów instytucji oraz stypendystów programu MKiDN „Gaude Polonia”, odnosząca się do miejskiego krajobrazu Lublina), „Uporczywe upodobanie” (wystawa zbiorowa polskich artystów współczesnych zainspirowana pojęciem „delactatio morosa”

prezentująca prace odnoszące się do estetyki brzydoty), „Jak jest?” (wystawa zbiorowa młodych artystów i grup artystycznych z Polski i z zagranicy prezentująca prace wideo odnoszące się do aktualnej rzeczywistości), „Serce miłości” (wystawa towarzysząca produkcji pełnometrażowego filmu fabularnego w reżyserii Łukasza Rondudy pt. „Serce miłości” przedstawiającego życie i twórczość współczesnych polskich artystów – Zuzanny Bartoszek i Wojciecha Bąkowskiego), Alicja Żebrowska i Jacek Lichoń „Uptynnianie Infiltronu jako Droga Krzyżowa – stacja VI wampiryzm vouyeurystyczny” (wystawa w formie instalacji video nawiązująca do demonologii wsi, martyrologii polskiej i holokaustu, które miały miejsce na terenie województwa lubelskiego). W Galerii Labirynt odbyły się również wystawy przeznaczone dla dzieci, w tym m.in. „Dobrze się mamy” (wystawa prezentująca dorobek artystyczny podopiecznych Domu Pomocy Społecznej im. Matki Teresy z Kalkuty), „Miasto, którego nie widać” (wystawa sensoryczna podsumowująca projekt edukacyjno-artystyczny skierowany do osób z niepełnosprawnościami wzroku). W Kijowie zaprezentowano wystawę „Serce miłości” w ramach Kyiv Week 2017 oraz wystawę indywidualną Mirosława Bałka w Muzeum Narodowym im. Andrzeja Szeptyckiego we Lwowie pt. „Kein Name”. Łącznie w 2017 r. w siedzibie Galerii Labirynt oraz w Galerii Labirynt Plaza odbyło się 27 wystaw, w tym 9 indywidualnych i 10 zbiorowych oraz 6 wystaw zbiorowych przeznaczonych dla dzieci, 2 wystawy prezentowane były natomiast za granicą.

11.1.6. Ośrodek „Brama Grodzka – Teatr NN” w Lublinie

Ośrodek „Brama Grodzka – Teatr NN” w Lublinie jest interdyscyplinarną instytucją kultury wykorzystującą w swojej pracy nowoczesną technologię, a jej program powstaje na przekroju działalności naukowej, muzealniczej, dokumentacyjnej, wydawniczej, edukacyjnej, artystycznej i animatorskiej.

Instytucja kontynuowała swoją działalność w podziale na sześć obszarów tematycznych. Tworzeniem multimedialnej i hipertekstowej opowieści o Lublinie zajmuje się Laboratorium Nowych Mediów. Pracownia Edukacji i Animacji w Bramie ma na celu realizowanie projektów edukacyjnych i animatorskich Ośrodka. W ramach działalności Pracowni Historii Mówionej reje-

strowane i upowszechniane są wspomnienia mieszkańców Lublina związane z historią miasta, organizowane są działania edukacyjne i animatorskie na rzecz popularyzacji programu „Historii Mówionej” oraz prowadzony jest portal internetowy prezentujący zgromadzone materiały.

W związku z obchodzonym Jubileuszem 700-lecia nadania praw miejskich Lublinowi, instytucja była organizatorem wydarzeń upamiętniających żydowskie dziedzictwo miasta. Upamiętnienie „Lublin. Pamięć Zagłady” wynikało z potrzeby zaznaczenia w przestrzeni publicznej miejsc związanych z zagładą lubelskich Żydów. Symboliczne przejście władz miasta i młodzieży z lubelskich szkół Szlakiem Pamięci „Lublin. Pamięć Zagłady” na teren miejsca pamięci Umschlagplatz w dn. 16.03.2017 r. upamiętniło 75. rocznicę „Aktion Reinhardt” – rocznicę likwidacji getta na Podzamczu w Lublinie. Na początku lipca w Lublinie odbyło się pierwsze od 70 lat międzynarodowe spotkanie żydowskich mieszkańców miasta i ich potomków. Zjazd Lublinerów stanowił ważną część obchodów 700-lecia nadania Lublinowi praw miejskich i miał za zadanie podkreślić znaczenie żydowskiej społeczności miasta w jego historii. W spotkaniu uczestniczyło ponad 200 osób z całego świata.

W 2017 r. instytucja zorganizowała jubileuszową X edycję Festiwalu „Miasto Poezji” pod hasłem „Poezja Miasta”. Przez 10 lat festiwal, dzięki swojej wyjątkowej atmosferze i tradycji stał się przestrzenią do rozmów o poezji, spotkań z poetami, a także do prowadzenia różnorodnych działań społeczno-artystycznych popularyzujących poezję. Ponadto, odbyła się VII edycja festiwalu „Śladami Singera” oraz V Międzynarodowego Festiwalu „Spotkania z opowiadaczami świata”.

Rok 2017 przyniósł instytucji nagrodę 50 Books 50 Covers za książkę „Teatr w budowie. Dziennik podróży”. Wydano książkę pt. „Ida Gliksztejn. Pamiętnik z czasów wojny” i zaprezentowano monograficzny numer kwartalnika „Konteksty” poświęcony działalności Ośrodka.

11.1.7. Miejska Biblioteka Publiczna im. Hieronima Łopacińskiego w Lublinie

Sieć Biblioteczna Miejskiej Biblioteki Publicznej im. Hieronima Łopacińskiego w Lublinie obejmuje 39 filii zlokalizowanych na terenie całego Lublina, w których obok udostępniania posiadanych zbiorów prowadzona jest szeroko pojęta działalność kulturalno-oświatowa, organizowane są m.in. wernisaże, wystawy, prelekcje, spotkania autorskie i koncerty, lekcje biblioteczne, wykłady, konkursy, zajęcia plastyczne oraz inne formy (zajęcia komputerowe, głośne czytanie, udział w festynach osiedlowych, inscenizacje, zajęcia teatralne, prezentacje multimedialne, kluby gier planszowych i fabularnych, pokazy filmowe, konsultacje dla maturzystów).

W 2017 r. dokonano zakupu 35 964 vol. na kwotę 762 869 zł oraz 6 076 jednostek zbiorów specjalnych na kwotę 146 740 zł. Łączny zakup zbiorów wyniósł 909 609 zł. Z usług instytucji skorzystało 68 385 czytelników, w tym 721 osób niepełnosprawnych. W okresie sprawozdawczym filie odnotowały 722 174 odwiedziny, w tym 577 295 w wypożyczalniach, 51 887 w czytelnich oraz 92 992 w Publicznych Punktach Dostępu do Internetu. Czytelnicy wypożyczyli ogółem 1 640 995 jednostek bibliotecznych, w tym 1 366 389 książek, 163 267 egzemplarzy gazet i czasopism oraz 111 299 jednostek zbiorów specjalnych. Udzielono 218 367 informacji oraz 2 411 kwerend. Wypożyczenia elektroniczne funkcjonowały w 12 filiach MBP.

Ponadto, działaniami kulturalno-oświatowymi MBP były m.in.: projekt „Leśmian w Lublinie” realizowany we współpracy z lubelskim oddziałem Stowarzyszenia Pisarzy Polskich, Narodowe Czytanie „Wesela” Stanisława Wyspiańskiego, „O książkach dla dzieci”, „Dzień Dziecka z muzyką klasyczną” we współpracy ze Szkołą Muzyczną im. T. Szeligowskiego, cykle „Z biblioteką przez świat” oraz „Biblioteczne wędrówki po świecie”, udział w ogólnopolskich projektach edukacyjnych „Cała Polska czyta dzieciom” oraz w „Ogólnopolskim Tygodniu Czytania Dzieciom”, włączenie się w akcje „Lato w mieście” i „Zima w Mieście”, zajęcia „Muzyka dla malucha”.

Instytucja prowadzi działania na rzecz seniorów poprzez organizację cyklicznych spotkań w Klubie Aktywnego Seniora, Dysku-

syjnych Klubach Książki, Klubach Czytelniczych READCOM oraz Akademii Seniora, zajęcia komputerowe, zajęcia z gimnastyki tai-chi, udział w Tygodniu Dialogu Międzypokoleniowego oraz w Lubelskich Dniach Seniora. Trzynaście filii otrzymało w 2017 r. certyfikat „Miejsce Przyjazne Seniorom”.

11.1.8. Ośrodek Międzykulturowych Inicjatyw Twórczych „Rozdroża”

Ośrodek Międzykulturowych Inicjatyw Twórczych „Rozdroża” podobnie jak w latach ubiegłych był organizatorem Festiwalu Tradycji i Awangardy Muzycznej KODY, Międzynarodowego Festiwalu Najstarsze Pieśni Europy, Festiwalu Sztuki w Przestrzeni Publicznej OPEN CITY. Instytucja zrealizowała także spektakl według baletów Igora Strawińskiego „Przejścia”.

Festiwal Tradycji i Awangardy Muzycznej KODY został zorganizowany już po raz dziewiąty. Tradycyjnie w programie festiwalu znalazły się dzieła specjalnie zamówione oraz premierowe wykonania utworów dotychczas w Polsce nieobecnych. Podczas IX edycji wydarzenia swoją premierę miały trzy widowiska o charakterze muzyczno-teatralnym powstałe na zamówienie festiwalu, tj. „Monachomachia” (Piotr Tabakiernik) „Missa sin Nomine” (Ignacy Zalewski) i „Wesele Lubelskie” (Aleksander Kościów), czwarte wydarzenie „Patterns in a chromatic field” (Morton Feldman) miało swoją polską premierę w wersji audio-wizualnej, przygotowaną specjalnie na Festiwal.

W grudniu 2017 r. pod hasłem „Powrót Śpiewaków” odbyła się XVII edycja Międzynarodowego Festiwalu Najstarsze Pieśni Europy, która została poświęcona artystom związanym Zespołem Międzynarodowej Szkoły Muzyki Tradycyjnej działającym w latach 1999-2003. W trakcie trzech dni festiwalu odbyło się 12 koncertów, które zwieńczone zostały Nocami Tańca.

IX edycja Festiwalu Sztuki w Przestrzeni Publicznej OPEN CITY, uważanego za jedno z najważniejszych, cyklicznych wydarzeń we wschodniej Polsce, podczas którego prezentowana jest sztuka współczesna, odbyła się pod hasłem przewodnim „Uniezwyklenie”. 9. Festiwal Sztuki w Przestrzeni Publicznej OPEN CITY uzyskał w plebiscycie czytelników O.pl Polski Portal Kultury tytuł Wydarzenia Roku 2017.

„Przejścia” – spektakl teatru tańca z nowymi choreografiami dwóch baletów I. Strawińskiego „Wesele” i „Święto wiosny” był pierwszą w historii tańca próbą połączenia obu arcydzieł muzyki klasycznej XX wieku w spójną wizualnie, choreograficznie, teatralnie i muzycznie całość.

Instytucja kontynuowała zainaugurowaną w 2015 r. działalność „STOP! Galerii”, w ramach której odbył się spacer z artystami – twórcami prac prezentowanych w ramach galerii otwartej z udziałem seniorów oraz osób niepełnosprawnych zakończony projekcją pokazu slajdów dotyczących prac dedykowanych galerii.

Ośrodek włączył się w obchody VI edycji Lubelskich Dni Seniora, w ramach których odbyła się projekcja filmów poświęconych zrealizowanym edycjom Festiwalu Tradycji i Awangardy Muzycznej KODY oraz Festiwalu Sztuki w Przestrzeni Publicznej Otwarte Miasto.

Podczas „Nocy Kultury 2017” zrealizowany został przez Krakow Improvisers Orchestra oraz Zespół Muzyki Tradycyjnej przy Ośrodku Międzykulturowych Inicjatyw Twórczych „Rozdroża” projekt pt. „Korytarze dźwięku”, który stanowił spotkanie muzyki improwizowanej oraz śpiewu jednogłosowego wykonywanego w tradycyjnej manierze wykonawczej.

11.1.9. Dzielnicowy Dom Kultury „Węglin”

Dzielnicowy Dom Kultury „Węglin” realizujący działalność merytoryczną w głównej siedzibie przy ul. Judyma 2a oraz w filii Dzielnicowy Dom Kultury „Czuby Południowe” przy ul. Wyżynnej 16, tworzy atrakcyjną ofertę edukacji artystycznej dla odbiorców w różnym wieku, prezentuje dokonania twórców, promuje talenty.

Działalność programowa podzielona jest na trzy obszary tematyczne: 1. Edukacja kulturalna jako poszerzanie pola wyboru (warsztaty edukacji artystycznej w głównych dziedzinach sztuki: muzyka, taniec, teatr, sztuki wizualne prowadzone w formie zajęć indywidualnych i grupowych, których podstawowym celem jest osvajanie z daną dziedziną sztuki, nauka umiejętności z nią związanych oraz rozwijanie i promowanie talentów). 2. Duża Dawka Kultury na Węglinie (prezentacja najciekawszych zjawisk sztuki w formie cykli tematycznych): filmowym – „Akademia Zapomnianych Arcydzieł Filmowych”, teatralnym – „T1A” (Teatr Jedne-

go Aktora), muzycznym – „Peryferia”, „Muzyczna podróż w czasie” i literackim – „Wieczne Czytanie”, „Spis Treści”. 3. Dom Kultury jako rzeźba społeczna (wszelkie inicjatywy aktywizujące bezpośrednio społeczność mieszkańców najbliższych domowi kultury dzielnic Lublina oraz działania będące inicjatywami własnymi mieszkańców i odbiorców oferty Dzielnicowego Domu Kultury „Węglin” i jego filii „Czuby Południowe” w formie cyklicznych form edukacyjnych i artystycznych), w tym m.in.: Zespół muzyczny The Węgliners dla dorosłych, Zespół Chóralny BELLO CANTO dla seniorów, Warsztaty Teatralne dla Rodziców, Nauka języka angielskiego dla dorosłych i seniorów, Rodzinne Warsztaty Twórcze, Lady Fit, Dzielnicowy Klub Żonglerski oraz cykle działań animacyjnych dla sprofilowanych grup społecznych, w tym m.in.: cykl „Dziecinada”, cykl „My Mamy”, Klub „Aktywni 50+”, cykl „mamalucha”, cykl „Czy to wypada? Savoir vivre dla każdego”, „Amatorzy komputera – poradnia komputerowa dla osób 50+”.

W roku sprawozdawczym kontynuowano wydawanie we współpracy z Radami Dzielnic: Czuby Południowe, Konstancyńów, Węglin Południowy oraz Węglin Północny kwartalnika „GO!”. Instytucja w ramach projektu współfinansowanego ze środków Narodowego Centrum Kultury w ramach programu Dom Kultury+ Inicjatywy lokalne 2017 „Grawitacja Kulturalna” zrealizowała inicjatywy: „Babska rebelia”, „Gdzie jest Nobel?”, „Lubelskie Czauderki promotorkami zdrowego stylu życia, aktywizacji seniorów i integracji międzypokoleniowej”, „Rozśpiewany Węglin”, Teledysk Promocyjny „To i Tamto – The Węgliners”. Instytucja była partnerem projektu „Zaproś nas do siebie” realizowanego przez Narodowe Centrum Kultury.

Z okazji 5-lecia istnienia Dzielnicowego Domu Kultury „Węglin”, 1. rokiem działalności Dzielnicowego Domu Kultury „Czuby Południowe” w roku Wielkiego Jubileuszu 700-lecia Miasta Lublin instytucja wydała książkę fotograficzną „5/1/700”. Ponadto, włączając się w obchody Wielkiego Jubileuszu 700-lecia Miasta Lublin Dom Kultury przeprowadził kampanię promocyjną „Węglin 700” oraz „Czuby 700”.

11.1.10. Teatr Stary w Lublinie

Teatr Stary w Lublinie oferuje bogaty i różnorodny repertuar, na który składają się m.in. spektakle, spotkania z twórcami, koncerty, seanse filmowe, debaty o kulturze. Budynek, w którym mieści się instytucja, jako zabytek, jest również udostępniany dla zwiedzających. W 2017 r. na scenie Teatru odbyło się ponad 300 wydarzeń, w których udział wzięło 42 192 widzów (średnia frekwencja wynosiła 95,91 %).

W roku Jubileuszu 700-lecia Miasta Lublin instytucja przygotowała cztery produkcje, które wpisywały się w jego obchody. Przygotowany w koprodukcji z Teatrem Łażnia Nowa spektakl „Wieloryb. The Globe”, w którym Krzysztof Globisz. Projekt muzyczno-filmowy Bartka Wąsika „Kocham, Lublin, Szanuję. Harmonie Miasta” został zrealizowany również z okazji 195-lecia Teatru Starego w Lublinie oraz 5. rocznicy działalności w jego obecnym kształcie. Spektakl – koncert kołysanek pt. „Szukaj w snach” dla najmłodszych widzów w specjalnie dla nich zaaranżowanej przestrzeni miał swoją premierę we wrześniu 2017 r. Słowa do kołysanek napisał Włodzimierz Wysocki, muzykę skomponował Marek Napiórkowski, natomiast utwory wykonywała Natalia Kukulska wraz z zespołem muzycznym. Muzykom na scenie towarzyszyli tancerze Lubelskiego Teatru Tańca.

Obok wydarzeń dedykowanych Jubileuszowi, zaprezentowano spektakle gościnne, m.in. „Mszę za Miasto Arras” z Teatru Narodowego w Warszawie, „Maria Callas. Lekcja śpiewu” z Teatru Polonia w Warszawie, „Inne rozkosze” Teatru STU w Krakowie, spektakle znane już lubelskiej publiczności z własnego repertuaru, tj. „Machia”, „Boogie Street”, koncerty, m.in. Renaty Przemyskiej, Natalii Kukulskiej oraz „Wieczorem” z własnego repertuaru, pokazy filmowe, m.in. „Twój Vincent”, „Sieranewada”, „Komunia”, „Łowcy miodu”, „Ptaki śpiewają w Kigali”, debaty z cyklu „Bitwa o kulturę/literaturę”, programy skierowane do dzieci, m.in. spektakl „Skarb” z własnego repertuaru, zajęcia z cyklu „Mała Muzyka”, czytanie bajek w ramach „Bajkowej niedzieli”, seanse z cyklu „Filmowa niedziela” realizowane we współpracy ze Stowarzyszeniem Nowe Horyzonty Edukacji Filmowej.

W 2017 r. spektakle Teatru były prezentowane poza jego siedzibą: „Boogie Street” podczas festiwalu Teatr na Wolnym w Po-

znaniu, „Czas kobiety” w Teatrze Wielkim – Operze Narodowej oraz „Wieloryb. The Globe” podczas Kaliskich Spotkań Teatralnych, Festiwalu Dramaturgii Współczesnej R@port w Gdyni oraz Festiwalu „Polska w Imce” w Warszawie. Ponadto, nakładem wydawnictwa Universal wydano płytę z muzyką Anny Marii Jopek i Roberta Kubiszyna ze spektaklu „Czas kobiety”.

11.1.11. Warsztaty Kultury w Lublinie

Warsztaty Kultury w Lublinie budują swój program poprzez praktykę „kultury czynnej” tworząc ofertę dla odbiorców indywidualnych, którzy pragną aktywnie uczestniczyć w życiu kulturalnym, poszerzając jednocześnie swoją wiedzę. Instytucja jest organizatorem największych i najpopularniejszych wśród turystów i mieszkańców Lublina wydarzeń kulturalnych w mieście.

Z okazji Jubileuszu instytucja zrealizowała specjalny program naukowy obchodów 700-lecia Lublina – cykl konferencji na temat Lublina i różnych aspektów jego historii i funkcjonowania oraz koncert pt. „Zakochani w Lublinie” na placu Zamkowym. Koncert na placu Zamkowym zgromadził ponad 30 tys. widzów chcących wspólnie świętować Urodziny Miasta. Obok tych wydarzeń instytucja zorganizowała specjalne edycje znanych festiwali. XI edycja „Nocy Kultury”. Istotnym elementem i źródłem inspiracji dla artystów i twórców była historia, legendy i dziedzictwo miasta. W ramach całorocznych działań skupionych wokół Nocy Kultury, przeprowadzono cykl warsztatów „po Nocy”. Festiwal Wschód Kultury – Inne Brzmienia Art'n'Music Festival prezentuje najoryginalniejszych twórców i nurty w muzyce światowej stawiając na ideę twórczego poszukiwania w sztuce, wysoką jakość artystyczną i kreatywność. Nowością podczas ubiegłorocznej edycji był cykl warsztatów dla branży muzycznej – MUSIC IN, który był swoistym inkubatorem dla artystów, menadżerów, promotorów oraz producentów wydarzeń muzycznych i animatorów życia muzycznego. Carnaval Sztukmistrzów (nawiązujący nazwą do postaci Sztukmistrza z Lublina, bohatera książki noblisty Izaaka Bashevisa Singera) co roku gromadzi artystów sztuki cyrkowej z wielu krajów Europy. Ubiegłoroczna edycja uświetniła obchody Wielkiego Jubileuszu 700-lecia Miasta Lublin spektakularnym spektaklem plenerowym „Galileo”, który zgromadził tysiące mieszkań-

ców i turystów na placu Zamkowym oraz „Miasto, którego nie było” zainspirowany historią miasta, legendami, mitami, opowiadaniem oraz twórczością artystów związanych z Lublinem. Tematem przewodnim Jarmarku Jagiellońskiego stanowiącego wyjątkową okazję do poznania kultur tradycyjnych z krajów Europy Środkowo-Wschodniej w 2017 r. była pisanka. Wyjątkową pamiątką jubileuszowej edycji jarmarku była moneta 700-lecia, którą każdy mógł wybić osobiście. Projekt realizowany był przy wsparciu MKiDN.

W 2017 r. Instytucja była jednym z operatorów programu Dzielnic Kultury, który miał swoją edycję specjalną z okazji obchodów Wielkiego Jubileuszu 700-lecia nadania Lublinowi praw miejskich pn. „Święto Lubelskich Dzielnic”.

W roku sprawozdawczym instytucja realizowała również projekty z zakresu edukacji kadr kultury: Inkubator Animacji Kultury, Wolontariusz Kultury, Patterns of Europe, Masterklasy oraz Projekt badawczy na temat wpływu lubelskich festiwali plenerowych na rozwój gospodarczy i społeczny miasta, którego celem było uzyskanie pogłębionego opisu sieci zależności i powiązań o charakterze gospodarczym i społecznym i wzmocnianych poprzez realizację 4 największych, cyklicznych, plenerowych festiwali kulturalnych w Lublinie.

11.2. Inne działania w zakresie kultury

11.2.1. Promocja miasta

W 2017 r. Lublin świętował Wielki Jubileusz 700-lecia lokacji miasta na prawie magdeburskim. Całoroczny program obchodów został przygotowany wspólnie z mieszkańcami. Połączył w sobie sfery kultury, nauki, sportu, turystyki oraz zaangażowania społecznego. To niezwykle święto stało się niepowtarzalną szansą na spojrzenie w głąb bogatej historii i tradycji naszego miasta. Kilkusetmetrowe kolejki do widowisk artystycznych, setki tysięcy uczestników wydarzeń kulturalnych, zainteresowanie na niespotykaną do tej pory skalę historią i dziedzictwem naszego miasta, pokazały, że narodziła się miłość do Lublina.

Program obchodów Jubileuszu powstał dzięki zaangażowaniu mieszkańców, jako Festiwal Społeczeństwa Obywatelskiego. O powodzeniu obchodów 700-lecia Miasta Lublin świadczy fakt, że w 2017 r. Lublin mógł się poszczycić rekordową w swojej historii liczbą turystów, a tworząca się moda na kulturę doprowadziła do znaczącego wzrostu uczestnictwa. Dzięki obchodom Jubileuszu Lublin stał się miastem ciekawym dla jego mieszkańców, a także odwiedzających z Polski i zagranicy.

Dużo starań włożono w opracowanie sposobu komunikacji i promocji Jubileuszu. Tworząc obchody z myślą przede wszystkim o lublinianach, przygotowano kampanie informacyjne i promocyjne realizowane w całym mieście. Podjęto współpracę z mediami – prasą, radiem i telewizjami, które poświęcały dużo uwagi wydarzeniom 2017 r. Media społecznościowe zapewniły sprawny, bezpośredni i dwustronny kontakt z mieszkańcami: kanał facebook.com/lublin700 służył zarówno do wymiany opinii, szerzenia wiedzy o historii miasta oraz informowaniu o wydarzeniach.

O sukcesie komunikacji i promocji obchodów Wielkiego Jubileuszu 700-lecia Miasta Lublin świadczą wyniki raportu zleconego pod koniec 2017 r. przez Urząd Miasta Lublin, z których wynika, że 97 % badanych mieszkańców słyszało, że Lublin w 2017 r. świętował swój jubileusz, a 94 % badanych jest dumnych z 700-letniej historii Lublina.

Działania promocyjne:

- działania związane z przygotowaniem i realizacją obchodów Wielkiego Jubileuszu 700-lecia Miasta Lublin – współpraca przy tworzeniu koncepcji i programu obchodów, bieżąca obsługa interesantów, obsługa skrzynki pocztowej adresu lublin700@lublin.eu, przygotowywanie i prowadzenie kalendarza wydarzeń, współpraca z podmiotami organizującymi wydarzenia w ramach obchodów, współpraca przy administrowaniu profilem Lublin700 na portalu Facebook,
- współpraca przy tworzeniu serwisu internetowego dedykowanego obchodom 700-lecia Miasta Lublin: www.700.lublin.eu. Administrowanie i redakcja strony. Bieżące zamieszczanie informacji. Przygotowanie umowy na autorskie opracowanie, edycja i korekta tekstów historycznych zawartych na stronie internetowej. W efekcie powstał funkcjonalny serwis wizerunko-

- wy dedykowany 700-leciu, z atrakcyjną szatą graficzną, który wykorzystywał najnowsze trendy i rozwiązania w budowaniu stron internetowych przy zastosowaniu najnowocześniejszych technologii aktualnie dostępnych. Materiały na stronie zostały uzupełnione o autorskie grafiki, intro filmowe, rozbudowane rozwiązania nawigacyjne oraz animowane sekwencje,
- wykonanie projektu graficznego, skład, łamanie, tłumaczenie na języki angielski i ukraiński oraz druk sześciu edycji folderu „700 Lat Lublina. Wielki Jubileusz”. Na początku 2017 r. została wydana Księga „700 Lat Lublina. Wielki Jubileusz”. Publikacja zawierała, m.in. informacje o wybranych inicjatywach oraz wydarzeniach odbywających się w ramach obchodów 700-lecia miasta, główne założenia programowe oraz nawiązania do historii Lublina,
 - produkcja i dystrybucja nośników promocyjnych Wielkiego Jubileuszu: produkcja i montaż flag masztowych z logo 700-lecia i herbem Lublina, produkcja flag i roll-up’ów dedykowanych obchodom,
 - druk i wyklejenie billboardów promocyjnych w przestrzeni miasta dedykowanych poszczególnym sezonom obchodów,
 - cykliczny montaż i demontaż plakatów dotyczących obchodów 700-lecia Miasta w wiatkach przystankowych,
 - przygotowywanie graficzne, cykliczny montaż i demontaż plansz citilight PET na słupach ogłoszeniowych na placu Litewskim dedykowanych poszczególnym sezonom obchodów,
 - organizacja i promocja koncertu inauguracyjnego obchody Wielkiego Jubileuszu 700-lecia Miasta Lublin „Zakochani w Lublinie – kantata jazzrockowa Tomasza Momota”,
 - montaż i postprodukcja płyty DVD z koncertu inauguracyjnego obchody Wielkiego Jubileuszu „Zakochani w Lublinie – kantata jazzrockowa Tomasza Momota” (montaż materiałów źródłowych z koncertu, korekcja barwna całości, oprawa graficzna, eksport materiałów gotowych),
 - organizacja i koordynacja konferencji prasowych dotyczących 700-lecia Miasta Lublin – zapowiedzi każdego sezonu obchodów Wielkiego Jubileuszu,

- koordynowanie działań związanych z dokumentacją fotograficzną i filmową wydarzeń odbywających się w ramach obchodów 700-lecia,
- działania promocyjne w związku z otwarciem placu Litewskiego – projekt graficzny, wydruk i montaż tablic promujących wydarzenia w ramach obchodów 700-lecia Miasta Lublin w ekspozytorach i słupach stojących na placu,
- przygotowanie graficzne kreacji na każdy sezon obchodów Wielkiego Jubileuszu: „Przeżywaj historię”, „Poczuj energię”, „Wielkie Dzieje się”, „Emocje Sztuki”, „Świętujemy Lublin”,
- dystrybucja kopii aktów lokacyjnych, plakatów i ulotek promocyjnych, książek i folderów 700-lecia z informacjami o wydarzeniach poszczególnych sezonów obchodów w Biurach Obsługi Mieszkańców, miejscach inspiracji, instytucjach kultury, klubach osiedlowych, restauracjach, pubach, Lubelskim Ośrodku Informacji Turystycznej i Kulturalnej, Lublin Airport,
- promocja wydarzenia „700. Urodziny Miasta”,
- przygotowanie tekstów, korekta, wykonanie projektu graficznego, druk i tłoczenie CD i DVD koncertu „Zakochani w Lublinie – kantata jazzrockowa Tomasza Momota” inaugurującego obchody 700-lecia Miasta Lublin,
- promocja 700-lecia Miasta Lublin w ramach Cyklu „5 kolumn gazetowych” pt. „700 lat Miasta Lublin” w tygodniku „Nowy Tydzień”,
- promocja Miasta Lublin podczas wydarzenia kulturalnego „Wystawa Pablo Picasso. Wizerunek Wielokrotny” w Muzeum Lubelskim odbywającej się w dn. 29.09.-03.12.2017 w ramach obchodów Wielkiego Jubileuszu 700-lecia Miasta Lublin,
- promocja w ramach wydania dodatku redakcyjnego w Kurierze Lubelskim – „Tydzień Dialogu Międzypokoleniowego”, wydarzenia odbywającego się w ramach obchodów 700-lecia miasta,
- promocja wydarzenia „Noc Sylwestrowa” – uroczystego zakończenia obchodów 700-lecia lokacji miasta,
- przygotowanie treści, zbiorów materiałów oraz organizacja wydarzenia związanego z zakopaniem Kapsuły czasu dla przyszłych pokoleń na placu Litewskim,

- działania promocyjne podczas wielu wydarzeń kulturalnych: „Koncert Chwały” na placu Zamkowym, koncert „Muzyczny podarunek lwowskiej młodzieży dla mieszkańców Lublina z okazji 700-lecia”, wydarzenie „Historia Lublina widziana oczami dziecka”, „Lublin Tattoo Days 2017”, VI Ogólnopolska Konferencja Larpowa Kola, 25. finał Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy, Koncert towarzyszący IV Międzynarodowemu Festiwalowi Piosenki Poetyckiej im. B. Okudźawy w Hajnówce „Wiara, Nadzieja, Miłość”, występ grupy Tanecznej FLOW podczas Juwenaliów III wieku w Warszawie, Konferencja „Radio Relations”, Festiwal „Meeteng of Styles”, „V Wieczór z Literaturą Ukraińską w Lublinie”, konkurs plastyczny „Koziołkomania”, festiwal „Plakaton 2017” – najlepszy plakat kulturalny w Lublinie w 2016, Międzynarodowego Festiwalu Sztuki Efemerycznej „Konteksty”, XVI Lubelskie Święto Miodu, Targi „Było... nie minęło – spotkanie z historią”, wystawa „Historia Jesziwy Lubelskiej”, wystawa „Tężnia Sztuki – Roberta Kuśmirowskiego”,
- promocja w wydawnictwach płytowych artystów związanych z Lublinem (płyta zespołu M-Projekt pt. „Poczuj Jak Wchodzimy”, płyta Izabeli Kopeć pt. „Michał Ludomir Rogowski – Enigma”, multimedialny album „Chonabibe & Tomasz Momot Orkiestra na żywo”, płyta Adama Bartosia pt. „Nowy Łąd”, DVD koncertu podczas Festiwalu Chórów Miast Partnerskich Lublina, płyta pt. „W kręgu Andrzeja Nikodemowicza”, płyta zespołu Tattvamasi „Amor Fati”), pendrive „Lubelska Szkoła Reportażu”,
- promocja w wydawnictwach książkowych: książka „Gienek. Pilot z Lublina”, album „Wy jesteście światłem świata. 30. rocznica wizyty Św. Jana Pawła II w parafii Świętej Rodziny w Lublinie 9 czerwca 1987”, album „Dzieci moje! Bp Stefan Wyszyński Ordynariusz Lubelski 1946-1949, książka „W krainie życia”, Biblia Aramejska „Taugum Neofiti 1 Księga Wyjścia t. 2”, książka Łukasza Marcińczaka „Świat trzeba dokończyć” II część wywiadów z wybitnymi przedstawicielami życia kulturalnego i naukowego Lublina, książka „Anioły, Diabły i Kobiety”, książka „W krainie życia”, książka „Opowieść o Czarciej Łapie”, książka „Świadkiem jest ta Stela. Stary Cmentarz Żydowski w Lublinie”, książka „Lublin na dawnej pocztówce”, „Kulinarna podróż po Lublinie”, książka „Elektroniczne Postępowanie

Upominawcze”, tomik poezji Rafała Rutkowskiego „Wywołuję Siebie z Ruin. Cała ziemia w swetrach”, książka „Pocztówka Lubelszczyzny”, książka „Lublin-Paris-Lublin”, książka „Lublin przez siedem wieków. Wydarzenia i ludzie”, książka poświęcona prof. L. Mądzikowi „Artes Liberales – Teatr-Sztuka-Media”, „książka w języku angielskim „Lublin. A History”.

11.2.2. Współpraca z organizacjami pozarządowymi

Ogromną rolę w kreowaniu aktywności kulturalnej w naszym mieście odgrywają organizacje pozarządowe oraz inne podmioty, które realizują projekty duże ogólnomiejskie jak i mniejsze o charakterze lokalnym, dzielnicowym.

W 2017 r. z budżetu Gminy Lublin zostały przekazane dotacje 139 organizacjom pozarządowym i innym podmiotom na realizację zadań publicznych z zakresu kultury i sztuki przyznane w trybie ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (otwarte konkursy ofert oraz w trybie z pominięciem procedur konkursowych, tj. na pdst. art. 19 a ust. 1 ww. ustawy) na realizację 272 projektów na łączną kwotę 6 190 749 zł, w ramach następujących zadań publicznych:

- Miasto kultury (w tym dotacje na 2017 r. z projektów wieloletnich 2015-2017, 2016-2018, 2017-2019) – 189 projektów na kwotę 4 992 199 zł,
- Dzielnice kultury – 77 projektów na kwotę 1 100 050 zł,
- tworzenie kolekcji sztuki współczesnej – 2 projekty na kwotę 70 000 zł,
- wsparcie na realizację zadań przez organizacje pozarządowe w ramach programów finansowanych spoza budżetu Miasta Lublin – 4 projekty na kwotę 28 500 zł.

Dofinansowane projekty realizowane były przez 123 organizacje pozarządowe (stowarzyszenia i fundacje) i 16 innych uprawnionych podmiotów, w większości kościelnych (parafie), 39 organizacji pozarządowych realizowało po raz pierwszy zadania publiczne w oparciu o przyznane dotacje.

W związku z przypadającą w 2017 r. rocznicą 700-lecia nadania Lublinowi prawa miejskiego magdeburgskiego Miasto dofinansowując przedsięwzięcia z zakresu kultury i sztuki preferowało te, które włączały jego mieszkańców w obchody jubileuszowe. Zde-

cydowana większość realizowanych przez organizacje i inne podmioty projektów była dedykowana 700-leciu Miasta.

Część dofinansowanych przedsięwzięć miało charakter dużych, cyklicznych imprez i festiwali o zasięgu międzynarodowym lub krajowym np.: Europejski Festiwal Smaku, Ogólnopolski Festiwal Piosenki Artystycznej „Wschody”, Lubelski Festiwal Piosenki Autorskiej i Poetyckiej im. Jacka Kaczmarskiego „Metamorfozy Sentymentalne”, Festiwal „Ukraina w Centrum Lublina 2017”, „Bruno4ever”. Dni Brunona Schulza 2017, XXI Międzynarodowy Festiwal Organowy Lublin – Czuby 2017, II Ogólnopolski Festiwal Muzyki Chóralnej Cantantes Lublinensis, Międzynarodowy Festiwal Muzyki Ludowej „Mikołajki Folkowe”, Międzynarodowy Festiwal Literacki „Czas Poetów”, Ogólnopolski Festiwal Teatrów Nie-wielkich, 4. Międzynarodowe spotkania ze sztuką, X Ogólnopolski Konkurs Młodych Skrzypków im. St. Serwaczyńskiego, Festiwal Fantastyki „Falkon”, XXXII Ogólnopolski Konwent Miłośników Fantastyki Polkon 2017, Ogólnopolski Przegląd Hejnałów Miejskich, Chatka Blues Festiwal, Lubelski Festiwal Graffiti: „All My City”, Wschodni Salon Sztuki, Studencki Festiwal Teatralny „Kon-testacje”, Ogólnopolski Festiwal Piosenki Studenckiej i Turystycznej BAKCYNALIA, VI Międzynarodowy Festiwal – Andrzej Nikodemowicz – czas i dźwięk, Operacja Zamek, Cyrkulacje – Konkurs Etiud Nowocyrkowych, 40. Europejska Konwencja Żonglerska, Międzynarodowy Festiwal Renesansu, MiszMasz. Festiwal Kultury Żydowskiej w Lublinie. Zostały również finansowo wsparte niewielkie, ale bardzo ważne wydarzenia lokalne np.: zajęcia kulturalne dla dzieci i młodzieży w poszczególnych dzielnicach miasta czy festyny osiedlowe. Dofinansowano przedsięwzięcia tematyczne skierowane do wyspecjalizowanych adresatów: warsztaty dziennikarskie, literackie, komputerowe, warsztaty aktorskie, z zakresu nowego cyrku, warsztaty plastyczne, muzyczne, w tym bluesowe „Lublin Blues Session”, cykle tematycznych warsztatów skierowanych do seniorów, Letnią Szkołę Rzemiosła Tradycyjnego, Małą Akademię Dizajnu, jak i duże imprezy skierowane do szerokiej grupy odbiorców np.: Objazdową Galerię Sztuki ZPAP, Dzielnice Lublina w archiwum Radia Lublin, IV Świętokrzyskie Koncerty Muzyki Organowej i Kameralnej, 24. Studenckie Konfrontacje Filmowe, Koncert Galowy z okazji Święta 11 Li-

stopada „Viva Polonia”, Akademię Sztuki Ludowej, XXIII Festiwal „Muzyka i Plastyka Tempus Paschale”, Harmonie Starego Miasta, Muzykę na Lubelskim Zamku, Kolekcję Art Brut w Lublinie, Przegląd widowisk pasywnych z użyciem Mappingu architektonicznego, obrazów ruchomych, animacji, filmu, wątków fabularnych, Koncerty w Bazylice oo. Dominikanów „Wielkopostne Śpiewanie”, Koncert w 99. rocznicę powstania KUL – Deo et Patriae, Wschodniosłowiańskie dziedzictwo kulturowe Lublina, Koncerty Męskiego Zespołu Wokalnego Kairos, Koncerty Orkiestry Trybunału Koronnego, „Noc św. Jana w Skansenie”, Kryminalne Czwartki, Festiwal reportażu w Lublinie, Orszak Świętego Mikołaja 2017, Festiwal Teatrów Ludzi Niepełnosprawnych, wystawy w Galerii Sceny Plastycznej KUL, Fonie Lublina, „Z kulturą do Nieba” – koncerty VII edycja, Festyn „Pasje Ludzi Pozytywnie Zakręconych” – VIII edycja, oraz wiele innych.

11.2.3. Wspieranie działalności kulturalnej i twórczości – nagrody i stypendia w dziedzinie kultury

Nagrody przyznawane są przez Prezydenta Miasta Lublin za osiągnięcia w dziedzinie twórczości artystycznej i upowszechniania kultury, co reguluje uchwała nr 745/XXX/2013 Rady Miasta Lublin z dn. 25.04.2013 r. Uchwała ta ustanowiła następujące rodzaje nagród: Nagrodę Artystyczną Miasta Lublin, Nagrodę Miasta Lublin za Upowszechnianie Kultury, Nagrodę Miasta Lublin za Całokształt Działalności, Nagrody Okolicznościowe oraz Nagrodę Miasta Lublin dla Mecenasza Kultury.

W 2017 r. laureatami w poszczególnych kategoriach byli:

- Nagroda Artystyczna Miasta Lublin za 2016 r. – Jacek Giszczak – tłumacz literatury francuskiej i frankofońskiej, poeta, prozaik, kompozytor,
- Nagroda Miasta Lublin za Upowszechnianie Kultury w 2016 r. – Lubelski Teatr Tańca Centrum Kultury w Lublinie za koncepcję i organizację jubileuszowej 20. edycji Międzynarodowych Spotkań Teatrów Tańca prezentujących dokonania najznakomitszych światowych zespołów,
- Nagroda Miasta Lublin za Całokształt Działalności – Henryk Kowalczyk – reżyser teatralny i animator.

Ponadto Prezydent przyznał 79 Nagród Okolicznościowych osobom fizycznym, prawnym lub grupom nieformalnym za dokonania w dziedzinie twórczości artystycznej i upowszechniania kultury lub z okazji jubileuszu działalności twórczej, artystycznej lub jubileuszu działalności w zakresie upowszechniania kultury.

Stypendia przyznawane są w oparciu o uchwałę nr 746/XXX/2013 Rady Miasta Lublin z dn. 25.04.2013 r. w sprawie sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania stypendiów dla osób zajmujących się twórczością artystyczną i upowszechnianiem kultury oraz ich wysokości Prezydent Miasta Lublin przyznał 204 stypendia:

- 90 stypendiów na realizację w 2017 r. projektów artystycznych i z zakresu upowszechniania kultury,
- 55 stypendiów za osiągnięcia artystyczne o randze międzynarodowej lub ogólnopolskiej uzyskane w 2016 r.,
- 59 stypendiów na czynny udział w międzynarodowych lub ogólnopolskich konkursach, festiwalach, przeglądach lub projektach kulturalnych odbywających się poza Lublinem.

11.2.4. Najważniejsze wydarzenia kulturalne organizowane i współorganizowane przez Wydział Kultury

W 2017 r. były to:

- warsztaty z zakresu edukacji kulturalnej pt. „Nowe media w kulturze żydowskiej”,
- wystawa eksponatów filatelistycznych pt. „Miasta partnerskie Lublina” i „Regiony partnerskie Lubelszczyzny”,
- wydarzenia kulturalne w ramach Tygodnia Modlitw o Jedność Chrześcijan: Koncert kolęd i pieśni bożonarodzeniowych różnych tradycji chrześcijańskich, wystawa fotografii pt. „Protestanci Lublina” oraz Koncert Kameralny u Ewangelików,
- akcja „Zima w mieście”: 11 domów i klubów kultury lubelskich spółdzielni mieszkaniowych, Teatr Muzyczny, kino Bajka, Muzeum Lubelskie oraz akcja „Lato w mieście”: letnie zajęcia warsztatowe dla dzieci i młodzieży w Muzeum Lubelskim,
- Międzynarodowy Dzień Teatru,
- 5 koncertów w ramach cyklu Opus Magnum KULowskie Wieczory z Muzyką,
- Gala Kultury,

- koncert specjalny lubelskiej 21. edycji Wielkanocnego Festiwalu Ludwiga van Beethovena w wykonaniu Państwowej Orkiestry Młodzieżowej Armenii (State Youth Orchestra of Armenia) pod dyktando Sergeya Smbatyana w ramach obchodów 700-lecia Miasta Lublin,
- koncerty podczas lubelskiej edycji Wielkanocnego Festiwalu Ludwiga van Beethovena w ramach obchodów 700-lecia Miasta Lublin w wykonaniu Belcea Quartet w Archikatedrze Lubelskiej, Deutsche Radio Philharmonie Saarbrücken (Niemiecka Radiowa Orkiestra Filharmoniczna Saarbrücken Kaiserslautern) pod dyktando Josepa Ponsa i Orkiestry Hong Kong Sinfonietta pod dyktando Yip Wing-Sie w Centrum Spotkania Kultur,
- koncert podczas Gali Inaugurującej Tydzień Dialogu Międzypokoleniowego,
- III Festiwalu Chórów Miast Partnerskich Lublina,
- koncert Krzysztofa Krawczyka z zespołem na zakończenie Lubelskich Dni Seniora,
- monodram pt. „Nigdy za mną nie płaczcie” w wykonaniu Narodowej Artystki Ukrainy Larysy Kadyrowej z Kijowa w ramach obchodów 700-lecia Miasta Lublin,
- konferencja naukowa pn. „Święty Antoni – patron Lublina” w ramach obchodów Jubileuszu 700-lecia Miasta Lublin,
- kultura literacka Lublina. Wykłady otwarte w 700-lecie miasta w Muzeum im. Czechowicza,
- XX Lubelskie Dni Rodziny, w ramach których odbyły się: integracyjno-historyczny wyjazd młodzieży śladami Św. Jana Pawła II na trasie: Lublin, Kalwaria Zebrzydowska, Wadowice, Częstochowa, Święty Krzyż, Lublin, jubileusz małżeństw: Archikatedra Lubelska – msza św., Trybunał Koronny – spotkanie Jubilatów z Władzami Miasta Lublin i Stowarzyszenia Rodzin Katolickich Archidiecezji Lubelskiej, w tym organizacja części artystycznej, Wielki Turniej Rodzin na Wrotkowie, integracyjno-krajoznawczy wyjazd rodzin śladami ks. Stefana Wyszyńskiego – Trasa Roztoczańska,
- 3 wystawy w Galerii Saskiej,
- przygotowanie, produkcja i organizacja spektaklu teatralno-muzycznego dla dzieci na podstawie legendy „O czarnej łące”

- pie” w ramach obchodów 700-lecia Lublina w Teatrze Muzycznym,
- otwarte wykłady dotyczące historii Lublina pt. „700 lat miasta Lublina – spotkania z historią” w Wojewódzkiej Bibliotece Publicznej im. H. Łopacińskiego,
 - wydarzenia kulturalne w ramach Dnia Unii Lubelskiej, w tym m.in.: koncerty Reprezentacyjnego Polskiego Zespołu Pieśni i Tańca „Wileńszczyzna” z Wilna (Litwa) i Chóru „Grodzieńskie Słowiki” z Grodna (Białoruś), spacerzy śladami Unii Lubelskiej z przewodnikami, konkurs z nagrodami pt. „Sejm Unii Lubelskiej 1569”,
 - wydarzenia w ramach oficjalnych obchodów 700-lecia Miasta Lublin: wykład „Dziedzictwo lokacji – o historii Lublina i znaczeniu lokacji” podczas uroczystej sesji Rady Miasta 15 sierpnia w Muzeum Lubelskim, występ z zespołem Alta w dn. 14 sierpnia w Muzeum Lubelskim podczas spotkania delegacji miasta partnerskich i zaprzyjaźnionych goszczących w Lublinie z okazji 700-lecia miasta, oprowadzanie po mieście delegacji miasta partnerskich i zaprzyjaźnionych goszczących w Lublinie z okazji 700-lecia miasta,
 - realizacja projektu „Lublin inspiruje kobiety – kobiety inspirują Lublin”: koncert „Lublin inspiruje kobiety” i produkcja autorskiego reportażu dźwiękowego prezentującego sylwetki kobiet, które zmieniały oblicze dawnego Lublina pt. „Wlublinwzięte”,
 - Gala Dzielnic Kultury, w tym prezentacja wyników badań Programu Dzielnic Kultury oraz występ artystyczny grupy muzyki tradycyjnej,
 - koncert podczas Gali Finałowej VIII ogólnopolskiego Konkursu Poezji Śpiewanej „Na strunach poezji”,
 - Narodowy Koncert Listopadowy, 18.11.2017 r. w Filharmonii im. H. Wieniawskiego, w wykonaniu Izabeli Kopeć (mezzosopran) z zespołem w składzie: pianistka Ewa Pelwecka, skrzypek Michał Lisiewicz oraz Orkiestra Teatru Wielkiego Opery Narodowej pod dyrekcją Łukasza Borowicza, w programie znalazły się utwory z płyty: „Songs & Fantasmagories” oraz Impresji Dubrownickich Ludomira Michała Rogowskiego,
 - spotkanie jubileuszowe Akcentu z okazji wydania 150. numeru kwartalnika,

- Gala wręczenia Nagrody im. Prof. Zbigniewa Hołdy 2017.

11.3. Działalność w zakresie sportu i turystyki

Wydział Sportu i Turystyki prowadzi aktywną działalność w zakresie kreowania polityki rozwoju sportu, turystyki i wypoczynku.

11.3.1. Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji „Bystrzyca”

Z obiektów ośrodka korzystały kluby sportowe realizujące programy szkoleniowe, biorące udział w zawodach lub rozgrywkach, szczególnie w koszykówce, piłce ręcznej, siatkówce, żużlu, piłce nożnej, zapasach, karate, pływaniu, boksie, futsalu, lekkiej atletyce.

Mieszkańcom zostały udostępnione również tereny rekreacyjne nad Zalewem Zemborzyckim, ścieżka rowerowa wokół Zalewu Zemborzyckiego oraz boiska sportowe.

W 2017 r. na miejskich obiektach sportowych odbywało się wiele atrakcyjnych dla kibiców imprez sportowych, zarówno o randze krajowej, jak i międzynarodowej, m.in.:

- I Multi Liga Wojewódzka (połączone I runda Ligi Dzieci i Młodzików 11-12 lat i I runda Ligi Juniorów 13 lat i starsi) w pływaniu 04.02.2017 r.,
- zawody pływackie Memoriał Henryka Kosakowskiego 11-12.02.2017 r.,
- II Koziołek Basket Cup Lublin 2017 24-26.02.2017 r.,
- zawody pływackie „O Laur Lubelskiego Koziołka” 25.02.2017 r., 27.05.2017 r.,
- Mistrzostwa Polski Juniorów 14 lat w pływaniu 03-05.03.2017 r.,
- Międzywojewódzkie Drużynowe Mistrzostwa Młodzików w pływaniu 25-26.03.2017 r.,
- Turniej Piłki Wodnej 18-19.03.2017 r.,
- Międzywojewódzkie Mistrzostwa Juniorów i Juniorów Młodszych w Taekwon-do 19.03.2017 r.,
- Mistrzostwa Polski w pływaniu osób z niepełnosprawnością intelektualną 01-02.04.2017 r.,
- Akademickie Mistrzostwa Województwa Lubelskiego w pływaniu 02.04.2017 r.,

- 1/8 Finału Mistrzostw Polski Juniorek w piłce ręcznej kobiet 07-09.04.2017 r.,
- Grand Prix – Puchar Polski w pływaniu 08-09.04.2017 r.,
- Akademickie Mistrzostwa Polski w pływaniu 21-23.04.2017 r.,
- Turniej Europejskiej Ligi Koszykówki EYBL 13-15.04.2017 r.,
- Turniej piłki nożnej Duńczyk Cup 29-30.04.2017 r.,
- Turniej Piłki Wodnej 08-09.05.2017 r.,
- Memoriał im. Stanisława Zalewskiego – zawody bokserskie 13.05.2017 r.,
- Główne Mistrzostwa Polski w pływaniu 18-21.05.2017 r.,
- Lubelski Turniej Dzielnic 2017 – turniej piłki nożnej 21.05.2017 r.,
- PGNiG Puchar Polski w piłce ręcznej kobiet i mężczyzn 20-21.05.2017 r.,
- Ogólnopolskie Drużynowe Zawody Dzieci 10 i 11 lat w pływaniu 03-04.06.2017 r.,
- VIII Puchar Europy Taekwon-do Seniorów i Juniorów 09-11.06.2017 r.,
- Międzynarodowy Turniej Koszykówki Lublin Basket Cup 2017 15-18.06.2017 r.,
- Mistrzostwa Polski w pływaniu osób niepełnosprawnych 17-18.06.2017 r.,
- 28. Międzynarodowy Wyścig Kolarski „Solidarności” i Olimpijczyków 01.07.2017 r.,
- Mistrzostwa Polski Juniorów w pływaniu 15 lat 14-16.07.2017 r.,
- Mistrzostwa Europy Głuchych w koszykówce Kobiet i Mężczyzn do lat 20, 21-26.08.2017 r.,
- Otylia Swim Tour 09.09.2017 r.,
- Memoriał im. Zdzisława Niedzieli 22-23.09.2017 r.,
- Otwarte Klubowe Mistrzostwa Europy w Tradycyjnym Karate-Do oraz V Puchar Europy Dzieci w Karate Tradycyjnym 20-22.10.2017 r.,
- Grand Prix i Mistrzostwa Polski Polskiego Towarzystwa Tancznego w Tańcach Latinoamerykańskich 25-26.11.2017 r.,
- Zimowe Mistrzostwa Województwa Lubelskiego w pływaniu 09-10.12.2017 r.,

- Akademickie Mistrzostwa Województwa Lubelskiego w pływaniu 17.12.2017 r.

W 2017 r. zlecono wykonanie oceny stanu technicznego urządzeń sportowych stanowiących wyposażenie 39 boisk osiedlowych zlokalizowanych na terenie miasta. Raport z wykonanej oceny sporządzony przez Stowarzyszenie Inżynierów i Techników Mechaników Polskich Ośrodek Ocen Zgodności i Rzeczoznawstwa SIMPTTEST w Lublinie posłużył do sporządzenia planu prac modernizacyjnych na osiedlowych boiskach zlokalizowanych na terenie Gminy Lublin w celu poprawy ich stanu technicznego, estetycznego i bezpieczeństwa użytkowników – sporządzenie raportu o stanie urządzeń sportowych. Zlecono naprawę nawierzchni boiska przy ul. Przyjaźni. W zakresie realizacji prac modernizacyjnych opracowanych na podstawie raportu z przeglądu stanu technicznego boisk osiedlowych. W lipcu 2017 r. zrealizowane zostały prace modernizacyjne i remontowe urządzeń sportowych stanowiących wyposażenie osiedlowych boisk sportowych zlokalizowanych na terenie miasta Lublin. Firma Garden Designers Derkacz i Wspólnicy Spółka Jawna przeprowadziła prace na 19 boiskach osiedlowych. Wykonano czyszczenie i malowanie urządzeń sportowych, naprawę uszkodzonych piłkochwyłów oraz ogrodzeń boisk osiedlowych, uzupełniono piasek na boisku do piłki siatkowej plażowej, wymieniono tablice informacyjne w konstrukcjach z regulaminami boisk.

W listopadzie 2017 r. zlecono wymianę dwóch uszkodzonych konstrukcji do gry w koszykówkę na boisku osiedlowym przy ul. Górskiej w Lublinie oraz zakup i montaż 3 kompletów siatek do siatkówki oraz 3 kompletów siatek do bramek do piłki nożnej.

Wśród zrealizowanych prac modernizacyjnych przeprowadzono również prace, o które wnioskował p. Radny Piotr Popiel w zakresie modernizacji boiska osiedlowego przy ul. Medalionów 18. Środki finansowe wykorzystane zostały na zakup stołu do szachów, wyrównania nawierzchni boiska, remontu bramek do piłki nożnej, doposażenie konstrukcji do gry w koszykówkę oraz słupków do siatkówki, ustawienie 4 ławek parkowych.

11.3.2. Wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej

W 2017 r. Prezydent Miasta Lublin w oparciu o opinie Kapituły Nagrody przyznał Nagrody Miasta Lublin w dziedzinie sportu. Laureatem Nagrody Miasta Lublin z nagrodą w wys. 20 000 zł dla zawodników osiągających najwyższe wyniki sportowe w 2016 r. została Kinga Kołosińska – siatkarka plażowa.

W ramach realizacji uchwały nr 378/XVIII/2012 Rady Miasta Lublin z dn. 23.02.2012 r. w sprawie stypendiów za osiągnięte wyniki sportowe, w wyniku rozpatrzenia wniosków, stypendium za najwyższe osiągnięcia sportowe przyznano 42 stypendia sportowe (do Wydziału Sportu i Turystyki wpłynęło 71 wniosków). Stypendia przyznawano za medalowe miejsca w dyscyplinach indywidualnych uzyskanych podczas Igrzysk Olimpijskich, Igrzysk Paraolimpijskich, Mistrzostw Polski, Mistrzostw Europy, Mistrzostw Świata. Kwota bazowa, która stanowi podstawę wyliczenia kwoty stypendium, określona w Zarządzeniu Prezydenta Miasta Lublin wynosi 326 zł. Przy wyliczaniu kwoty stypendium uwzględniono dyscypliny sportowe, w których osiągnięto określony wynik, a także rangę zawodów oraz kategorię wiekową zawodnika.

W 2017 r. zawarto umowy z 33 stowarzyszeniami kultury fizycznej na realizację zadań publicznych w zakresie szkolenia dzieci i młodzieży w sportach indywidualnych oraz 25 stowarzyszeniami kultury fizycznej w zespołowych grach sportowych. Łącznie rozdysponowano dotacje dla 5 zespołowych dyscyplin sportowych (piłka nożna, koszykówka, piłka ręczna, piłka siatkowa, rugby) oraz 26 indywidualnych dyscyplin sportowych m.in.: pływania, lekkiej atletyki, podnoszenia ciężarów, kajakarstwa, żeglarstwa, triathlonu, tenisa stołowego, boksu, kick-boxingu, judo, taekwon-do, karate tradycyjnego, karate kyokushin, oyama karate, karate kyokushinkai, zapasów, sumo, wspinaczki, sportów motorowych, tenisa ziemnego, kolarstwa szosowego i górskiego, szachów, badmintonu oraz tańca sportowego. Niemal w każdej z ww. dyscyplin zawodniczki i zawodnicy w trwającym sezonie startowym osiągnęli znakomite rezultaty sportowe nie tylko na szczeblu miejskim, wojewódzkim i międzywojewódzkim ale także w zawodach ogólnopolskich i międzynarodowych.

W 2017 r. zostało zorganizowanych w Lublinie kilkadziesiąt imprez sportowych o różnym zasięgu. Wśród imprez o randze mię-

dzynarodowej znalazły się: Międzynarodowy Arcymistrzowski Turniej Szachowy im. Unii Lubelskiej, Turniej Europejskiej Ligi Koszykówki Młodzieżowej, Memoriał Bokserski im. Stanisława Zalewskiego, Klubowe Mistrzostwa Europy w Karate Tradycyjnym ORLEN 2017, Międzynarodowy Turniej Karate Kyokushin. Najważniejszą imprezą międzynarodową był VII Puchar Europy Taekwon-do, w którym wzięło udział ponad 1 000 zawodników z 24 państw europejskich.

Do najbardziej prestiżowych ogólnopolskich imprez należy zaliczyć zorganizowane na basenie 50 m Aqua Lublin zawody pływackie: Główne Mistrzostwa Polski Seniorów i Młodzieżowców, Grand Prix Puchar Polski, Akademickie Mistrzostwa Polski, Główne Mistrzostwa Polski Osób Niepełnosprawnych oraz Mistrzostwa Polski Juniorów – 14 i 15 lat.

Rozegrane zostały turnieje piłki nożnej: „Letnia Beksa CUP”, zawody kobiecej piłki „Lublin Kick Balls”, „Poczekajka CUP”, VIII Mistrzostwa LASO w halowej piłce nożnej, III Edycja turnieju Lublin Futsal CUP 2017 oraz Turniej I ligii Piłki Nożnej Plażowej. Odbyły się także cieszące się dużą popularnością imprezy biegowe: Bieg Kwitnącej Wiśni, Międzynarodowy Bieg Solidarności – Lubelski Lipiec 1980, 1. Półmaraton Lubelski, Lubelski Bieg Ekstremalny oraz największe wydarzenie biegowe – 5. Maraton Lubelski.

Nad Zalewem Zemborzyckim zorganizowano Regaty Kajakowe „O Puchar Lubelskiego Koziołka” oraz Regaty Żeglarskie. Odbyły się również widowiskowe zawody Grand Prix Polski w Tańcach Towarzyskich i Mistrzostwa Polski Towarzystwa Tanecznego w Sportowym Tańcu Towarzyskim, IX Halowe Mistrzostwa Lublina w Tenisie Ziemnym oraz cykl turniejów golfowych. Rozegrano Finały Akademickich Mistrzostw Polski w różnych dyscyplinach sportu i Ogólnopolski Finał Igrzysk Studentów I Roku.

W przestrzeni Miasta odbył się Lublin Street Festival promujący różne aktywności fizyczne, 10. Lubelski Festiwal Rowerowy, Zawody w Ekstremalnej Jeździe na Rowerze oraz Mistrzostwa Polski w Sprinterskim Biegu na Orientację. W I Eliminacyjnym Turnieju Mistrzostw Polski w Goalball wzięli udział niedowidzący seniorzy, natomiast juniorzy rywalizowali w III Międzynarodowym Turnieju Goalball z udziałem drużyn z Europy.

Dodatkowo 6 klubów realizowało zadanie polegające na organizacji cyklu zawodów dla uczniów szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych w różnych dyscyplinach sportu. Należy podkreślić wysoki poziom organizacyjny imprez przeprowadzanych przez kluby sportowe oraz duże zainteresowanie mieszkańców wydarzeniami sportowymi.

Zawodnicy klubów, z sukcesami, reprezentowali Lublin na arenach ogólnopolskich i międzynarodowych.

Akademicki Związek Sportowy Klub Środowiskowy Województwa Lubelskiego był organizatorem akademickiego współzawodnictwa sportowego. W Akademickich Mistrzostwach Województwa Lubelskiego oraz Lubelskiej Uniwersjadzie 2017 wystartowało 14 uczelni. Oprócz lubelskich uczelni zaprezentowały się: WSOSP Dęblin, PWSZ Zamość, PWSZ Chełm oraz dwie uczelnie z Białej Podlaskiej (PSW i AWF). Zawody rozgrywane były w następujących dyscyplinach: futsal, koszykówka, piłka ręczna, piłka siatkowa, badminton, biegi przełajowe, brydż sportowy, ergometr wioślarski, pływanie strzelectwo, szachy, tenis stołowy, wielokrotne wyciskanie sztangi leżąc, trójbój siłowy, wspinaczka. W klasyfikacji końcowej zdecydowanie zwyciężył UMCS Lublin. Na podium znalazły się również Politechnika Lubelska oraz Uniwersytet Przyrodniczy z Lublina. Akademickie Mistrzostwa Woj. Lubelskiego to ponad 20 dyscyplin, w których łącznie wzięło udział ponad 3 500 studentów.

W ramach otwartego konkursu ofert 22 stowarzyszenia kultury fizycznej otrzymały dotacje na rozwój sportu seniorów w dyscyplinach indywidualnych oraz zespołowych grach sportowych, dla których rok kalendarzowy stanowi sezon rozgrywkowy. Wsparcie finansowe na organizację procesu szkoleniowego zawodników, udział w zawodach i rozgrywkach ligowych, zgrupowaniach otrzymały następujące dyscypliny: lekka atletyka, kolarstwo górskie i szosowe, kajakarstwo, motocross, siatkówka plażowa, pływanie, tenis, wspinaczka sportowa, szachy, rugby, sporty walki oraz turystyka i fitness.

W 2017 r. realizowane było zadanie publiczne pn. „Program MISTRZ” – realizacja szkolenia sportowego w kategoriach wiekowych seniorów w dyscyplinach objętych programem Igrzysk Olimpijskich.

W ramach zadania pn. „Realizacja programów szkolenia sportowego w ramach Akademickiego Centrum Szkolenia Sportowego” prowadzone były systematyczne zajęcia treningowe, zgodnie ze specyfiką danego sportu. Szkolenie dotyczyło zawodników z dyscyplin: lekkoatletyka, kajakarstwo, pływanie, tenis, siatkówka plażowa, zapasy, bobsleje i skeleton, którzy spełnili wymagane kryteria kwalifikacji do ACSS Lublin na 2017 r. 28 uczestników programu wzięło udział w ponad 50 zgrupowaniach oraz w ponad 70 zawodach różnej rangi.

W I półroczu 2017 r. przekazano również środki na realizację programów szkolenia sportowego w kategoriach wiekowych seniorów w dyscyplinach zespołowych w klasach rozgrywkowych I-V w piłce nożnej mężczyzn, piłce nożnej kobiet, piłce ręcznej kobiet oraz piłce wodnej.

W II półroczu 2017 r. zawarto umowy na realizację zadań publicznych w zakresie szkolenia sportowego w kategoriach wiekowych seniorów w trzech najwyższych klas rozgrywkowych w sezonie 2017/2018, które obowiązywały do końca czerwca 2018 r. Wsparciem zostały objęte następujące dyscypliny sportowe: koszykówka kobiet i mężczyzn, piłka ręczna kobiet i mężczyzn, piłka nożna kobiet, futsal, tenis stołowy mężczyzn, piłka siatkowa mężczyzn.

W ramach realizowanego w 2017 r. projektu powszechnej nauki pływania pn. „Umiem pływać”, którym objęci zostali uczniowie klas I szkół podstawowych prowadzonych przez Gminę Lublin, zawarto umowy zlecenia z koordynatorami dziesięciu pływalni, w których prowadzone były zajęcia.

Na mocy zawartych porozumień pomiędzy klubami sportowymi a szkołami, zarówno w I jak i w II półroczu 2017 r., w 37 lubelskich placówkach prowadzono szkolenie sportowe w ramach klas profilowanych. Zajęcia prowadzono w 10 dyscyplinach sportu: piłka siatkowa, koszykówka, piłka ręczna, piłka nożna, pływanie, kajakarstwo, boks, zapasy oraz lekka atletyka.

W 2017 r. 5 podmiotów otrzymało dotacje na realizację zadań publicznych na podstawie art.19 a ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie.

W 2017 r. kontynuowano ogólnopolski program upowszechniania sportu wśród dzieci i młodzieży w zakresie lekkiej atletyki pn.

„Lekkoatletyka dla każdego”. W ramach programu w 22 placówkach zajęcia prowadzone były na poziomie wszystkich klas w wymiarze 90 minut, 2 razy w tygodniu. Projekt realizowany był przy współpracy Polskiego Związku Lekkiej Atletyki oraz Lubelskiego Związku Lekkiej Atletyki.

W pierwszej połowie 2017 r. rozpoczęto realizację 6 zadań wybranych przez mieszkańców Gminy Lublin w ramach Budżetu Obywatelskiego:

- „Aktywny Student” – Akademicki Związek Sportowy Klub Środowiskowy Województwa Lubelskiego otrzymał w ramach otwartego konkursu ofert dotację na realizację projektu pn. „Aktywny Student”. W ramach projektu prowadzone były bezpłatne zajęcia sportowo-rekreacyjne dla studentów wszystkich lubelskich uczelni przez okres 25 tygodni,
- „Aktywny Lublin” – Organizacja Środowiskowa Akademickiego Związku Sportowego Województwa Lubelskiego otrzymała w ramach otwartego konkursu ofert dotację na realizację projektu pn. „Aktywny Lublin”. W ramach projektu prowadzone były pod okiem instruktorów, bezpłatne zajęcia sportowe dla wszystkich mieszkańców Miasta,
- „Aktywny Uczeń” – Fundacja Lubelska Manufaktura Inspiracji jest realizatorem zadania pn. „Aktywny Uczeń” skierowanego do młodzieży uczącej się na terenie Gminy Lublin. W ramach projektu przeprowadzono ponad 1 600 zajęć 45 minutowych sportowo-rekreacyjnych z różnych dyscyplin sportowych: bubble football, siłownia, narciarstwo, pływanie, paintball, squash, tenis ziemny, tyżwiarstwo, wspinaczka sportowa,
- „Sport dla Każdego” – zadanie, którego głównym założeniem było rozpowszechnianie sportu pod postacią różnych aktywności wśród mieszkańców Lublina, zrealizowane zostało przez Klub Uczelniany Akademickiego Związku Sportowego UMCS. Łącznie w rozgrywkach wzięło udział 51 zespołów, składających się w sumie z ponad 600 uczestników,
- „Aktywność dla Każdego” – Klub Uczelniany Akademickiego Związku Sportowego UMCS był realizatorem zadania „Aktywność dla Każdego”. Projekt propagujący aktywny styl życia wśród mieszkańców Lublina objął 3 000 uczestników. Działa-

nia były skierowane tak, aby każda z grup społecznych miała dostęp do bezpłatnych zajęć i atrakcji związanych z projektem,

- „Pokochaj Bieganie w Lublinie” – zadanie realizowane przez Lubelską Fundację Sportu w Lublinie, to propozycja aktywnego spędzania wolnego czasu, skierowana do mieszkańców Lublina, która miała na celu zwiększenie zainteresowania aktywnością fizyczną, w szczególności bieganiem.

W 2017 r. w ramach inicjatywy lokalnej realizowane było zadania pn. „Kibice Razem” polegające na systematycznym wspieraniu pozytywnych inicjatyw wychodzących ze środowiska kibiców, a także usprawnieniu i profesjonalizacji działalności kibiców. Realizacja zadania miała na celu eliminację zachowań chuligańskich wśród kibiców, a także prowadzenie działań o charakterze profilaktycznym, edukacyjnym i wychowawczym.

Kolejnym zadaniem realizowanym w ramach inicjatywy lokalnej było zadanie pn. „Wolontariat na start”, którego celem jest organizacja wolontariatu sportowego w mieście Lublin. Projekt ma za zadanie krzewić i promować pozytywne postawy i zachowania wśród mieszkańców Lublina, ze szczególnym uwzględnieniem uczniów gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych. Zadanie zakładało podniesienie społecznej świadomości na temat wolontariatu sportowego i korzyści z niego wynikających.

11.3.3. Edukacyjna opieka wychowawcza

W otwartym konkursie ofert na realizację zadania publicznego pod nazwą „Działalność na rzecz dzieci i młodzieży, wypoczynek dzieci i młodzieży w ramach akcji „Lato w mieście”, dotacje otrzymało 11 organizacji pozarządowych, które przygotowały bardzo ciekawą propozycję dla najmłodszych mieszkańców miasta. Zorganizowano m.in: półkolonie, zajęcia rekreacyjne, zajęcia z kajakarstwa, piłki nożnej, TKD Tigers, boks, jumping kids, zumba kids, wycieczki, gry podwórkowe, gry planszowe itp.

W trybie art 19 a ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, na akcję „Lato w mieście” przekazano dotację dla Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego o/m Lublin na realizację zadania publicznego pod tytułem „Lubelskie warsztaty turystyczno-krajoznawcze – Poznają Lublin” oraz dla

Lubelskiej Regionalnej Organizacji Turystycznej na realizację zadania pod tytułem „Wakacje w mieście”.

Ponadto w trybie art 19 a ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na organizację przedsięwzięć skierowanych do najmłodszych mieszkańców miasta podczas Festiwalu Legend Lubelskich przekazano dotację dla Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego o/m Lublin na realizację zadania publicznego pod tytułem „Koziołek Kręciołek na Starym Mieście” oraz dla Lubelskiego Stowarzyszenia Pilotów i Przewodników Turystycznych POGRANICZE na realizację zadania pod tytułem „Między prawdą a legendą”.

W bieżącym roku Miasto przygotowało atrakcyjną ofertę aktywnego wypoczynku w ramach projektu „Zima w mieście”. W 21 lubelskich szkołach podstawowych i ponadpodstawowych zorganizowano 852 godziny zajęć rekreacyjno-sportowych dla dzieci i młodzieży pozostających w czasie ferii zimowych w mieście. Ponadto zawarto umowy z 7 podmiotami realizującymi różnorodne działania w trybie zakupu usług.

11.3.4. Zadania w zakresie upowszechniania turystyki i krajoznawstwa

W dn. 28.04.-7.05.2017 r. odbyła się szósta edycja Sezonu Lublin. Kalendarz wydarzenia składał się z 98 propozycji tematycznych i obejmował łącznie ponad 200 imprez, zorganizowanych przez 31 partnerów Sezonu Lublin wybranych na podstawie zakwalifikowanych ofert. 5 partnerów realizowało zaproponowane imprezy bez ponoszenia kosztów finansowych (9 imprez). Ostatecznie zakupiono usługi u 26 partnerów. W projekcie adresowanym do mieszkańców i turystów wzięło udział 7 500 osób.

W dn. 22-24.09.2017 r. odbyła się trzecia edycja Festiwalu Legend Lubelskich, w której wzięło udział ponad 2 700 uczestników. Program wydarzenia obejmował łącznie 49 imprez zrealizowanych przez 16 partnerów. W kalendarzu znalazły się m.in.: plenerowe spektakle teatralne dla dzieci i dorosłych, gry miejskie, spacer z przewodnikiem, wycieczki piesze, zajęcia plastyczne, warsztaty artystyczne i kulinarne oraz zabawy edukacyjne i animacje dla dzieci.

Po raz ósmy zorganizowano Spotkanie Turystyczne, które odbyło się 21.11.2017 r. w Lubelskim Centrum Konferencyjnym. Branżowe wydarzenie było okazją do podsumowania zrealizowanych działań turystycznych w szczególnym roku Wielkiego Jubileuszu 700-lecia nadania praw miejskich Lublinowi oraz omówienia wspólnie z ekspertami aktualnych kwestii turystycznych dotyczących Lublina.

11.3.5. Promocja jednostek samorządu terytorialnego

Kluczowym elementem z zakresu promocji Miasta Lublin w 2017 r. były działania związane z organizacją Mistrzostw Europy UEFA EURO U21 Polska 2017. Do najważniejszych z nich należy zaliczyć:

- współpracę z Polskim Związkiem Piłki Nożnej w zakresie przygotowania i realizacji kampanii wizerunkowej Mistrzostw,
- przygotowanie ceremonii otwarcia Mistrzostwa Europy UEFA EURO U21,
- zakup materiałów promujących Mistrzostwa (flagi, banery, ścianka medialna).

W 2017 r. kontynuowano realizację programu „Team Tokio 2020” – programu skierowanego do zawodników lubelskich klubów sportowych przygotowujących się do udziału w XXXII Letnich Igrzyskach Olimpijskich oraz XVI Letnich Igrzyskach Paraolimpijskich, które odbędą się w 2020 r. w Tokio. Program ten ma charakter długofalowy i będzie realizowany przez kolejne 3 lata. Jednym z jego założeń jest promocja Miasta za pośrednictwem wybranej grupy zawodników reprezentujących najwyższy poziom sportowy i mających szansę zakwalifikować się do Igrzysk Tokio 2020.

Prowadzono także działania promocyjne podczas imprez, które na stałe wpisały się do kalendarza wydarzeń sportowych w mieście, a do najważniejszych należy zaliczyć:

- Główne Mistrzostwa Polski w pływaniu,
- Finał Pucharu Polski w piłce ręcznej mężczyzn i kobiet,
- EYBL – European Youth Basketball League w koszykówce młodzieżowej,
- XX edycję Wyścigu Kolarskiego Tandemów o Puchar Marszałka Lubelszczyzny,

- biegi w ramach Grand Prix Lublin CITY TRAIL,
- imprezę hippiczną „Cavaliada Lublin 2017”,
- zawody kolarskie Lotto Poland Bike Maraton 2017,
- event pływacki dla uczniów lubelskich szkół pn. „OTYLIA SWIM TOUR”.

Działania promujące Miasto Lublin realizowane były również poza jego granicami w ramach imprez, w których uczestniczyły lubelskie drużyny sportowe:

- wyjazd zawodniczek sekcji koszykówki KU AZS UMCS na Finał Turnieju Estern European Women's Basketball League,
- wyjazd zawodniczek UKS Roxa na Finał Pucharu ZPRP Młodziczek,
- wyjazdy zawodników KU AZS UMCS na zawody sportowe w bobslejach i skeletonie do Francji, Łotwy, Niemiec, Norwegi oraz Austrii.

Ponadto w ramach działań promocyjnych na rzecz Miasta wykorzystano działania związane z przygotowaniem i udziałem w zawodach oraz zgrupowaniach w kategorii wiekowej juniorów i młodzieżowców sekcji żużlowej Klubu Motorowego Cross w Lublinie. Kontynuowano także współpracę z magazynem sportowym Lubsport.pl., w ramach, której portal publikował artykuły dotyczące Mistrzostw Europy UEFA EURO U21.

12. WSPÓŁPRACA MIĘDZYNARODOWA

12.1. Nowe miasta partnerskie, zaprzyjaźnione, jubileusze partnerstwa

Miasto Lublin podpisało następujące dokumenty związane z kontaktami z samorządami zagranicznymi:

- 13.03.2017 r. – podpisanie listu intencyjnego o współpracy z miastem Hjørring (Dania),
- 30.03.2017 r. – podpisanie listu intencyjnego o współpracy z miastem Krzywy Róg (Ukraina),
- 20.05.2017 r. – podpisanie listu intencyjnego o współpracy z miastem Dniepr (Ukraina),
- 3.06.2017 r. – podpisanie listu intencyjnego o współpracy z Gminą Belgrad Stari Grad (Serbia),
- 15.08.2017 r. – podpisanie listu intencyjnego o współpracy z miastem Vandzor (Armenia),
- 10.10.2017 r. – podpisanie listu intencyjnego o współpracy z miastem Maribor (Słowenia).

Wyżej wymienione miasta uzyskały status miast zaprzyjaźnionych i pomyślna obopólnie współpraca daje perspektywę zawarcia z nimi umowy o partnerstwie miast.

Z inicjatywy władz miasta Witebsk rozpoczęto wymianę doświadczeń w zakresie między innymi współpracy uczelni oraz funkcjonowania parków technologicznych. Przewiduje się podpisanie listu intencyjnego o współpracy między Lublinem i Witebskiem w 2018 r.

12.2. Wizyty przyjazdowe partnerów zagranicznych w Lublinie

W ramach obchodów 700-lecia miasta Lublin, w 2017 r. odbyły się następujące wydarzenia z udziałem miast partnerskich i zaprzyjaźnionych:

- 11-13.05.2017 r. – III Festiwal Chórów Miast Partnerskich i Zaprzyjaźnionych Lublin 2017 z udziałem: Chóru „Associazione Filarmonica Santa Cecilia” z Agrigento (Włochy), Chóru Mieszanego „Gaudeamus” Uniwersytetu Pedagogicznego im. Iwana Franki z Drohobycza, Chóru „Tonfarbe” z Münster (Niemcy) oraz Abchaskiego Chóru Państwowego im. Gurama Kurashviliiego z Tbilisi (Gruzja). Chórem – gospodarzem Festiwalu był Chór Akademicki Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej im. Jadwigi Czerwinskiej,
- 12-17 sierpnia 2017 r. – w ramach projektu „Europejski Lublin – współpraca na rzecz kultury” w Lublinie gościło kilkudziesięciu przedstawicieli 7 miast partnerskich. W projekcie uczestniczyły miasta: Poniewież (Litwa), Nowy Sad, Belgrad (Serbia), Timișoara (Rumunia), Poprad (Słowacja), Nancy (Francja), Münster (Niemcy),
- 14.08.2017 r. – uroczystość odsłonięcia chaczkaru, ormiańskiego kamienia wotywnego, daru Armenii dla Lublina w 700-lecie miasta z inicjatywy i w obecności Ambasadora Armenii w Polsce. Odsłonięciu chaczkaru towarzyszyła Liturgia Ekumeniczną w Kościele Rektorálnym pod wezwaniem Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny Zwycięskiej oraz koncert Męskiego Zespołu Wokalnego Kairos, a także wernisaż wystawy fotograficznej „Historie z podróży” autorstwa Davita Hokobyana, oficjalnego fotografa Prezydenta Republiki Armenii,
- 15.08.2017 r. – wizyta delegacji z miast partnerskich zaprzyjaźnionych na obchodach Wielkiego Jubileuszu 700-lecia Miasta Lublin. Obecnych było 17 prezydentów miast oraz delegacje z 32 miast z całego świata. Goście wzięli między innymi udział w uroczystej sesji Rady Miasta na Zamku Lubelskim.

12.3. Pozostałe wydarzenia międzynarodowe

Wydarzenia w 2017 r.:

- 15-25.04.2017 r. – zgodnie z osiemnastoletnią już tradycją w okresie Świąt Wielkanocnych przebywała w Lublinie i w Polsce, grupa 35 osób z Rosji, Kazachstanu i Wschodniej Ukrainy. Organizatorami „Wielkanocy w Polsce” były Kancelaria Prezydenta oraz Stowarzyszenie „Wspólne Korzenie” i Stowarzyszenie Wspólnota Polska, Oddział w Lublinie,
- 16-18.06.2017 r. – trzeci rok z rzędu Lublin gościł młodych koszykarzy z miast partnerskich i zaprzyjaźnionych w ramach wydarzenia „Lublin Basket Cup 2017”. Wśród pięciu drużyn uczestniczących w turnieju w 2017 r. Poniewież (Litwa) i Nowy Sad (Serbia) brały udział we wszystkich edycjach. Na turnieju po raz pierwszy grały ekipy z Debreczyna (Węgry), Iwano-Frankowska i Dniepra (Ukraina),
- 3-9.09.2017 r. – w Lublinie odbyła się trzecia edycja „Szkoły Merów”. Głównym celem projektu było zapoznanie się z doświadczeniami polskich samorządów. Program tej i poprzednich edycji zakłada pomoc w przygotowaniu do pełnia funkcji publicznych urzędujących merów miast ukraińskich, a także działaczy społecznych i politycznych, którzy w przyszłości chcą kandydować w wyborach lokalnych w swoich miejscowościach,
- 25.09.2017 r. – wręczenie Miastu Lublin Nagrody Europy, najwyższego wyróżnienia przyznawanego przez Zgromadzenie Parlamentarne Rady Europy gminom europejskim za szczególną aktywność we współpracy międzynarodowej,
- 6-8.10.2017 r. – wizyta w Lublinie i Województwie Lubelskim szefów misji dyplomatycznych akredytowanych w Polsce przygotowana wspólnie z Wojewodą Lubelskim i Urzędem Marszałkowskim Województwa Lubelskiego we współpracy z Protokołem Dyplomatycznych Ministerstwa Spraw Zagranicznych,
- 29.11.2017 r. – podpisanie wstępnego porozumienia o utworzeniu w Lublinie Centrum Europejskiego we współpracy z Uniwersytetem Marii Curie-Skłodowskiej z jednej strony, a Uniwersytetem Lotaryńskim i jego Uniwersyteckim Centrum Europejskim oraz Miastem Nancy, a także partnerami ukraińskimi: Ki-

jowskim Uniwersytetem Narodowym im. Tarasa Szewczenki, Czerniowieckim Uniwersytetem Narodowym im. Jurija Fedkowycz i Podkarpackim Uniwersytetem Narodowy im. Wasyla Stefanyka w Iwano-Frankiwsku.

Ponadto w 2017 r. odbyło się kilkadziesiąt innych wizyt przyjazdowych delegacji z miast partnerskich i zaprzyjaźnionych. Obecne były między innymi: Brześć i Mińsk (Białoruś), Charków, Dniepr, Drohobycz, Kijów, Lwów, Łuck, Równe, Sumy (Ukraina), Split (Chorwacja), Nikšić (Czarnogóra), Jiaozuo i Xianyang (Chiny), Kutaisi (Gruzja). Odbyło się również ok. 190 wizyt wyjazdowych delegacji lubelskich w miastach partnerskich i zaprzyjaźnionych oraz w miastach – partnerach projektów europejskich.

13. PARTYCYPACJA SPOŁECZNA, DZIAŁANIA PROMOCYJNE

13.1. Działania na rzecz aktywności obywatelskiej mieszkańców

13.1.1. Budżet Obywatelski

Z roku na rok Budżet Obywatelski cieszy się coraz większym zainteresowaniem mieszkańców i mieszanek Lublina, którzy uczestniczą także w konsultacjach na temat procedury jego przebiegu, sposobu składania projektów i głosowania. W terminie od 11.11.2017 r. do 31.01.2018 r. odbyły się konsultacje społeczne z mieszkańcami dotyczące zasad Budżetu Obywatelskiego 2019. W czasie spotkań padły propozycje, które mają ulepszyć formułę tej inicjatywy. Dzięki mechanizmowi Budżetu Obywatelskiego mieszkańcy zyskali ciekawą formę włączania się w procesy współdecydowania o sprawach publicznych. Kwota przeznaczona na Budżet Obywatelski w 2017 r. wyniosła 15 mln zł, a środki zostały podzielone na pule dla projektów małych – 9 mln zł oraz dużych – 6 mln zł, zagwarantowano także kwotę 150 000 zł dla każdej z dzielnic, na jeden, poddany pod głosowanie projekt, o ile na jej terenie w wyniku głosowania nie będzie realizowany żaden projekt inwestycyjny. Złożono 157 projektów, w tym 106 małych i 51 dużych z czego 118 oceniono pozytywnie i skierowano pod głosowanie mieszkańców. W głosowaniu mieszkańcy wybrali 44 projekty: 5 projektów dużych oraz 39 projektów małych, w tym 31 wybranych przez mieszkańców oraz 8 projektów do kwoty 150 tys. zł w dzielnicach, w których projekty nie przeszły w głosowaniu. W głosowaniu na projekty BO wzięto udział 38,5 tys. osób. Zwycięskie pomysły są obecnie w fazie realizacji. Większość z nich to projekty inwestycyjne, takie jak re-

mont szkoły, ulic czy stadionu żużlowego, na które ogłoszone zostały postępowania przetargowe.

13.1.2. Zielony Budżet

Lublin jako pierwsze miasto w Polsce przygotował do wdrożenia Zielony Budżet Obywatelski, przeznaczając na ten cel 2 mln zł. Realizację Zielonego Budżetu Obywatelskiego nadzoruje Miejski Architekt Zieleni wspierany przez inne wydziały Urzędu Miasta Lublin oraz Zarząd Dróg i Mostów.

W pierwszej edycji mieszkańcy zgłosili 107 projektów dotyczących m.in. nasadzeń w pasie drogowym, stworzenia skwerów, łąk kwietnych, ogrodów deszczowych, sadów owocowych, parkletów rewitalizacji nieużytków czy ustawienia mebli miejskich. Po ocenie formalnej i merytorycznej, do realizacji trafiły 24 projekty. Wzorem pierwszej edycji ZB zgłoszone pomysły wpisano w siedem kategorii: skwery, dokumentacja projektowa, ochrona zieleni istniejącej, nasadzenia przyuliczne, meble miejskie oraz inne. Nowością były doliny rzeczne.

W 2017 r. w ramach Zielonego Budżetu zlecono organizacji pozarządowej – Fundacji Krajobrazy w trybie pozakonkursowym realizację zadania publicznego „Zielony Budżet Miasta Lublin – zainwestuj swój czas i stwórz projekt dla pokoleń!”. Zadanie składało się z pięciu spotkań przeznaczonych dla przedstawicieli Rad Dzielnic, mieszkańców miasta oraz organizacji pozarządowych. Spotkania zostały podzielone na dwa bloki: prezentacje i warsztaty.

Program partycypacji społecznej Miasta Lublin „Twoje miasto, Ty decydujesz” został doceniony przez ekspertów i zaprezentowany podczas 9. Europejskiej Konferencji Jakości 2017, która odbyła się w dn. 15-16.05.2017 r. na Malcie. Konferencja odbywa się w ramach współpracy Polski w Europejskiej Sieci Administracji Publicznej (EUPAN) i jest organizowana cyklicznie, co dwa lata jako platforma wymiany, ale też promocji dobrych praktyk w krajach UE. Spośród 10 zgłoszonych przez różne podmioty praktyk, eksperci wybrali dwie – w tym jedną z Lublina. Eksperci docenili użyteczność, innowacyjność i adaptacyjność programu Miasta Lublina, zaś szczególną uwagę zwrócili na inicjatywę Zielonego Budżetu – mechanizmu, który umożliwia mieszkańcom

i mieszkańcom zgłaszanie pomysłów w zakresie tworzenia nowych lub doskonalenia istniejących obszarów zielonych.

W 2017 r. przeprowadzony został nabór oraz ocena formalna i merytoryczna wniosków Zielonego Budżetu przekazanych do realizacji w 2018 r. W drugiej edycji Zielonego Budżetu wpłynęły 74 wnioski. Ocenę formalną przeszło 57 projektów. Podczas pięciu posiedzeń Zespół Ekspertów przeanalizował zgłoszone propozycje pod względem udziału zieleni, kontekstu otoczenia, innowacyjności oraz funkcjonalności zaproponowanych koncepcji. Ostatecznie eksperci zdecydowali, że do realizacji przekazanych zostanie 16 wniosków, a dodatkowo 3 wybrano jako wnioski rezerwowe.

13.1.3. Inicjatywa Lokalna

Inicjatywa lokalna jest narzędziem do realizacji wspólnych przedsięwzięć mieszkańców oraz Miasta Lublin. Zakłada ona włączenie się mieszkańców w proces realizacji projektu w postaci rzeczowej, finansowej lub pracy własnej. W ramach inicjatywy lokalnej w 2017 r. na pomysły mieszkańców przeznaczono 4 054 817 zł. Zrealizowano w ten sposób 14 projektów. Powstały m.in. parkingi rowerowe, stworzono aktywną grupę wolontariuszy i wolontariuszek sportowych, wybudowano i zaprojektowano kilka dróg, jak również wdrożono program edukacyjny dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych przybliżający kulturę pochodzenia studentów zagranicznych studiujących w Lublinie.

13.1.4. Konsultacje społeczne

Sposób przeprowadzania konsultacji społecznych został uregulowany uchwałą nr 722/XXVIII/2017 Rady Miasta Lublin z dn. 30.03.2017 r. w sprawie trybu i zasad przeprowadzania konsultacji społecznych z Mieszkańcami Miasta Lublin.

W 2017 r. przeprowadzono 17 procedur konsultacji społecznych w następujących dziedzinach: konsultacje regulaminu konsultacji społecznych, konsultacje regulaminu Budżetu Obywatelskiego, konsultacje Programu Rewitalizacji dla Lublina na lata 2017 – 2 023 konsultacje w przedmiocie „przedłużenia drogi Lubelskiego Lipca '80, budowy dworca przy ul. Dworcowej i planowanych w tym zakresie inwestycji”, konsultacje w sprawie zago-

spodarowania doliny rzeki Czerniejówki, konsultacje społeczne dotyczące zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji Miasta Lublin, konsultacje w przedmiocie zasad zgłaszania i wyboru projektów Zielonego Budżetu Obywatelskiego, konsultacje projektu Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Lublin, konsultacje w przedmiocie projektu zagospodarowania terenu zwanego „Słomiany Rynek” przy ulicach Kalinowszczyzna i Towarowej, konsultacje projektu planu zagospodarowania dla rejonu dworca PKP, konsultacje projektu Planu Mobilności Lubelskiego Obszaru Funkcjonalnego na lata 2017-2025, konsultacje projektu koncepcyjnego oraz projektu budowlano-wykonawczego skweru przy ul. Jagiełły w Lublinie, konsultacje w przedmiocie uzupełnienia Programu Rewitalizacji dla Lublina na lata 2017-2023, konsultacje w przedmiocie zmiany uchwały nr 196/XIII/2011 Rady Miasta Lublin z dn. 8.09.2011 r. w sprawie określenia organizacji i trybu działania Rady Działalności Pożytku Publicznego Miasta Lublin oraz trybu powoływania jej członków, konsultacje społeczne w przedmiocie projektu uchwały Rady Miasta Lublin w sprawie wprowadzenia Regulaminu korzystania z placu Litewskiego w Lublinie, konsultacje w sprawie projektu zagospodarowania górnego odcinka doliny rzeki Czechówki, konsultacje na temat zagospodarowania rejonu dworca metropolitalnego.

Konsultacje społeczne prowadzone są w trybie pisemnego zgłaszania opinii i wniosków drogą elektroniczną oraz w trybie bezpośrednich spotkań z mieszkańcami. Minimalny czas trwania konsultacji to 14 dni. Po zakończeniu konsultacji Prezydent publikuje raport z ich przebiegu.

13.1.5. Współpraca z organizacjami pozarządowymi

Miasto Lublin prowadzi współpracę finansową i pozafinansową z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Zasady i zakres współpracy są określone w corocznie uchwalanym Programie współpracy Gminy Lublin z organizacjami pozarządowymi oraz z podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Współpraca finansowa opiera się na zlecaniu w formie wspiera-

nia lub powierzania realizacji zadań publicznych organizacjom pozarządowym w następujących dziedzinach: działania na rzecz rehabilitacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych, pomoc społeczna, kultura i sztuka, ekologia, dziedzictwo przyrodnicze i ochrona zwierząt, sport i turystyka, upowszechnianie i ochrona wolności i praw człowieka oraz swobód obywatelskich, a także działania wspomagające rozwój demokracji, udzielanie nieodpłatnego poradnictwa prawnego, działalność wspomagająca rozwój gospodarczy, w tym rozwój przedsiębiorczości, działalność wspomagająca rozwój wspólnot i społeczności lokalnych oraz działalność na rzecz organizacji, realizacja programów służących aktywizacji i integracji osób w podeszłym wieku. Corocznie ogłaszany jest również otwarty konkurs ofert na wsparcie projektów realizowanych przez organizacje pozarządowe w ramach programów finansowanych ze środków pochodzących spoza budżetu Miasta Lublin. W 2017 r. w ramach konkursu na wkłady własne rozdysponowano kwotę w wysokości 58 600 zł. W 2017 r. łącznie podpisano 672 umowy w trybie konkursowym i pozakonkursowym na realizację zadań przez organizacje pozarządowe. Kwota przyznanych dotacji na realizację zadań publicznych w danym roku budżetowym w trybie konkursowymi pozakonkursowym wyniosł 43 550 086,61 zł.

Współpraca pozafinansowa to m.in. udostępnianie podmiotom trzeciego sektora: lokali na spotkania, sprzętu niezbędnego do prowadzenia działalności statutowej, materiałów promocyjnych i niezbędnych informacji. Organizacje pozarządowe mają możliwość wypożyczenia nagłośnienia czy tablic informacyjnych. Współdziałanie z organizacjami polega również na wzajemnym informowaniu się o organizowanych szkoleniach, spotkaniach i projektach. Wszystkie organizacje, które współpracują z Urzędem Miasta na zasadzie dofinansowania projektu lub posiadają patronat Prezydenta mają możliwość zamieszczania informacji na stronie internetowej Urzędu Miasta. Dla wszystkich organizacji w 2017 r. dostępna również była strona lublin.ngo.pl. Urzędowa strona ngo.lublin.eu kumuluje wszystkie informacje mogące być przydatne dla organizacji. Na portalu Facebook w 2017 r. funkcjonował specjalny profil skierowany do członków lubelskich organizacji pozarządowych, który obserwoowało ok 1 700 osób. Przez

cały rok działała także e-mailowa lista informacyjna dla organizacji pozarządowych. Na listę trafiają informacje o działaniach Urzędu Miasta Lublin, skierowanych do organizacji pozarządowych. W 2017 r. informacja tą drogą docierała każdorazowo do ok. 400 osób z lubelskich organizacji. Organizacje pozarządowe uczestniczą w konsultacjach społecznych dotyczących różnych dziedzin merytorycznych. Co roku jest organizowane również otwarte spotkanie konsultacyjne Programu współpracy Gminy Lublin z organizacjami pozarządowymi oraz z podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Przy Prezydencie Miasta Lublin działa także Rada Działalności Pożytku Publicznego Miasta Lublin będąca ciałem doradczym i opiniodawczym w sprawach dotyczących działalności organizacji pozarządowych. Kadencja Rady trwa 3 lata, a w jej skład wchodzi w większości przedstawiciele organizacji pozarządowych wybierani podczas głosowania prowadzonego w ramach Kongresu Organizacji Pozarządowych Miasta Lublin. Poza oficjalnymi posiedzeniami rady, konsultacjami z podmiotami trzeciego sektora, spotkaniami informacyjnymi organizowane są również tzw. Czwartkowe Śniadania Pozarządowe, w ramach których raz w miesiącu przedstawiciele organizacji pozarządowych mogą wskazać omawiany temat, zgłosić problem w prowadzonej działalności czy zaprezentować swoje projekty.

13.1.6. Integracja cudzoziemców i cudzożemek mieszkających w Lublinie w 2017 r.

W 2017 r. prowadzone działania koncentrowały się przede wszystkim na współpracy i wsparciu instytucji miejskich oraz organizacji pozarządowych zajmujących się pracą z oraz na rzecz cudzoziemców i cudzożemek (m.in.: udostępnianie sali na potrzeby spotkań dla cudzoziemców i cudzożemek w ramach projektu „Witamy w Lublinie 3” Stowarzyszenia Homo Faber, współorganizacji merytorycznej spotkania organizowanego przez Komendę Miejską Policji w Lublinie we współpracy z Urzędem Miasta Lublin i lubelskimi organizacjami pozarządowymi pn. „Bezpieczny Lublin dla wszystkich”).

W ramach zadań związanych z upowszechnianiem i ochroną wolności i praw człowieka oraz swobód obywatelskich, a także

działań wspomagających rozwój demokracji wspierane były działania promujące dialog międzykulturowy. W 2017 r. na działania w tym zakresie przeznaczono 85 853 zł – były to następujące projekty organizacji pozarządowych zajmujących się integracją cudzoziemców i cudzoziemek:

- Witamy w Lublinie 3, Stowarzyszenie Homo Faber,
- Centrum Informacji dla Cudzoziemców Fundacji Instytut na rzecz Państwa Prawa,
- „Poznajmy się – cudzoziemcy w Lublinie” – program zajęć dla uczniów i uczennic lubelskich szkół ponadgimnazjalnych realizowany przez Stowarzyszenie Homo Faber w konsorcjum ze Stowarzyszeniem Centrum Wolontariatu i Stowarzyszeniem Dla Ziemi,
- Seria pokazów spektaklu „Kolorowa, czyli biało-czerwona” Fundacji Banina.

13.2. Promocja miasta

Promocja obchodów 700-lecia Lublina była uwzględniona we wszystkich projektach realizowanych przez Urząd Miasta Lublin, a także miejskie instytucje kultury i podmioty podległe gminie, a także organizacje pozarządowe realizujące projekty dofinansowane w ramach otwartych konkursów i stypendiów. Dodatkowo, wszystkie te wydarzenia zostały oznaczone stworzonym specjalnie na jubileusz systemem identyfikacji wizualnej, który w czytelny sposób wskazywał, że Lublin świętuje wielki jubileusz a wydarzenie jest elementem jego obchodów. Na promocję jubileuszu składały się zarówno działania ogólnopolskie, jak i skierowane do rynku regionalnego czy stricte mieszkańców miasta.

Jubileusz został poprzedzony ogólnopolską kampanią w mediach RASP Polska – Ringier Axel Springer o wartości 500 tys zł, realizowaną jako zapowiedź poszczególnych sezonów obchodów Wielkiego Jubileuszu 700-lecia.

Promocji ogólnopolskiej służyło także utworzenie multimedialnego serwisu wizerunkowego Wielkiego Jubileuszu 700-lecia (www.700.lublin.eu), do której odnośniki były promowane w portalach społecznościowych, na oficjalnej witrynie miejskiej oraz we wszystkich materiałach promocyjnych.

Szereg działań promocyjnych adresowany był także do mieszkańców miasta, którzy byli informowani o jubileuszu i jego wydarzeniach. Wśród nich można wymienić obrandowanie lubelskich autobusów logotypem 700-lecia, billboardy i stojaki promocyjne, ulotki, plakaty i gadżety, a także udekorowanie miasta flagami z logo 700-lecia.

Multimedialny zespół fontann na placu Litewskim należy do najnowocześniejszych w kraju. Jego możliwości można było podziwiać podczas ubiegłorocznych pokazów. Zaprezentowano wówczas widowisko „Sen o Mieście” – 20-minutową inscenizację nawiązującą do widowiska teatralnego w reżyserii Janusza Opryńskiego, prezentowanego podczas obecności Lublina we Wrocławiu w ramach Europejskiej Stolicy Kultury 2016 oraz w rozbudowanej wersji podczas Urodzin Miasta na dziedzińcu Zamku Lubelskiego. Drugie widowisko odbywało się pod hasłem „Wydarzenia Kulturalne” i prezentowało najważniejsze festiwale i wydarzenia kulturalne miasta w obliczu 700-lecia.

W 2016 r. Lublin został wybrany jednym z sześciu miast, w których rozegrały się spotkania Mistrzostw Europy UEFA EURO U21 Polska 2017. Mecze Mistrzostw rozgrywane były w dn. 16-30.06.2017 r. Dla odwiedzających Lublin kibiców oraz mieszkańców na czas turnieju przygotowano następujące atrakcje i działania komunikacyjne.

Przez 9 dni turnieju na Starym Mieście można było zobaczyć popisy slacklinierów oraz iluzjonistów. Na mecze reprezentacji Polski kibiców prowadził Street Band.

Miasto zostało udekorowane flagami na ul. Unii Lubelskiej. Na trasie do Areny Lublin znalazła się także wyklejona wielkoformatowa piłka nożna. W przestrzeni miasta można było spotkać przystanki stylizowane na ławki rezerwowych.

Działania promocyjne były realizowane również poprzez konkursy dla mieszkańców poprzez media społecznościowe, billboardy miejskie, bannery, plakaty w infrastrukturze sportowej oraz przystankowej, kampania na ekranach MPK, oklejone 3 busy jeżdżące na trasie do Danii. Do uczestnictwa w Euro zachęcał także Michał Rycaj – mistrz świata w football freestyle, który podczas Carnawalu Sztukmistrzów dawał pokazy specjalne.

13.3. Komunikacja społeczna i obsługa informacyjna

Do głównych zadań Referatu ds. komunikacji społecznej w 2017 r. należała obsługa i realizacja wniosków o nadanie honorowych wyróżnień Prezydenta Miasta Lublin, w tym medali, dyplomów, listów okolicznościowych i grawertonów, prowadzenie Galerii Ratusz, przygotowywanie pism i odpowiedzi na zaproszenia do udziału Prezydenta Miasta Lublin w wydarzeniach okolicznościowych, obsługa skrzynki dialogu społecznego i serwisu Naprawmy.To oraz aktualizacja stron internetowych i intranetu.

W Jubileuszowym 2017 r. na wniosek instytucji/organizacji lub z inicjatywy Prezydenta zostało przyznanych: 884 okolicznościowych Medali 700-lecia Miasta Lublin, 515 medali Prezydenta Miasta Lublin, 13 medali Unii Lubelskiej, a także 22 grawerty. Przygotowano także ponad 200 okolicznościowych pism i dyplomów. Medale 700-lecia Miasta Lublin oraz pisma okolicznościowe przygotowywane były w specjalnie zaprojektowanych na 2017 r. okładkach i ramach.

Pracownicy Referatu pracowali przy organizacji uroczystości Dnia Kobiet i wyróżnienia medalem Prezydenta Miasta Lublin Pań, które szczególnie zasłużyły się dla Lublina, Dnia Samorządu Terytorialnego, a także zorganizowali i skoordynowali Konkurs Plastyczny dla dzieci ze szkół podstawowych i gimnazjów pt. „Lublin wczoraj, dziś i jutro. Jubileusz 700-lecia Miasta” a także towarzyszące projektowi wręczenie nagród i wyróżnień w Dniu Dziecka. Wzorem lat poprzednich zorganizowali przed lubelskim ratuszem wydarzenie dla lubelskich przedszkolaków – Powitanie Wiosny oraz oświetlenie Ratusza w okazji Święta Flagi.

Jednym ze znaczących działań była także współpraca z Poczta Polska, dotycząca wydania okolicznościowej kartki pocztowej, datownika i znaczka pocztowego „700 lat Miasta Lublin” oraz organizacja wydarzenia, jakim było uroczyste wprowadzenie do obiegu ww. znaczka.

W ramach działalności Galerii Ratusz zorganizowanych zostało 21 wystaw związanych tematycznie z Lublinem i Lubelszczyzną. W 2017 r. po Ratuszu zostało oprowadzonych 58 grup zorganizowanych.

Referat prowadzi skrzynkę dialogu społecznego (dialog@lublin.eu), umożliwiającą mieszkańcom wypowiedanie się na tematy dotyczące m.in.: inwestycji miejskich, problemów komunikacyjnych, czystości, bezpieczeństwa, oświaty, kultury, rozwoju miasta i dzielnic. W 2017 r. wpłynęło 270 zgłoszeń.

Kolejną formą partycypacji społecznej w Referacie jest aplikacja NaprawmyTo, która umożliwia zgłaszanie uwag, problemów i usterek w przestrzeni miejskiej. Rozwiązanie to służy sprawnemu i szybkiemu załatwianiu spraw. W 2017 r. na platformę Naprawmy.To wpłynęło 966 zgłoszeń.

Pracownicy referatu w 2017 r. na bieżąco aktualizowali także Intranet, wprowadzając informacje przekazywane przez Wydziały oraz dodając nowe funkcjonalności, mające na celu zaktywizowanie pracowników UM do korzystania z tego ułatwiającego pracę narzędzia.

Referat prowadził również aktualizację profili społecznościowych na portalach: Facebook, Instagram, Twitter oraz odpowiadał na komentarze i wiadomości zamieszczane przez użytkowników. W ciągu 2017 r. zasięg profilu Miasta Lublin na portalu Facebook wzrósł z ponad 56 000 do blisko 66 000. polubień. Istniejący od marca 2016 r. profil Miasta Lublin na Instagramie na koniec 2017 r. był obserwowany przez ponad 10 000 użytkowników, zaś profil Miasta Lublin na Twitterze był obserwowany przez ponad półtora tysiąca użytkowników.

14. JEDNOSTKI POMOCNICZE SAMORZĄDU

14.1. Funkcjonowanie rad i zarządów dzielnic

Na terenie miasta Lublin funkcjonuje 27 jednostek pomocniczych samorządu – dzielnic. Organami dzielnic są rady jako organy stanowiące i kontrolne oraz zarządy jako organy wykonawcze.

W 2017 r. rady i zarządy dzielnic realizowały zadania określone statutami poprzez wyrażanie opinii mieszkańców wobec organów Miasta Lublin (np. w zakresie nazewnictwa ulic i placów) oraz wnioskowanie w sprawach mających znaczenie dla mieszkańców dzielnic, takich jak: funkcjonowanie jednostek organizacyjnych Miasta Lublin, planowanie istotnych inwestycji miejskich, funkcjonowanie komunikacji miejskiej, opracowania projektów planów zagospodarowania przestrzennego, strategii miasta i wieloletnich planów. Dzielnice współpracowały z Policją, Strażą Miejską i Strażą Pożarną w zakresie utrzymania ładu, porządku publicznego, bezpieczeństwa oraz przeciwdziałania patologiom społecznym. Podejmowały działania na rzecz ochrony środowiska, przyrody oraz zieleni, inicjowały i organizowały aktywność społeczną mieszkańców, współorganizowały i wspierały inicjatywy zmierzające do poprawy życia mieszkańców, rozwijały różnorodne formy życia kulturalnego, współpracowały z organizacjami społecznymi i innymi podmiotami działającymi na terenie dzielnic. Rady i zarządy dzielnic utrzymywały stały kontakt z mieszkańcami, przyjmowały wnioski mieszkańców oraz współuczestniczyły w organizowaniu i przeprowadzaniu konsultacji społecznych. Wyżej wymienione zadania rady dzielnic realizowały poprzez podejmowanie uchwał, stanowisk i opinii.

Ważnym zadaniem realizowanym przez rady dzielnic było uchwalenie propozycji realizacji zadań rzeczowych, które miałyby zostać finansowane z budżetu miasta w 2018 r. na terenie poszczególnych dzielnic. Wnioski rad dzielnic do projektu uchwały

budżetowej na 2018 r. obejmowały łącznie 556 propozycji dotyczących głównie zadań inwestycyjnych remontowych, a także zadań związanych z podnoszeniem poziomu bezpieczeństwa mieszkańców oraz realizacją inicjatyw oświatowych, kulturalnych i sportowych na terenie dzielnic.

W 2017 r. każda z dzielnic dysponowała środkami z rezerwy celowej w wys. 129 000 zł na zadania zgłaszane przez jednostki pomocnicze miasta. W ramach tych zadań wykonano szereg prac remontowo-modernizacyjnych w dzielnicach, m. in. budowa i doposażenie placów zabaw, budowa i remonty chodników, schodów oraz nowych miejsc parkingowych, montaż kamer monitoringu, remonty i modernizacje boisk oraz infrastruktury sportowej, nasadzenia i utrzymanie zieleni, zrealizowano również imprezy rekreacyjne i kulturalne dedykowane mieszkańcom dzielnic.

Obsługą rad i zarządów dzielnic zajmuje się Kancelaria Prezydenta. W 2017 r. sprawowano nadzór nad działalnością rad i zarządów dzielnic na podstawie kryterium zgodności z obowiązującymi przepisami prawa, wykonywano zadania związane z zapewnieniem warunków niezbędnych do prawidłowej obsługi biurowo-technicznej rad i zarządów dzielnic oraz utrzymaniem lokali na ich potrzeby – doposażano je w niezbędny sprzęt oraz materiały biurowe, papiernicze i środki czystości. W ramach działań referatu ds. samorządności, we współpracy z Biurem Obsługi Prawnej, opracowano zestawienie wniosków rad dzielnic dotyczących zmian w statutach dzielnic, wraz z analizą proponowanych zmian, które zostało przekazane Komisji Rady Miasta Lublin ds. Statutów Jednostek Pomocniczych.

15. USŁUGI ADMINISTRACYJNE

15.1. Działalność Biura Obsługi Mieszkańców

Na terenie Lublina jest osiem placówek Biura Obsługi Mieszkańców w których klienci mogli otrzymać informacje dotyczącą rodzajów i trybów załatwiania spraw administracyjnych, struktury organizacyjnej Urzędu Miasta Lublin, zakresów kompetencji i danych teleadresowych poszczególnych komórek organizacyjnych oraz samodzielnych i wieloosobowych stanowisk pracy wchodzących w skład poszczególnych departamentów Urzędu Miasta Lublin.

Dodatkowo klienci mogli uzyskać w wersji papierowej karty informacyjne i formularze wniosków niezbędnych w danej procedurze administracyjnej, jak również mogli złożyć dokumenty w najczęściej załatwianych sprawach w Urzędzie Miasta Lublin i odebrać gotowe dokumenty. Mieszkańcy mogli skorzystać z możliwości zarezerwowania przez internet wizyty w Biurze Obsługi Mieszkańców oraz zapoznać się z opisami procedur i pobrać formularze udostępnione w Biuletynie Informacji Publicznej Samorządu Miasta Lublin w folderze Karty informacyjne UM.

W 2017 r. pracownicy Biura Obsługi Mieszkańców odpowiadali na zapytania klientów również telefonicznie w ramach Infolinii Urzędu Miasta Lublin funkcjonującej pod numerem telefonu 81 466 1000, oraz drogą elektroniczną (bom@lublin.eu). Klienci mogli skorzystać z usługi tłumacza języka migowego on-line.

W 2017 r. we wszystkich lokalizacjach Biura Obsługi Mieszkańców zostało łącznie obsłużonych ok. 260 000 klientów. Pracownicy Biura Obsługi Mieszkańców przyjęli od klientów i zarejestrowali w Elektronicznym systemie obsługi spraw i dokumentów Mdok 97 754 pisma. W 2017 r. Punkt Obsługi Cudzoziemców działający w ramach Biura Obsług Mieszkańców obsługiwał klientów w języku polskim, ukraińskim, rosyjskim i angielskim. Cudzo-

ziemcy mogli uzyskać informacje bezpośrednio w Biurze Obsługi Mieszkańców przy ul. Wieniawskiej 14, jak również telefonicznie (dzwoniąc pod numer telefonu +48 81 466 1009) oraz za pośrednictwem poczty elektronicznej (wysyłając e-mail na adres foreigners@lublin.eu). Punkt stanowił miejsce wymiany informacji na temat podejmowanych w mieście działań dla cudzoziemców oraz był wsparciem w poszukiwaniu rozwiązań problemów, z którymi borykali się na co dzień cudzoziemcy, którzy postanowili zamieszkać w Lublinie. Udzielane były informacje dotyczące: usług świadczonych w Urzędzie Miasta Lublin oraz informacje o danych teled adresowych, zadaniach i procedurach realizowanych przez inne podmioty instytucje administracji publicznej oraz podmioty działające na rzecz cudzoziemców). Cudzoziemcy kontaktowali się z Punktem Obsługi Cudzoziemców 10 400 razy.

W ubiegłym roku Biuro Obsługi Mieszkańców w ramach współpracy z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Rodzinie w Lublinie przyjmowało wnioski na świadczenie wychowawcze tzw. 500+.

Pracownicy BOM wspólnie z komórkami organizacyjnymi Urzędu Miasta Lublin realizowali kampanie informacyjne np. informowali mieszkańców o zasadach Budżetu Obywatelskiego, o zasadach Programu Ograniczania Niskiej Emisji (pracownicy BOM przyjmowali również wnioski).

Przyjmowali także alerty od mieszkańców Lublina i umieszczały je w serwisie „NaprawmyTO”.

W BOM klienci mogli również zapoznać się z zasadami udzielania nieodpłatnych porad prawnych oraz umówić wizytę u prawnika.

W każdej lokalizacji Biura Obsługi Mieszkańców klienci mogli złożyć wnioski i odebrać Lubelską Kartę Seniora. W 2017 r. zostało przyjętych 3 048 wniosków o wydanie Karty Seniora i wydano podobną liczbę Kart Seniora.

15.2. Działalność Wydziału Spraw Administracyjnych

Realizacja zadań z zakresu dowodów osobistych w 2017 r. Przedstawiała się następująco:

Miesiące	liczba złożonych wniosków	liczba wydanych dowodów

Styczeń	4658	4471
Luty	4005	3898
Marzec	4236	4090
Kwiecień	3438	3330
Maj	4444	4296
Czerwiec	4804	4671
Lipiec	4942	4714
Sierpień	5494	5307
Wrzesień	5495	5337
Październik	5790	5575
Listopad	4401	4159
Grudzień	3245	1758
Razem	54952	51606

Wnioski o wydanie dowodów osobistych złożone przez e-PU-AP – 1 512.

Przyjmowanie wniosków i wydawanie dowodów osobistych – dostarczanie do miejsca pobytu klienta z powodu choroby, niepełnosprawności lub innej przeszkody uniemożliwiającej osobiste złożenie wniosku – 562.

Należy zaznaczyć, że w roku ubiegłym dokonano wymiany rekordowej liczby dowodów osobistych. W procesie tym dużym ułatwieniem dla klientów były oczywiście BOM-y, które z jednej strony niwelowały kolejki, z drugiej zaś ich lokalizacja, w różnych częściach Lublina ułatwiała wizytę i złożenie wniosku. Dowody osobiste (ta czynność jest odmiejscowiona) chętnie wyrabiali też mieszkańcy innych gmin najczęściej sąsiadujących z Lublinem.

Dane statystyczne Ewidencja Ludności:

- liczba osób, które zameldowały się w 2017 r. – 20 150,
- liczba osób, które wymeldowały się w 2017 r. – 13 726,
- liczba nadanych lub zmienionych numerów PESEL – 929,
- liczba wydanych zaświadczeń o zameldowaniu, wymeldowaniu, numerze PESEL i in. z akt ewidencji ludności – 10 169,
- liczba udzielonych informacji adresowych – 10 526,
- liczba udzielonych informacji nt. danych statystyczno-demograficznych – 2 671 zestawień,

- liczba wydanych decyzji o odmowie udostępnienia danych osobowych – 30,
- liczba usuniętych niezgodności w rejestrze PESEL i rejestrach gminnych – 23 575,
- liczba obsłużonych interesantów (obywateli polskich i cudzoziemców) – ok. 65 000.

Decyzje administracyjne w sprawach zameldowania i wymeldowania decyzją administracyjną – 675.

Wojewoda Lubelski uchylił 2 decyzję, które zostały przekazane do ponownego rozpatrzenia. W okresie sprawozdawczym przyjętych zostało 4 000 klientów.

W 2017 r. przyjęto 14 923 wniosków i przekazano je w wersji elektronicznej do CEIDG. Na podstawie złożonych wniosków dokonano 2 950 rejestracji działalności gospodarczej, 10 499 zmian we wpisie do CEIDG, 2 661 zawiesznień działalności gospodarczej, 1 532 wznowień działalności gospodarczej, 1 673 zgłoszeń zaprzestania działalności gospodarczej.

Ponadto w referacie załatwionych zostało 276 spraw związanych z obsługą ewidencji działalności gospodarczej oraz poświadczaniem danych ze zbioru ewidencji działalności gospodarczej. Dotyczyły one wezwań do usunięcia niepoprawności złożonych wniosków CEIDG-1, udostępniania danych z ewidencji działalności gospodarczej prowadzonej przez Prezydenta Miasta Lublin, wydawania zaświadczeń, wydawania duplikatów decyzji.

Wydawanie zezwoleń na obrót napojami alkoholowymi:

- wydano 719 zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu i poza miejscem sprzedaży,
- wydano 489 zezwoleń na jednorazową sprzedaż alkoholu i na sprzedaż alkoholu podczas organizowanych przyjęć,
- wygaszono 681 zezwoleń,
- cofnięto 12 zezwoleń,
- wydano 76 innych decyzji administracyjnych,
- przygotowano 262 postępowań kontrolnych z czego 102 kontrole przeprowadzili pracownicy referatu,
- przyjęto ponad 1 000 oświadczeń o wartości sprzedaży napojów alkoholowych i naliczono należne opłaty.

Przedsiębiorcy prowadzący sprzedaż napojów alkoholowych corocznie wnoszą opłaty za korzystanie z zezwoleń. Opłaty wnoszone są w trzech ratach.

Z tego tytułu w 2017 r. na konto miasta wpłynęło 7 407 869 zł.

Na koniec 2016 r. na terenie miasta funkcjonowało 407 lokali gastronomicznych i 605 sklepów ze sprzedażą napojów alkoholowych.

Wydano 1 481 decyzji administracyjnych (orzeczenia o zdolności do czynnej służby wojskowej, uznanie żołnierza za posiadającego na wyłącznym utrzymaniu członków rodziny, pokrywanie należności mieszkaniowych żołnierzy, wypłata żołnierzom rezerwy świadczenia pieniężnego rekompensującego utracone wynagrodzenie z tytułu odbycia ćwiczeń wojskowych).

15.3. Działalność Wydziału Komunikacji

Wydział Komunikacji na bieżąco realizuje zadania związane z rejestracją pojazdów, wydawaniem uprawnień do kierowania pojazdami, transportem drogowym oraz nadzorem nad szkoleniem kierowców i prowadzeniem badań technicznych pojazdów.

Ilość spraw załatwionych w 2017 r. przez poszczególne komórki organizacyjne tut. Wydziału przedstawia się następująco.

Referat Praw Jazdy i Ewidencji Kierowców:

- ilość wydanych praw jazdy – 8 703,
- ilość wydanych międzynarodowych praw jazdy – 59,
- ilość wydanych decyzji o cofnięciu i przywróceniu uprawnień do kierowania pojazdami – 862,
- ilość wydanych decyzji o zatrzymaniu praw jazdy – 913,
- ilość wydanych skierowań na egzamin sprawdzający kwalifikacje – 427,
- ilość wydanych decyzji o skierowaniu na badania lekarskie i psychologiczne – 777,
- ilość decyzji wydanych w związku z zezwoleniami na kierowanie pojazdem uprzywilejowanym – 83,
- ilość wygenerowanych profili kandydata na kierowcę – 4 915,
- ilość decyzji o skierowaniu na kurs reedukacyjny – 220,
- ilość pozostałych spraw związanych z uprawnieniami do kierowania pojazdami – 7 520.

Referat Rejestracji i Oznaczania Pojazdów:

- ilość zarejestrowanych pojazdów – 34 546,
- ilość przyjętych wniosków i zgłoszeń o zbyciu pojazdu – 10 202,
- ilość wydanych decyzji o wyrejestrowaniu pojazdów – 2 635,
- ilość dokonanych zmian w ewidencji pojazdów – 40 100,
- ilość pozostałych spraw związanych z rejestracją pojazdów – 3 200.

Referat Ewidencji Pojazdów:

- ilość wydanych tablic indywidualnych – 238,
- ilość wydanych decyzji o nabiciu numeru nadwozia/podwozia – 30,
- ilość wydanych decyzji o wykonanie tabliczki znamionowej – 63,
- ilość wydanych wtórników tablic rejestracyjnych – 922,
- liczba potwierdzeń danych pojazdu i ich właścicieli dla innych starostw – 13 216,
- liczba otrzymanych z innych starostw potwierdzeń danych pojazdu i właścicieli – 5 918,
- ilość zajęć komorniczych, zastrzeżeń przez organy egzekucyjne – 473,
- ilość pozostałych spraw związanych z ewidencją pojazdów – 890.

Referat Techniczno-Przewozowy:

- ilość wydanych uprawnień transportowych – 205,
- ilość wydanych zezwoleń dla nowych Ośrodków Szkolenia Kierowców – 3,
- ilość wydanych legitymacji dla instruktorów nauki jazdy – 35,
- ilość wydanych zezwoleń dla Stacji Kontroli Pojazdów – 1,
- ilość wydanych uprawnień nowym diagnostom – 8,
- ilość wydawanych uprawnień transportowych na potrzeby własne – 18,
- ilość przeprowadzonych kontroli u przedsiębiorców wykonujących w/w działalności gospodarcze – 362.

15.4. Działalność Urzędu Stanu Cywilnego

W 2017 r. sporządzono:

- 16 785 aktów stanu cywilnego – ponad 400 więcej w porównaniu z 2016 r. (kolejny rok wzrostu),
- 5 290 wzmianek dodatkowych w aktach na podstawie orzeczeń sądowych, decyzji administracyjnych, aktów stanu cywilnego, oświadczeń woli,
- 19 393 przypisków w aktach stanu cywilnego.
Wydano m.in.:
- 1 247 zaświadczeń do ślubu konkordatowego,
- 57 zaświadczeń o zdolności prawnej do zawarcia małżeństwa za granicą,
- 59 537 odpisów aktów stanu cywilnego,
- 8 365 zaświadczeń o nadaniu nr PESEL.
Przyjęto m.in.:
- 658 oświadczeń o wstąpieniu w związek małżeński,
- 1 241 oświadczeń o uznaniu ojcostwa,
- 133 oświadczenia o powrocie osoby rozwiedzionej do nazwiska noszonego przed zawarciem małżeństwa.

Dokonano 1 436 transkrypcji zagranicznych aktów stanu cywilnego.

Przeniesiono ponad 33 tys. papierowych aktów stanu cywilnego do krajowego informatycznego rejestru stanu cywilnego.

Zorganizowano 6 uroczystości „Złoty Godów”, w których wzięło udział 90 par małżeńskich z ponad 50-letnim stażem małżeńskim.

15.5. Działalność Miejskiego Rzecznika Konsumentów

Udzielono 8 970 porad telefonicznych, mailowych a przede wszystkim podczas osobistych wizyt konsumentów w Biurze. Najczęściej poradnictwo dotyczyło następujących zagadnień:

- procedur zgłaszania reklamacji wad i niezgodności zakupionych towarów, usług,
- terminów dochodzenia roszczeń,
- terminów, w których przedsiębiorcy winni załatwiać reklamacje,
- sposobu i terminu realizacji uprawnień do odstąpienia od umów zawieranych na odległość i poza lokalem przedsiębiorstwa,

- innych zagadnień związanych z ochroną praw i interesów konsumenckich oraz instytucji udzielających pomocy w tej dziedzinie.

W 774 sprawach przygotowano szereg pism mających charakter wystąpień interwencyjnych i negocjacji z przedsiębiorcami. Skargi konsumenckie najczęściej dotyczyły:

- nieuczciwych praktyk rynkowych ze strony przedsiębiorców sprzedających energię i usługi telefonii stacjonarnej,
- wad towarów i odmowy zaspokojenia roszczeń konsumenckich z tego tytułu,
- reklamacji usług bankowych, finansowych i ubezpieczeniowych,
- usług telekomunikacyjnych,
- problemów z odstępniem od umów zawieranych na odległość i poza lokalem przedsiębiorstwa.

W ramach prowadzonej pomocy prawnej przygotowano dla konsumentów pisma procesowe pozwu, odpowiedzi na pozew i sprzeciwu w 59 sprawach sądowych. Wszystkie toczyły lub toczą się w Sądach Rejonowych w postępowaniach uproszczonych. Wartość przedmiotu sporu większości z nich nie przekraczała 10 000 zł.

Rzecznik konsumentów samodzielnie wytoczył powództwa i wstąpił jako strona do 4 postępowania sądowych o naruszenie interesów konsumenckich.

Rzecznik prowadził działalność informacyjną i edukacyjną szeroko współpracując z lokalnymi mediami a także wygłaszając prelekcje, pogadanki na spotkaniach różnych grup konsumenckich. Na łamach prasy informowano o niekorzystnych zjawiskach rynkowych, przestrzegano przed nieuczciwymi praktykami szczególnie w ramach umów zawieranych poza lokalem przedsiębiorstwa i w ramach telefonicznego marketingu. Rzecznik oraz pracownicy Biura dyżurowali w redakcjach udzielając porad i informacji czytelnikom i słuchaczom w różnych obszarach aktywności konsumenckiej odpowiednio dostosowując się do zmieniającego rynku, pór roku oraz zainteresowania samych konsumentów. Udzielano komentarzy i wyjaśnień dotyczących problematyki konsumenckiej w programach telewizji lokalnej i ogólnopolskiej.

16. ORGANIZACJA PRACY URZĘDU

16.1. Działalność legislacyjna

W 2017 r. Prezydent miasta Lublin podpisał 1 819 zarządzeń. Żadne z nich nie zostało uchylone w trybie nadzoru. Zarządzenia dostępne są w Biuletynie Informacji Publicznej pod adresem: <https://bip.lublin.eu/prawo/zarządzenia-prezydenta/> według podziału na zarządzenia aktualne i archiwalne.

16.2. Zmiany organizacyjne

W 2017 r. dokonano zmian w Regulaminie Organizacyjnym Urzędu Miasta Lublin w drodze zarządzeń Prezydenta Miasta Lublin: nr 90/2/2017 z dn. 28.02.2017 r., 138/3/2017 z dn. 30.03.2017 r., 127/5/2017 z dn. 31.05.2017 r., 70/10/2017 z dn. 31.10.2017 r. oraz nr 78/12/2017 Prezydenta Miasta Lublin z dn. 29.12.2017 r.

Na mocy powyższych zarządzeń utworzono Biuro ds. Zagospodarowania Dolin Rzecznych i Wąwozów, któremu przypisano zadania związane z zagospodarowaniem doliny rzeki Bystrzycy wraz z dopływami oraz wykorzystaniem i zagospodarowaniem wąwozów i suchych dolin pod kątem przyrodniczym oraz ochrony Miasta Lublin przed ujemnymi skutkami związanymi ze zmianami klimatu. Utworzono również Biuro – Centrum Współpracy Międzynarodowej, któremu przyporządkowano zadania dotyczące m.in.: kreowania, inicjowania, przygotowywania planów i koordynowania współpracy międzynarodowej Miasta Lublin, promocji Miasta Lublin na arenie międzynarodowej, wspierania i upowszechniania idei samorządowej w ramach współpracy ze społecznościami lokalnymi i regionalnymi innych państw. Ponadto utworzono Wieloosobowe Stanowisko Pracy ds. rozwiązań systemowych – Ekspert Prezydenta, które realizuje zadania z zakresu wsparcia dzia-

łań przy wypracowywaniu i podejmowaniu ważnych dla przyszłości Miasta Lublin decyzji o charakterze systemowym czy opracowywania programów i koncepcji o charakterze systemowym istotnych dla szeroko rozumianego interesu Miasta Lublin. Dokonano również usunięcia ze struktury organizacyjnej Urzędu stanowiska doradców i asystentów, wraz z wejściem w życie ustawy z dn. 15.09.2017 r. o zmianie ustawy o pracownikach samorządowych. Zmieniono nazwę Departamentu Kultury, Sportu i Relacji Zewnętrznych na Departament Kultury, Sportu i Partycypacji. Dokonano przeniesienia do Departamentu Prezydenta Biura Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych i Biura Nadzoru Właścicielskiego z Departamentu Inwestycji i Rozwoju oraz Kancelarii Prezydenta z Departamentu Kultury, Sportu i Partycypacji.

Ponadto celem zoptymalizowania współpracy pomiędzy poszczególnymi komórkami organizacyjnymi i stanowiskami pracy w departamentach Urzędu dokonano doprecyzowania zakresu kompetencji oraz korekt w zakresie struktury organizacyjnej:

- w Departamencie Prezydenta dokonano zmian w strukturze organizacyjnej Wydziału Oświaty i Wychowania m. in. wynikających z uchwały nr 596/XXIII/2016 Rady Miasta Lublin z dn. 17.11.2016 r. w sprawie organizacji wspólnej obsługi przedszkoli oraz poradni, dla których organem prowadzącym jest Gmina Lublin z późn. zm. Usunięto pion Zastępcy Dyrektora ds. przedszkoli w związku z utworzeniem z dn. 1.01.2018 r., na mocy uchwały nr 822/XXXII/2017 Rady Miasta Lublin z dn. 7.09.2017 r., Lubelskiego Centrum Ekonomiczno-Administracyjnego Oświaty. Ponadto w Wydziale Bezpieczeństwa Mieszkańców i Zarządzania Kryzysowego usunięto stanowisko pracy ds. wdrożenia projektu: „Bezpieczna szkoła w strefie Schengen” z uwagi na zakończenie realizacji projektu. W Biurze Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych dokonano przeniesienia podległości komórek organizacyjnych pomiędzy pionem Dyrektora i Zastępcy Dyrektora,
- w Departamencie Inwestycji i Rozwoju dokonano modyfikacji struktury organizacyjnej Biura Rewitalizacji, tj. zlikwidowano wieloosobowe stanowisko pracy ds. rewitalizacji dolin rzecznych i wąwozów oraz wieloosobowe stanowisko pracy ds. koordynacji i monitorowania działań rewitalizacyjnych, utworzono

nowe stanowisko pracy – menadżer Śródmieścia. W Wydziale Inwestycji i Remontów dokonano reorganizacji struktury organizacyjnej oraz usunięto stanowisko jednego z Zastępców Dyrektora. W Wydziale Gospodarowania Mieniem m. in. utworzono referat trwałego zarządu nieruchomości Gminy Lublin. Dokonano również zmian w strukturze organizacyjnej Wydziału Planowania, Wydziału Ochrony Środowiska, Wydziału Funduszy Europejskich oraz aktualizacji zadań realizowanych przez Wydział Architektury i Budownictwa,

- w Departamencie Kultury, Sportu i Partycypacji dokonano zmian w strukturze organizacyjnej w Wydziale Kultury, m. in. poprzez utworzenie stanowiska Zastępcy Dyrektora ds. miejskich instytucji kultury, któremu podlega referat ds. miejskich instytucji kultury i kontroli oraz referat ds. kontroli podmiotów realizujących zadania Miasta Lublin w zakresie kultury. W Wydziale Sportu i Turystyki dokonano aktualizacji zadań realizowanych przez wsp. ds. kontroli i nadzoru nad stowarzyszeniami i związkami sportowymi,
- w Departamencie Organizacji i Administracji dokonano zmian w strukturze organizacyjnej oraz w zakresie zadań realizowanych w Wydziale Informatyki i Telekomunikacji, m. in. utworzono referat ds. bezpieczeństwa teleinformatycznego oraz referat ds. systemów geoprzestrzennych. W Wydziale Spraw Administracyjnych utworzono stanowisko Zastępcy Dyrektora ds. stowarzyszeń i cudzoziemców. Dokonano zmian w strukturze organizacyjnej Wydziału Komunikacji i Biura Obsługi Kancelaryjnej,
- w Departamencie Finansów dokonano zmian w strukturze organizacyjnej Wydziału Podatków, m. in. utworzono referat spraw wierzycielskich,
- w Departamencie Spraw Społecznych dokonano zmian w strukturze organizacyjnej Wydziału Zdrowia i Spraw Społecznych.

16.3. Zmiany na stanowiskach kierowniczych w Urzędzie i jednostkach miasta

16.3.1. Zmiany na stanowiskach Dyrektorów Wydziałów/ Kierowników Biur oraz Zastępców Dyrektorów w Urzędzie Miasta Lublin

Departament Prezydenta		
Komórka organizacyjna	Osoba	Stanowisko zatrudniony od /do
Biuro-Centrum Współpracy Międzynarodowej	Krzysztof Stanowski	Dyrektor od 1.11.2017 r.
Wydział Oświaty i Wychowania	Barbara Czołowska	Zastępca dyrektora do 31.12.2017 r.

Departament Inwestycji i Rozwoju		
Komórka organizacyjna	Osoba	Stanowisko zatrudniony od /do
Wydział Gospodarki Komunalnej	Janusz Semeniuk	Zastępca dyrektora od 1.01.2017 r.
Wydział Architektury i Budownictwa	Mirosław Hagemeyer	Dyrektor do 31.01.2017 r.
	Ewa Boguta	Zastępca dyrektora do 15.02.2017 r.
	Ewa Boguta	Dyrektor od 16.02.2017 r.
	Elżbieta Łukasik	Zastępca dyrektora od 1.03.2017 r.
Wydział Planowania	Mirosław Hagemeyer	Dyrektor od 1.02.2017 r.
	Elżbieta Matuszak	Dyrektor do 31.01.2017 r.
Biuro Rewitalizacji	Elżbieta Matuszak	Dyrektor od 1.02.2017 r.
Biuro ds. Zagospodarowania Dolin Rzecznych i Wąwozów	Zdzisław Strycharz	Dyrektor od 01.06.2017 r.

Departament Kultury, Sportu i Partycypacji		
Komórka organizacyjna	Osoba	Stanowisko zatrudniony od/do
Biuro Partycypacji Społecznej	Piotr Choroś	Dyrektor od 1.01.2017 r.
Wydział Kultury	Agnieszka Barańska-Szamryk	Z-ca dyrektora od 1.07.2017 r.

16.3.2. Zmiany na stanowiskach Dyrektorów w samorządowych jednostkach organizacyjnych Miasta Lublin

Jednostka organizacyjna Miasta Lublin	Osoba	Stanowisko zatrudniony od /do
Pogotowie Opiekuńcze w Lublinie	Michał Misztal	Dyrektor do 19.11.2017 r.
	Karol Czachajda	Dyrektor od 21.11.2017 r.
Dom Dziecka im. Janusza Korczaka	Karol Czachajda	Dyrektor do 20.11.2017 r.
Teatr im. H. Ch. Andersena w Lublinie	Karolina Rozwód	p.o. Dyrektora od 09.01.2017 r.
	Karolina Rozwód	p.o. Dyrektora do 31.08.2017 r.
	Krzysztof Rzączyński	Dyrektor od 1.09.2017 r.

Nazwa Powiatowej Służby, Inspekcji, Straży (administracja zespolona)	Osoba	Stanowisko zatrudniony od /do
Powiatowy Inspektorat Nadzoru Budowlanego miasta Lublin	Joanna Jać	Powiatowy Inspektor do 31.01.2017 r.
	Anna Ostańska	Powiatowy Inspektor od 01.02.2017 r.

16.4. Audyt i kontrola

Zgodnie z kompetencjami ustalonymi w Regulaminie Organizacyjnym Departamentu Prezydenta, Wydział Audytu i Kontroli w 2017 r. zrealizował następujące zadania.

Trzech audytorów wewnętrznych, pracownik na stanowisku ds. wspomaganie audytu oraz inni wyznaczeni pracownicy Wydział Audytu i Kontroli przeprowadzili:

- 5 zadań zapewniających oraz rozpoczęli realizację dwóch kolejnych,
- 5 audytów sprawdzających i sprawdzali wykonanie zaleceń pokontrolnych RIO z 2016 r.,
- 8 zadań doradczych dotyczących zarządzania informacją, kontroli zarządczej, ewidencji księgowej i innych w zakresie szeroko rozumianego doradztwa.

W wyniku ww. zadań audytowych wydawano zalecenia służące usprawnieniu działalności i doskonaleniu kontroli zarządczej w Urzędzie i jednostkach organizacyjnych miasta oraz monitorowano i sprawdzano ich realizację. Działalność audytu wzorem roku ubiegłego w sposób szczególny skoncentrowana była na obszarze bezpieczeństwa informacji (BI). W tym zakresie:

- dokończono zadanie audytowe z 2016 r. w sferze BI w formie ankietowej oraz przeprowadzono nowe badanie metodą ankietową we wszystkich jednostkach organizacyjnych miasta w tym obszarze za 2017 r.,
- przeprowadzono audyty BI w 12 przedszkolach i 2 poradniach psychologiczno-pedagogicznych oraz w MOPR i MUP.

Pracownicy wieloosobowego stanowiska pracy ds. kontroli (10-8 osób z uwzględnieniem zmian kadrowych) przeprowadzili ogółem 53 kontrole:

- 15 kontroli gospodarki finansowej w 14 miejskich jednostkach oświaty i w Centrum Kultury. Ich następstwem było wydanie 4 ocen pozytywnych, 10 pozytywnych z uwagami oraz 1 oceny negatywnej. W efekcie tych kontroli stwierdzono nieprawidłowości identyfikowane w toku kontroli przeprowadzonych w latach poprzednich,

- kontrolę problemową w DPS dla Osób Niepełnosprawnych Fizycznie (zapewnienie mieszkańcom bezpiecznych warunków pobytu – ocena pozytywna z uwagami),
- 2 kontrole sprawdzające wykonanie zaleceń wydanych dyrektorom szkół podstawowych w wyniku wcześniejszych kontroli AK – w obu przypadkach stwierdzono, że dyrektorzy nie wykonali wszystkich zaleceń, pomimo pisemnego informowania o ich zrealizowaniu. Wydział AK zwrócił się więc do Wydziału OW o wyciągnięcie konsekwencji służbowych w stosunku do dyrektorów szkół, którzy nierzetelnie poinformowali o wdrożeniu zaleceń. W oparciu o wyniki dotychczasowych kontroli Wydział AK przeprowadził cykl 4 szkoleń dla dyrektorów szkół z zakresu gospodarki finansowej w świetle wymogów ustawy o finansach publicznych i rachunkowości,
- 12 kontroli w 5 podmiotach prowadzących niepubliczne szkoły dla dorosłych, sprawdzając wymóg uczestnictwa uczniów (frekwencja) w obowiązkowych zajęciach edukacyjnych w danym miesiącu. Wyniki tych kontroli ujawniły znaczne, rozbieżności pomiędzy liczbą uczniów zgłaszanych do dotacji w poszczególnych miesiącach a faktycznie ustaloną w trakcie kontroli. Różnica wynosiła ok. 603 tys. zł,
- 17 kontroli pobrania i wykorzystania w przedszkolach niepublicznych i 7 w niepublicznych szkołach. Tylko w jednym przedszkolu kontrola potwierdziła prawidłowe pobranie i wykorzystanie dotacji. W pozostałych, ujawniono zarówno wykazywanie do dotacji dzieci, które faktycznie nie uczęszczały do przedszkoli, jak i wydatkowanie środków na inne cele niż dopuszczały przepisy ustawy o systemie oświaty. W następstwie tych kontroli podjęto czynności zmierzające do zwrotu 106 tys. zł tytułem nienależnie naliczonych i pobranych dotacji.

Wielosobowe stanowisko ds. skarg i wniosków (2 pracowników) rozpatrzyło w 2017 r. 149 skarg i wniosków, znacznie mniej (o 24 %) w stosunku do 2016 r. (tendencja spadkowa w tym zakresie utrzymuje się od 3 lat).

Bezpośrednio (oprócz przekazanych zgodnie z właściwością do innych organów, anonimów, skarg tzw. „pieniaczych”) rozpatrzono 120 skarg i 14 wniosków, z tego:

- 4 skargi (3,0 %) – pozytywnie tzn. argumenty skarżących uznano za uzasadnione,
- 27 skarg (20 %) – negatywnie uznając zarzuty za bezzasadne w istniejącym stanie faktycznym i prawnym,
- 103 pozostałych – z uwagi na ich charakter (wniosek) lub treść (wielowątkowość, konieczność zajęcia jasnego stanowiska, interpretację przepisów prawa) rozstrzygnięto wyjaśniając okoliczności i wskazując podstawę prawną.

W 2017 r. pracownicy Wydziału AK asystowali (i dokumentowali) przebieg osobistych spotkań Prezydenta, Zastępców Prezydenta i Sekretarza Miasta z interesariuszami (397 osób), w wyniku których podjęto kolejnych 26 postępowań skargowych (interwencji).

Wydział AK monitorował również przebieg kontroli prowadzonych przez podmioty zewnętrzne w Urzędzie i niektórych jednostkach organizacyjnych miasta (dot. funduszy pochodzących ze środków UE), koordynował udzielanie odpowiedzi kontrolującym dbając o interes prawny miasta, a także monitorował realizację zaleceń pokontrolnych.

W rejestrze kontroli zewnętrznych w 2017 r. odnotowano 36 kontroli i audytów zewnętrznych. Zdecydowana większość kontrolowanych obszarów została oceniona przez organy kontroli pozytywnie lub pozytywnie z uwagami albo uchybieniami i tylko dwa procesy oceniono negatywnie. Kontrole i audyty dotyczące wykorzystania funduszy strukturalnych nie skutkowały nałożeniem korekty finansowej.

16.5. Działalność Wydziału Informatyki i Telekomunikacji

W 2017 r. w ramach zaplanowanych działań Wydziału:

- uruchomiono nową stronę Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miasta Lublin, w ramach tego działania zmigrowano z dotychczasowych systemów dane do dedykowanego CMS Edito oraz przeprowadzono szkolenia, w ramach których przeszkolono ponad 100 redaktorów BIP UM,
- wyposażono 5 Rad Dzielnic w nowe urządzenia wielofunkcyjne:
 - Rada Dzielnicy Kalinowszczyzna,

- Rada Dzielnicy Ponikwoda,
- Rada Dzielnicy Sławinek,
- Rada Dzielnicy Stare Miasto,
- Rada Dzielnicy Węglin Północny,
- zakupiono 59 stacji roboczych na potrzeby Urzędu,
- zawarto umowę na dzierżawę 300 urządzeń drukujących obsługujących Urząd Miasta,
- w ramach działań związanych z eksploatacją systemów zintegrowanych wdrożono wraz z migracją danych:
 - centralny system finansowo księgowy KSAT 2000i: w 13 jednostkach opieki społecznej Gminy Lublin, w Lubelskim Centrum Administracyjnym Oświaty, w 71 jednostkach obsługiwanych przez LCAO (przedszkola i poradnie),
- moduły do obsługi kadrowo-płacowej systemu KSAT w ZDM i MOPR.

Rozbudowano posiadany system KSAT2000i o nowe funkcjonalności:

- analiza porównawcza ewidencji działek z modułu MAJĄTEK (MAJ) systemu KSAT2000i i ewidencji działek z systemu TurboEWID (TE),
- rozbudowa usług sieciowych systemu KSAT2000i wraz z ich udostępnieniem poprzez interfejs PL/SQL,
- udostępnienie widoku z zapłatami z danych modułu NZ systemu KSAT2000i,
- konfiguracja środowiska testowego na potrzeby integracji systemu TurboEWID z systemem KSAT2000i,
- umożliwienie w module MAJ obsługi zmian kodów GUS na podstawie danych z programu TurboEwid,
- zmiany na wydruku listy obecności w module Ewidencja Kadrowa (EK) systemu KSAT2000i.

Uruchomiono szkolenie e-learningowe dla pracowników Urzędu z zakresu Polityki Bezpieczeństwa Informacji.

W ramach działań związanych z bezpieczeństwem mieszkańców Wydział Informatyki i Telekomunikacji w 2016 r. zrealizował następujące zadania:

- rozbudowano system monitoringu miejskiego o 5 kamer monitoringu zamontowanych na wyremontowanym Placu Litewskim

oraz 7 kamer monitoringu w nowych punktach zlokalizowanych w mieście:

- al. Raławickie 22B,
- al. Generała Władysława Andersa 1,
- ul. Michała Ludomira Rogowskiego 9,
- al. Generała Władysława Andersa / Kleeberga 16,
- ul. Lwowska 13,
- ul. Jana Samsonowicza 21,
- ul. Ponikwoda 67,

Łącznie zamontowanych zostało 12 kamer monitoringu miejskiego,

- przyłączono do sieci szerokopasmowej jednostki zewnętrzne znajdujące się w następujących lokalizacjach:
 - Szkoła Podstawowa Specjalna nr 26 im. Janusza Korczaka w Lublinie, Szkoła Filialna dla Dzieci z Autyzmem w tym z Zespołem Aspergera – ul. Kurantowa 5,
- Miejski Stadion Lekkoatletyczny przy Piłsudskiego 22 w Lublinie,
- w ramach rozbudowy infrastruktury Urzędu Miasta na potrzeby własne wykonano następujące czynności:
 - zakończono postępowanie przetargowe na „Rozbudowę miejskiej szerokopasmowej sieci szkieletowej” polegające dostarczeniu i uruchomieniu infrastruktury teleinformatycznej zbudowanej w oparciu o urządzenia sieciowe do realizacji usług komunikacyjnych. Realizacja projektu przypadła na przełom 2017 i 2018 r.,
 - przeprowadzono i rozstrzygnięto postępowanie przetargowe w ramach którego uruchomiono łącza transmisji danych o lepszych parametrach technicznych do 39 lokalizacji punktów monitoringu wizyjnego, miejskich hot-spotów, niektórych siedzib Rad Dzielnic.

16.6. Udzielanie zamówień publicznych

W 2017 r. w Urzędzie Miasta Lublin zarejestrowano 124 postępowania o udzielenie zamówień, w tym:

- w trybie przetargu nieograniczonego – 83 postępowania,
- w trybie zamówienia z wolnej ręki – 10 postępowania,

- w trybie licytacji elektronicznej – 22 postępowania,
- na usługi społeczne – 6 postępowań,
- anulowane przed ustaleniem trybu – 3 postępowania.

Spośród ww. liczby unieważnionych zostało 18 postępowań z nw. przyczyn:

- w 4 postępowaniach nie złożono żadnej oferty niepodlegającej odrzuceniu,
- w 2 postępowaniach prowadzonych w trybie licytacji elektronicznej wpłynęły mniej niż dwa wnioski o dopuszczenie do udziału w licytacji elektronicznej albo nie została złożona żadna oferta,
- w 8 postępowaniach cena oferty najkorzystniejszej przewyższała kwotę, którą zamawiający zamierzał przeznaczyć na sfinansowanie zamówienia,
- 4 postępowania zostały obciążone niemożliwą do usunięcia wadą uniemożliwiającą zawarcie niepodlegającej unieważnieniu umowy.

W 2017 r. w Urzędzie Miasta Lublin zawarto umowy w sprawach zamówień na łączną kwotę 59 521 909,79 zł netto.

W ww. kwocie łączna wartość umów w sprawach zamówień o wartości przekraczającej progi unijne wyniosła 13 689 896,76 zł netto, z czego:

- na dostawy – 5 563 226,00 zł,
- na usługi – 8 126 670,76 zł.

Łączna wartość umów w sprawach zamówień o wartości nieprzekraczającej progów unijnych wyniosła 39 112 946,29 zł netto, z czego:

- na roboty budowlane – 32 786 930,86 zł,
- na dostawy – 2 083 224,46 zł,
- na usługi – 4 242 790,97 zł.

Łączna wartość umów w sprawach zamówień, których przedmiotem były usługi społeczne wyniosła 6 719 066,74 zł netto, z czego:

- o wartości przekraczającej kwotę 750 000 EUR – 6 403 513,76 zł,
- o wartości mniejszej niż kwota 750 000 EUR – 315 552,98 zł.

W 2017 r. wniesiono 1 odwołanie do Krajowej Izby Odwoławczej od czynności podjętej przez Urząd Miasta Lublin w postępo-

waniu o udzielenie zamówienia. Postępowanie odwoławcze umorzono z powodu cofnięcia odwołania przez wykonawcę.

16.7. Działalność Biura Obsługi Kancelaryjnej

Biuro Obsługi Kancelaryjnej, zgodnie z Regulaminem Organizacyjnym Urzędu realizuje zadania z zakresu:

- obsługi korespondencji: wpływającej i wychodzącej dla dokumentów tradycyjnych (papierowych) w kancelarii ogólnej oraz dla dokumentów elektronicznych w e-kancelarii (Kancelarii ePUAP w Mdok),
- zarządzania i administrowania teleinformatycznym systemem obsługi spraw dokumentów Mdok, pełniącym w Urzędzie funkcję systemu EZD dla spraw realizowanych w EZD oraz informatycznego systemu wspomagającego dla spraw prowadzonych tradycyjnie,
- współpracy przy ustalaniu zasad integracji systemu Mdok z innymi systemami informatycznymi dedykowanymi do obsługi wyspecjalizowanych usług i procesów,
- bieżącego monitorowania prawidłowości wykonywania czynności kancelaryjnych, w szczególności w zakresie doboru klas z wykazu akt do prowadzonych spraw, właściwego zakładania spraw i prowadzenia akt spraw w Urzędzie oraz doradzania i instruktażu w tym zakresie pracownikom Urzędu i jednostkom oświatowym miasta Lublin,
- obsługi jednostek organizacyjnych, wymienionych w załączniku do uchwały nr 595/XXIII/2016 Rady Miasta Lublin z dn. 17.11.2016 r. z późn. zm., w zakresie określonym w § 4 pkt 2 uchwały,
- podawania do publicznej wiadomości ogłoszeń, informacji i zawiadomień od uprawnionych organów, instytucji publicznych i podmiotów, prowadzenia urzędowego rejestru ogłoszeń oraz potwierdzania terminów publikacji stronom i podmiotom uprawnionym,
- obsługi doręczeń zastępczych zlecanych przez sądy, organy administracji publicznej, urzędy skarbowe lub inne uprawnione instytucje publiczne oraz przekazywanie informacji wnoszącym o sposobie realizacji doręczenia zastępczego.

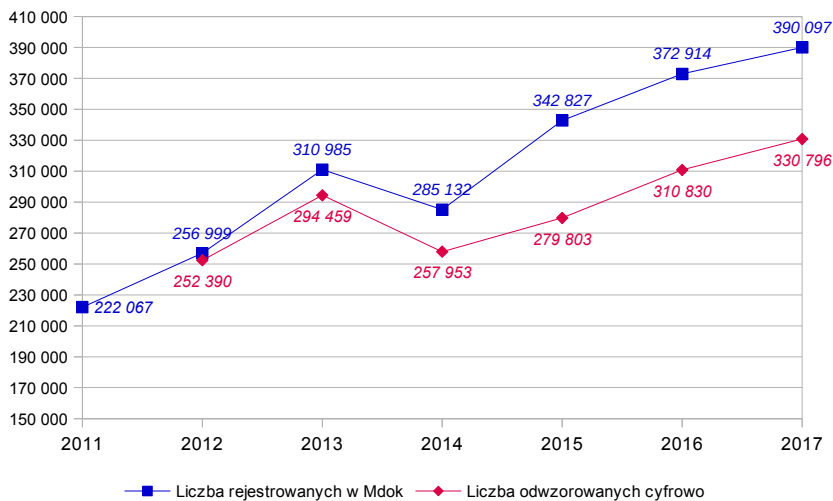
16.7.1. Obsługa korespondencji

Biuro Obsługi Kancelaryjnej rejestruje i przekazuje do komórek organizacyjnych Urzędu 100 % wpływów elektronicznych na Elektroniczną Skrzynkę Podawczą (ESP) podmiotu oraz blisko 50 % wpływów w postaci papierowej do kancelarii ogólnej oraz monitoruje terminowość tego procesu dla wszystkich dokumentów wpływających do Urzędu, rejestrowanych przez BOM-y i sekretariaty w systemie Mdok. Ustalonym dla procesu celem jest zapewnienie przyjmowania 100 % rocznych wpływów do Urzędu i rozdziału co najmniej 85 % wpływów rocznych do właściwej komórki organizacyjnej lub stanowiska pracy w terminie nie dłuższym niż dwa dni robocze od dnia wpływu. Ustalony dla procesu wskaźnik terminowości (W.TP) w latach 2011-2017 wynosił:

Rok	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
W.TP	83,46%	85,94%	89,00%	86,05%	91,17%	92,21%	92,77%
Liczba wpływów	222 067	256 999	310 985	285 132	342 827	372 914	390 796

Ponad 80 % wpływów rejestrowana jest w elektronicznym systemie obsługi spraw i dokumentów Mdok z odwzorowaniem cyfrowanym, co umożliwia natychmiastowe przekazanie dokumentu w systemie do komórek organizacyjnych we wszystkich lokalizacjach Urzędu.

Poniżej dane o liczbie wpływów rejestrowanych w elektronicznym dzienniku wpływów systemu Mdok w latach 2011-2017:

16.7.2. Zarządzanie dokumentacją bieżącą w Urzędzie

W ramach bieżącego zarządzania dokumentacją praca Biura skupia się przede wszystkim na stałym monitorowaniu, doradzaniu i prowadzeniu szkoleń dla pracowników Urzędu, a od 2017 r. – także dla pracowników miejskich jednostek oświatowych.

Do czasu wejścia w życie „nowej instrukcji kancelaryjnej¹” i dostosowania systemu Mdok do wymagań prawnych dla systemów teleinformatycznych i EZD wszystkie sprawy w Urzędzie prowadzone były w systemie tradycyjnym (papierowo), a Mdok pełnił rolę systemu wspomagającego – usprawniającego zarządzanie dokumentami i realizację procesów. Obecnie Mdok pełni w Urzędzie funkcję systemu EZD, w którym wykonywane są czynności kancelaryjne, m.in.: rejestrowanie przesyłek wpływających i wychodzących, w tym elektronicznych z ESP na ePUAP, e-maili, rejestrowanie dokumentów wewnętrznych, dekretowanie dokumentów, uzgodnienia i akceptacje, podpisywanie elektronicznym podpisem kwalifikowanym, prowadzenie innych wymaganych reje-

¹ Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dn. 18.01.2011 r. w sprawie instrukcji kancelaryjnej, jednolitych rzeczowych wykazów akt oraz instrukcji w sprawie organizacji i zakresu działania archiwów zakładowych (Dz. U. z 2011 r., Nr 14, poz. 67) wprowadzające m.in. możliwość prowadzenia spraw elektronicznie (w EZD).

strów lub ewidencji, w tym spisów spraw i metryk spraw, prowadzenie akt spraw².

Dla zapewnienia zgodnego z przepisami prawa dokumentowania spraw, w tym w EZD, pracownicy Biura biorą również udział przy opisywaniu wymagań dla integracji pomiędzy Mdok (EZD) a innymi systemami informatycznymi funkcjonującymi lub wdrażanymi w Urzędzie. We współpracy z innymi komórkami organizacyjnymi do komunikacji elektronicznej i do EZD włączane są nowe procesy³. W 2017 r. współpraca skupiała się przede wszystkim na monitorowaniu i doskonaleniu wdrożonych integracji z elektroniczną platformą usług administracji publicznej ePU-AP, programem pocztowym, systemami TurboEWID i OGNIVO.

Pracownicy Biura na bieżąco pomagają pracownikom Urzędu prowadząc wsparcie telefoniczne (helpdesk), przygotowując instrukcje postępowania, udostępniając szablony pism, opracowując i wdrażające nowe funkcjonalności systemu, prowadząc szkolenia i warsztaty stanowiskowe z zakresu prawidłowego stosowania normatywów kancelaryjno-archiwalnych, komunikacji elektronicznej, funkcjonowania podpisów elektronicznych, funkcjonowania ePUAP, wykonywania czynności kancelaryjnych w systemie Mdok. Wspierają także telefonicznie pracowników miejskich jednostek oświatowych i klientów Urzędu mających problemy z komunikacją elektroniczną. Poniżej tabela z zestawieniem liczby osób przeszkolonych przez pracowników Biura Obsługi Kancelaryjnej w latach 2011-2017:

Rok	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Liczba szkolonych	98	831	459	338	369	326	671

Biuro Obsługi Kancelaryjnej stale prowadzi działania dla zwiększenia udziału komunikacji elektronicznej z klientami Urzędu i spraw prowadzonych w Urzędzie w EZD. Biuro zachęca nie tylko pracowników Urzędu, ale także inne podmioty do komuniko-

²Przyporządkowywania do spraw wszelkich dokumentów mających znaczenie dla udokumentowania przebiegu załatwiania i rozstrzygnięcia tych spraw.

³M.in. wdrożono integrację z systemami informatycznymi: TurboEWID (obsługa lub wsparcie procesów wydziałów GD, PL, AB, GM, PE, OŚ, ewidencji :gruntów, budynków, lokali, cen i wartości nieruchomości, obiektów topograficznych, sieci uzbrojenia terenu, osnów geodezyjnych, operatów i materiałów geodezyjnych, zamówień na dokumenty i materiały geodezyjne, itp.), OGNIVO (obsługa procesu egzekucji administracyjnej), uruchomiono w ponad 200 jednostkach miasta Lublin ESP na ePUAP

wania się z Urzędem za pomocą środków komunikacji elektronicznej. Dzięki temu rokrocznie zwiększa się liczba korespondencji elektronicznej.

Przesyłki wpływające w latach 2001-2017 (tradycyjnie/elektronicznie)

Rok	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Liczba ogółem:	222 067	256 999	310 986	450 580	467 603	525 249	467 481
tradycyjne ⁴	222 045	256 935	305 579	279 879	325 797	357 015	430 849
elektroniczne ⁵	22	64	5 407	170 701	141 806	168 234	36 632
ESP	22	49	307	1 762	2 564	4 991	9 092
e-mail	0	15	5 100	9 728	22 513	20 637	27 540

Przesyłki wychodzące w latach 2001-2017 (tradycyjnie/elektronicznie)

Rok	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017 ⁶
Liczba gótem:	438 047	455 494	496 620	669 051	622 051	630 898	447 592
tradycyjne	436 625	454 322	493 962	503 706	493 817	481 946	400 876
elektroniczne	1 422	1 172	2 658	165 345	128 234	148 952	46 716
ESP	19	46	106	1 151	6 670	12 321	40 760
e-mail	1 403	1 126	2 552	4 612	4 735	5 385	5 956

Procent klas końcowych z JRWA ustalonych jako wyjątki od systemu tradycyjnego do realizacji w EZD w stosunku

⁴Wpływy tradycyjne: operator pocztowy, klient, systemy dedykowane (EWD - Ewidencja ludności, system teleinformatyczny dedykowany do obsługi wyspecjalizowanych usług administracyjnych realizowanych przez Wydział Spraw Administracyjnych w szczególności zakresie zameldowania, wymeldowania, CEPIK – centralna ewidencja pojazdów (CEP) i centralna ewidencja kierowców (CEK) – w Urzędzie wnioski obsługiwane przez Wydział Komunikacji.

⁵Wpływy elektroniczne: ESP (rejestrowane w Mdok przez Integrator), e-mail (wpływy kierowane na adres e-mail podmiotu, na konta e-mail poszczególnych komórek organizacyjnych lub konta e-mail pracowników Urzędu rejestrowane poprzez integrator w Mdok), systemy dedykowane: OGNIVO (system dedykowany do obsługi wyspecjalizowanych usług realizowanych przez Wydział Egzekucji w szczególności zakresie realizacji egzekucji należności pieniężnych. System umożliwia elektroniczną wymianę informacji pomiędzy Urzędem a bankami.).

⁶Od 2017 r. brak danych z systemu OGNIVO.

do wszystkich obowiązujących klas końcowych w 2017 r. osiągnął 24,73 %, zaś w stosunku do klas końcowych wykorzystywanych w Urzędzie – 45,80 %. Zwiększanie liczby „wyjątków od systemu tradycyjnego” przekłada się na wzrost liczby spraw realizowanych w całości elektronicznie – w trybie EZD. Poniżej tabela z zestawieniem danych o liczbie wszczynanych w Urzędzie w latach 2012-2017 spraw, z podziałem na sprawy prowadzone dokumentowane w systemie Mdok i sprawy w EZD (w całości elektronicznie):

czas obowiązywania wyjątków (symboli z JRWA) EZD	liczba wyjątków symboli z JRWA w EZD	łącna liczba spraw w danym roku	liczba spraw w Mdok	% spraw w Mdok	liczba spraw w EZD	% spraw w EZD
od 01-01-2012 r. do 31-12-2012 r.	68	376 184	81 039	21,54%	6 220	1,65%
od 01-01-2013 r. do 31-12-2013 r.	68	418 964	89 803	21,43%	6 928	1,65%
od 01-01-2014 r. do 31-12-2014 r.	210	402 498	85 447	21,23%	15 147	3,76%
od 01-01-2015 r. do 31-12-2015 r.	213	472 682	195 964	41,46%	19 824	4,19%
od 01-01-2016 r. do 31-12-2016 r.	220	375 522	223 756	59,97%	34 130	9,16%
od 01-01-2017 r. do 31-12-2017 r.	229	<i>brak danych</i> ⁷	240 620	<i>brak danych</i>	62 436	<i>brak danych</i>

16.7.3. Obsługa miejskich jednostek organizacyjnych

W 2017 r. pracownicy Biura kontynuowali zadania wynikające z uchwały Rady Miasta Lublin oraz w ramach zespołu zadaniowego powołanego przez Prezydenta Miasta Lublin dla realizacji projektu: „Opracowanie i wdrożenie zintegrowanego systemu informatycznego dla jednostek oświatowych miasta Lublin”. W szczególności Biuro opracowało i uzgodniło, w tym z Archiwum Państwowym w Lublinie, jednolite normatywy kancelaryjno-archi-

⁷Dane dotyczące dokumentacji w postaci tradycyjnej za 2017 r. w trakcie opracowywania przez koordynatora czynności kancelaryjnych.

walne (instrukcję kancelaryjną, Jednolity Rzeczowy Wykaz Akt, Instrukcję w sprawie organizacji i zakresu działania archiwum zakładowego lub składnicy akt), dla miejskich jednostek oświatowych, które z dniem 2.05.2017 r.⁸ zostały wdrożone w jednostkach oświatowych. W 2017 r. normatywy te były dwukrotnie aktualizowane. Opracowanie i wejście w życie wspólnych standardów zarządzania dokumentacją w jednostkach oświatowym miasta Lublin zdjęło obowiązek tworzenia i uzgadniania tych przepisów z lubelskim Archiwum Państwowym przez każdą z jednostek indywidualnie. Od 2.05.2017 r., na ich podstawie jednostki realizują ustawowy obowiązek zapewnienia jednolitego sposobu tworzenia, ewidencjonowania i przechowywania dokumentacji w różnej postaci, w tym elektronicznej, oraz ochrony tej dokumentacji przed uszkodzeniem, zniszczeniem lub utratą. Pracownicy Biura dla prawidłowego stosowania wdrożonych przepisów kancelaryjnych przeprowadzili cykl szkoleń dla pracowników jednostek oświatowych. Do końca 2017 r. przeszkolono 331 pracowników jednostek oświatowych. Biuro zapewnia także jednostkom wsparcie telefoniczne (helpdesk).

16.7.4. Obsługa Urzędowej Tablicy Ogłoszeń (ETO UML)

Urzędowa Tablica Ogłoszeń w wersji elektronicznej funkcjonuje od 2010 r. i jest dostępna w siedzibie głównej oraz przez internet (<https://eto.lublin.eu/>). Udostępnienie ETO UML na stronie internetowej Urzędu to możliwość zdalnego przeglądania ogłoszeń przez zainteresowanych bez konieczności ich osobistej wizyty w Urzędzie. Poniżej danej o liczbie publikacji na elektronicznej urzędowej tablicy ogłoszeń w latach 2011-2017:

Rok	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Liczba publikacji na ETO UML	1 111	1 447	1 848	1 916	2 356	2 004	2 125

⁸Zarządzeniem Prezydenta Miasta Lublin z dn. 19.04.2017 r. nr 75/4/20171 w sprawie wprowadzenia normatywów kancelaryjno-archiwalnych w jednostkach oświatowych miasta, zgodnie z wymogiem art. 6 ust 2 ustawy z dn. 14.07.1983 r. o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach.

17. ZAKOŃCZENIE

W niniejszym sprawozdaniu zaprezentowane zostały informacje, które ukazują ilość zadań zrealizowanych przez Miasto Lublin w 2017 r. Za prawidłową realizację tych działań odpowiadają pracownicy Urzędu, jednostek budżetowych miasta oraz miejskich instytucji. Wyrazem uznania dla pracy tych wszystkich osób są liczne nagrody i wyróżnienia.

Miasto Lublin otrzymało prestiżowe wyróżnienie „Samorządowy Lider Edukacji” przyznane w 7. edycji Ogólnopolskiego Programu Certyfikacji Gmin, Powiatów Samorządnych Województw. Tym samym po raz kolejny znaleźliśmy się w gronie najlepiej ocenianych samorządów w dziedzinie oświaty.

Znaleźliśmy się także w czołówce rankingu Najlepszych Samorządów „Rzeczpospolitej” 2017, Miasto Lublin zajęło XIV miejsce w kategorii „Miasta na prawach powiatu”. Ranking to coroczne kompendium wiedzy o inwestycjach i innowacjach w polskich samorządach, nagradzani są także prezydenci, burmistrzowie i wójtowie, którzy najsukuteczniej dbają o rozwój i podniesienie jakości życia swoich mieszkańców, w zgodzie z regułami odpowiedzialności i bezpieczeństwa finansowego.

Jako Prezydent Miasta Lublin otrzymałem tytuł najlepszego menadżera w południowo-wschodniej i środkowej Europie w 2017 r. Obok, na podium znaleźli się także Páva Zsolta, Prezydent miasta Pécs (Węgry) i Mirko Jjacica, Prezydent miasta Pljevlja (Czarnogóra). Samorządowych menedżerów wskazali jurorzy z European Independent Agency for the Selection and Promotion of the Most Successful Business People and Companies oraz przedstawiciele najbardziej dynamicznych firm z rejonu Bałkanów. Nagrody zostały przyznane po raz 36. w siedmiu kategoriach, a reprezentant Polski został wyróżniony po raz pierwszy. Uroczystość wręczenia nagród odbyła się w Sarajewie. Celem przedsięwzięcia jest promowanie sukcesów i osiągnięć osób reprezentujących różne środowiska z Europy południowo-wschod-

niej i środkowej, a także wspieranie przedsiębiorczości, kreatywności i innowacji.

Otrzymałem także tytuł Człowieka Roku podczas ogólnopolskiej Gali Smart City, towarzyszącej V Smart City Forum. To wyróżnienie za całościowe i jednocześnie innowacyjne podejście do strategii smart city oraz podjęcie szeregu działań, mających na celu rozwój Lublina w kierunku inteligentnego miasta. Nagrody zostały przyznawane po raz drugi. W ubiegłym roku statuetka trafiła do Lublina w kategorii Inteligentne Miasto. Lublin doceniono za wzorową komunikację z mieszkańcami, nowoczesny tabor autobusów, lubelski rower miejski, rozbudowaną sieć światłowodową, czy dbałość o infrastrukturę przestrzenną.

Lublin otrzymał nagrodę i III miejsce w konkursie „Perły Samorządu” Dziennika Gazety Prawnej i firmy Deloitte. Przed nami uplasowały się tylko Poznań i Gdańsk w kategorii miast powyżej 100 tysięcy mieszkańców. To duże wyróżnienie, bo eksperci konkursu uznali, że Lublin lepiej, bardziej kompetentnie i kompletnie wykonuje swoje zadania wobec mieszkańców.

Eksperski ranking oceniający strategię przyciągania inwestorów zagranicznych docenił nasze działania. W aktualnym zestawieniu fDiMagazine zajęliśmy 3 miejsce wśród polskich miast, za Wrocławiem i Katowicami. Wdrażamy strategię przyciągania inwestycji od 2010 r. z wymiernymi rezultatami w postaci zagranicznych inwestorów, którzy pojawili się w tym czasie w Lublinie, takich jak: ABM Greiffenberger, Ball Packaging Europe, czy Convergys. Stały wzrost liczby inwestorów i zainteresowanie ze strony kolejnych stawia Lublin w gronie najbardziej atrakcyjnych polskich destynacji inwestycyjnych.

Z raportu Związku Liderów Sektora Usług Biznesowych (ABSL) wynika, że Lublin jest jednym z najszybciej rozwijających się ośrodków nowoczesnych usług dla biznesu w Polsce. W tegorocznej edycji zestawienia Lublin znalazł się w gronie 10 najważniejszych lokalizacji dla branży nowoczesnych usług dla biznesu. ABSL rokrocznie wydaje raport, którego celem jest kompleksowe omówienie bieżącej sytuacji branży wraz ze scharakteryzowaniem wybranych aspektów rynku pracy, rynku nieruchomości biurowych oraz systemu zachęt inwestycyjnych. Jak wynika z tegorocznego zestawienia, Lublin jest jednym z beneficjentów szyb-

kiego wzrostu branży nowoczesnych usług BPO/SSC. Poziom zatrudnienia w sektorze wzrósł do 5,7 tys. osób, co plasuje nasze miasto na 9 miejscu w Polsce, a na 8 miejscu jeśli chodzi o liczbę centrów.

Miasto Lublin zajęło 6 miejsce spośród 16 miast wojewódzkich w rankingu wysokości dotacji pozyskanych z funduszy unijnych na oświatę w latach 2007-2015. Ranking opracowany przez prof. Pawła Swianiewicza i dr Julię Łukomską z Uniwersytetu Warszawskiego opublikowało Pismo Samorządu Terytorialnego Wspólnota. Miasta na prawach powiatu, do których należy Lublin, otrzymały łącznie 980 mln zł, co stanowiło ponad 3 % wszystkich dotacji pozyskanych z UE.

Po raz kolejny miasto zostało jednym z laureatów w Rankingu Zdrowia Polski według Dziennika Gazety Prawnej. Miasto uznane zostało za jedno z najzdrowszych miast w kraju, zajmując trzecie miejsce w rankingu za podejmowanie działań zmierzających do poprawy zdrowia i jakości życia mieszkańców.

Polska Organizacja Turystyczna nagrodziła swoimi certyfikatami najlepsze i wyjątkowe wydarzenia i miejsca na mapie turystycznej Polski. Wśród nagrodzonych znalazło się Miasto Lublin za sprawą ubiegłorocznej edycji Nocy Kultury. Certyfikat dla „Najlepszego Produktu Turystycznego” Polskiej Organizacji Turystycznej, nadawany jest tylko nowatorskim i przyjaznym turystom miejscom, obiektom, imprezom oraz przedsięwzięciom realizowanym na poziomie regionalnym i lokalnym.

Przedłożone Państwu sprawozdanie stanowi podsumowanie minionego roku, który oceniam jako ważny i niezwykle pracowity. Wspólnie udało nam się rozwinąć wiele ważnych przedsięwzięć, które mają istotny wpływ na jakość życia mieszkańców oraz na to, jak jesteśmy postrzegani na zewnątrz.

Krzysztof Żuk

Prezydent Miasta Lublin